

E lab júu[^] quiá[!]- Dsea` Jmáang⁻ e cajme[!] LUCAS

E uing[~] e cajme[!] Lucas e ji[^] la

¹ Teófilo, niñí^b 'nu[^] e fíim[^] dsea` cajme[!]r' fí' ni[~] ji[^] jalé[!] e nicalí⁻ jee[~] jneaa[~]aa[!], ² jo cajme[!]r' laco[!] júu[^] e cajmée⁻ jaléng[!] i dsea[^] i cangá⁻ jial calí⁻ lami[~] cagüéng⁻ Jesús fí' jmigüí[!] la, jo i dsea[^] íb[^] i ca'e[!] jalé[!] júu[^] quiá[!]- Jesús cajo. ³ Jo nica'nób[!] jnea[~] cajo, jo nicalidseáam[^] dsii⁻ jalé[!] e já[!]- e calí⁻ latí[!] mi[~] uing[~] jo latí[!] lana, joba[!] nijmée[!]-e 'nu[^] júu[^] jial calí⁻ lami[~] cateáang⁻ Jesús fí' jmigüí[!] la, ⁴ jo lajoba[!] dseáng[!]- lajang[!]- niliñí[!] jalé[!] e júu[^] e nica'e[!] dsea[^] 'nu[^].

Jaang[^] ángel cajmээр[^] júu[^] e niliseeng[^] Juan i seáang[^] dsea[^] jmií[^]

⁵ Jo lajee[~] líng[^] Herodes dseata[~] dsea[^] féng[!] quiá[!]- Judea, jo seeng[^] jaang[^] jmidsea[^] quiá[!]- dsea[^] Israel i sii Zacarías, i líng[^] dsea[^] quiá[!]- jaang[^] jmidsea[^] i sii Abías. Jo i dseam[^] quiá[!]- i Zacarías do siir[^] Elisabet, siju[~] jaang[^] jmidsea[^] i calis[^] Aarón. ⁶ Jo laji[^] huáam⁻ bre núu[!]r jalé[!] ta[~] quiu[!] Fidiée[~], jo eáam[^] guiúíñ⁻ fí' quini[~] dsea[^] do cajo e laco[!] jíí[!] jaang[^] dsea[^] ja[^] cuóøng[^] cuó[!]-reiñ[!] do dsee⁻. ⁷ Jo dsu[!] ja[^] i jóor[^] seeng[^], co[!] i dseam[^] do ja[^] cuóøng[^] nidsiquieeiñ[~] yuu[!], jogui dsím[!]- nidseáaiñ⁻ laji[^] huáaiñ⁻ do cajo.

⁸⁻⁹ Jo coo[^] jmií[~] catíng⁻ jaléng[!] jmidsea[^] e lí⁻ quíng[!] Zacarías do e nijmiféiñ[!] Fidiée[~] fí' dsíí[^] guá[!]- fé[!] e si[!] fí' Jerusalén, jo nitíng⁻ lajee[~] la'ó[!] jmidsea[^] e guíng[!] yaaiñ[~] i[~] i nitíng⁻ e nijír⁻ sù[^] fí' nife[!], jo Zacaríasbing[!] catíng⁻ ie[~] jo. ¹⁰ Jo 'riiab[!] Zacarías ca'ír⁻ tí[!] nife[!] ie[~] jo e quier[!] e sù[^] do. Jo lajee[~] coo[^] e sù[^] do, lajalém[!] dsea[^] teáaiñ⁻ fí'

caluu˘ e jmfíeĩn˘ Fidiée˘. ¹¹ Jo lajee˘ iuung˘ Zacarías fí nife˘ do, jo cõo` cajném˘ jaang` ángel quíá˘ Fidiée˘ lí˘ lí dsée˘ e nife˘ e lí˘ iuuiñ˘ jír˘ e sũ˘ do. ¹² Jo mi˘ cangáng˘ Zacarías i ángel do, dsíng˘ cafõĩn˘ jíi˘ ja˘ ñir˘ e˘ nijmér˘. ¹³ Jo cajíng˘ i ángel do casí˘r˘ Zacarías:

—Ja˘ fõõn˘, Zacarías, cõ˘ nicanúub˘ Fidiée˘ lajíi˘ júu˘ e nicamíi˘ na˘r do, jo lana dseamí˘ quíi˘ nidsiquieeĩn˘ jaang` yũũ˘ siñũũ˘ i nitõ˘ e nilisii˘ Juan mi˘ niliseeĩn˘. <sup>14</sup> Jo fím˘ dsea˘ nili˘iáang` dsíir˘ jogui dsíng˘ nili˘iáang` óó˘ 'nú˘ e niliseeng` i yũũ˘ quíi˘ na˘ do cajo, ¹⁵ cõ˘ mi˘ nicuáiñ˘, dsíng˘ niliféiñ˘ fí quini˘ Fidiée˘. Jo ja˘ méé˘ ni˘i˘r˘ carta˘ niteáiñ˘ fí jmigüi˘, jogui nú˘˘ gui e niliseeĩn˘, ni˘iñ˘ Jmigui˘ quíá˘ Fidiée˘ e nijmicóo˘ quíá˘r˘ lajíi˘ ta˘ e nijmér˘ fí jmigüi˘ la. ¹⁶ Jogui nijmér˘ e niquí˘ jíng˘ yaang` fím˘ dsea˘ Israel fí quini˘ Fidiée˘. <sup>17</sup> Jo i Juan do ni˘iñ˘ Jmigui˘ quíá˘ Fidiée˘ laco˘ ca˘íng˘ jaang` dseañũ˘ i cali˘gõng˘ eáang` i calisí˘ Líi˘, jaang` i café˘ cuaiñ˘ quíá˘ Fidiée˘ malii˘ gui eáang˘. Joba˘ i Juan na niguiár˘ júu˘ mi˘ nijaquíeeng˘ e nijáa˘ Dsea˘ Jmáang˘ e laco˘ rõõb˘ nisíng˘ tu jaléng˘ jóo˘ dsea˘ cóo˘ jaléng˘ sejmiir˘, jogui e laco˘ jaléng˘ dsea˘ i jo˘ núu˘ júu˘ quíá˘ Fidiée˘ niquí˘ jíng˘ yaaiñ˘ mi˘ ninúr˘ jalé˘ júu˘ e niguiá˘ i dsea˘ í. Jo lajoba˘ nijmér˘ e niguiéng˘ guiú˘ yaang` dsea˘ e nijmicuúĩñ˘ Dsea˘ Jmáang˘.

¹⁸ Jo mi˘ cató˘ e fé˘ i ángel do jalé˘ júu˘ quíá˘ Fidiée˘, jo cajmíngi˘ Zacarías i ángel do:

—¿Jial nilita˘ dsi˘ jnea˘ jalé˘ e jo, cõ˘ nidseáam˘ baa˘ eáang˘ cóo˘ dseamí˘ quíe˘ e?

¹⁹ Jo cañíi˘ i ángel do:

—Jneab˘ i ángel Gabriel, jo jmóo˘ jalé˘ ta˘ e iing˘ Fidiée˘, jo íb˘ dsea˘ casíiñ˘ jnea˘ e cagajmée˘˘ e 'nu˘ jalé˘ e juguiú˘ e nifá˘ a na. ²⁰ Jo dsu˘ uíi˘ e ja˘ já˘ calín˘ jalé˘

júu^ quíe^- e, joba' latí' lana nijá'^ e jo' lí fo'^ jíi~ camí'^ júu^ cartí' niliti~ lajii~ júu^ e nifá'^ a na, jo joguib nifo'^ tu' jóng.

²¹ Jo lajee^ síng` Zacarías cóo'^ i ángel do, jo caluu^ guá'^ féb'^ teáng^- jaléng'^ i dsea` i sijeeng^ ír` do. Jo lajaléng'^ i dsea` do ninaang` í dsíir' jialí' cali'íng~ Zacarías eáang' fí lí~ cangór^- fí nife'^ do. <sup>22</sup> Jo dsu' mi~ cagüi'íí' Zacarías fí jo, jo' lí fé'r'. Joba' dsifí' lajob calilí'^ jaléng'^ i dsea` i teáng^- caluu^ do e lüm~ba' e cangáiñ^- do e fí dsíí' guá'^ do. Jo dsifí' ladob canaang` Zacarías e jmóor` lí~ cóo'^ guóor` quía'^ jial e cangár^- do, jo cangocá'bi e líiñ` lado.

²³ Jo mi~ cangî jo, mi~ catî í' e cadsíng^- lajii~ jmiî e catíng^- Zacarías e iuuiñ^- fí sinúu^ guá'^ do, jo cangám'^-bre fí quía'r^- . ²⁴ Jo mi~ calicóng'gui lajo, yuub` cacóng^- dseamî quía'r^- . Jo lajee^ 'níing^- sí' jo` cagüi'íí' i dseamî do sinúu^ quía'r^- , jo lajee^ jo í dsíir': ²⁵ "Gui'máam'^ Fidiée^ quía'^ e guiá^- e jmóor` cóo'^ jnea~ e lacó' jo` nífé'^ dsea` ga` uii~ quíe^- e."

Mi~ cajmée` i ángel do júu^ e niliseeng` Dsea` Jmáang^-

²⁶ Jo mi~ cadsíng^- jñúung^- sí' lajo, cóo` jmiî casíng` Fidiée^ i ángel Gabriel do fí cóo` fí' lí~ sii` Nazaret e née' fí lí~ se' Galilea. ²⁷ Jo casíñ` dsea` do fí quía'^- jaang` simí^ i sii` Yá^ i ninée' júu^ quía'^- cóo'^- jaang` siming'^ siju^ Daví^ i sii` Sé^ . ²⁸ Jo mi~ caguié^- i ángel do fí quía'^- i simí^ do jo casí^- reiñ`:

—Juguiá^- o' quíi'^ , simí^ , co' 'nu`bing' i nicaguíng'^ Fidiée^ lajee^ lajaléng'^ dsea` i seeng` fí jmiügüi^ , jo Fidiéeb^ nijmicóo'^ 'nu` .

²⁹ Jo mi~ canúu^- i simí^ do júu^ quía'^- i ángel do, dsíng'^- cangogá` dsíir' jo ca'fí dsíir' e~ uing~ e cajíng'^- dsea` do lado.

³⁰ Jo cajíng'^- tu i ángel do:

—Ja` f00n~ jii~ coo`, co' íaam` dsíí Fidiée` c0o~ 'nu`,
³¹ jogui lana nigüiquiéen` jaang` yuu` siñuu^, jo mi~
 niliseeiñ, nitó^na' e nilisiir` Jesús. ³²⁻³³ Jo mi~ nicuáiñ,
 nijmé` Fidiée` e nilíiñ` jaang` dsea` féng' laco' calng~
 i sijur` Davi^ do. Jogui i yuu` do quíi~ latab~ niquiúr~
 ta~ quía'~ lajaléng` dsea` Israel, jogui niquiúr~ ta~ cajo fí
 la'úng~ fí jmiçúî, jogui nilisiir` J0o' Fidiée` dsea` guing~
 ñiff~.

³⁴ Joba' cajmingi' Yá^ i ángel do:

—¿Jial cu00ng` nilí lajo? Ja` gui c0o'~o dseañ`.

³⁵ Joba' cañii` i ángel Gabriel do:

—Fidiée` dsea` guing~ ñiff~ nijmér~ c0o~ güea^ 'g0ng'
 quía'r~ e niquin'~ lafa' jee~ cab00` jnií', jo lajee` joba'
 nicu0'r~ 'nu` Jmiguî quía'r~, jo joguiba' nigüiquiéen' i
 yuu` güeang^ i líng' J0o' Fidiée` do. ³⁶ Jogui i nii' i
 sii` Elisabet, jaang` dseamî i niyúng' eáang', jñúung~
 si' ning0o` e quíeeiñ` jaang` yuu` siñuu^ . Jo i dseamî
 do i nica'éeng` dsea` eáang` e ja` jiuung~ nic00iñ~, yuub`
 niquíeeiñ` lana, <sup>37</sup> co' jaléb` tting` Fidiée` jmér~.

³⁸ Joba' cañii` Yá^:

—I quía'~ Fidiéeb` jnea~. Güijméeb` Fidiée` c0o~ jnea~
 laco' nicafee'~ na.

Jo mi~ calí` sñiñ` lado, jo cangám'~tu i ángel do fí lí~
 cajár~.

Mi~ cangó~ Yá^ e cango'eer` Elisabet

³⁹⁻⁴¹ Jo dsifí mi~ cangí lajo, cangó~ Yá^ fí c0o` fií e née'
 fí jee~ mó' lí` se' Judea e cango'eer` i nrí^ Elisabet i c0o~
 Zacarías do.

Jo mi~ caguiér~ fí jo, jo cangoféeiñ` dsea` do. Jo mi~
 cató~ Yá^ cató'r~ Elisabet, dsifí ladob caj0ng` i yuu` i
 iuung~ dsíí tu' Elisabet, jogui dsifí ladob ca'íng` Elisabet
 Jmiguî quía'~ Fidiée`. ⁴² Joba' cajíng'~ i Elisabet do casí'r~
 Yá^ e ngocáng` dsíir' jo cajíñ'~:

—'Nu`bing' i nicajmigüeang'^ Fidiée` lajee` lajaléng'^ dseamf i seeng` fí' jmigüf, jogui nicajmigüeainh'^ yuu` quií' cajo. <sup>43</sup> ¿I` jnea~ e nija'ee` niquiá'^ Fíi' jnea~? <sup>44</sup> Co' mi~ canú~ u e cate' jnea~, dsifí' ladob cajøng'^ yuu` quié~ e lí~ iuuĩn~ fí' dsíí' tú' u e iáang` dsíir'. <sup>45</sup> Joba' eáam' juguiú~ quií'~, co' jáb' calín' e nilítí~ jalé' júu^ quiá'~ Fidiée` e cacuø'r' 'nu. ⁴⁶ Joba' cajíng'^ Yá^:

Dsíng'^ jmfén' jnea~ Fidiée`,

⁴⁷ jogui dsíng'^ iáang` dsii~ cóo'r~ cajo,

co' íbre dsea` caleáaiñ` jnea~ jee~ dsee~ quié~ e.

⁴⁸ Dsu' jnea~ lín'n jaang` dsea` quiá'~ Fidiée`

i ja' jmféng' 'ñia', jo sí'm'^ Fidiée` jnea~,

jo latí' lana jo cartí' róo` jmigüf` nífé' jaléng'^ dsea` jmigüf` juguiú~ uii~ quié~ e.

⁴⁹ Co' Fidiéeb` dsea` 'gøiñ' fí' la'úng~ fí' jmigüf,

jogui jmguiub' jalé' e nicajméer` cóo'~ jnea~ cajo,

co' íbre dsea` güeaiñh' fí' latøøng~ fí' jmigüf.

⁵⁰ Jogui contøøm~ nilí' fí' líiñ~ jaléng'^ dsea` i nijmi'gó' ír.

⁵¹ Jo íbre tiiñ~ jmér~ lí'^ doñí' ee,

jogui cajméer` e cajgiéem~ jalé' e í' dsíí' dsea` i jmicøøng'^ yaang~.

⁵² Jogui cajgiáam~ bre uø~ jaléng'^ dsea` i óo` ta~ ñíí',

jogui yúb'^ caseáin' jaléng'^ dsea` i ja' jmicøøng'^ yaang~.

⁵³ Jogui juguiúb~ cacuø'r' jaléng'^ dsea` i ja' 'ga' lí' sea` quiá'~,

jogui cajmilíim~ bre guoo` jaléng'^ dsea` sea` cuu~.

⁵⁴⁻⁵⁵ Jogui cajmicóo'r~ jaléng'^ dsea` góor` dsea` Israel

i caguín'^ lamí~ jéeng'gui i nilíng~ dsea` quiá'r~,

co' lajob júu^ caséer' cóo'~ 'líi~ yúu~ qui'ii' i sii`

Abraham e nilí' fí' líng~ Fidiée` jneaa~aa',

jogui nijmicóo'r~ jneaa~aa' lata~.

Jo jalé' e júu^ na cajíng'^ Yá^ ie jo.

56 Jo cajeb' Yá^ gaang` si'` cóo'~ i Elisabet do. Jo mi~ cangf jo, joguiba' cangáng'~ tur fí' quiá'r~.

Mi~ caliséng` Juan i seáang` dsea` jmií`

57 Jo mi~ cangf jo, cadsím~ jmií` e niliseeng` yuu` quiá'r~ Elisabet, jo jaang` yuu` siñuub^ caliséng` quiá'r~. 58 Jo dsíng'~ cali'íáang` dsíi' jaléng` rúin'` cóo'~ jaléng` dsea` i neáang` lacúng`' lajínng` li~ neáaiñ', có' calilí'r^ e dsíng'~ guiú` e cajmée` Fidiée` cóo'~ i Elisabet do. 59 Jo mi~ cadsí'~ i yuu` quiá'r~ Elisabet do jñiá~ jmií~, joba' cangojéeng` neiñ' e nitó~ li~ fí' ngúu' táaiñ` laco' e quí'~ tting` dsea` Israel. Jo mi~ cajmээр` lajo, si'í^ nilisii` i yuu` do laco' sii' tiquiá'r^ Zacarías. 60 Dsu' i Elisabet do cañíir` jo casí'r~ jaléng` i dsea` do:

—U~, Juam 'né~ nilisiin' na.

61 Joba' cajíng'~ i dsea` caguiaang~ do casí'r~ Elisabet:

—Jo ¿jiali' nilisiir` lajo? Jíi'~ jaang`gui dsea` sinuu^ quií'~ ja` siir` lajo.

62 Joba' cajmingí'~ i dsea` caguiaang~ do Zacarías e jmóor` li~ cóo'~ guóor`:

—Jo ¿jial nilisii` i yuu` la, fól' 'nu`?

63 Jo Zacarías camir` cóo` li~ nijmé'r~ jial iin~ e nilisii` i yuu` do, joba' cajme'r^ e Juam nilisiin' do. Jo dsíng'~ cangogá` dsíi' jaléng` i dsea` do e calisí` i yuu` do Juan. 64 Jo dsifí` ladob caná` oo~ luu` Zacarías jo canaiñ` jmiféin' Fidiée`.

65 Jogui jaléng` dsea` i neáang` lacúng`' lajínng` li~ guiing~ Zacarías eám` cangogá` dsíir` quiá'r~ jalé' e calí~ do, jo lajobi lacaang` jee~ mó' li~ se' Judea eám` caliseá` e júu^ jo. 66 Jo lajínng` dsea` i caliñí' jalé' e calí~ do cajmingí' rúin'`:

—¿E~ si'íng^ i yuu` la mi~ nicuaiñ'? Dsucó' eám` li~ e jmicóo'~ Fidiée` quiá'r~.

Jalé' e ca'ø' Zacarías quiá'- Fidiée'x

⁶⁷ Jo mi~ cana' oo~ luu~ Zacarías, dsifí' lajob ca'íñ' Jmiguí' quiá'- Fidiée'x jo canaaiñ` fé'r' jalé' júu^ e canghíñ` cacuø' Fidiée'x ladsifí' lado jo cajíñ'-:

⁶⁸ Güijmifém' jaléng' dsea` Fíi'naa' Fidiée'x quiá'- dsea` Israel,
dsuco' nicajár~ jee~ jneaa~aa', dsea` líi'naa' dsea` quiá'r~, jo nicaleáam`bre jneaa~aa' jee~ jalé' dsee~ quí'naa'.

⁶⁹ Jo caguíñ' lajee~ lajaléng' siju~ dseata~
dsea` féng' Daví'^ i jmóo` ta~ quiu' Fidiée'x do jaang` i
'gøng'gui eáang'
e quiá'- nileáiñ~ jneaa~aa' jee~ jalé' dsee~ quí-ii'.

⁷⁰⁻⁷¹ Co' lajob júu^ cacuø' Fidiée'x jaléng' dsea` quiá'r~ i
nicafé' cuaiñ~ quiá'r~ malí'gui eáang'
e nileáiñ~ jneaa~aa' jee~ jaléng' i 'ní' níng~ jneaa~aa'
jogui jee~ jaléng' i guíng~ quí'naa' cajo,

⁷² jogui nilí' fi' líim~bre jaléng' 'líi~ dsea` cøøng'~ quí-
naa',
co' ja` ni'íing~ dsíir' lajúi'~ júu^ e cajmirør'
cøo'~ 'líi~ yúu'~ quí-ii' Abraham lajúi'~ malí'gui
eáang'.

⁷³ Jo e lab júu^ e cacuø' Fidiée'x i Abraham do ie~ jo:

⁷⁴ e nileáiñ~ jneaa~aa' jee~ jaléng' i 'ní' níng~ jneaa~aa',
joba' jneaa~aa' nijmó'naa' e ngocáng` dsí'naa' lí'^ dseáng'-
laco' iing~ Fidiée'x,

jo jo` e 'gøng'naa' júi'~ coo` i dsea` i 'ní' níi~ quí-ii' do jóng.

⁷⁵ Jogui lata~ see~naa' fí' jmiguí' la,
nisee~naa' e líi'naa' dsea` güeang'^ quiá'- Fidiée'x
jogui dsea` i ée` røø` laco' sí'í' fí' quini' Fidiée'x.

⁷⁶ Jo mi~ calí~ e jo, jo lalab casí'- Zacarías i yuu~ do:
Jogui 'nu~, yuu~ quí-ii', nilisii' dsea` i caguíng' Fidiée'x
dsea` guíng~ níff~ i nífé' cuaiñ~ quiá'r~;
co' 'nuβ` dsea` niguíéen'~ dsea` guíá~,

cō' lana nijaquíeeng' e tí lí~ nijáa' Fíi'naa' Dsea' Jmáang'.

⁷⁷ Jō nijmée'~ dsea` júu^ jial nileáng' Fidiée' jaléng' dsea' jmigüf' e ni'íing' dsee' quiá'r'.

⁷⁸ Jō Fidiée' nijmér' jalé' e jō, cō' dsíng'~ 'neáaiñ' jneaa~aa', jogui eáam' fí' líiñ' jneaa~aa' cajo.

Jōba' nicacuø'r' jneaa~aa' e lafa' nijneá' cōō' jì' e jlo'~ niing' 'gøng' fí' lí' see'~naa' lana,

⁷⁹ jō e jōba' nijmicóō'~ quiá'~ jaléng' dsea` i seeng' lafa' sijúung' lí' nūū` sò'.

Jō Fidiée' ni'é'r^ jneaa~aa' fí' guiú'~ quiá'r' e laco'~ nilisee'~naa' juguiú' júu^ røø'.

Jō jalé' e júu^ na café' Zacarías ie~ jō.

⁸⁰ Jō cuaam` i yūū` quiá'r' do laco' ngóó' jmiñ. Jō lajee'~ cuaaiñ, eáang' ngóó' licuíñ' Fidiée' jogui eáang' ngóó' liguiúñ' la'eáang' cóo'~ Jmiguí' quiá'~ dsea` do. Jō mi'~ 'lé' cacuaiñ, jō cangór' fí' cōō' jee~ mó', jō jōb cateáaiñ' cartí' mi'~ caguié'~ jmiñ e nilicuí' dsea' Israel quiá'r'.

2

Mi'~ caliséng' Jesús

(Mt. 1:18-25)

¹⁻² Jō ie~ jō seeng' jaang' dseata~ dsea` féng' i sii' Augusto i quiú' ta~ ie~ jō, jō seeng' jaang' dseata~ dsea` nū'luu~ quiá'r' i sii' Cirenio i guing' líng' ta~ fí' lí' se'~ Siria. Jō ie~ jō caquiú' i Augusto do ta~ e nili'íing' jaléng' dsea'. ³ Jō jaléng' dsea` i taang' fí' lí' jié' 'né' nidsilíñ' fí' góo`bre, jō fí' jōb nili'íiñ'.

⁴ Jō mi'~ cahuí' ta~ lajō, jōba' cagüi'fí' i Sé^ do fí' lí' guiiñ' fí' fii' Nazaret lí' se' Galilea, jō cangáíñ'~ fí' góor' fí' lí' se' Judea fí' cōō' fii' e sii' Belén fí' lí' caliséng' i dseata~ dsea` féng' i sii' Daví'^ do, jaang' dsea` siju' Sé^ i caliséng' mali'guí eáang'. ⁵ Jō mi'~ cangáng'~ Sé^ fí' góor',

tée`bre Yá^, cō' ninée' júu^ quíá'r- cōoĩñ~ do, jogui yuub`
niquíeeĩñ' do cajo.

6-7 Jō mi~ caguilíñ` fí Belén, jōb catí í' e niliseeng` yuu`
quíá' Yá^, dsu' ja lí calí'r- lí nijér-, cō' dsíng'- fíng'
jaléng' dsea` i caseáng' e fí fii` do ie~ jō. Jō lí güiing`
jaléng' cuea~ güitáb^ cajer', jō jōb caliséng` i yuu` do. Jō
íb' la'uii~ jōo' Yá^ i caliséng'. Jō mi~ cangí jō, caquiiñ'-
cōo' 'mi', jō catiráaiñ` dsíi' cōo' ni'núu' lí gø' jó', dsucō'
ja lí sea` lí guiá- fa' niquíer`.

Mi~ cajnéng- ángeles fí lí taang~ dsea` jmóo` í' jo'se'

8 Jō mi~ canuu` e jmiñ` jō, jō nicajé` cōo' tú- míng'-
dsea` i jmóo` í' jo'se'` quíá' fí lí' caluu' fii` Belén. 9 Jō
lajee` neáaiñ` e canuu` e jmiñ` jō, cōo' cajném- jaang` ángel
i casíng` Fidiée' fí lí neáaiñ', jō dsíng'- jlo^ cajneá- e
güea'^ quíá' Fidiée' do lacúng' lajíng` lí neáang` i dsea`
do, jō dsíng'- cafóĩñ'. 10 Jō cajíng'- i ángel do casí'r-
jaléng' i dsea` do:

—Ja` fōong` na' jíi~ cōo', dsucō' juguiáb- quíee^ quíi-
na', jō fíim' dsea` nilí'íáang` dsíir' uíi~ e júu^ jō. 11 Cō'
fí lab góo` dseata~ dsea` féng' Daví^, jō lana fí lab
nicaliséng` Dsea` Jmáang-, dsea` nileáiñ` 'nú' jee~ jalé'
dsee- quíi'na'. 12 Jō niñí^ba' e mi~ nigüi'néng'na'r jō
niguiéng'na'r quíiñ~ cōo' 'mi' jō ráaiñ` dsíi' cōo' ni'núu'
lí gø' jó'.

13 Jō mi~ cató' e café' i ángel do lado, cōo' cajném-
ángeles i fíng'gui fí lí neáang` i dsea` do, jō lajalém' i
ángeles do canaaĩñ` e jmiféiñ' Fidiée' lajaléiñ' do jogui
canaaiñ' do ø' lala:

14 ¡Majmiféng'naa' Fidiée' dsea` guing~ ñifí-,
jogui jaléng' dsea` jmigüi i seeng` guiá- cōo'r~
güiliseem`bre juguiá- júu^ røø` cōo' dsea` do!

15 Jo mi~ cató' e ca'ø' i ángeles do, cangolím^tur fí lí~ jalíiñ~. Jo i dsea` i jmóo` í` jo'se` do canaiñ` síiñ` lajee` la'ó' yaaíñ~ jo sí'` rúiiñ` lala:

—Má~aa' fí Belén. Mane`duu' jalé' e nicajíng'~ Fíi'naa' Fidiée` quiá'~ jalé' e nicalí~ jmiñ~ na.

16 Jo catam'~ i dsea` do fí lajminá~, jo mi~ caguilíiñ~ fí Belén, cadséiñ` Yá^ cóo'~ Sé^ jogui i yuu` do e ráaiñ` dsíí cóo` ni'núu` lí~ gø'` jó'. 17 Jo mi~ cangí e cangáiñ~ i yuu` do, jo canaam`bre ni'r' júu^ lajíi~ e cajíng'~ i ángel do cuaiñ~ quiáiñ'~ do. 18 Jo jaléng` dsea` i canúu~ e júu^ jo dsíng'~ cangogá dsíir'. 19 Jo dsíng'~ ca'f` dsíí Yá^ quiá'~ jalé' e calí~ ié~ jo, jogui ca'mea`bir e júu^ jo fí dsíí moguir~.

20 Jo mi~ cangí jo, caquim'~ tu i dsea` jmóo` í` jo'se` do. Jo lajee` ngolíiñ` jo ør' quiá'~ Fidiée` jo dsíng'~ jmiféiñ' Fidiée`, co' calitib~ lajíi~ júu^ e quie' i ángel do ié~ jo.

Mi~ cangojéeiñ` Jesús fí guá'~ fé' e si' fí Jerusalén

21 Jo mi~ cadsí'~ i yuu` do jñiá~ jmiñ~, jo cango-jéeng`neiñ' e cató~ lí~ fí ngúu' táaiñ` laco' quí'~ tñng` dsea` Israel. Jo dsifí ladob catéer` e calisíiñ` do Jesús lí^ laco'gui cajíng'~ i ángel do casí'r~ Yá^ lajíi~ mi~ nú'~ gui e nidsiquiéeiñ' i yuu` do.

22 Jo mi~ cangí jo, mi~ cadsí'~ Yá^ tuló~ jmiñ~ e caliséng` i yuu` do, cajmíti~bre lajíi~ júu^ e casée' Moi~ e 'né~ nilí, joguiba' cangolíiñ` cangojéeng`neiñ' fí guá'~ fé' e si' fí Jerusalén e laco' nidsijeáang`neiñ' fí quini` Fidiée`. 23-24 Jo mi~ nití~ í' e nidsilíng` dsea` Israel sinúu^ guá' cóo'~ yuu` síñúu^ la'uii~ i liseeng` quiá'r~, 'né~ jéeng` sejmií i yuu` do gáng~ bōsiñ~ oši gáng~ mee~ quiá'~ e nijngáng'~ jmidsea` fí nife' quiá'~ e sinúu^ guá'~ do. Jo jalé' e jo cajmée` i Sé^ do cóo'~ i Yá^ do ié~ jo, co' lalab ta~ caquiu' Fidiée` malí~ gui eáang': “Song iú` caliséng` yuu`

siñuu^ la'uui~ quiá'^, f'bing' i nijmé^- ta~ lí'^ lajii'^ e iing~ Fidiée~."

²⁵ Jo ie~ jo seeng` jaang` dseañu'^ fí' Jerusalén i sii Simeón, jaang` dseañu'^ i guiúng^- eáang', jo dsing'^- jmiféiñ'^ Fidiée~, jogui sijeeiñ~ i nisíng^- Fidiée~ i nileáng^- dsea` góor` dsea` Israel jee~ jalé'^ dsee^- quiáiñ'^-. Jo jéeb' Jmiguí' quiá'^- Fidiée~ quiá'^ i Simeón do, ²⁶ jo la'eáang' cóo'^- e joba' caliñir' lajii'^~ lami~ jéeng'gui e ja` nijúuiñ^- e ja` mí' cangáaiñ` Dsea` Jmaang^-, dsea` i nisíng^- Fidiée~ do. <sup>27</sup> Jo ie~ jo cajmée` Jmiguí' quiá'^- Fidiée~ e cangó^- Simeón fí' guá'^- fé'^ e si' fí' Jerusalén. Jo mi~ caguiér^- e fí' guá'^- jo, fí' job nitaang~ Yá^ cóo'^~gui Sé^ e jeeiñ i yuu` Jesús do e jmóor` jalé'^ ta~ e caquiui'^ Fidiée~ e 'né^- lí'. ²⁸ Jo mi~ cangáng^- Simeón i yuu` do jo casang'^- neiñ' jo canaaíñ` jmiféiñ'^ Fidiée~ jo cajíñ'^-:

²⁹ Gui'máam'^ba' Fíi'naa' Fidiée~, co' nicalitib~ lajii'^~ júu^ quíi'^- e cajmée~ jnea~ jéeng'gui.

Joba' dsing'^- íaang` dsii^- lana, jo nicuóom` nitø'^- jnea~ fí' ñifí^- quíi'^-, jnea~ dsea` i jmóo' lajii'^~ e iing^- 'nu`;

³⁰⁻³¹ co' nicamám^-baa i yuu` la, dsea` i nileáng^- jnea'^ jee~ jalé'^ dsee^- quíi'^-, dsea` see^-naa' fí' jmigüi' la.

³² Co' i lab dsea` i líng' e ji e jnea' jee~ jaléng'^ dsea` jmigüi', jogui la'eáang' i lab cajo e nijmi'gó' dsea` jaléng'^ dsea` quíi'^- dsea` Israel.

³³ Jo dsing'^- cangogá` dsíi' Yá^ cóo'^~gui Sé^ quiá'^- jalé'^ e cajíng'^- i Simeón do uii~ quiá'^- i yuu` do. ³⁴ Jo mi~ calí^- e café'^ Simeón lajo, jo cataiñ'^- güea'^ i yuu` do cóo'^- sejmiíñ'^ jogui cajíñ'^- casí'r^- Yá^:

—I yuu` la nisi'íiñ` mi~ nicuáiñ` e niguiár^- júu^ jial nijmicuíng` dsea` Fidiée~, joba' fíim' dsea` jmigüi' niquí'^- jíng' yaaíñ` fí' quini'^ Fidiée~. Dsu' seem` dsea` i ja` ni'íng'^ jalé'^ júu^ e niguiáiñ'^- do, co' ja` nití^- dsíi'r', <sup>35</sup> co' niguiéeb' jmií~ mi~ nilidseáang' dsíi' jial í' dsíi' lajaang` lajaang` dsea`

jmigüü. Jogui 'nua` dsing' nilijiuung` o' mi` nijmeang' dsea` i yuu` la quíi' mi` nifein'.

³⁶ Jo mi` calí` e fé` Simeón lajo, jo cajám'bre i yuu` do cóo'` sejmiin'. Jo dsifí` ladob cangoquiéeng' jaang` dseamí` i sii` Aa` fí` lí` sing' Yá` cóo'`gui Sé` e jéein` i yuu` do, jo fé` i dseamí` i sii` Aa` do cuaiñ` quía'` Fidiée` cajo, jo i dseamí` í` líiñ` jóo` jaang` dseañu` i sii` Fanuel i líing` dsea` siju` jaang` dsea` i calis` Aser. Jo i dseamí` do eáam` niyúin'; ochenta y cuatro jii` ningóo' e 'nhiñ` jo le'eáam`bir eáang` mi` cacúng'` guór`, jo guié` jii` mi` cangí`gui lajo, cajúm` dseañu` quía'r`. <sup>37</sup> Jo contøom` iuuiñ` sinúu` guá'` e jmitir` lajii'` e iing` Fidiée` e jmiféin'` dsea` do jogui e jmóor` ayuno cajo. ³⁸ Jo mi` cangáin` i yuu` Jesús do, jo cacuø'r` gui'máang'` Fidiée` uii` quíaiñ'`. Jo miffing` canaain` jma'r` júu` jaléng'` i dsea` i sijeeng` i dsea` i nisíng` Fidiée` e quía'` nileáin` dsea` jee` dsee` quía'r` jo cajíñ'` casí'` reiñ': "I lab i yuu` i cajíng'` Fidiée` i nisíñ` i ni'íing` dsee` quí'naa'."

Mi` cangolíng`tu Yá` cóo'` Sé` fí` Nazaret

³⁹ Jo mi` cangí` e cajmiti` sejmiin` Jesús jalé'` e ta` huí'` fí` ní` jii` quía'` Fidiée` do, cangolíim`tur cóo'` i yuu` do fí` Nazaret fí` lí` se'` Galilea. <sup>40</sup> Jo cuaam` Jesús lajee` jo laco'` ngóor` jmiñ`, jo dsing'` ngóo'` litíiñ`, jo eáam` jmigüeang'` Fidiée` ír`.

Mi` cajé` Jesús fí` dsí'` guá'` fé'` e si'` fí` Jerusalén

⁴¹ Jo lacoø` jii` mi` tí` jmiñ` Pascua quía'` dsea` Israel, nitíng` sejmiin` Jesús e dsilíñ` fí` Jerusalén. <sup>42</sup> Jo ie` mi` cadsí'` i jiuung` do guitu` jii`, jo fí` job cangór` cóo'` sejmiir` cóo'` jaléng'` dsea` sinúu` quía'r` jogui cóo'` jaléng'` dsea` i neáang` fí` Nazaret. Jo fí` job cajé` lajaléng'` i dsea` do lajee` catí` e jmiñ` do. ⁴³ Jo mi` cadséng` e jmiñ` do, jo cangolíim`tur lajaléin'` do fí` Nazaret, ⁴⁴ dsu`

dob nicaje' i jiuung~ Jesús do fí Jerusalén. Jo ja` nicalilí' sejmíir` e nicajer', co' líiĩn` e jee~ i dsea` caguiaang` dob ngaiĩ'. Jo catam!-bre fí lajaléiĩn' do lajee` coo` jmiĩ. <sup>45</sup> Jo mi~ caniúĩn' guiá'^ fí, jo ca'naiĩn'- Jesús jee~ jaléng' i dsea` caguiaang` do, dsu' jo` lí~ cadséng` neiĩn' do. Joba' caquim!-tur fí Jerusalén e cango'néeiĩn' i jiuung` do.

⁴⁶ Jo mi~ caguilíng-tur fí Jerusalén, jo ja` cadséng` neiĩn' dsifí lado car` mi~ cadsíng` 'ní' jmiĩ-gui lajo, joguiba' cadséng` neiĩn'. Dsu' fí guáb'- guiiĩn' do e núur` e s'íng` jaléng' tifa' quíá'- júu^ quíu' ta~ quíá'- dsea` Israel, jogui jmiguiub' jalé' e jmingí'- rúng' Jesús cóo'~ jaléng' i dsea` í. <sup>47</sup> Jo jaléng' dsea` i teáang` núu` jial ngíi' i jiuung` Jesús do dsíng' dsigá` dsíir', co' tiiĩn` biĩn' eáang'. <sup>48</sup> Jo mi~ cangá- sejmii' Jesús e dob guiiĩn~, jo dsíng'- cango'gó` dsíir' jo cajíng'- niquiá'r^ casí'- reiĩn':

—Yuu` quí' ii', ¿jiali' cajmeáan' jnea'^ lana? Dsíng'- nicajmó'oo' fí'f' cóo'~ tiquíi'^, jo dsíng'- nica'néeng'~ naa' 'na`.

⁴⁹ Joba' cañiĩ' Jesús quíá'- niquiá'r^ jo casí'- reiĩn':

—¿Jiali' ngí'na' 'náng'na' jnea~? ¿Su ja` ní^na' e~ ta~ nisi'ín^ n e nijmee~ e quíá'- Tiquié'e dsea` guing~ ñifí'?

⁵⁰ Dsu' i sejmíir` do ja` cangáiĩn' jiali' cajíng'- i jiuung` Jesús do lado.

⁵¹ Jo mi~ calí` s'íiĩn` e jo, jo cangolíim-tur laji` gaaiĩn` do fí Nazaret. Jo dsíng'- guíung- Jesús cóo'~ sejmíir', jo dsíng'- núu'r~ cajo. Jo eáam' iáang` dsíi' niquiá'r^ mi~ ca'fí- dsíir' quíá'- jalé' e cangojée' ie~ jmiĩ jo. <sup>52</sup> Jo lajee` jo cuaam` Jesús, jo ngóo' litiĩng`guir lacoo` jmiĩ, jo dsíng'- iáang` dsíi' jaléng' dsea` cóo'r~, jogui lajobi Fidiée' cóo'~ ír` cajo.

3

Mi~ canaang` Juan i seáang` dsea` jmiĩ e guiar' júu^

quia' Fidiée'

(Mt. 3:1-12; Mr. 1:1-8; Jn. 1 :19-28)

¹ Jo ie~ jo ningóó' gui'ñiá' jing' e líng' Tiberio dseata~ dsea' féng' quia' fí' la'úng' fí' jmigüf. Jo seeng' quiúung~ dseata~ dsea' nũ'luu~ quia'r~, jaang' i sii' Poncio Pilato i guing~ líng' ta~ fí' Judea, jo jaang' i sii' Herodes i líng' ta~ fí' Galilea, jo seeng' jaang' rúng' dsea' ngáang' cõo' Herodes i sii' Lii~ i guing~ líng' ta~ fí' Iturea cõo' cõo' li~ sii' Traconite, jogui jaang' i sii' Lisanías i guing~ fí' cõo' li~ sii' Abilinia. ² Jo ie~ jo seeng' gáng' jmidsea' laniing~, jaang' i sii' Anás cõo' gui jaang' i sii' Caifás. Jo ie~ jo cajo i Juan do i líng' jóo' Zacarías guiin~ fí' jee~ uõ~ quiú' mi~ café' Fidiée' caféng' neiñ' e nicatb' í' e nináin' do e niguiár~ júu^ quia' Fidiée' fí' jee~ dsea' jmigüf. ³ Jo mi~ cahuí' ta~ lajo, jo dsifí' lajob cangó~ i Juan do fí' gua' Jordán, jo fí' job canaain' e guiar' júu^ quia' Fidiée' fí' quini' dsea' i caseáng' fí' lacuee' e gua' do ie~ jo. Jo fí' job e'r' jaléng' dsea' i guilíng~ do, jo sí' reiñ' e 'né' niquí' jing' yaiñ' fí' quini' Fidiée', jo lajoguiba' e nisáin' jmii' e laco' cuõ' li~ e cajmée' dsea' do lajo. ⁴ Jo e jo cangojee' lí' laco' fé' fí' ni~ jì' quia' Fidiée' e cajme' Saí' malii~ gui eáang', jaang' dsea' i café' cuaiñ~ quia' Fidiée', li~ fé' lala: Ngí' jaang' dsea' i fé' teá' fí' ni~ guóo' uõ~ quiú' jo fé'r' lala:

“Jmeáang' na' guiú' fí',
jogui nea~ na' condsee',
cõ' lana tí' li~ nijáab' Fii'naa'.

⁵ Jo jmirõõ' na' lacaang' guiá' fí',
jo jmirõõ' na' lacaang' li~ jung',
jo jmee~ na' condsee' fí' lacaang' li~ tu' fí',
jo jaléb' fí' nilí' rõõ'.

⁶ Jo jalém' dsea' jmigüf nilí'r' jial e nileáin' jee~ jalé' dsee~ quia'r~ la'eáang' cõo' i dsea' í'.”

Jò jalé' e na cajíng' Saí' fí ní jì quiá' Fidiée'.

⁷ Jò mí caguilíng' dseá ì iing' nisáng' jmií' e fí gua' lí táang' ì Juan ì seáang' dseá jmií' do, jò casí' ì Juan do lajaang' lajaang' ì dseá ì caguilíng' do ie' jò:

—jJóó' jaléng' mí' guíng' 'nú'! ¿I' cajme' 'nú' júu' e lala cuøøng' nileáng'na' lajúi' iihuí' e nijaquíéng' jmií' na? ⁸ 'Né' nijmiliing' yaang'na' e laco' nililí' jaléng' dseá rúng'na' e dseáng' e já'ba' nicaquí' jíng' yaang'na' fí quini' Fidiée'. Jò ja' jmigøøng' yaang'na' e nileáng'na' jee' dsee' quí'na' dsu' uí' e Abraham líií' 'líi' yúu' quí'na', co' e já' e fí' i 'nú' e cuøøm' jmé' Fidiée' siju' Abraham jalé' cuu' e neé' la faco' ií' lajò. ⁹ Cofa' jaléng' dseá ì ja' quí' jíng' yaang' fí quini' Fidiée' líií' laco' e 'ma' ofí' e ja' dseeng' ofí' e cuø', joba' huí' e 'ma' do jò dsitóo' fí ní jì lafa' cuií' b, co' ja' ee' ta' íing' jí' coo'.

¹⁰ Jò mí canúu' jaléng' ì dseá do jalé' e café' ì Juan ì seáang' dseá jmií' do, joba' cajmíng' reiñ' do lala:

—¿Jial ni'ee' jnea' guí' coo' Fidiée'?

¹¹ Joba' cañí' ì Juan do jò casí'r' ì dseá do:

—E laba' 'né' nijmee' na': lí' 'nú' oo' na' tú' 'mi'quí'na', 'né' nicuø'na' coo' jaang' dseá ì ja' sea' quiá'; joguí' lí' 'nú' sea' e cø'na', 'né' nicø'na' jmá' jiu' coo' jaléng' ì ja' sea' e dó'.

¹² Jò lajee' síng' Juan ì seáang' dseá jmií' do coo' ì dseá do, job caguilíng' coo' tú' míng' nodsicuu' ì iing' nisáng' jmií', jò cajmíng'r' ì Juan do jò cajíñ':

—Tífa', ¿e' 'né' jmó' jnea' e laco' ni'ee' naa' guí' coo' Fidiée'?

¹³ Joba' cañí' ì Juan do quiá' ì nodsicuu' do jò casí' reiñ':

—E laba' 'né' nijmée' 'nú': Jò mí'na' cuu' quiá' dseá e jmiguí'gui laco' ta' qui' fí ní jì quiá' dseata'.

¹⁴ Jo lajee` sŕng` i Juan do cōo` i nodsicuu` do, caguilíng` cōo` tú` mŕng` lée` fí lí` táaiñ` jo cajmingi` reiñ`:

—Jogui jnea`, ¿e` 'né` nijmó`naa' e laco' ni'ee`naa' guiá` cōo` Fidiée`?

Joba' cañi` i Juan do jo casí`r` i lée` do:

—E laba' 'né` nijmití` 'nú`': Ja` ee` uóo`na' quía`- dsea` laguidseaang`, o'gui fong`na' dsea`, o'gui jmoo`na' dsee` quía`- dsea` e ngii`gui, o'gui ni'nŕng`na' dsea` e ja` ee` mí` cajméer` jíi` cōo`; jo güili`iáang` óo`na' cōo` lajíi` e l'éeng`na'.

¹⁵ Jo lajee` fé` i Juan do e júu` na, jo jaléng` i dsea` caguiaang` do` dsíir` e` nilf` jogui` dsíir` su Dsea` Jmáam` i Juan i seáang` dsea` jmiñ` do. <sup>16</sup> Jo mi` calilí` i Juan do e í` dsíi` i dsea` do lajo, joba' casí` reiñ` jo cajíi`-:

—E já`-, jnea` seáan` 'nú`' jmiñ` cōo` layaang` jmiñ`, jo dsu' nabí` nijáa` jaang`gui dsea` i niseáng` 'nú`' jmiñ` cōo` Jmiguí` quía`- Fidiée` jogui cōo` jí`. Jo i dsea` í` gøng`guir laco' jnea` e jíi` jnea` ja` catíin`-n fa' nisíi`-i capí`^ ní` 'ñúú` lomiir`. Co' jnea` nicaseán`-n jaléng` 'nú`' jmiñ` cōo` layaang` jmiñ` e laco' cuo` lí` e nicaquí`- jíng` yaang`na' fí` quini` Fidiée`; dsu' ír` mí` nigüéeiñ` niseáin` 'nú`' jmiñ` cōo` Jmiguí` quía`- Fidiée` e laco' cuo` lí` e nicangíng`na' Jmiguí` quía`- dsea` do. ¹⁷ Jo quieb` dsea` do e jmáin` ta` quía`- e nisíiñ` micui`iee`, jo nisér` ca' e qui` quía`- do. Jo dsu' e micui`iee` do ni'meár` fí` dsíi` sinúu`, jogui e qui` quía`- nijí`-bre fí` lí` coo` jí` e ja` too` jmiñ` yu`.

¹⁸ Jo jmang`- cōo` júu` lanaba' caféng` i Juan do jaléng` i dsea` do, jo ca'e` reiñ` jalé` júu` quía`- Fidiée` quía`- jial laang` dsea` jee` jalé` dsee` quía`r`. ¹⁹ Jogui caféng` i Juan do jaléng` dsea` e ja` dseeng` laco' jmoo` i dseata` Herodes do e jéeiñ` lafa' dseamí` quía`r` oo` dseañu` rúin` dsea` ngáang`- cōo`r` i sii` Lii`, jogui cajíiñ` dseata` Herodes

cóo'~ jalé' e ga` e jmóoiñ' do. <sup>20</sup> Jo mi~ caliñi' i dseata~ do lajii' e júu^ e fé' i Juan do uí'~ quiá'r~, joba' dsíng'~ caliguiñ~ jogui cajméer` coo`gui e ga`, co' caquiur' ta~ e catam' i Juan do, jo 'nuñib^ catang'~ neiñ' do.

Mi~ cajgáang~ Jesús jmiñ`

(Mt. 3:13-17; Mr. 1:9-11)

²¹ Jo dsu' nú'~ gui e ni'f i Juan do 'nuñi^, lajee~ cateáaiñ` fi' gua` Jordán e seáaiñ` dsea` jmiñ`, jo coo` jmiñ` caguié~ Jesús fi' jo, jo cajgáaiñ` jmiñ` cajo. Jo dsifi' mi~ cangf e jo, jo caféng' Jesús Fidiéé` dsea` guing~ ñiff~, jo lajee~ jo caná` cateá' fi' ñiff~, ²² jo fi' job cajgó~ Jmiguí quiá'~ Fidiéé` e liing~ jaang` mee~ fi' yú'^ mogui~ Jesús, jo canú' e liing~ ii` guicafé' fi' yú'^ jmigui' jo guicajñ'~:

—'Nub` Jóo`o i 'neáan`n eáang', jo dsíng'~ iáang` dsii` cóo'~ 'nu`.

Jaléng'` lii~ yúu'~ quiá'~ Jesús

(Mt. 1:1-17)

²³ Jo guigui' jii` ningóo' Jesús mi~ canaañ` jmóor` ta~ e si'íiñ`. Jo jaléng'` dsea` líiñ~ e i Sé^ do tiquiá'^ Jesús. Jo tiyúu'~ quiá'~ Jesús siir` Elí, <sup>24</sup> jo tiquiá'^ Elí siir` Matat, jo tiquiá'^ Matat calisír` Leví, jo tiquiá'^ Leví calisír` Melqui, jo tiquiá'^ Melqui calisír` Jana, jo tiquiá'^ Jana calisír` Sé^, ²⁵ jo tiquiá'^ Sé^ calisír` Matatías, jo tiquiá'^ Matatías calisír` Amós, jo tiquiá'^ Amós calisír` Nahum, jo tiquiá'^ Nahum calisír` Esli, jo tiquiá'^ Esli calisír` Nagai, jo tiquiá'^ Nagai calisír` Maat, ²⁶ jo tiquiá'^ Maat calisír` Matatías, jo tiquiá'^ Matatías calisír` Semei, jo tiquiá'^ Semei calisír` Sec, jo tiquiá'^ Sec calisír` Judá, ²⁷ jo tiquiá'^ Judá calisír` Joanán, jo tiquiá'^ Joanán calisír` Resa, jo tiquiá'^ Resa calisír` Zorobabel, jo tiquiá'^ Zorobabel calisír` Salatiel, jo tiquiá'^ Salatiel calisír` Neri, <sup>28</sup> jo tiquiá'^ Neri calisír` Melqui, jo tiquiá'^ Melqui calisír` Adi, jo tiquiá'^ Adi calisír`

Cosam, jò tiquiá'^ Cosam calisír` Elmodam, jò tiquiá'^
 Elmodam calisír` Er, <sup>29</sup> jò tiquiá'^ Er calisír` Josué, jò
 tiquiá'^ Josué calisír` Eliezer, jò tiquiá'^ Eliezer calisír`
 Jorim, jò tiquiá'^ Jorim calisír` Matat, ³⁰ jò tiquiá'^ Matat
 calisír` Leví, jò tiquiá'^ Leví calisír` Simeón, jò tiquiá'^
 Simeón calisír` Judá, jò tiquiá'^ Judá calisír` Sé^, jò tiquiá'^
 Sé^ calisír` Jonám, jò tiquiá'^ Jonám calisír` Eliaquim, ³¹ jò
 tiquiá'^ Eliaquim calisír` Melea, jò tiquiá'^ Melea calisír`
 Mainán, jò tiquiá'^ Mainán calisír` Matata, jò tiquiá'^
 Matata calisír` Natán, <sup>32</sup> jò tiquiá'^ Natán calisír` Daví'^, jò
 tiquiá'^ Daví'^ calisír` Isaí, jò tiquiá'^ Isaí calisír` Obed, jò
 tiquiá'^ Obed calisír` Booz, jò tiquiá'^ Booz calisír` Salmón,
 jò tiquiá'^ Salmón calisír` Naasón, jò tiquiá'^ Naasón
 calisír` Aminadab, <sup>33</sup> jò tiquiá'^ Aminadab calisír` Aram,
 jò tiquiá'^ Aram calisír` Esrom, jò tiquiá'^ Esrom calisír`
 Fares, jò tiquiá'^ Fares calisír` Judá, ³⁴ jò tiquiá'^ Judá
 calisír` Jacóó^, jò tiquiá'^ Jacóó^ calisír` Isáa', jò tiquiá'^
 Isáa' calisír` Abraham, jò tiquiá'^ Abraham calisír` Taré,
 jò tiquiá'^ Taré calisír` Nacor, <sup>35</sup> jò tiquiá'^ Nacor calisír`
 Serug, jò tiquiá'^ Serug calisír` Ragau, jò tiquiá'^ Ragau
 calisír` Peleg, jò tiquiá'^ Peleg calisír` Heber, jò tiquiá'^
 Heber calisír` Sala, <sup>36</sup> jò tiquiá'^ Sala calisír` Cainán, jò
 tiquiá'^ Cainán calisír` Arfaxad, jò tiquiá'^ Arfaxad calisír`
 Sem, jò tiquiá'^ Sem calisír` Noé, jò tiquiá'^ Noé calisír`
 Lamec, ³⁷ jò tiquiá'^ Lamec calisír` Matusalén, jò tiquiá'^
 Matusalén calisír` Enoc, jò tiquiá'^ Enoc calisír` Jared, jò
 tiquiá'^ Jared calisír` Mahalaleel, jò tiquiá'^ Mahalaleel
 calisír` Cainán, jò tiquiá'^ Cainán calisír` Enós, ³⁸ jò tiquiá'^
 Enós calisír` Set, jò tiquiá'^ Set calisír` Adán, jò tiquiá'^
 Adán 'ñia' Fidiée'.

4

Mi~ cajmée` fii~ i 'ling'^ quijí~ jial niróng` Jesús dsee`
(Mt. 4:1-11; Mr. 1:12-13)

¹ Jo ie~ jo, mi~ cangf e cangfing` Jesús Jmiguí` quiá~ Fidiée~, jo e Jmiguí` do cangojéeng` ír` fí` jee~ uó~ quiú~,
² jo fí` job cajer` lajee` tuló~ jmií~. Jo lajee` jo ja` e cagó`r` jíí~ capí`^ . Jo lajee` táaiñ` fí` jo, jo caguié~ fii~ i 'ling'^, jo cajmээр` quijí~ jial e niróng` dsea` do dsee~. Jo mi~ cangf e tuló~ jmií~ do, joguiba' cadseá~ jmi'aang~ Jesús jóng. ³ Jo dsifí` lajob cajíng` fii~ i 'ling'^ casí`r~ dsea` do:

—jSong já!~ e 'nua` lin' i Jóo` Fidiée` camfing` do, joba` jmee~ e ni'uing~ iní`^ e cuu~ née` la!

⁴ Joba' cañíi` Jesús quiá~ fii~ i 'ling'^ do jo casí~ reiñ`:

—Lalab fé` fí` ní` jì` quiá~ Fidiée` : “Ja` niliseeng` jaléng` dsea` jmigüí` juguiú~ e lico' ni'í` nidó`r~ jalé` e sea` fí` jmigüí`. Co' 'né~ nijmiti~bre jalé` ta~ quiu' fí` ní` jì` quiá~ Fidiée~, jo lajoguiba' e niliseeiñ` juguiú~ jóng.”

⁵ Joba' cajmée` tu fii~ i 'ling'^ quijí~ jial e niróng` dsea` do dsee~, jo cangojéeiñ` dsea` do fí` coo` yá`^ mó` e ñíí` eáang`, jo ca'e` reiñ` jalé` fii` e sea` fí` la'úng~ fí` jmigüí` dseáng` lajee` cateá`. ⁶ Jo cajíñ` casí`r~ dsea` do:

⁷ —Jalé` e la nicuøø` quií~ cóo`^ jalé`gui e jlo` e sea` fí` jo song nisi`^ uó~ jní`^ jo nijmifén` jnea~, co' e quie~baa lajalé` e na, jo jneab~ cuøøng` jmee` e guieé` jo cuøøm` cuøø` doñí` i i in~n.

⁸ Dsu' dsifí` ladob cañíi` tu Jesús quiá~ fii~ i 'ling'^ do jo casí~ reiñ`:

—Güihuíng` cáan`n, Satanás, dsuco' lalab fé`gui fí` ní` jì` quiá~ Fidiée` cajo: “Jíi~ Fidiée` dsea` guing~ ñiff`bing` nijmifén`, jo jíi~ ta~ quiu' í`bre e nijmití`^ cajo.”

⁹ Jo mi~ cangf jo, cajmée` tu fii~ i 'ling'^ quijí~ jial niróng` Jesús dsee~, jo cangojéeiñ` dsea` do fí` yá`^ guá~ fé` e si' fí` Jerusalén jo cajíñ` casí`r~ dsea` do:

—Song já' e 'nu` lin' i Joo' Fidiée` camíng' do, laco' tée` ee' t'í yá' la bíng' uo' cartí uii~, <sup>10</sup> co' lalab fé' fí' ní' jì' quiá' Fidiée`:

Fidiée` niquiá'r ta~ jaléng' ángeles quiá'r e nijmér` í`
¹¹ jo nisáin' 'nu` cóo' guoor` lajee` guiáng' guo' guiá'`
 güî,

jo lajoba' ja` nilihuín' mi~ nititáan' fí' ní' uo`.

¹² Dsu' Jesús cañí'tur quiá' fii` i 'líng' do jo casí'` reiñ':

—Dsu' lalab fé' gui cajo fí' ní' jì' quiá' Fidiée`: “Ja` jmoo' jial ni'é` Fii' Fidiée` dsee`.”

¹³ Jo cóo' e job catí` 'ní` née' e jmoo' fii` i 'líng' quijí` jial e niróng` Jesús dsee`, dsu' júi' cóo' née' ja` calí'r` lajo. Jo mi~ cangí` jo, mi~ jo` ní' fii` i 'líng' jial nijmér` e niróng` Jesús dsee`, joba' catiúum` bre dsea` do, jo cangohuim` bre lajee` cateá`.

Mi~ canaang` Jesús jmoor` ta~ quiá'r` fí' lí' se' Galilea
 (Mt. 4:12-17; Mr. 1:14-15)

¹⁴ Jo mi~ cangí` jo, cangám' tu Jesús fí' lí' se' Galilea, jo la'eáang` cóo' jalé' bí' 'gøng' quiá'` Jmiguí` quiá'` Fidiée` canaang` ni' júu` quiá'r` fí' laco` fii` e née' fí' la'úng` lí' se' fí' jo. ¹⁵ Jo mi~ niguiéer' laco` fii` lí' dséer', dsifí' ladob ír` fí' dsíí' guá'` quiá'` dsea` góor` dsea` Israel, jo fí' job e'r` jaléng' dsea` i dsilíng` fí' guá'` do jalé' júu` quiá'` Fidiée`. Jo jaléng' dsea` i núu` júu` quiá'r` eám` jmiféin' dsea` do.

Mi~ cangáng' tu Jesús fí' Nazaret

(Mt. 13:53-58; Mr. 6:1-6)

¹⁶ Jo ie~ jo, lajee` ngí' Jesús fí' lí' se' Galilea, jo caguiéng' tur fí' Nazaret fí' lí' cacuáin`. Jo mi~ jmii~ e jmi'íng' jaléng' dsea` góor` dsea` Israel, dséer' fí' Sinúu` guá'` laco' júi' e tíin' `ñia'r'. Jo lajee` táain` fí' e sinúu`

guá¹ do, jò casíng¹ 'ñia'r' jee~ jaléng¹ dsea` góor`, ¹⁷ jò calíñ¹ coò` jì e ca'ír` lí~ tóò` jalé¹ júu^ quiá¹ Fidiée~ e cajme¹ Saíí, jaang` dsea` i café¹ cuaiñ~ quiá¹ Fidiée~ mali¹gui eáang¹. Jò mi~ caneáar¹ e jì do, jòba¹ cadsé¹r` lí~ tóò` lala jò ca'ír`:

¹⁸⁻¹⁹ E Jmiguí quiá¹ Fii~ Fidiée~baa¹ e jéeng` jnea~, co¹ caguíng¹ Fidiée~ jnea~ e laco¹ niguiaa^ jalé¹ juguiú~ quiá¹r~ fí jee~ jaléng¹ dsea` tiñíng~: jogui nicasiññ jnea~ cajo e laco¹ niguiaa^ juguiú~ quiá¹ e nileáng` jaléng¹ i dsea` i lafa¹ 'núung¹~ cóo¹~ dsee~ quiá¹, jogui e nijmee~ e e nilijné¹tu jaléng¹ dsea` tiuung~, jogui e nilaan~ jaléng¹ dsea` i íng¹ iihuí¹ quiá¹ dsea` rúng¹, jogui e nijmée¹~ e júu^ e nicatíb` í¹ e nijmé¹ Fidiée~ e ni'uíng~ guiú~ quiá¹ dsea` jmigüí¹. Jò lanab jíí¹ lí¹ júu^ e fé¹ fí ní jì quiá¹ Fidiée~.

²⁰ Jò mi~ calí¹ e í¹ Jesús e júu^ do, jò cajníb¹tur e jì do jò cajá¹r` i dsea` née¹ ní e guá¹ do, jò caguáb¹tur. Jò jalém¹ i dsea` teáang¹~ sinúu^ guá¹ do teáaiñ~ jòøiñ~ Jesús. <sup>21</sup> Jòba¹ canaang` Jesús sí¹r` jaléng¹ i dsea` do jò cajíñ¹:

—E jmi~ na nicaliti~ jalé¹ e nicanúu~ 'nú¹ e tóò` e fí ní jì la.

²² Jò jaléng¹ dsea` i teáang¹~ dsíí¹ e guá¹ do dsíng¹ dsigá¹ dsíir¹ jalé¹ júu^ quiá¹ Jesús, jogui jmang¹ juguiúb¹ fé¹r` quiá¹ dsea` do, jogui jmíng¹ rúíñ¹ la'ó¹ yaaiñ~:

—¿Su o¹ i nabi jòó¹ Sé¹ i guíng~ fí fí la?

²³ Jòba¹ cañí¹ Jesús casí¹r~ jaléng¹ i dsea` do jò cajíñ¹:

—Ja` ngám~ nisí¹ 'nú¹ jnea~ jíí¹ laco¹ júu^ róó¹: “Tímí¹, jmee~ mí¹ quií¹ uø¹”; o¹i nifo¹¹bi¹ é: “¿Jialí¹ ja¹ jmée¹ fí góo¹ la lajalé¹ e nicajmee¹ fí Capernaum?”

²⁴ Jò cajíng¹ guí Jesús casí¹r~ jaléng¹ i dsea` do:

—Jo jnea~ jmitaa~ óo'na' e jjí'~ jaang` dsea` i fé' cuaiñ~ quiá'~ Fidiée` ja` íng' dsea` góor` ír'. ²⁵ ¿Já` tóo` óo'na' jalé' e fé' fí' ni~ jì quiá'~ Fidiée` e calí~ malí'gui eáang' mi~ cajá~ Líí^ i café' cuaiñ~ quiá'~ Fidiée`? Co' ie~ jo ja` catuu` jmí' fí' Israel lajee` 'ní' jiing` dsí' ca'ná'^, jogui dsíng'~ cajá~ oo~ cajo. ²⁶ Jo dsu' ie~ jo ja` caquiú' Fidiée` ta~ fa' e cajmée` Líí^ e guiú~ quiá'~ i dseamí^ dsea` góor` i 'níí~, co' caquiú' dsea` do ta~ e cajmée` i Líí^ do e guiú~ dsu' quiá'~ jaang` dseamí^ i 'níí~ i guiing~ fí' lí' huíí^ eáang' fí' coo` lí' sií' Sarepta quiá'~ lí' néé' fíí' Sidón. <sup>27</sup> Jo lajob calí~ cajo ie~ malíí~gui eáang' mi~ cajá~ Cheey~, jaang` dsea` i café' cuaiñ~ quiá'~ Fidiée`. Co' fíim' dsea` Israel dsea` góo` Cheey~, calidsée'r e cacár~ jmohuí' 'lí^ fí' ngúu' táaiñ` ie~ jo, dsu' jíí'~ jaang` i dsea` góor` fa' cajmí'leáaiñ~. Co' camíng'~ dsea` i sií' Naamán i guíing~ tí' lí' huíí^ eáang', tí' lí' se' Siria, jíí'~ í'bing' i ca'láang~, co' lajob ta~ caquiú' Fidiée`.

²⁸ Jo mi~ canúu~ jaléng' i dsea` i teáang'~ dsíí' sinúu^ guá'~ do jalé' júu^ quiá'~ Jesús jo dsíng'~ caliguiíñ~. <sup>29</sup> Joba' caguíim`bre dsea` do sinúu^ guá'~, jo ca'òong`neiñ' catí' guiée'~ fíí', jogui cangojéeng`neiñ' cartí' coo` yú'^ jíáá. Jo fí' job lí' lami~ iíñ~ nibííñ~ dsea` do, co' í' dsíir' e nijngám'~breiñ'. <sup>30</sup> Jo mi~ caguilííñ~ tí' e yú'^ jíáá do e lí' í' dsíir' e nibííñ~ dsea` do, jo dsu' Jesús caquim'~tur jo cangúííñ`jee~ jaléng' i dsea` do, jo jíí'~ coo` jo` ee` cajméeiñ` do quiá'r~.

Jaang`dseañu' i jée' i 'ling'^ quiá'~

(Mr. 1:21-28)

³¹ Jo mi~ cangí' jo, jo cangób~tu Jesús fí' Capernaum fí' lí' se' Galilea. Jo mi~ caguiér~ e fí' jo, jo ca'ír~ fí' dsíí' sinúu^ guá'~ quiá'~ dsea` góor` dsea` Israel, jo fí' job canaaiñ` e'r jaléng' i dsea` í' jalé' júu^ quiá'~ Fidiée` lajee`

jmiĩ e jmi'ng' jaléiĩ' do. ³² Jo dsíng' dsigá dsí' jaléng' dsea` i núu` júu` quiá'r, co' fé'r` lí' laco' jaang` dsea` i óo` ta`.

³³ Jo e fí guá' do e lí caguié` Jesús e cango'éé'r` dsea` júu` quiá' Fidié, jo fí job nising' jaang` dseañu` i jée' i 'ling' quiá'. Jo cajmée` i 'ling' do e ca'óo` i dseañu` do ga` eáang', jogui café'r` jo cajíĩ' lala:

³⁴ —Jéeng' na, Jesús, dsea` seeng` fí Nazaret. ¿Jiali' ñijmiguíĩ' jnea'^? ¿Su cañi' e ni'íĩ' jnea'^? Cuíĩ' baa' 'nu, joba' ne` naa' e lĩ' dsea` güeang' quiá' Fidié` dsea` guing` ñiff`.

³⁵ Joba' cajíing` Jesús i 'ling' do jo casí' reiĩ':

—i Tii` í' moni', jo tiúung` i dseañu` na lana!

Jo mi` cajíng' Jesús lajo, jo dsifí` ladob cajmée` i 'ling' do e caquíng' i dseañu` do fí quini` jaléng' i dsea` teáang' dsí' sinúu` guá' do. Jo joguiba' catiúung` i 'ling' do i dsea` do, jo jíĩ' coo` jo` ee` cajmeáiĩ' i dseañu` do. <sup>36</sup> Jo dsíng' cafóng' jaléng' dsea` jo jmingi' rúĩĩ' lala:

—¿I` i dsea` na, faa` aa', e quiu'r` ta` laco' jaang` dsea` i óo` ta`, jogui quií' bre jmiĩ e jmihuíĩ` jaléng' i 'ling' i jée' quiá' dsea`, jo dsifí` lajob dsihuíing` jaléng' i 'ling' do?

³⁷ Jo mi` calí` lado, dsíng' cani' júu` la'úng` fí lí` se' Galilea quiá' jalé' e guíu` e jmóo` Jesús fí Capernaum.

Mi` cajmi'leáang` Jesús iemisé` Tú` Simón

(Mt. 8:14-15; Mr. 1:29-31)

³⁸ Jo mi` cangf` jo, jo cagüi'ib' Jesús lí` iuuiĩ` fí dsí' guá' quiá' dsea` góor` i seeng` fí Capernaum, jo cangór` fí quiá' Tú` Simón. Jo mi` caguiér` fí jo, nidséeb' iemisé` Tú` Simón e dsíng' iu` guíĩ'. Jo coo` tú` mĩng' dsea` i teáang' e sinúu` do cami'r` Jesús jmi'ee` fa' e nijmi'leáiĩ` i dseamf` do. ³⁹ Joba' cangó` Jesús fí lí` ráang` i dsea` dsée' do. Jo mi` caguiér` lí` ráaiĩ' do,

jo cajíin̄ e jmohuí' e líng' i dsea` do. Jo dsifí ladob ca'lláanḡ i dseam̄ do, jo cajém' e iũ guíin̄^ do. Jo mī cangf̄ lado, jo caróō-bre jo cajméer` e cagó' Jesús cóo' i dsea` caguiaanḡ gui do.

Mī cajmi'leáanḡ Jesús fíing' dsea` dsée'~

(Mt. 8:16-17; Mr. 1:32-34)

⁴⁰ Jo mī canũ e jmī jo, jo fíim' dsea` caguilíin̄ e 'náin' Jesús, jo jéein̄ jaléng' dsea` dsée'~ quiá'r` e laco' nijmi'leáanḡ dsea` do. Jo mī caguilíin̄ fí' lí guinḡ Jesús, jo camí'r' dsea` do jmi'ee' lajii'~ ta' ngolíin̄; joba' lí jo caquidsí Jesús guóor` fí' mogui~ lajaang` lajaang` i dsea` dsée'~ do, jo dsifí ladob 'láaiñ'-. <sup>41</sup> Jo jee' i dsea` dsée'~ do niquiéeng` dsea` i jée' i 'ling'^ quiá'-. Jo laco' ngóo' Jesús e jmi'leáaiñ̄ lajaang` lajaang` i dsea` do, jo lajob dsihuínḡ jaléng' i 'ling'^ do, jo sóong` oor` ti'áiñ' Jesús jo fé'r`:

—'Nub` dsea` lin' Dsea` Jmáanḡ i Joo' Fidiée' camíng'~.

Jo dsifí mī canúu- Jesús e fé' i 'ling'^ i jée' quiá'~ i dsea` do lado, dsifib' ca'gaiñ̄ quiáiñ'~ jo jo` cacuø'r' fí' fa' ee` café'guiiñ' do, co' líb'^ i 'ling'^ do e Jesús líiñ' Dsea` Jmáanḡ i cajíng'~ Fidiée' i nisíin̄ fí' jmīgüf' la lajii'~ lamali'gui eáang'.

Mī cagua' Jesús júu^ quiá'~ Fidiée' fí' lí se' Galilea

(Mr. 1:35-39)

⁴² Jo mī cajneá- e jmī e cajmi'leáanḡ Jesús jaléng' i dsea` dsée'~ do, cagüi'fíb' Jesús e fii' do, jo cangór- fí' coo' lí cateáaiñ̄ 'ñia'r'. Dsu' dsifí ladob caguilínḡ jaléng' dsea` e 'náin' dsea` do calé' catú-, jo jniñ' dsea` do e laco' ja' nidséiñ' fí' lí jíé'. ⁴³ Joba' cajíng'~ Jesús casí'r- jaléng' i dsea` do:

—'Né⁻ ninii[~] i lacoo^o lacoo^o fii[^] e niguiaa[^] júu[^] quiá[^] jial íing⁻ Fidiée[~] dsee⁻ quiá[^] dsea[^] e lacoo^o cuóøng[^] nicár[^] nifí[^] quiáin[^].

⁴⁴Joba[^] canaaín[^] ngir[^] lacoo^o fii[^] e guiar[^] e júu[^] jo^o fí[^] lacoo^o guá[^] quiá[^] dsea[^] góor[^] dsea[^] Israel e tée⁻ fí[^] la'úng⁻ fí[^] lí[~] neáng[^] dsea[^] do.

5

Mí[~] cajmée[^] Jesús e calí[^] Tú[^] Simón 'ñu[^] i líí[^] eáang[^]
(Mt. 4:18-22; Mr. 1:16-20)

¹Joo^o coo^o jmií[~] cangó⁻ Jesús fí[^] 'ni[^] coo^o guieé[^] fé[^] e sii[^] Genesaret, jogui[^] sii[^] bi[^] guieé[^] Galilea cajo, joo^o caguilíng⁻ fíing[^] dsea[^] e iin[~] ninúr⁻ jalé[^] júu[^] quiá[^] Fidiée[~] e e[^] dsea[^] do. Joo^o dsíng[^] fíing[^] i dsea[^] i caguilíng⁻ do, joba[^] dsíng[^] sicúung[^] Jesús jee[~] jaléng[^] i dsea[^] do. ²Joo^o lajee[~] joo^o, cangá⁻ Jesús tú⁻ móo[^] e tée⁻ quiá[^] 'ni[^] jmií[~], joo^o i dsea[^] fii[~] e móo[^] do ninica[^] uóøm[^] bre dsíí[^], joo^o dob nitaaín[~] ru[^] r[^] máa[^] quiá[^] r⁻ 'ni[^] e guieé[^] do. ³Joba[^] camí[^] Jesús fí[^] e cajgóor⁻ dsíí[^] coo^o e móo[^] do e quiá[^] Tú[^] Simón, joo^o caguá[^] bre fí[^] dsíí[^], joo^o casí[^] r⁻ i dsea[^] do fa[^] e nidsihuíng⁻ guijiú[^] e móo[^] do fí[^] 'ni[^] uó⁻ quiú[^]. Joo^o mí[~] cajé[^] e móo[^] do ni[~] jmií[~], joo^o tí[^] job[^] ca[^] e[^] Jesús jaléng[^] i dsea[^] i teáang⁻ 'ni[^] jmií[~] do jalé[^] júu[^] quiá[^] Fidiée[~]. ⁴Joo^o mí[~] cató[^] e e[^] Jesús jaléng[^] i dsea[^] do jalé[^] júu[^] quiá[^] Fidiée[~], joo^o casí[^] r⁻ i Tú[^] Simón do joo^o cajín[^]:

—Jmee⁻ e nidsé⁻ e móo[^] la tí[^] dóo⁻ tí[^] lí[~] ni'a[^] gui quiá[^] e guieé[^] la. Joo^o mí[~] niguiéé[^] lí[~] ni'a[^] gui, nibí[^] na[^] máa[^] quií[^] na[^] joo^o nijmang[^] na[^] 'ñu[^].

⁵Joba[^] cañí[^] Tú[^] Simón joo^o casí[^] r⁻ Jesús:

—Tífa[^], lata[~] uóøb[^] nicataang[^] naa[^] jmoo⁻ naa[^] ta[~] bí[^] máa[^], joo^o jíí[^] jaang[^] 'ñu[^] ja[^] mí[^] calí[^] naa[^]. Dsu[^] 'ñu[^] gui quiú[^] ta[~] lana, joba[^] nibí[^] baa[^] máa[^] quié⁻ e.

⁶Joba[^] cangoliín[^] cartí[^] lí[~] ni'a[^] gui quiá[^] e guieé[^] do, joo^o job[^] cabír[^] máa[^] quiá[^] r⁻ fí[^] lí[~] ca[^] e[^] Jesús, joo^o i líí[^] 'ñu[^] calí[^] r⁻.

Jō mi~ canaaĩn` ǝǝĩn' e 'máa' do, jō canaang` 'guii'ba' do, cō' dsíng'- fíng' i jó' do nicangotáang~ne' fí' dsí' e 'máa' do. ⁷ Jōba' catǝ'r- i dsea' la'ó' jmóo' ta~ cōo'r- i teáang~ dsí' e móo' e cōo'gui do, jō íb` cangolíng^ e cangojmicóo' quiá'r- e quiá'- e caguá- e 'máa' do. Jō mi~ caguir' e 'máa' do, jō canaaĩn` uǝǝĩn` i 'ñu` do, jō catáng' neiñ' do fí' dsí' e móo' do car` carǝng- laji` tú- . Jō jiũ` ja` cango'ang' e móo' do, cō' dsíng'- fíng' i 'ñu` do calí'r- . <sup>8</sup> Jō mi~ cangá- Tú^ Simón jalé' e do, dsifí' lajob casí'r' uǝ- jnir' fí' quini` Jesús laco' teáaiñ~ dsí' e móo' do, jō casí'r- dsea' do jō cajíñ'- :

—Fíi'i, ja` catín'- sin' cáan`n, cō' jaang` dsea` dsee- dsea` quib' líng' jnea~ .

⁹ Jō cajíng'- Tú^ Simón lajō, cō' dsíng'- cangogá` dsíir' colíng~ cōo'~ jaléng' i dsea' caguiaang- gui do dsu' e calí'r- jaléng' i 'ñu` do ie~ jmi~ jō. ¹⁰ Jō jee~ i dsea' î nitaang~ gáng- dseañu' i jmóo' ta~ colíng~ cōo'~ Tú^ Simón, jaaiñ' do siir' Tiáa~ jō jaang'gui i sií' Juan, jō laji` huáaiñ- do líiñ' joo' jaang` dseañu' i sií' Zebedeo. Jōba' cajíng'- Jesús casí'r- Tú^ Simón:

—Ja` fǝǝn~, Tú^ Simón, cō' latí' lana nitú^ e ta~ jmoo' na, jōgui nicuǝǝ^ǝ 'nu` cōo'gui ta~ e líib'jiũ la lí' e ta~ na cajo, cō' nijmée!^ ta~ guia' júu^ quié- e jee~ jaléng' dsea' jmigüí' .

¹¹ Jō mi~ cangí jō, cangolíim`tur fí' 'ni' uǝ- quiú` cōo'~ laji` tú- e móo' do, jō job catú` i dsea' do laji` tú- e móo' do cōo'~ lajalé' e sea' quiá'r- , jō cangolíim`bre cōo'~ Jesús.

Mi~ cajmi'leáang- Jesús jaang` dsea` i líng' jmohuí' 'li'^

(Mt. 8:1-4; Mr. 1:40-45)

¹² Jō mi~ cangí jō, jō lajee` táang` Jesús fí' cōo` fií' lí~ se' Galilea, jō caguie- jaang` dseañu' i líng' jmohuí' 'li'^ fí' ngúu' táang`. Jō mi~ caguier- quiá'- lí~ sing' Jesús, jō

casí'r` uó` jnir` jo catúuiñ` cartí` ni` uó` jo camí'r` jmi'ee`
dsea` do jo cajín` casí`-reiñ`:

—Fíi'naa', cuøøm` lí` jmi'leáan`^ jnea` song iin` lajo.

¹³ Joba' cagüing` Jesús i dsea` dsée` do jo cajín` casí`-reiñ`:

—Iim`baa jmi'leáan`-n 'nũ`. Joba' latí` lanab ni'leáan`-
lajíi` jmohuí` e lin`.

Jo dsifí` mi` cajíng` Jesús lajo, cajém` e jmohuí` e líng`
i dsea` dsée` do, jo jíi` capí`^ jo` ee` líng` guir e jmohuí`
'lí`^ do. <sup>14</sup> Joba' caquiũ` Jesús ta` i dseañũ` do e ja` ii` nisí'r`
jíi` jaang` lajíi` e calí` do, jo casí`-reiñ` do jo cajín` lala:

—Gua` jo güijáang` uó` fí` quini` jmidsea` quí`-ii', jogui
'né` líng` ee` cõõ` nigüicá`^ e quiá`- e nicuó`^ gui'máang`
Fidiée` lí`^ laco`gui ta` caquiũ` Moi`. Joba' i jmidsea`
do nijín` e nica`láam`-ba' lajíi` jmohuí` e lin`, jo lajob
jaléng` dsea` ninír` e jo` lin` jíi` cõõ`.

¹⁵ Jo dsũ` dsifí` ladob cani`- júu` e dsíng`- 'gõng` Jesús.
Jo dsíng`- fíng` dsea` cangolíng` e 'náin` dsea` do e iin`
ninúr` jalé` júu` quiá`- Fidiée`, jogui iin` e nijmi'leáang`
dsea` do lajíi` jmohuí` e líin` do. ¹⁶ Jo dsũ` tá`- cõõ` jeeng`
jmi'nám` 'ñia` Jesús, jo 'nó'r` lí` ja` ii` dsea` seeng`, jo fí` job
dséer` dsisíin`- cõõ` Fidiée`.

Mí` cajmi'leáang` Jesús jaang` dseañũ` i caang` tíi`

(Mt. 9:1-8; Mr. 2:1-12)

¹⁷ Jo mi` cangf` jo, cõõ` jmi` lajee` e' Jesús jaléng` dsea`
jalé` júu` quiá`- Fidiée`, jo fí` job neáang` cõõ` tú`- míng`-
dsea` Israel i líng` dsea` fariseo colíng`- cõõ` tifa` quiá`-
júu` quiũ` ta` quiá`- dsea` Israel. Jo i dsea` do, seein` do
jalíin`- fí` Jerusalén cõõ`-gui jalé` fí` e néé` quiá`- lí` se`
Galilea cõõ`-gui lí` se` Judea. Jo dsíng`- lí` e jmicõõ`-
quíá`- Jesús e güea`^ 'gõng` quiá`- Fidiée`, cõõ` dsíng`-
tíin` e jmi'leáain`- jaléng` dsea` dsée`. <sup>18</sup> Jo lajee` jo
caguilíng`- tú`- 'ní` míng`- dseañũ` fí` lí` táang` Jesús e

dsíiñ` jaang` dseañu` i caang` tii~, co! iin~ nidsijeeiñ` i dseà` dsée!` do fí` quini` Jesús. <sup>19</sup> Dsu! ja` li~ cadse!` i dseà` do fí` li~ ningíiñ~, co! dsíng!` fíng` dseà` i teáang!` e sinúu` do ie~ jo. Joba! cajgóo~ i dseà` jéeng` i dseà` dsée!` do fí` yá!` 'núu` li~ røø. Jo mi~ caguiliñ~ fí` jo, jo ca!ór` coo` too, jo fí` job cangíiñ` i dseà` dsée!` do laco! dsíiñ!` do e fí` ni~ li~ ráaiñ, jo cajgiáang~ neiñ! do jee~ jaléng!` i dseà` i teáang!` e dsíi` sinúu` do dseáng!` fí` quini` Jesús. ²⁰ Jo mi~ catisíng!` i dseà` dsée!` do cartí` ni~ uó, dsifí` ladob calilí!` Jesús e jáb!` líng` i dseà` dsée!` do cóo!` i dseà` dsíi` quiá!` do e quíib!` dseà` do jmiñ~ e nijmi!`leáaiñ~ jaléng!` dseà` dsée!`. Joba! casí!` i dseà` dsée!` do jo cajíiñ!`:

—Ni!ím~baa dsee~ quíi!`, Ruu!`.

²¹ Jo mi~ canúu~ jaléng!` tifa!` quiá!` júu` quiu!` ta~ quiá!` dseà` Israel cóo!`gui jaléng!` i dseà` fariseo do e cajíng!` Jesús lajo, jo canaaiñ` í` dsíir` jo sšíiñ` la!`ó!` yaaiñ~: “¿I~ i dseañu` la e jafée!`r~ jalé!` júu` e jíi!` Fidiéeb` dseà` catíiñ~ fé!`r? Co!` jíi!` Fidiée` dseà` guing~ ñifí~ catíiñ~ ni!`íiñ~ dsee~ qui`naa!”

²² Dsu! Jesús calilí!`bre jalé!` e í` dsíi` i dseà` do, joba! casí!` reiñ!` jo cajmingí!` reiñ!` lala:

—¿Jiali!` í` óó!`na!` lana? ²³ ¿E~ e líng~na!` e ja!`gui huíng` e nifé!`naa!` su e “Ni!ím~baa dsee~ quíi!`”, osi e nifé!`naa!` é: “Ráan!` jo ngi~”? <sup>24</sup> Dsu! lana jnea~ ni!`ée!`e 'nú!` e jnea~, i cajá~ fí` ñifí~ e lín!`n jaang` dseà` jmigüf, oo~baa ta~ e ni!`íin~n dsee~ quiá!` jaléng!` dseà` jmigüf.

Joba! casí!` Jesús i dseà` i caang` tii~ do jo cajíiñ!`:

—Ráan!`, Ruu!`, jo uóø!`ba!` nicó!` e li~ dsíin!` na, jo guóng!` fí` quíi!` náng.

²⁵ Jo mi~ café!` Jesús lado, dsifí` ladob caróo~ i dseà` caang` tii~ do jee~ jaléng!` i dseà` i teáang~ do, jo case!`r` e li~ dsíiñ` do, jo cangáiñ!` fí` quiá!`r-. Jo lajee` ngaiñ!` jo jmiféiñ!` Fidiée` dsu!` uí!` e ca!`láaiñ-. <sup>26</sup> Jo lajalém!`

ἰ dseà ἰ teáng̃ do dsíng'ᵀ cangogá' dsíur', jò canaaĩñ cuør' gui'máang'ᵀ Fidiée' jogui jmi'fēĩñ' dseà do cajo dsu' e ca'láang̃ ἰ dseañu' ἰ caang̃ tiĩ do, jò sūĩñ lajee' yaaiñ̃:
 —Jíi'ᵀ cōo' née'ᵀ ja' mĩ' cane'naa' e guiú' e la jmóo' ἰ dseañu' na.

Mĩ' cató'ᵀ Jesús jaang' dseañu' ἰ sii' Leví

(Mt. 9:9-13; Mr. 2:13-17)

²⁷ Jò mĩ' cang̃ jò, jò cagüi'hib' Jesús lí' iuiiñ̃ do, jò cangór' fí lí' jíe'. Jò lajee' iuiiñ̃ fí ngóor', cangáiñ jaang' nodsicuu' ἰ sii' Leví ἰ guing̃ fí lí' mir' cuu' e catíng̃ dseata' ἰ guing̃ fí Roma. Jò cató'ᵀ Jesús ἰ dseà do jò casí'ᵀ reiñ'!

—Leví, má' aa' cōo'ᵀ jnea'.

²⁸ Jò mĩ' canúu' Leví e tō' Jesús, jò dsifí ladob catúr' ta' jmóor' cōo'ᵀ jalé' e sea' quiá'r' jò cangó'bre cōo'ᵀ Jesús.

²⁹ Jò mĩ' cang̃ jò, fí quiá'ᵀ Leví cajmeer' cōo' jmi' fe' e quiá'ᵀ e jmi'gór' Jesús, jogui cató'r' jaléng'ᵀ gui nodsicuu' ἰ cuiñ̃ e cagó'r' cōliing̃, jogui fīm'bi dseà jíéng'ᵀ ἰ caseáng'ᵀ fí jò ie~ jò. ³⁰ Jò lajee' jò, dob neáng' jaléng'ᵀ dseà fariseo cōo'ᵀ jaléng'ᵀ tifa' quiá'ᵀ júu^ quiu' ta' quiá'ᵀ dseà Israel. Jò mĩ' cangár' e gø' Jesús cōo'ᵀ jaléng'ᵀ nodsicuu' cōo'ᵀ gui jaléng'ᵀ dseà ἰ sea' júu^ e dsíng'ᵀ røoiñ̃ dsee, jòba' canaaĩñ éeiñ̃ Jesús jò casí'r' ἰ dseà ἰ caguilíng̃ cōo'ᵀ dseà do:

—¿Jialí' ἰ' gø' tifa' quií'na' cōo'ᵀ jaléng'ᵀ nodsicuu' cōo'ᵀ gui jaléng'ᵀ dseà ἰ sea' júu^ e dsíng'ᵀ røoiñ̃ dsee'?

³¹ Jò mĩ' canúu' Jesús e fé'ᵀ ἰ dseà do lado, jò cañír' quiáiñ' jò casí'ᵀ reiñ'!

—Jaléng'ᵀ dseà guiúng̃ ja' 'neáiñ timí', cō' lajii'ᵀ dseà dsée'ᵀ bing'ᵀ ἰ 'neáng̃ timí'. ³² Jò jnea' ja' cagá' a fí jmi'güi' la e caga'nén'n jaléng'ᵀ dseà ἰ guiúng̃, cō' jaléng'ᵀ dseà dsee' dseà qui'bing'ᵀ ἰ caga'nén'n e laco' niquí'ᵀ nijíng'ᵀ yaaiñ̃ fí quini' Fidiée' dseà guing̃ ñiff'.

Mi~ cajmingí' dsea` Jesús cuaiñ~ quiá'~ ayuno

(Mt. 9:14-17; Mr. 2:18-22)

³³ Jo mi~ cangí e cajíng'~ Jesús lajo, jo caleáb` catú~ cajmingí'tu i dsea` Israel i líng' dsea` fariseo do jo cajíñ'~ lala e cajmingí'r~ Jesús:

—Jaléng' dsea` i ngí' cóo'~ Juan i seáng` dsea` jmiñ` cóo'~ gui jaléng' jnea'^, dsea` lí'naa' dsea` fariseo, dsíng'~ jmoo~naa' ayuno jogui dsíng'~ fé'naa' fa', jo ¿jialí' jaléng' dsea` i ngí' cóo'~ 'nu' lacoo` jmiñb` í' gø'r', jo ja` jmóor` ayuno lacoo' jnea'^?

³⁴ Joba' cañí'tu Jesús quiá'~ i dsea` do jo cajíñ'~ casí'~ reiñ':

—Fa' mi~ jmoo` 'nú' jmiñ` e cung' guoo` dsea`, joba' ja` cuóong` e niseáng`na' jaléng' i dsea` simíng` do e nijmér~ ayuno lajee` neáaiñ` cóo'~ i simíng' i nicúng'~ guó` do. ³⁵ Jo dsu' niguiéeb' jmiñ` mi~ nitø` dsea` i simíng' do, jo ie~ jo mi~ nijmé~ ayuno i dsea` simíng` do.

³⁶ Jogui ca'e'gui Jesús jaléng' i dsea` do jalé' júu` já' e lafa' júu` cuento jo cajíñ'~:

—Mi~ 'né` te' dsea` cóo` 'mi', ja` jmóor` fa' e quiu'r' ca'ná'^ 'mi'qui' e 'mí~ jo nite'r~ cóo'~ cóo` 'mi'qui' e yúu'~. Co' song cajméer` lajo, ni'ím~ e 'mi'qui' e 'mí~ do, jogui ni'ím~ e 'mi'qui' e yúu'~ do cajo, co' mi~ nijgí~, nijóm' e 'mi' 'mí~ e sito' do, jo nilife`gui e lí` si'gui` do. Jo mi~ niliqui' jo jo` ee` ta` íng` jí'~ capí'^ jóng.

³⁷ Jogui cajíng'~ gui Jesús casí'r~ jaléng' i dsea` do:

—Jo lajobi cajo, ja` guié' dsea` jmi'^ mí'^ huíng` jø'^ e lacoo' gui'ná'^ có' fí' cóo` dsíí' loo~ jó' e yúu'~, dsuco' song cajméer` lajo, joba' ni'gui'ba' do jo nidsi'íb' e jmi'^ do jogui ni'ím~ e loo~ jó' do cajo. Jo co' lajob líí', <sup>38</sup> joba' guié`gui e niguié' dsea` e jmi'^ mí'^ huíng` jø'^ do lacoo' gui'ná'^ có' fí' cóo` dsíí' loo~ jó' e 'míñb~, jo lajoba' ja` dseáng'~ fa' e ni'gui' e loo~ jó' do o'gui fa' e nidsi'í' e jmi'^ do cajo.

³⁹ Jogui jí^l jaang` dsea, mi~ nicangoyúung<sup>l</sup> e ca<sup>l</sup>í<sup>r</sup> jmi<sup>l</sup> m<sup>l</sup> huiing` jó^l e nicó^l, iing` guir fa<sup>l</sup> ni<sup>l</sup>í<sup>r</sup> jmi<sup>l</sup> e ja` mí lí^l lajo, cō^l jalém^l dsea` fé<sup>l</sup>r: “Eáang`gui jlo^l jmi^l m^l huiing` jó<sup>l</sup> e nicó<sup>l</sup> laco<sup>l</sup>gui jmi<sup>l</sup> e ja` lí^l lajo.”

Jō jalé^l e júu^l na ca^le^l Jesús jaléng^l i dsea` do ie~ jō.

6

Mi~ ca'éeng` dsea` quiá^l Jesús láa' quiá^l cui'iee`

(Mt. 12:1-8; Mr. 2:23-28)

¹ Jō mi~ cangí^l jō, cō^l jmi^l lajee` e jmi'ing<sup>l</sup> jaléng<sup>l</sup> dsea` Israel, cangíng` Jesús cō<sup>l</sup> jaléng<sup>l</sup> dsea` quiá^l r` fí 'ní<sup>l</sup> lí` sijnea~ cui'iee`. Jō lajee` teáaiñ^l fí lado, jaléng^l i dsea` do canaaiñ` éeiñ` láa' quiá<sup>l</sup> cui'iee`, jō guiár` fí jaguór` jō jíú^r qui' quiá^l, jō cu^r e micui'iee` do. <sup>2</sup> Jō dob ngolíng` tú` 'ní` míng^l dsea` Israel i líng` dsea` fariseo. Jō mi~ cangár` e éeng` jaléng<sup>l</sup> i dsea` do láa' quiá^l cui'iee`, jō dsifí` ladob cajmingi` reiñ` jō cajíñ^l lala:

—¿Jialí^l jmoo` 'nú<sup>l</sup> cō<sup>l</sup> e ja` catíng` nijmé` dsea` mi~ jmi<sup>l</sup> e jmi'ing<sup>l</sup> naa', dsea` lí^l naa' dsea` Israel?

³ Joba' cañí^l Jesús quiá^l i dsea` do jō casí<sup>l</sup> reiñ` jō cajíñ^l:

—¿Su ja` mí ca<sup>l</sup> 'nú<sup>l</sup> fí ní` jí` quiá<sup>l</sup> Fidiée` lí` fé<sup>l</sup> jial cajmée` dseata~ dsea` féng<sup>l</sup> Daví<sup>l</sup> cō<sup>l</sup> jaléng<sup>l</sup> dsea` quiá^l r` mi~ cadseá` jmi'aañ`? <sup>4</sup> Cō<sup>l</sup> ie~ jō i dseata~ Daví<sup>l</sup> do ca<sup>l</sup> r` fí dsí^l sinú^l guá^l quiá^l dsea` góor` dsea` Israel, jō camí<sup>l</sup> r` jmidsea` i néé` ní` guá<sup>l</sup> do iñí<sup>l</sup> e güeang<sup>l</sup> e t'ing` dsea` e cuø<sup>r</sup> Fidiée`, jō cagó^l r` cō<sup>l</sup> jaléng<sup>l</sup> i dsea` i cō^l r` do. Jō niñí<sup>l</sup> b` 'nú^l e ja` cuøng` dó^l lí^l doñí^l i dsea` e iñí<sup>l</sup> do, cō<sup>l</sup> lajú<sup>l</sup> jmidsea` bing^l cuøng` lí<sup>l</sup> dó<sup>l</sup> e jō. Dsu<sup>l</sup> cangím<sup>l</sup> i dseata~ dsea` féng^l Daví^l do e cagó^l r` e iñí<sup>l</sup> do ie~ jō colíng` cō^l jaléng^l dsea` quiá<sup>l</sup> r`.

⁵ Jō lalab cajíng^l gui Jesús:

—Jò jnea~ , i cagüéng~ fí jmiüü^ la e gáa' a fí ñifí~ e lín' n jaang` dsea` jmiüüí, seab` fí quié~ e e quiá' u ta~ lajee~ e jmií~ e jmi'íng' dsea` góo` o dsea` Israel.

Mí~ cajmi'leáang~ Jesús jaang` dseañu^ i caang~ guoo`
(Mt. 12:9-14; Mr. 3:1-6)

⁶ Jò mi~ cangí jò, mi~ caguié~ coo`gui jmií~ e jmi'íng' jaléng' dsea` Israel, jò calí~ Jesús fí dsíí coo` guáí~ quiáí~ dsea` góor` dsea` Israel, jò canaain` e'r jaléng' dsea` jalé' júu^ quiáí~ Fidié~. Jò jòb nitáang` jaang` dseañu^ i nicaang~ guoo` dsée'. <sup>7</sup> Jò jaléng' tifa' quiáí~ júu^ quiá' ta~ quiáí~ dsea` Israel coo`gui jaléng' dsea` Israel i líng' dsea` fariseo dob ngír' e téeiñ` Jesús, jò iin~ e nijóor~ su nijmi'leáang~ dsea` do i dsea` dséeí~ do lajee~ mi~ jmií~ e jmi'íng' jaléng' dsea` Israel; jò faco' lajò, niguié'r jial e ni'níin~ dsea` do. ⁸ Jò dsu' Jesús lí'bre jalé' e í dsíí jaléng' i dsea` do, jò casí'r~ i dseañu^ i caang~ guoo` do jò cajíñ'~:

—Ráan'~ jò ñising' uo' fí quini~ jaléng' i dsea` la.

Jò dsifí ladob caróo~ i dseañu^ i caang~ guoo` do, jò cangór~ fí lí~ cajíng'~ Jesús. <sup>9</sup> Jò mi~ caguié~ fí lí~ e' dsea` do, jòba' cajíng'~ Jesús casí'r~ jaléng' i dsea` i teáang'~ dsíí e sinúu^ guáí~ do:

—Sea` coo` e nijmingí~ i 'nú' jaléng' na' na. ¿E~ ta~ quiá' fí ní~ jì quiáí~ Moi~ e cuóong~ jmó'oo' mi~ jmií~ e jmi'íng' naa', su jalé' e ga` ofa' jalé' e guiáb~ é? ¿Su e jngáang'~ naa' jaléng' dsea` dséeí~ ofa' e jmi'leáam^baa'r é?

¹⁰ Jò mi~ calí~ e fé' Jesús lajò, jò cajóoiñ~ jaléng' i dsea` i teáang'~ dsíí e sinúu^ guáí~ do, jò casí'r~ i dsea` caang~ guoo` do jò cajíñ'~:

—Níí~ guoo', dseañu^.

Jò mi~ cani' i dsea` do guóor` e caang~ do, dsifí ladob ca'lóo~ , jò jíí~ coo`jò ee` líí. ¹¹ Jò mi~ cangá~ jaléng' i tifa' quiáí~ júu^ quiá' ta~ quiáí~ dsea` Israel coo`gui jaléng'

dsea`Israel i líng' dsea` fariseo e cajmi`leáam` Jesús i dsea` dsée` do, dsíng` caliguiñ` jò canaaiñ` sñiñ` lajee` yaaiñ` jial laco' cuóong` e nijmeáin` dsea` do.

Mi~ caguíng` Jesús dsea` guitúung` quiá'r`

(Mt. 10:1-4; Mr. 3:13-19)

¹² Jò mi~ cangf` jò, coo` jmiñ` cangó` Jesús fí' coo` yú` mó', jò fí' job cateáaiñ` lata` uóø` e sñiñ` cóo` Fidiée` dsea` guing` ñiff`. <sup>13</sup> Jò mi~ cajneá` e uóø` jò, jò cató'r` jaléng` dsea` i ngí' cóo`r` do. Jò mi~ caguiliñ` do fí' lí' siñ', jò caguíñ` guitúung` i dsea` do i ni`uíng` dsea` apóo` i nijmé` ta` ni` júu` quiá'r`. <sup>14</sup> Jò lalab si` i dsea` guitúung` do: jaang` i sii` Simón, jò mi~ canaaiñ` ngir' cóo` Jesús jò calisir` Tú`; jaang`gui i sii` Df`, rúng` dsea` ngáang` cóo` i Simón do; jaang`gui i sii` Tiáa~, jaang`gui i sii` Juan, jaang`gui i sii` Lii~, jò jaang`gui i sii` Bartolomé, <sup>15</sup> jaang`gui i sii` Mateo, jaang`gui i sii` Mó`, jaang`gui i sii` Tiáa~, joo' jaang` dseañ` i sii` Alfeo; jaang`gui i sii` Simón i líng' dsea` celote; ¹⁶ jaang`gui i sii` Judas, rúng` dsea` ngáang` cóo` i Tiáa` do; jò lí` cadséng`gui jaang`gui i sii` Judas Iscariote, dsea` i cajáng` Dsea` Jmaang` fí' jaguó` jaléng` dsea` cóong` quiá'r` dsea` Israel.

Mi~ ca'e' Jesús fíng' dsea` jalé' júu` quiá'r` Fidiée`

(Mt. 4:23-25)

¹⁷ Jò mi~ cangf` jò, cajgám`tu Jesús fí' e yú` mó' do colíng` cóo` dsea` quiá'r` jò catiñiñ` coo` lí' iu` coo` míi` røø, jò fí' job cajer` e ca'e'reiñ` do jalé' júu` quiá'r` Fidiée`. Jò lajee` jò caguilíng` jaléng` dsea` i jalíng` fí' Jerusalén cóo` jalé'gui fñ` jié' e téé' lí' se' Judea cóo` jaléng` dsea` i neáang` fí' 'ni' jmiñ` fí' Tiro cóo`gui fí' Sidón. Jò jaléng` i dsea` do caguiliñ` 'naiñ` Jesús, co' iin` e ninúr` jalé' júu` quiá'r` Fidiée` e e' dsea` do. Jogui fñm`biñ` do jéeiñ` jaléng` dsea` dsée~, co' niñir` e

jmi'leáam̄ Jesús jaléngⁿ i dsea` la'f̄ lí<sup>^</sup> doñí' ee` jmohuí' e líiñ'. 18 Jogui jaléngⁿ dsea` i jée' i 'ling<sup>^</sup> quiá'̄ cajmihuím̄ Jesús i 'ling<sup>^</sup> do, jò lajòba' ca'láam̄ jaléng<sup>n</sup> i dsea` do. 19 Jò jalémⁿ dsea` ie` jò iñ̄ nidsilíñ̄ cáang` Jesús, jò iñ̄ nigüí'r̄ fa' capí<sup>^</sup> s̄ib<sup>^</sup> dsea` do, jò lajòba' ni'leáaiñ̄ lí[^] doñí' ee` jmohuí' e líiñ' la'eáang' cóo<sup>~</sup> güea<sup>^</sup> 'gøng' quiá'̄ dsea` do.

I jaléngⁿ i seeng` juguiá̄

(Mt. 5:1-12)

20 Jò lajee' sing' Jesús colíing` cóo<sup>~</sup> i dsea` quiá'r̄ do, jò cajøøng` neiñ' jò casí'r̄ dsea` do lala:

—Juguiá̄ jiu quí[^] 'nú', ja` e lí' jialgui la tiñíng` na', có' Fidiéeb` dsea` niquie' nifí quí[^] na' lana.

21 'Juguiá̄ jiu quí[^] na', 'nú' dsea` móo` na' oō, có' Fidiéeb` nicuó<sup>~</sup> 'nú' lalíng` mi` nití' í' lajò.

'Juguiá̄ jiu quí[^] na', 'nú' dsea` jiuung` óo` na' car` qui[^] na', có' 'nú' bing' i ningí̄ mi` niguiéé' jmiñ̄.

22 'Juguiá̄ jiu quí[^] na' mi` 'ní' níng` jaléngⁿ dsea` 'nú' uii` quie` jnea~, osi mi` øøiñ̄ 'nú' fí caluu` fí lí seeng` na', osi mi` jmineaiñ<sup>^</sup> 'nú', osi mi` nijíng[^] jaléngⁿ dsea` e 'lim<sup>^</sup> ba' dsu' uí<sup>~</sup> e núu<sup>~</sup> na' jalé<sup>n</sup> júu<sup>^</sup> quie` e, dsea` i casíng` Fidiéé' fí jmigüí la e lín`n jaang` dsea` jmigüí. 23 Jò e jmiñ̄ e mi` nijmeángⁿ dsea` 'nú' jalé' e ga` lajò, güilí'íang` óo` na' dsuco' niliseab` guieé<sup>^</sup> quí<sup>^</sup> na' mi` nití' fí ñifí. Dsuco' lajòb cajmée' jaléngⁿ i 'liñ̄ yáu' quiá'̄ jaléngⁿ i dsea` i 'ní' níng` 'nú' do ie` lamí cajmeaiñ̄ ga` jaléngⁿ i dsea` i café' cuaiñ̄ quiá'̄ Fidiéé' maliñ̄ gui eáang'.

Jò mi` calí̄ e ca'e' Jesús jalé' e júu[^] na, jò lalab cajíng[^] guir:

24 —E ngí` fí̄ 'nú', jaléng<sup>n</sup> dsea` sea` cuū, có' ni-cañí̄ ba' e sii` juguiá̄.

²⁵ 'E ngi~ fñ~ 'nú', dsea` sea` e cø'^na' lalíng` lana, cø' niguiéé' jmi~ mi~ nimó^na' oo~.

'E ngi~ fñ~ 'nú', dsea` jmi'íang` óo^na' cóo~ jalé' e sea` fí' jmigúí' la, cø' niguiéeb' jmi~ mi~ nilijiuung` óo^na' car` niqui^na' uii~ quiá~ jalé' e jø.

²⁶ 'E ngi~ fñ~ 'nú' mi~ fé' jaléng` dsea` jmang~ e guiá~ uii~ quií^na', cø' lajòb` cajmée` 'li~ yúu~ quiá~ r~ cóo~ jaléng` dsea` i` cajmicaang~ e café'r` cuaiñ` quiá~ Fidiéé` malii~ gui` eáang`.

'Né~ nijmi'neáang`naa' jaléng` i` 'ní'` níng~ jneaa`aa'

(Mt. 5:38-48; 7:12)

²⁷ Jø mi~ calí~ e cajíng~ Jesús lajò, jø caféng`guir` jaléng` i` dsea` do jø cajíñ~ casí~ reiñ`:

—Núu~na' jalé' júu^ quié~ e: 'Né~ nijmi'neáam`ba' jaléng` i` 'ní'` níng~ 'nú', jøgui`jmee~na' jmang~ e guiá~ cóo~ jaléng` dsea` i` 'léé' quií~na', ²⁸ jøgui` féeng~na' Fidiéé` uii~ quiá~ jaléng` i` cuø' 'nú' júu^ 'lí^, jøgui` mí~na' Fidiéé` jalé' e guiá~ uii~ quiá~ jaléng` i` jmineang` 'nú'. <sup>29</sup> Song` ií` caquiúu` cataang` moní^na', jòba' cuøø~na'r e cataang`gui` do güiquiúu` jóng. Jø song` ií` cagui` 'mi'guiéé~ quií~na', jòba' cuøø~na'r la quié' 'mi'quíí~na' cajo. <sup>30</sup> Cuøø~na' jaléng` i` mi' 'nú' lí^ doñí' eé` mir', jø song` ií` cacá~ eé`gø e sea` quií~na', jø güimí~na'r. ³¹ Jmicóo~na' jaléng` dsea`, jø jmee~na' jmang~ e guiá~ cóo~r` lí^ laco`gui` iing~na' e nijmér~ cóo~na'.

³² Jø song` 'nú' 'neáang`na' lají~ i` 'neáang` 'nú', jòba' ja` güi'f^ óo^na' e jmoo^na' e guiá~, cø' lajòb` jmóo` cajo jaléng` dsea` dsee~ dsea` qui'. ³³ Jøgui` song` jmicóo~na' lají~ dsea` i` jmicóo~ 'nú', jòba' ja` güi'f^ óo^na' fa' e jmoo~na' e guiá~, cø' lajòb` jmóo` cajo jaléng` dsea` dsee~ dsea` qui'. ³⁴ Jøgui` mi~ eé`gø jmi'øøng` rúng`na' jø jmoo^na' lajò cóo~ i` dsea` i` líng`na' i` niqui~ e dsí` quií~na', jòba' ja`

güi'í' óo'na' jóng fa' e jmoo'na' e guiú' , co' lajob jmoo' cajo jaléng' dsea dsee dsee qui' , jo jmoor' lajo uí' lüing' ee sijear' e ni'íñ' quiá' dsea rúñ'.

³⁵ Dsu' 'nú' 'né' nijmi'neáang'na' jaléng' i 'ní' níng' 'nú' , jogui jmang' e guiú' 'né' nijmee'na' cóo' la-jaléng' dsea . Jogui jaléng' dsea i lüing' ee go jmi'óong' 'nú' , ja' güi'í' óo'na' fa' dseáng' e niquí' tur qui'na' . Jo song nijmití'na' jalé' e nicafá' a na , joba' dseáng' niliseab' guiéé' qui'na' , jo lajoguiba' nilüing'na' jóo' Fidiéé' dsea guüing' ñiff' , co' jí' íb' dsea guüing' cóo' jaléng' dsea doñí' fa' soo' dsír' osi ja' cuø'r' gui'máang' dsea do é mi' ee go íñ' . ³⁶ Jo jmee'ba' fñi' lüing' rüng'na' laco'gui Tiquí'íi' dsea guüing' ñiff' fñi' lüñ' 'nú' .

Ja' cuø'na' dsee dsea rüng'na'

(Mt. 7:1-5)

³⁷ Jo ja' cuø'na' dsee dsea rüng'na' , jo lajoba' Fidiéé' ja' nicuø'r' 'nú' dsee cajo . Jo ja' fó'na' júu' ga' quiá' dsea rüng'na' , joba' Fidiéé' ja' nijmér' lajo cóo' 'nú' . Íing'na' dsee quiá' jaléng' dsea , jo lajob ni'íng' Fidiéé' dsee qui'na' cajo . ³⁸ Cuø'na' jaléng' dsea ee go e 'né' , jo lajob ni'íng'na' quiá' Fidiéé' cajo ; jo nijmér' lajo cóo' 'nú' lafa' mi' cuø'na' dsea micuñ' e néé' í' cóo' 'ma' í' cui' , jo mi' nidsitoo' , 'né' e ni'liéng' e 'ma' í' cui' do , jo mi' caróng' 'né' e nidsitoo' teá' , jo mi' calí' jo , 'né' e nilí' guisó' guiú' . Jo Fidiéé' nijmér' cóo' 'nú' lí' laco'gui la jmoo'na' cóo' jaléng' dsea rüng'na' .

³⁹ Jo mi' calí' e cajíng' Jesús jalé' e júu' na , jo ca'e' guir jaléng' i dsea do jo casí' reiñ' lala jo cajíñ' :

—Song jaang' dsea tiuung' nijéiñ' jaang'gui dsea tiuung' , joba' dseáng' fí' íb' nijiúñ' laji' huáiñ' do .

⁴⁰ Jogui jí' jaang' dsea i jmitíng' , tñng' guir laco' tifa'

quíar^r lajee[~] e jmitíiñ. Dsu[!] mi[~] ca'e[!] i tifa' do lajalé[!] e tíiñ, joguiba' røøb[~] nilitíiñ jóng.

⁴¹ Jo 'jialí' ca[!] cuente lajii[!] qui[~] iu[~] jmini[~] jaang[~] dsea[~] rún[!], jo dsu[!] ja[!] ca[!] cuente uø[!] e jie[~] ja[!] latøøng⁻ coo[~] 'mab[~] iu[~] jmini[!]? ⁴² Jo song ja[!] lí[!] cá[!] cuente uø[!] jial tíi[!] fe[!] e iu[~] jmini[!], joba[!] 'jial niteá[!] o[!] e niff[!] jaang[~] dsea[~] rún[!] lala: "Rú[!]uu[!], nea[!]du ne[~]ee[!], jo nigui[~]duu e qui[!] iu[~] jmini[!]?" j[!] jmicang[~] 'nu[!]! Jáng[!] gui[~]du e 'ma[!] e iu[~] jmini[!] uø[!], jo lajoguiba[!] nicuøøng[~] jóø[!] guiú⁻ e nigui[!] e qui[!] e iu[~] jmini[~] i dsea[~] rún[!] do.

Jalé[!] 'ma[!] ofii[~] cuí[!] dsea[~] la'eáang[~] cóo[~] ofii[~] e íib[~]

(Mt. 7:17-20; 12:34-35)

⁴³ Jo mi[~] calí[!] jo, jo cajíng[!] gui Jesús casí^r jaléng[!] i dsea[~] do:

—Ja[!] sea[!] 'ma[!] ofii[~] e guiú⁻ e cuø[!] ofii[~] e ja[!] dseeng[~], o[!]gui sea[!] 'ma[!] ofii[~] e ja[!] dseeng[~] fa[!] e cuø[!] ofii[~] e guiú⁻. ⁴⁴ Co[!] jalé[!] 'ma[!] ofii[~], mi[~] cacuø[!] ofii[~] quiá[!], joguiba[!] nililí[!] dsea[~] su guiú⁻ osi ja[!] dseeng[~] e 'ma[!] ofii[~] do. Co[!] ja[!] cuø[!] güiñí[!] yá[!] 'matóo[~], o[!]gui mí[!] huiing[~] jó[!] í[!] yá[!] 'matóo[~] fí[!]. ⁴⁵ Jo jaang[~] dsea[~] i guiúng⁻ fé^r jalé[!] e guiú⁻, co[!] jmang[!] e guiúb⁻ í[!] dsí^r. Jo gui jaang[~] dsea[~] i soo[!] dsí^r jmang[!] e gab[!] fé^r, co[!] jmang[!] e gab[!] í[!] dsí^r. Co[!] dseáng[!] lajii[!] e í[!] dsí^r dsea[~] e fé^r.

Jial lí[!] mi[~] núu[!] dsea[~] júu[!] quiá[!] Fidiée[~]

(Mt. 7:24-27)

⁴⁶ 'jialí[!] fí[!]na[!] jnea[~], "Fí[!]i, Fí[!]i", song ja[!] gui núu[!]na[!] jalé[!] ta[!] quiú[!]u? ⁴⁷ Nifá[!]duu i líng[!] la líng[!] jaang[~] dsea[~] i núu[!] júu[!] quié⁻ e jogui jmitir[~] jalé[!] e fá[!]a: ⁴⁸ i dsea[~] í[!] líiñ[!] la líng[!] jaang[~] dsea[~] i cajme[!] coo[~] 'núu[!]. Jo i dsea[~] í[!], nú[!]gui e nijmé^r e 'núu[!] do, catá^r tíi⁻ fii[~] e a[!] jogui casé^r cóo[~] cuu[~] e cóo[~] eáang[~], joguiba[!] cajme[!] e 'núu[!] do. Jo mi[~] cajá⁻ jmí[!] dsiing[~], dsíng[!] calí⁻ jmí[!] e tíi⁻ e 'núu[!] do, jo

dsu' jíi'~ coo` ja` ee` calíng-, co' teáb` eáang' si'. ⁴⁹ Jogui i dsea` i ja` núu~ jalé' júu^ quié- e o'gui jmitir~ jalé' e fá'a, i dsea` í líiñ' la líng' jaang` dsea` i cajme' coo` 'núu', jo ja` catá'r- tíi- fii'. Jo mi~ cajá- jmí' dsiing~, eáang' ca'í- jmií tíi- e 'núu' do, jo ca'ím- ba' do co' caqui'b'-.

Jo jalé' e júu^ na ca'e' Jesús jaléng' i dsea` do e fí e míi^ røø` do ie~ jo.

7

Mi~ cajmi'leáang- Jesús jaang` dsea` 'léeng'~ quiá'- jaang` fii~ 'lée- romano

(Mt. 8:5-13)

¹ Jo mi~ cató' e caféng' Jesús jaléng' i dsea` do, jo cangám'- túr cóo'~ dsea` quiá'r- fí Capernaum. ² Jo e fí fii` Capernaum do nitáang` jaang` fii~ 'lée- i niseeng` fí Roma. Jo niseeng` jaang` dsea` 'léeng'~ quiá'r- i iñ~ dsíng'-, jo i dsea` í niráaiñ` dsée'r~, jo dseáng'- tí lí~ nijúum- bre co' eám' líiñ'. <sup>3</sup> Jo mi~ caliñ' i fii~ 'lée- do e caguiéng'- Jesús fí Capernaum, jo dsifí ladob casíiñ` tú- 'ní' míng'- dsea` cóong'~ quiá'- dsea` Israel e cangoféiñ'~ Jesús fa' e nidsér- e nidsijmi'leáaiñ^ i dsea` dsée'~ do. <sup>4-5</sup> Jo mi~ caguilíng- i dsea` cóong'- do fí lí~ sing' Jesús, jo camí'r dsea` do jmi'ee' lajii'~ ta~ ngolíiñ- jo cajíiñ' :

—I fii~ 'lée- i casíi` quí naa' do, dsíng'- guiúíñ- cóo'~ jaléng' dsea` góo'naa' dsea` Israel, co' í bre caqui'u'r ta~ e calí- guá'- quí naa', joba' ii~ naa' e nijmicóo'~ re lana.

⁶ Jo mi~ canúu- Jesús jalé' e cajíng'- i dsea` do, jo cangó- bre cóoiñ'~ do. Dsu' nú'- gui e niguiéé' Jesús fí quiá'- i dsea` do, cajíiñ' tú- 'ní' míng'~ dsea` i casíng' i fii~ 'lée- do i quié' júu^ quiá'r-, jo cajíiñ'- casí'r- Jesús lala:

—Lalab jíng'- fii'naa': ⁷ “Fíi'i, ja` jmée'^ fí'í' fa' ñi' tí quié- e, co' ja` catíiñ'- fa' e ni'úun'~ sinúu^ quié- e, co' dsea` 'gøm' 'nú, o'gui fa' e cateá- dsii- e caga'nén'n 'nú' 'ñiá'a,

co' dsea` fém' 'nu. Jo lico' fée' e ni'leáang` dsea` dsée'`
 quié` e, jo ni'leáam` bre jóng. ⁸ Dsucó' jnea` seem` dsea`
 i quiá' ta` quié` e, jogui seem` dsea` i quiá' ta` cajo. Jo
 mi` fíi` i jaang` dsea` quié` e e gua~, joba' dsifí' lajob dséer';
 jogui mi` fíi` guí` i jiéng' e nea', joba' dsifí' lajob jáar' cajo;
 osi mi` fíi` i jaang` dsea` 'léeng' quié` e e jmee` e la, joba'
 dsifí' lajob jmóor` cajo; jo jalém' dsea` quié` e nuu'r` júu`
 quié` e."

Jo jaléb' e júu` na quié' i dsea` i cangojmijíng' Jesús do.

⁹ Jo mi` canúu` Jesús lado, jo dsíng'` cangogá' dsíir` jo
 cají'r' nir` cajóoiñ` jaléng' i dsea` i cóo'r` do jo casí'` reiñ'
 jo cajíñ'` lala:

—Lajee` lajaléng' dsea` góo`naa' dsea` Israel ja` mí'
 cajín' n jíi` jaang` i dseáng'` lajang'` já'` líng' júu` quié` e
 laco'gui i dsea` romano la.

¹⁰ Jo cangolíim` tu i dsea` do fí' quiá'` i fii` 'lée` do. Jo
 mi` caguiliñ`, jo ee` líng' i dsea` dsée'` do jíi`` coo`, co'
 ninica'láam` bre.

Mi` cajmée` Jesús e cají'` tu jóo' jaang` dseamf` i 'níi`

¹¹ Jo mi` cangf` jo, cangó` Jesús fí' coo` fii` e sii` Naín
 cóo'` dsea` guitúung` quiá'r`, jo dsíng'` fíng' dsea` i
 ngolíng` cóo'r` ie` jo. <sup>12</sup> Jo mi` caguiér` quiá'` e fii` do,
 jo cajíñ'` cabøø` dsea` i jéeng` jaang` 'líi`, jo teáaiñ` do fí' e
 ningolíiñ` fí' codsii`. Jo dsíng'` qui'` niquiá'` i 'líi` do, co'
 jíi`` dob jóor` i niseeng`, jo jíi`` jaang` jo` i seeng` quiá'r`,
 co' ninicajúm` dseañu' quiá'r` cajo. ¹³ Jo mi` calilí'` Jesús
 e jo` ii` seeng` quiá'` i dseamf` 'níi` do, jo dsíng'` calí' fíi`
 líng` neiñ', jo casí'r` i dseamf` do lala:

—Jo` qui'`.

¹⁴ Jo mi` cajíñ'` lado, jo cangoquiéeiñ` quiá'` lí` ngóo'
 e guóo' e iuung` i 'líi` do, jo cagüi'r' e dse'` guóo' do. Jo
 i dsea` i jée' quiá'` i 'líi` do, dsifí' ladob cajer'. Jo cajíng'`
 Jesús caféiñ'` i 'líi` do:

—Siming^h, jnea^h tóø-ø 'nu: ;Ráan^h na!

¹⁵ Jo dsifi^h ladob cají^h i 'lii^h do, jogui caguár^h jo canaaíñ^h fé'r^h. Jo Jesús cajáiñ^h i siming^h do cóo^h niquíaiñ^h. ¹⁶ Jo mi^h cangá^h jaléng^h i dsea^h do e cají^h i 'lii^h do, joba^h dsíng^h cangogá^h dsír^h jogui dsíng^h cafóíñ^h cajo. Jo canaaíñ^h jmiféiñ^h Fidiée^h jo sáiñ^h lajee^h yaaiñ^h:

—Jaang^h dsea^h i 'gøng^h eáang^h i fé^h cuaiñ^h quiá^h Fidiée^h nicagüéiñ^h jee^h jneaa^h aa' lana.

Jogui fé^h guir cajo lala:

—Fidiée^h nicagüéiñ^h e nijmicóo^h jaléng^h dsea^h góor^h.

¹⁷ Jo jalém^h dsea^h i seeng^h fí jalé^h fi^h e née^h fí lí^h se^h Judea cóo^h gui fí lacúng^h jo, caliñir^h e júu^h jo lají^h e cajmée^h Jesús do.

Mi^h casíng^h Juan i seáang^h dsea^h jmi^h dsea^h quiá^h fí lí^h táang^h Jesús

(Mt. 11:2-19)

¹⁸ Jo lajee^h jo caliñí^h Juan i seáang^h dsea^h jmi^h do jalé^h e jmóo^h Jesús, có^h e júu^h jo cajmée^h i dsea^h quiá^h i Juan do. ¹⁹ Joba^h cató^h i Juan do gáng^h dsea^h quiá^h, jo casíng^h neiñ^h fí lí^h táang^h Jesús e cangojmingí^h dsea^h do su íbing^h i cajíng^h Fidiée^h i nigüéeng^h fí jmigüi^h la, osi 'né^h e nijém^h bir jaang^h gui i jíéng^h é. ²⁰⁻²¹ Jo mi^h caguilíng^h i dsea^h quiá^h i Juan do fí lí^h táang^h Jesús, jo gui'nang^h jmóo^h dsea^h do mii^h quiá^h jaléng^h dsea^h dsée^h i líng^h doñí^h ee^h jmohuí^h: seeng^h dsea^h tiuung^h jogui seeng^h dsea^h i jée^h i 'líng^h quiá^h. Joba^h cangáb^h i dsea^h gáng^h do mi^h cajmi'leáang^h Jesús jaléng^h i dsea^h dsée^h do. Jo cangoquíéng^h i dsea^h quiá^h i Juan do fí lí^h sing^h Jesús jo cajmingí^h dsea^h do:

—I Juan i seáang^h dsea^h jmi^h do casíñ^h jnea^h e cajmingí^h naa^h 'nu, ¿su 'nu^h dsea^h i cajíng^h Fidiée^h i

nigüéeng̃ fí jmiḡüŷ la, ɔsi 'né̃ e nijeem̃-baa' jaang̃ i jiéng'gui é?

²²Joba' cañĩ Jesús casí'r̃ i dsea` do:

—Güilíng̃ na' güijmée' na' i Juan do júu^ jalé' e ni-cañĩ na' jogui jalé' e nicanúũ na' na: güijmée' na'r júu^ jial lijné'tu jaléng' dsea` tiuung̃, jogui jial ngí'tu jaléng' dsea` jlúung'̃, jogui jial linúub'tu jaléng' dsea` güiing̃, jogui jial 'laang̃ tu jaléng' dsea` líng' jmohuí' 'lí^ fí ngúu' táang', jogui jial jí'tu jaléng' 'lí̃, jogui jial guiaa- júu^ cajo quiá' jial nileáng' jaléng' dsea` dsee- dsea` qui' jee~ jalé' dsee- quiá'r̃. ²³Jo juguiá- jiu quiá' jaléng' dsea` i ja litúng̃ dsíí cóo' jalé' júu^ quié̃ e.

²⁴Jo mĩ calí̃ e fé' Jesús lado, jo cangolím̃ tu i dsea` quiá' i Juan i seáng' dsea` jmĩ do, jo Jesús canaaiñ' s'í'r jaléng' i dsea` i taang̃ cóo'r̃ do jalé' juguiá- uii~ quiá' i Juan do, jo casí' reiñ' do jo cajíñ' lala:

—¿Ẽ caguijòø' 'nú' mĩ canúũ na' e ningí' i Juan i seáng' dsea` jmĩ do fí guóo' uó̃ quiú? ¿Já' leáa'?, ja' caguijòøng̃ 'nú' jaang̃ dsea` i uaang̃ júu^ quiá' i jmóo' lí^ doñí' ee' ta~ quiu' dsea` jiéng' i líng' la líí' cóo' cuiñí' e dsée' cataang̃ lí^ doñí' jié' fí lí' íí' guí, <sup>25</sup>o'gui caguijòøng̃ na' jaang̃ dseañu' i jlo'^ sí^ i seeng' juguiá-, co' niñb^ 'nú' e i dsea` la'í neáaiñ' quiá' dseata~ dsea` féng'. <sup>26</sup>Jo ¿í' í' óo' na' i caguijòøng̃ na'? Jo e já', 'nú' caguijòøng̃ na' jaang̃ dsea` i laniing̃ gui laco'gui i dsea` caguaang̃ i café' cuaiñ~ quiá' Fidiée' malí̃ gui eáng'. <sup>27</sup>Jo nab nicaliti~ laco' fé' Fidiée' fí nĩ jì quiá'r̃ cuaiñ~ quiá' i Juan i seáng' dsea` jmĩ do mĩ cajíñ' lala:

Nisín^n jaang̃ dsea` i niguiá- júu^ quié̃ e nú' gui e niguó'^ fí jmiḡüŷ e laco' niguiár̃ guiá- fí lí̃ ningí'^.

Jo lanab fé' fí nĩ jì quiá' Fidiée' uii~ quiá' i Juan do.

²⁸Jo casí' gui Jesús jaléng' i dsea` do jo cajíñ' lala:

—Lajeẽ lajaléngʰ dseà ì nicaféʰ cuaiñ̃ quiáʰ- Fidiéẽ, ja` mí caliséngʰ jaang` ì niing`gui ta` quiáʰ- laco` ì Juan ì seáang` dseà jmĩ do. Jo dsuʰ ì dseà ì ja` niing` fí jmigüf` la, dsuʰ Fidiéẽ`bingʰ ì quie`nifí quiáʰr` , joba` íbingʰ ì niing`gui laco` ì Juan do.

²⁹ Jo jaléngʰ dseà ì canúu` júu` quiáʰ- ì Juan do ie` jo cajgáam`bre jmĩ, jogui lajob cajmée` cajo jìgui jaléngʰ nodsicuu` ì jmóo` ta` quiáʰ- dseata` quiáʰ- Roma, co` calilíʰr` e Fidiéẽ`bingʰ ì ée` røø` laco` catíng` . ³⁰ Dsuʰ jaléngʰ ì dseà Israel ì língʰ dseà fariseo cóo`~ jaléngʰ ì tífaʰ quiáʰ- júu` quiuʰ ta` quiáʰ- dseà Israel ja` cali`iĩñ` fa` cajgáaiñ` jmĩ mí` cajá- ì Juan do, co` ja` cali`iĩñ` lajii` e lamí` si`iĩñ` ni`iĩñ` quiáʰ- Fidiéẽ.

³¹ Jo cajíngʰ- gui Jesús:

—¿I` nifáʰ a ì língʰ la língʰ jaléngʰ ì dseà ì seeng` lana?
³² Co` jaléngʰ` í líiĩñ` la língʰ jiuung` ì taang` tacóo` fí 'móo`~, jo mi` niti`ángʰ` rúĩñ` jo fé`r` lala: “Jneaʰ` cajiúu`-naa` lúu`, dsuʰ ja` cadseeng` na`; jo ca`ó`naa` jalé` e ó` dseà lí` ráang` 'lii`~, dsuʰ ja` caquí`~ na.” ³³ Co` lalab cafée`- 'nú` mí` cajá- ì Juan ì seáang` dseà jmĩ do, co` ca`eeng`-na`r e jée` ì 'língʰ` quiáʰr`- dsuʰ uíʰ~ e ja` 'leáang`- gø`r` jogui jíi`- capi`^ jmi`^ mí`^ huiing` jø`^ ja` í`r`. <sup>34</sup> Jogui cagá- jnea` fí jmigüf` la e lín`n jaang` dseà jmigüf` e gø`baa jíi`~ laco` gø` dseà, jo dsuʰ jaléngʰ` 'nú` ca`eeng`-na` jnea` e lín`n jaang` dseà cúng` ì gø` contøøng` , jogui e lín`n jaang` dseà íngʰ ì ngí cóo`~ jaléngʰ` dseà ì sea` júu` e dsíngʰ- røøiñ` dsee` , osi cóo`~ jaléngʰ` 'ná` nodsicuu` é ì jmóo` ta` mí` cuu` e catíng`- dseata` quiáʰ- Roma é. <sup>35</sup> Jo dsuʰ cóo`~ jalé` e jmóo` Fidiéẽ , jmijnéeiñ` jial tíí` tiiĩñ` ngáiñ`.

Mí` cagó` Jesús fí quiáʰ- jaang` dseà fariseo ì sii` Simón.

³⁶⁻³⁷ Jo mi` cangí jo, jaang` dseà fariseo ì sii` Simón catø`r` Jesús fí quiáʰr` e cagø`r` íí` e jmĩ jo. Jo e fí góo` ì

Simón do niseeng` jaang` dseamf` i nijmóo` ta` 'nning` 'ñia'. Jo mi` nicaliñi` i dseamf` do e nidsé` Jesús fí` quiá'` i dsea` fariseo do, jo cangó` bre cajo. Jo lajee` guing` Jesús e gø'r` cóo` jaléng` i dsea` do, ca'í` i dseamf` do fí` li` guing` Jesús jo quier` coo` sí' e a` jmiñ` jmeafñ` e 'mo` eáang`. ³⁸ Jo mi` caguié` i dseamf` do tí` li` guing` Jesús, jo casí'r` uó` jnir~, jo canaaiñ` qui'r`. Jo laco' qui'r`, jalé' jmiñ` e ñ` jminir` do tí` fí` tñ` Jesús, jo cóo` e jmiñ` jo canaaiñ` ru'r` tñ` dsea` do, jogui cajmiquiur` tñ` dsea` do cóo` jñuguir~. Jo mi` calí` lajo, jo cachu'r` tñ` dsea` do, jo casúur` e jmiñ` jmeafñ` e quier` do fí` tñ` dsea` do. <sup>39</sup> Jo mi` cangá` i dsea` fariseo do i cató'` Jesús fí` quiá'r` do jalé' e cajmée` i dseamf` do quiá'` Jesús, joba' canaaiñ` i` dsír': "Facó' já' i fé'` cuaiñ` quiá'` Fidiéé` i dseañu" la, joba' nilí` bre jóng e` jalé' dsee` røong` i dseamf` i güi'` tñir` na." <sup>40</sup> Joba' Jesús casí'r` i dsea` do jo cajíñ'`:

—Simón, sea` coo` e 'né` niffi` i 'nu`.

Joba' cañíi` i dsea` fariseo i sii` Simón do jo cajíñ'`:

—¿E` nifo`, Tifa'?

⁴¹ Joba' cajíng'` Jesús casí'` reiñ':

—Coo` née'` caliséng` gáng` dsea` i røong` cuu` quiá'` jaang` dseañu` i jmóo` ta` jmi'óo` cuu`. Jo jaaiñ'` do røoiñ` 'ñiá` ciento cutede, jo jaang` guiiñ'` do røoiñ` jíi` cincuenta cutede. <sup>42</sup> Jo mi` camíi` i dsea` do cuu` quiá'r`, jíi` jaang` i dsea` do ja` ee` sea` quír` quiáiñ'`. Joba' jo` ee` camíi` i dsea` fii` cuu` do cuu` quiá'r`, jo caláam` i dsea` do, jo jo` ee` caquíir` jíi` coo` 'ñiá`. Féé'` du 'nu` ne` du': ¿I` lajee` laji` huáang` i dsea` do eáang` gui` neáang` i dsea` cacuó'` cuu` do?

⁴³ Joba' cañíi` i Simón do jo cajíñ'`:

—Jnea` lín` n e i dsea` i carøong` jmiguiur` gui do.

Joba' cañíi` Jesús quiáiñ'` do jo cajíñ'`:

—E uii~, jáb'` quíi'`, lajob` líí'.

⁴⁴ J_oba' cajóong̃ Jesús ì dseam̃f̃ ì guing̃ uiĩ t̃iir̃ do, j_o casí'r̃ Simón j_o cajíñ'⁻:

—¿J_oong̃ ì dseam̃f̃ la? Mí̃ ca'úu' u sinúu^ quí'⁻, ja cacuóø'~ jnea~ jmiñ' fa' e carúu'~ u t̃í' ì laco' t̃íng' jnea~ aa' fí' la; dsu' ì dseam̃f̃ la, dsea' ì c_o' jáab' la, nicaru'~ bre t̃í' ì c_o'~ jmiñ' ñ' jminir̃ jogui nicajmiqui'~ r' c_o'~ jñuguir̃. ⁴⁵ Jogui ja' cachu' 'nu' ñi' laco' t̃íng' jnea~ aa' fí' la mí' neeng' rú' naa'; dsu' ì dseam̃f̃ la ja' mí' caquiuiñ' e chu'r' t̃í' ì laco' mí' ca'úu' u sinúu^ quí'⁻. ⁴⁶ Jogui ja' casúu'~ jmiñ' jmeaf̃iñ' mogui' laco' t̃íng' jnea~ aa' fí' la; dsu' ì dseam̃f̃ la cagüéiñ' quier' c_o' s̃í' e a~ jmiñ' jmeaf̃iñ' e 'mo' eáang', j_o nicasúur̃ t̃í' ì. ⁴⁷ Dsu' jnea~ nifí' ì 'nu' e já' ì dseam̃f̃ la dsíng'~ nicarøøiñ' dsee⁻, dsu' jnea~ nica'ím̃ baa jalé' e dsee⁻ j_o quiá'r̃, j_oba' dsíng'~ jmi'neáaiñ' jnea~ lana; dsu' jaléng' gui ì dsea' ì líng̃ e ja' 'ga' lí' dsee⁻ røøiñ' e laco' jnea~ ni'íiñ n jalé' e j_o, j_oba' ja' 'ga' lí' jmi'neáaiñ' jnea~ jóng.

⁴⁸ J_oba' cajíng'~ Jesús casí'r̃ ì dseam̃f̃ do:

—Nica'ím̃ baa jalé' dsee⁻ quí'⁻.

⁴⁹ J_o jaléng' ì dsea' ì neáang' gui do c_o'~ Jesús canaaiñ' s̃íiñ' lajee' yaaiñ':

—¿Ĩ ì dseañu' la e íiñ' dsee⁻ quiá'~ jaléng' dsea'?

⁵⁰ Dsu' Jesús casí'~ guir ì dseam̃f̃ do j_o cajíñ'⁻:

—Jnea~ nica'íñ n jalé' dsee⁻ quí'⁻ dsuco' jáb' calín' jalé' júu^ quié' e; j_oba' lana guóng' c_o'~ e guiá' fí' quí'⁻.

8

Jaléng' dseam̃f̃ ì cajmic_o'~ quiá'~ Jesús

¹ J_o mí' cangf̃ j_o, cangó' Jesús laco_o' f̃iñ' e c_o'~ c_o'~ jalé' f̃iñ' e pí' quiá'~ e guiar' jalé' júu^ quiá'~ Fidiéé' e quiá'~ jial quie' dsea' do nifí' quiá'~ jaléng' dsea'. ²⁻³ J_o c_o'~ bre jaléng' ì dsea' guitúung' do quiá'r̃, jogui ngolíim̃ bi cajo jaléng' dseam̃f̃ ì nicajmi'leáang̃ Jesús lí'

doñí' ee` jmohuí' líiñ', fa' jaléng' i jée' i 'ling'^ quiá'-
 lamí' jéeng'gui. Jo jee` jo quiéeng' jaang`dseamí' i sii' Yá'
 i seeng' fí' Magdala i ca'uóøng` guiáng- i 'ling'^ quiá'-; jo
 jaang`gui dseamí' i sii' Sihuoø- i líng' oo~ jaang`dseañu'
 i sii' Chuza i jmóo` ta~ laniing- quiá'- dseata~ Herodes; jo
 jaang`gui i sii' Susana, jo fíim'bi jaléng' dseamí' i jiéng'gui
 i ngolíng- ie~ jo, jo jmicóo'r~ Jesús cóo'~ jalé' e sea` capí'
 quiá'r-.

Mí' ca'e' Jesús cóo` júu^ já'- e lafa' júu^ cuento quiá'-
 mí' bí' dseà` mijú`

(Mt. 13:1-9; Mr. 4:1-9)

⁴ Jo cóo` jmií' ie~ jo, mí' caliñí' jaléng' dseà` jie~ fí' lí'
 táang' Jesús, jo ca'uóøiñ` cango'néeiñ' dseà` do; jo dsíng'-
 fíng' dseà` caseáiñ' ie~ jo, joba' ca'e' Jesús jaléng' i dseà`
 do cóo` júu^ já'- e lafa' júu^ cuento jo casí'r- dseà` do lala:

⁵ —Jaang`dseañu' cangór- cangóbíir~ mijú` quiá'r- fí'
 lí' nicajíir-. Jo mí' cabír' e mijú` do, sea` e cajiú' lí' ngíng'
 fí'. Jo mí' cangíng' jaléng' dseà`, caso'øm'bre jalé' e
 mijú` do, jo e líng'gui cagø' ta' cajo. <sup>6</sup> Dsu' sea`bi e cajiú'
 ní' cuu~ lí' ja` leáang- guóo'~ née'; joba' mí' ca'iaang`,
 dsifib' caliquiú' co' ja` sea` lí' nisó' jmó' quiá'- lí' güí',
 joba' ca'ím- cajo. ⁷ Jo gui sea`bi e mijú` do e cajiú' jee~
 mijú` 'matóo'; jo mí' ca'iaang' e mijú` do, jéeng'gui e mijú`
 'matóo' do cacuáng- jo ca'ím- e mijú` e cabí' i dseà` do jee~
 e mijú` 'matóo' do. <sup>8</sup> Dsu' seab' e mijú` do e cajiú' lí' jlo'^
 uó-; jo mí' cacuáng- jo jlob'^ cacuø'; sea` e cacuø' laji` cien
 mí'^ lacamí'^ mijú`.

Jo mí' calí' fé' Jesús jalé' e júu^ na, jo casí'- guir jaléng'
 i dseà` do, jo café'r' laco' ninú- i dseà` do røø` jo cajíñ'-:

—Í' 'nú' sea` loguá'na', núu- na' jalé' júu^ quié'e.

E uíng~ e ca'e' Jesús jalé' júu^ já'- e lafa' júu^ cuento

(Mt. 13:10-17; Mr. 4:10-12)

⁹ Jo mi~ cangf̄ jo, jo cajmingfī i dsea` guitúung` do cajmingi'r' Jesús e~ guóng' e júu^ e ca'er' do. ¹⁰ Joba' cajíng' Jesús casí'r- i dsea` guitúung` do:

—Quiá'- Fidiéẽ nicangf̄ng` 'nú' e ngáng'na' jalé' e ja` mí ñí dsea` jéeng'gui, e dsea` f̄ iĩñ` cár` nifí quiá'- lajaang` lajaang` dsea` jmigüf̄. Dsu' jnea` ée` e jaléng' i dsea` na cóo' júu^ já'- e lafa' júu^ cuento e laco' mi~ ninír', nijér- lafa' ja` ee` cangá-bre, jogui mi~ ninúr-, nijér- lafa' ja` ee` canú-bre cajo.

Mi~ cajmée` Jesús júu^ e~ guóng' e júu^ quiá'- i dsea` b̄f̄ mijú' do

(Mt. 13:18-23; Mr. 4:13-20)

¹¹ Joba' cajíng' Jesús casí'r- i dsea` guitúung` do:

—Lalab guóng' e júu^ e ca'é'e na 'micú'-: E mijú' do líí lafa' júu^ quiá'- Fidiéẽ. ¹² Jo e cajiú' lí~ ngf̄ng' fí' do líí lafa' i dsea` i núu' e júu^ do, jo dsu' lajmináb- güéeng- fii~ i 'líng'^, jo dsifí' lajob jmóor` e ja` já'- líng' i dsea` do e júu^ jo, jo lajoba' ja` nileáiñ' do jee~ jalé' dsee- quiá'r-. <sup>13</sup> Jogui e mijú' e cajiú' fí' ni~ cuu~ do líí lafa' jaléng' dsea` i iáang` dsíí' íng' jalé' e júu^ jo, jo dsu' ja` huóø- ee~ e já'- lííñ, có' mi~ huíng' dsijéẽ quiá'r- uí' e já'- lííñ júu^ quiá'- Fidiéẽ, joba' dsifí' lajob tã'tur e júu^ jo, jo i dsea` f̄bing' i líng' la líí' e mijú' e ja` 'leáang- jmó' sea` do. <sup>14</sup> Jo e mijú' e cajiú' jee~ mijú' 'matóó' do líí lafa' jaléng' dsea` i núu' júu^ quiá'- Fidiéẽ jo ca'ím'bre e júu^ jo, jo dsu' laco' ngóo' jmiing~, eáang'gui guíng- dsíir' jalé' fí'í' dsíí' sea` quiá'r- jogui quiá'- jalé' ta~ lí' cuu- jogui cajo e quiá'- jial nijmi'íáang` dsíir' cóo' jalé' e sea` fí' jmigüf̄. Jo có' lajob lííñ, joba' ja` cuø' fí' quiá'r- fa' e nidsicuáng'gui e júu^ quiá'- Fidiéẽ e já'- lííñ do. ¹⁵ Jogui e mijú' e cajiú' lí~ jlo'^ uó- do líí lafa' jaléng' dsea` i dsíng'- iáang` dsíí' íñ' júu^ quiá'- Fidiéẽ, jogui eáam' jmóor` núu'r~ jalé' júu^

quia' dsea` do, co' ja` litúng` dsír' jalé' e jo. Jo i dsea` íbing' i teáng` teá cóo' júu` quia' Dsea` Jmaáng`, jogui eám' dsicuáng` e júu` jo quia'r`.

Coo` júu` ja' e lafa' júu` cuento quia' jial mi` jmijneá dsea` ji`

(Mr. 4:21-25)

¹⁶ Jo mi` calí` e fé' Jesús júu` quia' mi` bí dsea` mijú, jo cajíng' guir casí'r` jaléng' i dsea` do:

—Jíi` jaang` dsea` ja` 'gui'r' cajlí'` quí` e mi` nicoo` jo nijlír` o'gui nisí'r` coo` lí` cóong'~, co' iin` e jneá fí la'úng` sinúu` quia' bre. Co' 'né` niquidsir' e quí` do coo` lí` níi' e lacó' jneá mi` dsitáaiñ`, jo lajoba' jné' jaléng' dsea` i dsitáng'~ e sinúu` do. <sup>17</sup> Jo lajob lí' cóo' júu` quie` e: Ja` sea` jalé' júu` quie` e fa' e si'ma` e ja` niní dsea`, o'gui sea` jalé' júu` quie` e fa' e ja` tóo` jmí` niliñi' dsea` jaléiñ'. <sup>18</sup> Joba' fí` jnea` 'nú', núu` na' júu` quie` e; co' jaléng' dsea` i ninúu` júu` quie` e, jmiguiá guí niñíiñ` e ngáiñ', jo dsu' jaléng' dsea` i ja` núu` júu` quie` e, joba' ni'ím` lajii` e ni'í dsír' e ngáiñ' do.

Mi` cajá` niquia'` Jesús cóo' jaléng' rúin`

(Mt. 12:46-50; Mr. 3:31-35)

¹⁹ Jo lajee` táang` Jesús e e'r' jaléng' i dsea` do, caguié` niquia'r` cóo' jaléng' rúin` e 'náiñ' dsea` do. Jo co' ja` cuóong`gui fa' e nidsiquieeiñ' do tí quia' lí` sing' dsea` do, co' dsíng' fíng' dsea`, ²⁰ joba' jaang` i dsea` do cajmea'r' Jesús júu` jo casí'r` dsea` do jo cajíiñ` lala:

—Na nicagüéng` niquíi' cóo' gui jaléng' rún' e 'náiñ' 'nu', jo nab teáiñ` caluu` lana.

²¹ Dsu' Jesús cañiir` jo casí'r` i dsea` do jo cajíiñ`:

—Jaléng' dsea` i núu` júu` quia' Fidié` jo jmitir` e júu` jo, jaléng' i dsea` íbing' líng' niquié` e jogui rún' n.

Mi~ cajmée` Jesús e ca'uáang` e íí guí jogui ca'uáang` e rōo` jmiñ`

(Mt. 8:23-27; Mr. 4:35-41)

²²Jō mi~ cangí jō, lajee` e táang` Jesús fí Galilea, jō cōo` jmiñ` ca'ír` fí dsíí cōo` móo' cōo` i dsea` guitúung` quiá'r` do jō casí`-reñ`:

—Má`aa' lí`^ 'ngóo'~ cataang` e guiée' la.

Jō dsifí ladob cangolíñ` fí lí` e' Jesús. ²³Jō lajee` ngolíñ` ni~ jmiñ` jō caquiam'~ Jesús. Jō lajee` güüing` dsea` do, jō dsíng'~ canaang` íí guí, jō mifíng` canaang` dsi'a~ jmiñ` dsíí e móo' do, jō cafóm' i dsea` guitúung` do, cō' fō' nidsi'am' e móo' lí` teáaiñ`~ do. ²⁴Jōba' cangoñiñ` Jesús jō cajíñ` casí'r` dsea` do:

—¡Tifa'! ¡Tifa', nicanaang` dsi'am'`baa'!

Jō carōo` Jesús, jō caquiur' ta` e guí do cōo'~ e jmiñ` do. Jō dsifí ladob cahuíng` e íí guí jō cahuím' e rōo` jmiñ` cajo, jō tiib` ca'f. <sup>25</sup>Jō casí` Jesús i dsea` do jō cajíñ` lala:

—¿Jna`gui e fól'na' e já'~ líng`na' júu` quié` e?

Dsu' i dsea` guitúung` do dsíng'~ cafóíñ' jō cangogá dsír' jō cajmingi' rúíñ`:

—¿I` i dseañu` la e quiur' ta` jō núu'~ jalé` guí cōo'~ jalé` jmiñ` júu` quiá'r`?

Jaang` dseañu` i seeng` fí Gadara i nijée' i 'líng'` quiá'~

(Mt. 8:28-34; Mr. 5:1-20)

²⁶Jō mi~ caguié` Jesús cōo'~ dsea` quiá'r` fí lí'~ 'ngóo'~ cataang` e guiée' do, jō caguilíñ` fí cōo` fiñ` lí` sií Gadara.

²⁷Jō mi~ cajgáíñ` e móo' do, jō cangoquiéng` jaang` dseañu` i niseeng` e fiñ` do i nijée' i fíng' i 'líng'` quiá'~ lajíñ` malíib`~ jiu eáang'. Jō ja` ee` sí'r` qui'r', o'gui guiñ` fí quiá'r` , jō jíñ` fí lí` áang` líib`~ güüíñ`. <sup>28</sup>Jō mi~ cangáng` i dsea` do Jesús, jō cangoquiéíñ` fí quini` dsea` do jō casí'r` uó` jnir` , jō canaaiñ` fé'r` teá jō sí'r` dsea` do lala:

—¡Jesús, JÓÓ dsea` guing` ñiff` , ja` jmiguín`^ jnea`! jJo mii`^ i` nu` jmi`ee` fa` nijíeé` o` e ja` nijmeáan`~ jnea` ga`!

²⁹ Jo i` 'ling`^ i` jée` quiá`- i` dsea` do café`r lado, co` Jesús nicanaaiñ` quiu`r` ta` i` 'ling`^ do e nitiúuiñ`- do i` dsea` do. Co` lamí` jéeng`gui, eáang` jmiguiú` née`~ nicajmée` i` 'ling`^ i` jée` quiá`- i` dseañu` do e ga` eáang`; jo nañi` fa` jaléng` dsea` nicasaiñ`- i` dseañu`- do, jo nica`ñu`r` guoo` tiiñ`- cóo`~ ñi`^ cadena e laco` jo` nijmeiñ`- ga`, dsu` dsifi` ladob fiiñ` do jalé` ñi`^ cadena, jo jmóo` i` 'ling`^ do e dsée` i` dseañu` do fí` lí` ja` ii` dsea` seeng`. <sup>30</sup> Jo lalab cajíng`- Jesús cajmingi`- reiñ`:

—¿Jial sii`?

Joba` cañii` i` 'ling`^ i` jée` quiá`- i` dseañu` do:

—Legióm sii`-naa`!

Jo cajíng`- i` 'ling`^ do lado, co` dsíng`- fiiñ` jéer` quiá`- i` dsea` do. ³¹ Jo jaléng` i` 'ling`^ do camí`r` Jesús e ja` niquiú`- dsea` do ta` e nidsilíiñ` do fí` lí` 'li`^ . <sup>32</sup> Jo co` dsíng`- fíng` cú` nitaang`-ne! gø`re` nuu` fí` dse` coo` mó` quiá`- lí` táang` Jesús, joba` camí` i` 'ling`^ do jmi`ee` camí`r` dsea` do e nicuør`- fí` e nidsitáaiñ`~ do dsíi` jaléng` i` cú` do. Joba` cacuø`r` Jesús jaléng` i` 'ling`^ do fí` lajo. <sup>33</sup> Jo dsifi` ladob catiúung`- jaléng` i` 'ling`^ do i` dsea` do, jo cangotáaiñ`~ dsíi` jaléng` i` cú` do. Jo mi` cangotáang`~ i` 'ling`^ do fí` dsíi` jaléng` i` jó` do, jo dsifi` ladob cacui`re`, jo cabiing`- yaang`-ne! fí` 'ni` jiáa`, jo cajiúng`-ne! fí` dsíi` jmí, jo cajgó`bre! jmiñ` jóng.

³⁴ Jo mi` cangá`- jaléng` i` dsea` i` jmóo` í` i` cú` do lajii`- e calí`- do, dsifi` ladob cacui`r` cangoliiñ` fí` fii`, jo caguiar` júu` lajii`~ e calí` cóo`~ i` cú` do, jogui` cajmea`r` júu` jaléng` dsea` i` cajíñ` guiá`^ fí` cóo`~ fí` jee` mó` laco` ngoliiñ`. <sup>35</sup> Jo mi` caliñi` jaléng` i` dsea` seeng` fí` jo jalé` e calí`- e jmiñ` jo, jo dsifi` ladob cangoliiñ`^ fí` lí` táang` Jesús. Jo mi` caguiiñ`- fí` lí` táang` dsea` do, jo cangár` e dob niguing`~

i dseà` i lami~ jée' i 'ling'^ quiá^- do cõling~ cõo^- Jesús, jo
 niqui'bre si'r^, jo jo` eè` líiñ` jii^- cõo-. Jo dsing^- cafõng'
 jaléng' i dseà` i caguilíng^- do. <sup>36</sup> Jo jaléng'^ dseà` i cangá^-
 jial ca'laang^- i dseañu' i lami~ jée' i 'ling'^ quiá^- do, dsifí'
 ladob caguiar' júu^ jial calí^-. ³⁷ Jo mi~ calí^- lado, jaléng'^ i
 dseà` i seeng` fí' Gadara do cami'r' jmi'ee` Jesús e nigüi'hib'
 dseà` do e fí' lí` táaiñ` do, cõ' dsing^- 'gó'^ jaléng'^ i dseà`
 do. Jo mi~ cajíng'^ i dseà` do lado, jo dsifí' ladob ca'í^- tu
 Jesús dsifí' e móo' do, jo ca'ír^- fí' e nidsém'^-tur fí' Galilea.
³⁸ Jo i dseañu' i lami~ jée' i 'ling'^ quiá^- do cami'r' Jesús
 jmi'ee` e nidsér^- cõo^- dseà` do, dsu' ja` cacuø' Jesús fí' lajo.
 Jo caquiur' ta~ i dseañu' do e cangáñ^- do fí' quiá'r^, jo
 casí^- reiñ' jo cajín'^:

³⁹ —Guõng' fí' quíi^-, jo güiigua~ júu^ jalé' e guiá^- e
 nicajmée` Fidiée` cõo^- 'nu`.

Jo cangám'^ i dseañu' do, jo cajmiti~bre jalé' ta~ e
 caquiur' Jesús, jo caguia'bre júu^ jalé' e guiá^- e cajmée`
 dseà` do cõo'r~.

Mi~ cajmi'leáang^- Jesús jóo' Jairo

(Mt. 9:18-26; Mr. 5:21-43)

⁴⁰ Jo mi~ caguieáng'^-tu Jesús fí' Galilea, jo dsing'^- fíing'
 dseà` i niteáang^- güijée` quiá'r^-. Jo dsing'^- íaang` dsifí'
 jaléng' i dseà` do dsu' caguieáng'^-tu Jesús fí' do. <sup>41</sup> Jo lajee`
 jo, caguie^- jaang` dseañu' i sii` Jairo i líng' fii~ féng' quiá^-
 guá'^ quiá^- dseà` Israel. Jo mi~ caguier^- fí' quini` Jesús,
 jo casí'r^ uø^- jnir~ fí' quini` dseà` do jo camir' jmi'ee` fa'
 e nidsé^- dseà` do fí' quiá'r^-, cõ' seeng` camíng'^- simí`
 jiuung~ quiá'r^- i ningóo' guitu` jii` jo niráaiñ` do dsée'r~
 eáang` e dseáng'^- tí' lí` nijúum^-bre. ⁴² Jo lajee` ngóo' Jesús
 fí' quiá^- Jairo, dsing'^- fíing' dseà` ngolíñ^-, jo dsing'^-
 sicúung'v Jesús jee~ jaléng'^ i dseà` do.

43 Jo jee~ jaléng' i dsea` i jée' quiá'~ Jesús ningóó' jaang` dseamf i nilíng' jmohuíf e tuuín' lajii~ ningóó' mi~ guitu' jii. Jo lami~ jéeng' dsíng'~ nica'íiñ~ cuu~ quiá'r~ cóo'~ jaléng' timí', jo jii~ jaang` ja` ii` mi' cali' fa' i nicajmi'leáang` ír. 44 Jo guidseam^ calí'~ i dseamf do cangíiñ' jee~ jaléng' i dsea` do, jo cangoquiéiñ' fí' lí' caluu' Jesús jo catíiñ~ capí'^ 'ni' sî'^ dsea` do, jo dsifí' ladob ca'láaiñ~, jo jii~ capí'^ jmi' jo' e tuuín' jóng. 45 Jo Jesús dsifí' ladob cajmingí'r~ jaléng' i dsea` i cóo'r~ do jo cajíiñ':

—¿I~ i catíng~ capí'^ sî'í?

Jo có' jaléng' i dsea` do cañí'r e jii~ jaang` ja` ii` cajmée' lajo, joba' cañí' Tú^ Simón:

—Tifa', ¿jiali' jmingí' i~ catíng~ capí'^ sî'? Có' jalém' dsea` 'leng' rúíñ' fí' la fí' na.

46 Joba' cañí' tu Jesús jo cajíiñ':

—Líim~bing' ii` cagüi' sî'í, có' 'niá'a calilí'^ i e líim~bing' i nicajmi'leáan^n cóo' e 'gø'n.

47 Jo i dseamf do, mi~ canúur~ e calilíb'^ Jesús e líing~ ii` catíng~ sî'r^, joba' dsíng'~ cafóíiñ' jo dsíng'~ jléeiñ` cangór~ fí' quini' Jesús, jo casí'r~ uó~ jnir~ fí' quini' dsea` do. Joba' cajméer` júu^ fí' quini' jaléng' i dsea` do jiali' cagüi'r' sî'^ Jesús, jo jial ca'láaiñ~ ladsifí' lado e jmohuíf e lami~ líiíñ'.

48 Joba' cajíng'~ Jesús casí'r~ i dseamf do:

—Jóo'o, uíi~ e jáb'~ calín'~ júu^ quié'e, joba' nica'láam~ba' lajii~ jmohuíf e lami~ lin'. Joba' lana guóng' cóo' e guiú~ fí' quíi'.

49 Jo laco' gui'nam'~bi síng' Jesús cóo' i dseamf do, mi~ caguié~ jaang` dsea` sinúu^ quiá'~ Jairo e quier' júu^ cuaiñ~ quiá' i simí^ do, jo lalab casí'r~ dsea` do:

—Jo'taan' i tifa' na e dsér~ fí' quíi', có' nicajúm~ simí^ jiuung~ quíi'.

⁵⁰ Dsu' mi~ canúu~ Jesús lado, dsifí' ladob casí'r~ Jairo:
—Ja' fòøn'n~ jíi'~ cõo', lico' 'né' e jáb'~ nilíin' e quíi'~baa
jmií~ nijmee~ e e ni'leáang~ i simí' jiuung~ quíi'~, jõ lajõb
nilí.

Jõ mi~ cajíng'~ Jesús lado, dsifib' cangór~ fí' quía'~ Jairo.

⁵¹ Jõ mi~ caguié~ Jesús fí' quía'~ dsea` do, jõ ja` cacuør'
fí' fa' e cangotáang'~ dsea` jiéng'gui, jíi'~ Tú' Simón cõo'~
Tiáa` cõo'~ Juan cõo'~ sejmii` i simí' jiuung~ do, jíi'~ f'bing'
i cangíng' fí' e cangotáang'~ fí' dsíi' sinúu` e lí~ ráang` i 'líi'
do. ⁵² Jõ jaléng' i dsea` sinúu` quía'~ Jairo dsíng'~ qui'r'
jogui dsíng'~ jiuung~ dsíir' dsu' e nicajúng~ i jiuung~ simí'
do. Jõba' cajíng'~ Jesús casí'r~ jaléng' i dsea` do:

—Ja` qui'na', cõ' ja` sijúung` i jiuung~ na cõ' lico' lico'
güim`bre.

⁵³ Dsu' jaléng' i dsea` do lí'` cangíim`bre Jesús mi~
cajíng'~ dsea` do lado, cõ' ní'bre e nicajúm~ i jiuung~ do.

⁵⁴ Jõ lajee` e jmóo` i dsea` do lajõ, jõ Jesús catíiñ` guoo` i
jiuung~ do, jõ cató'~ reiñ' la'úung` jõ casí'~ reiñ' lala:

—jRáan'~ na, Mí'!

⁵⁵ Jõ mi~ cajíng'~ Jesús lado, dsifí' ladob cají'tu i simí'
do jõ caróo`~bre. Jõ dsifib' caquiú' Jesús ta~ e cangíiñ' do
e cagó'r'. ⁵⁶ Jõ mi~ cangá~ sejmii` i jiuung~ do e cají'b'tuiñ'
do, joba' dsíng'~ cangogá` dsíiñ'; dsu' Jesús caquiú'r' ta~
sejmii` i simí' do e ja` i' nisíiñ' do jíi'~ jaang` lajii'~ e
cajméer` e sinúu` do ie~ jmií~ jõ.

9

Mi~ casíng` Jesús dsea` guitúung` quía'r~ e niguiáiñ'~
do júu` quía'~ Fidiée`

(Mt. 10:5-15; Mr. 6:7-13)

¹⁻² Jõ mi~ cangí jõ, caseáng'~ Jesús jaléng'~ dsea` gui-
túung` quía'r~, jõ caquiú' reiñ' ta~ e nidsiguiáiñ'~ do júu`
quía'~ jial iing~ Fidiée` e nicár` nifí' quía'~ dsea`, jogui

cacuø'reiñ' do bî e quíiñ' do jmiñ e ni'uóiñ jaléng' i ling' i jée' quiá' dsea, jogui e nijmi'leáaiñ' do jaléng' dsea dsée' i líng' doñí ee' jmohuí'. ³Jo lalab casí' Jesús i dsea` guitúung` do quiá'r` jo cajíñ' :

—Nigüilíng` na' jo ja` ee` 'né` cá`na' jíí' coo` quiá' guiá' fí: ja` 'né` cá`na' 'ma'u` o'gui nosúu` o'gui íí` o'gui ñiné` . Jogui jíí' sí'na' e quií'ba' nicá`na', co' ja` 'né` fa` cá`na' tú` neáang` sí'na'. ⁴Jo miñ niguilíng` na' fí coo` fí, jo 'né` ni'no`na' coo` 'núu` lí` nijá`na' carta` taang`na' e fí jo, jo ja` jmisíng`na' lí` já`na'. ⁵Jo jíé'go fí lí` niguilíng` na' lí` ja` ni'íng' dsea` 'nú', joba' uøng`na' e fí jo, jo miñ niteáang`na' 'ni' e fí do, bó'na' 'lee` e too` tí`na' laco' cuø` lí` e ja` ca'ée` i dsea` do guiá' coo' 'nú'.

Jo jalé' e ta` na caquiá' Jesús quiá' jaléng' i dsea` guitúung` do.

⁶Jo ca'uøøm` i dsea` guitúung` do miñ cangoyúung' e ca'íñ' jalé' ta` nijmér`, jo cangolímbre fí jalé' fí e guiar` jalé' júu` quiá' Fidiée` quiá' jial laang` dsea` jee` jalé' dsee` quiá'r`, jogui jmi'leáam` bir cajo jaléng' dsea` i líng' doñí ee' jmohuí'.

Miñ cangogá` dsíí Herodes jial fé' dsea` uii` quiá' Jesús

(Mt. 14:1-12; Mr. 6:14-29)

⁷⁻⁸Jo ie` jo nicanúu` dseata` Herodes jalé' e síng` dsea` quiá' jalé' e guiá' e jmoo` Jesús, jo jíí' ja` ñí i dseata` do e` nijmér`, co' seeng` dsea` dsicøor` júu` e nicají'tu jaang` lajee` lajaléng' dsea` i café' cuaiñ` quiá' Fidiée` malí`gui eáang', jogui seeng` dsea` fé'r` e nicajném`tu Líí, jaang` dsea` i café' cuaiñ` quiá' Fidiée` malí`gui eáang' cajo, dsu' seem`bi dsea` i fé' e Juan i seáang` dsea` jmi`bing' i nicají'tu calé' catú'. ⁹Jo miñ canúu` i dseata`

do e féⁿ dsea^e e nicají^b'tu i Juan i seáang^e dsea^e jmi^h do, joba^e eáam^e cangogá^e dsíur^e jo cajíⁿ'-:

—Jneab^e dsea^e caquiú['] ta^e e cahuí['] moluu^e i Juan do. Jo jí^e i éeng^e jaléng['] dsea^e i ngí^e jmóo^e jalé['] e guiú^e jogui quí[']r^e jmi^h e jmóor^e lí['] doñí['] ee'?

Joba^e lají['] ie^e job cajmi[']úung^e dseata^e Herodes e 'nó[']r^e jial niní['] Jesús.

Mi^e cahéng['] Jesús 'ñiá['] mil dseañ^e

(Mt. 14:13-21; Mr. 6:30-44; Jn. 6 :1-14)

¹⁰ Jo mi^e calicōng[']gui lajo, caguilím[']tu i dsea^e guitúung^e do e cangocōor['] júu['] fí['] quini['] Jesús jalé['] e guiú^e e cajméer['] lacōo['] fí['] lí['] cangolí[']n[']. Jo mi^e calí['] féng['] rúí[']n['], jo cajéem['] Jesús i dsea^e guitúung^e do fí['] cōo['] lí['] ja['] i['] 'ga['] lí['] dsea^e ngí['], quíá['] cōo['] fí['] lí['] si['] Betsaida. ¹¹ Jo mi^e caliñí['] jaléng['] i dsea^e i seeng^e e fí['] jo jie['] fí['] lí['] nitáang['] Jesús, joba^e fím['] dsea^e cangolí[']n['] fí['] lí['] táang['] dsea^e do. Jo Jesús ca[']ím[']bre jaléng['] i dsea^e do mi^e caguilí[']n['], jo canaaí[']n['] e[']r['] júu['] quíá['] jial iing['] Fidié['] nicár['] nifí['] quíá['] jaléng['] dsea^e, jogui cajmi[']leáam['] bir jaléng['] dsea^e dsée['] i quiéeng['] jee['] i dsea^e do cajo.

¹² Jo mi^e ningóo['] ca[']lloo['] e jmi^h jo, cangoquiéeng['] i dsea^e guitúung^e do fí['] lí['] sing['] Jesús jo casí[']r['] dsea^e do jo cají[']n[']:

—I['] júu['] jogui sí['] jaléng['] i dsea^e na güiguilí[']n['] jo güiguiméer['] quijí['] lí['] nijér['] cōo['] gui jalé['] e nidó[']r['] jié['] fí['] lí['] lí[']r['] e téé['] 'núu['], cō['] fí['] lí['] taang[']naa['] la ja['] ee['] sea['] e niquiee[']naa['] cōo[']r['].

¹³ Joba^e cañí['] Jesús casí[']r['] i dsea^e guitúung^e do:

—'Núb['] 'né['] cuó[']na['] e nidó['] jaléng['] i dsea^e la.

Jo cañí[']tu i dsea^e guitúung^e do:

—¿Jial nilí[']gui jo? Cō['] jí['] 'ñiá['] iñí[']ba['] sea['] cōo[']gui gáng['] 'ñu['], jo fíng['] ja['] 'né['] dsé[']baa['] e dsileá[']naa['] e nidó['] jaléng['] i dsea^e na.

¹⁴ Cō' dsíng' fñíng' jaléng' i dseá do; tí'bre la 'ñiá mil jí' dseañ' jō ja íng' jaléng' dseam' o'gui jaléng' jiuung' cajo.

Dsu' Jesús casí'r jaléng' i dseá quiá'r do:

—Sí'na' jaléng' dseá güügüear' tá' cō' nibøø' tá' cincuenta dseá'.

¹⁵ Jō lajōb cajmée' i dseá' guitúung' do, jō caguáb' i dseá' do laco' ta' caqui' Jesús. ¹⁶ Jō mi' calí' caguá' jaléng' i dseá' do tá' cō' nibøø' lacúng' lajíng' lí' sing' Jesús, jōba' catíng' dseá' do lajì 'ñiá' e iní' do cō'gui lajì huáng' i 'ñu' do, jō cajōr' fí' yú' jmigüi', jō lajōba' cacuō'r' gui'máang' Fidiée' quiá' e do. Jō mi' calí' jō, cajmée'r' jmá' jiu e do jee' jaléng' i dseá' guitúung' do, jōba' íguib cajmée' guiée' jee' lajaléng' i dseá' fñíng' do. ¹⁷ Jō jalém' i dseá' do cagō'r' car' calitaañ' guiú'. Jō mi' calí' gō'r' lajiiñ' do, caseám' bi' guitu' 'matá'gui e røong' tée' 'ná' iní' cō'gui 'náng' i 'ñu' do.

Mi' cajíng' Tú' Simón e Jesús líiñ' Dseá' Jmáang'
(Mt. 16:13-19; Mr. 8:27-29)

¹⁸ Jō mi' cangí' jō, cō' jmiñ' taang' Jesús e féiñ' Fidiée', jō cō'bre i dseá' guitúung' quiá'r do. Jō lajee' jō cajmíngi' Jesús jaléng' i dseá' quiá'r do jō cajíñ':

—¿I' jnea' fé' jaléng' dseá'?

¹⁹ Jōba' cañí' jaléng' i dseá' guitúung' do:

—Seeng' dseá' dsicueáañ' 'nu' cō' i Juan i seáang' dseá' jmiñ' do, jō seeng'gui dseá' dsicueáañ' 'nu' cō' Lí' i café' cuaiñ' quiá' Fidiée' malí'gui eáang', jogui seem'bi dseá' dsicueáañ' 'nu' e lín' jaang'gui i nicafé' cuaiñ' quiá' Fidiée' jogui e nicají'tur lana.

²⁰ Jōba' cajmíngi'tu' Jesús i dseá' guitúung' do jō cajíñ':

—Jogui 'nú', ¿i' fó'na' e lín'n?

Jōba' cañí' Tú' Simón quiá' Jesús:

—'Nub` dsea` i líng` Dsea` Jmáang` i casíng` Fidié` dsea` guing` ñifí` cuaiñ` quiá'r`.

²¹ Dsu` Jesús ca'fir` 'goo` quiá'- jaléng` i dsea` guitúung` do e ja` ii` nisíñ` do jíi` jaang` e íbre lííñ` Dsea` Jmáang`.

Mi` cajmée` Jesús júu` e tí` nijngáng`- dsea` ír`

(Mt. 16:20-28; Mr. 8:30-9:1)

²² Jo mi` calí` cajíñ`- lado, jo casí`- guir i dsea` guitúung` do lala:

—E jáb`- e jnea` lín` n i dsea` i cajá`- fí` ñifí`- e lín` n jaang` dsea` jmi güí. Jo dsíng`- 'né` nimoo` o iihuí` e eáang`, co` jaléng` dsea` cøng`- quiá'- dsea` góo` dsea` Israel nilí` 'ní` níim`-bre jnea`, jogui lajòb nijmé`- jaléng` dsea` quie` ñifí` quiá'- jaléng` jmidsea` quí`-ii' cóo`-gui jaléng` tifa` quiá'- júu` quiu` ta`-quí`-ii'. Jo jaléng` íbing` i nijngáng`- jnea`; jo dsu` mi` nití`- 'ní` jmi` lajò, nijíb` túu calé` catú`.

²³ Jo mi` calí` jo, cangób`-túr cóo`- i dsea` guitúung` do fí` lí` teáang` jaléng` i dsea` fíng` do jo casí`- rein`:

—Song ii` dsea` iing`- ni'uíng`- dsea` quie`-e, joba` güitúr` jalé` e lí` dsíur` 'ña'r', jogui lacoo` jmi` güiseaiñ` lafa` crúu` quiá'r`- e lacò` cuø` lí` e guia` dsíur` e nidsing`íñ`- jalé` e huíng` uí`- e lííñ` dsea` quie`-e, jo lajoguiba` ningír` cóo`- jnea` jóng. ²⁴ Co` ii` dsea` i í` dsíi` e lí`-bre nileáng`- 'ña'r` jee` jalé` dsee`- quiá'r`, joba` i dsea` í` conguiab` nibíñ` fí` lí` 'lí`-; jo dsu` ii` dsea` nijúuiñ`- uí`- e lííñ` dsea` quie`-e osi uí`- e ni`r` júu` quiá'- jial niliseeng` dsea` cøng` cóo`- Fidié`, joba` i dsea` í` nitíim`-bre fí` quini` Fidié` jóng. ²⁵ Jo ja` eè` ta` íng` quiá'- jaang` dsea` e silí`r` jalé` e sea` fí` jmi güí song ja` guí cuíñ` jnea`, co` fí` lí` 'lib`- nidséiñ`- mi` nití`- í` e nijúuiñ`, jo doguib` lí` ninír` iihuí` lata`. ²⁶ Jogui song ii` i 'gó` nifé` e lííñ` dsea` quie`-e, osi í` lííñ`- e nifé`r` e já`- lííñ` júu` quie`-e é, joba` lajòb nijmee` jnea` cóo`- i dsea` í` cajo, jnea` dsea` gáa` a fí` ñifí`- e lín` n jaang` dsea` jmi güí; co` lajòb nijmee` e

mi~ nigáá'túu fí jmiǵüf e niniing~ 'gøiñ' quiá'~ Tiquié e Fidiée jogui cõo'~ jaléng' ángeles i güeang'^ cajo. ²⁷ E já' e fíi~ i 'nú' e i liing~ lajee' i dsea' i teáang~ la ja' mí júuiñ~ cartí ninír` jial líí mi~ nicá Fidiée' nifí' quiá'~ lajaang` lajaang` dsea` jmiǵüf.

Jõ jalé' e júu^ na cajíng'~ Jesús casí'r~ jaléng' i dsea` do ie` jõ.

Mi~ calisíng~ jial jnéeng~ Jesús

(Mt. 17:1-8; Mr. 9:2-8)

²⁸ Jõ mi~ cangf jñiá~ jmiñ e cajíng'~ Jesús lajo, jõ cagóor~ fí cõo` yú^ mó' e cangoféiñ' Fidiée', jõ cõo'~ bre Tú^ Simón cõo'~ Tiáa~ jogui Juan. <sup>29</sup> Jõ lajee' táang' Jesús e féiñ' Fidiée', tá' jiu ladob jnéeng^ calisíng~ jial jnéeng~ nir~ jogui calisíng~ sí'r^ cajo, jõ cajnéng~ e tee` jlo^ lafa' joo, jogui calijíñ' laco' jing' iee'. ³⁰⁻³¹ Jõ lajee' jõ cajnéng~ gáng~ dseañu^ i síng` cõo'r~, jõ ni~ Moib~ do cõo'~ gui ni~ Líí, jõ laji` huáiñ'~ do líiñ' dsea' i café' cuaiñ~ quiá'~ Fidiée' maliñ' gui eáang', jõ jlob^ jing' i dseañu^ do cajo, jõ síiñ` quiá'~ jalé' iihuí' e nicá Jesús fí Jerusalén mi~ nití' í' e nijngáng' dsea' ír'. <sup>32</sup> Jõ dsu' laji` gaang` i dsea' quiá'~ Jesús i jéeiñ` do dsíng'~ cajá~ e jaliǵüñ` dsu' caje` bre e sijnée` dsíir', jõba' cangár~ e jlo^ jing' Jesús jõ la quié' gui i dsea' gáng~ do jiiñ' cajo. ³³ Jõ mi~ cangá~ Tú^ Simón e catang'^ fí i dsea' gáng~ i teáang~ cõo'~ Jesús do, jõba' dsifí lala casí'r~ Jesús jõ cajíñ'~:

—Tifa', jdsíng'~ juguiú~ dsu' taang~ naa' cõo'~ i dsea' na fí la! Fa' na nijmée'~ naa' 'ní' 'núu' jiu cõo'~ má'~ 'ma~, cõo' quií'~ jogui cõo' quiá'~ Moi~ jogui cõo' quiá'~ Líí cajo.

Dsu' jíí'~ ja` calilí' Tú^ Simón e café'r` lado. ³⁴ Jõ lajee' gui'nang' fé'bir mi~ cajgó~ cabøø jñií, jõ caquiñ'~ lajee' teáaiñ~ fí e yú^ mó' do, jõ dsíng'~ cafóng' Tú^ Simón cõo'~ Tiáa~ cõo'~ gui Juan. ³⁵ Jõ lajee' teáaiñ'~

jee~ e jní' do, guicanú' cōo' luu~ dsea` fí yá'^ jmigüf jō guicajíng'':

—I lab Jōo'ò i camíng'~ i 'neáan`n eáang'. Jmee~ na' núu'~ na' jalé'~ ta' quiu'r'.

³⁶ Jō mi~ cangoyúung'~ e canú' e luu~ dsea` do, cangá~ i dsea` gaang` do e jō jnéeng~ gui Moi~ o'gui Líi^ fí' do, jō 'ñiab' Jesús sing'guir. Jō mi~ cangf jō, jíi'~ jaang` dsea' ja` iì cajmea'r' júu^ jalé' e cangár~ e fí yá'^ mó' do ie~ jmíi~ jō.

Mí~ cajmi'leáang~ Jesús jaang` siming' i iuung~ i 'ling'^ dsíi'

(Mt. 17:14-21; Mr. 9:14-29)

³⁷ Jō mi~ cajnea~ cōo'gui jmíi~, jō cagám~bre e fí yá'^ mó' do. Jō dsíng'~ fíng' dsea` cajíñ' i ngolíng~ ngo'née' quiá'r~. <sup>38</sup> Jō jaang` dseañu' lajee~ lajaléng' i dsea` fíng' do cató'r~ Jesús e teá eáang' jō cajíñ'':

—Tifa', ¿já^ jmée'^ uí diée~ fa' ñijmee'~ mí' quiá'~ jōo'ō? cō' camíng'~ siming'~ labing' i seeng` quié'e; <sup>39</sup> jō jaang` i 'ling'^ jée' quiá'r~, jō yejib~ jmóoiñ' do e dsea` joñíiñ, jō óor` teá` jogui iéng' jalé' ja' fí mo'oor~ lajee~ jō, jō dsíng'~ jmihuíng`neiñ', jō ja` iíñ' do nitúur~. <sup>40</sup> Jō nicamíi'~baa jmi'ee~ dsea` quíi'~ fa' e nijmihuíñ~ i 'ling'^ do, dsu' ja` mí cali'r'.

⁴¹ Jōba' lalab casti'~ Jesús jaléng' i dsea` do jō cajíñ'':

—iDsíng'~ ja` já'~ líng'na' jnea~, jō jmang'~ fí gab` iing~na' cá'na! ¿Jial nité' lí'i e niliseen~ cōo'~ 'nú'?' Níjéeng` i siming'~ quíi'~ do fí la.

Jō dsifí ladob cangojéeng` i dseañu' do i dsea` dsée'~ quiá'r~ do.

⁴² Jō mi~ cangoquiéeng` i dsea` dsée'~ do quiá'~ lí~ sing' Jesús, dsifí ladob cabíi~ i 'ling'^ do cabíiñ~ i siming' do fí ni~ uó^, jō cajméer` e cadseá` tu joñíiñ' do. Jō dsifí ladob

ca'gaang` Jesús cajíin̄ i 'ling` do, jo ngohuíim̄-biñ' do quiá'- i siming` do, jo ca'láam̄-biñ' do. Jo ngf̄ joguiba' cajáng` Jesús i siming` do cóo`~ tiquiá'r`. <sup>43</sup> Jo dsíng'- cangogâ dsí' jaléng` dsea` i cangá- e jo ie~ jo, có' dsíng'- 'gøng` Jesús laco' 'gøng` Tiquiá'r` dsea` guing~ ñiff̄-.

Mi~ cajmée`tu Jesús júu` e nijnga'- dsea` quiá'r`
(Mt. 17:22-23; Mr. 9:30-32)

Jo lajee` teáng- jaléng` i dsea` do e dsigá` dsíir' quiá'- jalé' e cajmée` Jesús cóo`~ i siming` do, jo lajee` jo cajíng'- Jesús casí'r- jaléng` dsea` quiá'r-:

⁴⁴ —Núu` na' røø` jalé' e nifá'^a la lana, jo ja` güi'íng` óó'na' lata~ taang~ na' fí' jmigüi'; có' lana tí lí~ niguiéé' jmi~ e nisáng` dsea` jnea~, dsea` gáa'a fí' ñiff̄- e lín'n jaang` dsea` jmigüi'.

⁴⁵ Dsu' mi~ canúu- jaléng` i dsea` guitúung` do jalé' e cajíng'- Jesús, jíi' jaaiñ' do ja` cangáin̄' jíi'~ camí'^ júu` jiali' cajíng'- dsea` do lado, có' ja' mí' cangáin̄' fa' nicacuø' Fidiéé' e ningáin̄' e júu` jo, jogui ja' teá` dsíir' fa' e nijminḡir` jiali' cajíng'- dsea` do lado.

¿I~ i niing- gui fí' quini` Fidiéé`?
(Mt. 18:1-5; Mr. 9:33-37)

⁴⁶ Jo mi~ cangf̄ jo, cóo` jmi~ canaang` i dsea` guitúung` do e guíng` rúin̄' i~ i niing- gui lajee` lajaléin̄' do. ⁴⁷ Jo dsu' calilí'^ Jesús jalé' e sñing` dsea` quiá'r-, joba' dsifí' ladob catø'r- jaang` jiuung~ jo casíng'neiñ' cáaiñ', <sup>48</sup> jo casí'r- jaléng` i dsea` quiá'r- do jo cajíin̄-:

—Doñí' ii` i íng` dsea` i líng` laco' líng' i jiuung~ la la'eáang` cóo`~ jnea~, joba' güi'ñir' jóng e jneab~ ín'; jo ii` dsea` i íng` jnea~ güi'ñir' e ím`bre Fidiéé' dsea` guing~ ñiff̄-, dsea` casíin̄' jnea~ fí' jmigüi' la. Jogui doñí' ii` i ja` jmiféng' 'ña' jee~ jaléng` dsea` rúng', íbing' i niing- gui lajee` lajaléng`.

Doñi' ií dsea` i ja` fé' ga` uii~ quí~ii', joba' uí'~ quí~baa' siñ'

(Mr. 9:38-40)

⁴⁹ Joba' cajíng'~ Juan casí'r~ Jesús:

—Tifa', jnea'^ nicaneem~baa' jaang` dseañu` i jmóo` ta~ uóøng` jaléng' i 'ling'^ la'eáang' cóo'~ 'nu, jo co' ja` ngí'guir colíing~ cóo'~ jneaa~aa', joba' nicajníim'baa' quiá'r~ e nijmér~ lajo.

⁵⁰ Joba' lalab cañíi` Jesús quiá'~ i dsea` quiá'r~ do:

—Ja` jníng'~na' quiá'~ i dsea` do, co' ja` seeng` jíi'~ jaang` dsea` i nijmé~ cóo` e lí~ e dsigá` dsíi' dsea` la'eáang' cóo'~ jnea~, jo mí~ nilicøng`gui lajo, nífé'r` ga` uii~ quíe~e. Co' i dsea` i ja` fé' ga` uii~ quí~ii', joba' uii~ quí~baa' siñ'.

Mí~ ca'gaang` Jesús quiá'~ Tiáa~ cóo'~gui quiá'~ Juan

⁵¹ Jo mí~ cangí jo, nijaquiéeng' jmií~ e nidséng'~tu Jesús fí' nífi~, jo teáb` néé` dsíir' cangór~ fí' Jerusalén, co' níñi'bre e fí' job nijngáng'~ dsea` ír'. <sup>52</sup> Jo nífi'b' casíiñ` dsea` quiá'r~ i cangojmée` quijí~ lí~ nijér~ lajee` uóø. Jo cangolíng` i dsea` do fí' cóo` fíi' pí'^ e néé' fí' lí~ se' Samaria. ⁵³ Jo mí~ caguilíng~ i dsea` quiá'~ Jesús do fí' jo, ja` ca'íng'~neíñ' do o'gui cacuør' lí~ nijéiñ'~ do, co' calilí'r^ e iuung~ Jesús fí' e ngóor' fí' Jerusalén. ⁵⁴ Jo mí~ canúu~ Tiáa~ cóo'~gui Juan e ja` lí~ cangíiñ` do lí~ nijér~ fí' jo, joba' casí'r~ Jesús:

—Tifa', ¿su iin'~ e níquiú'^naa' ta~ e níjiú' jì fí' yú'~ jmiçúif jo nicáng` jaléng' i dsea` do laco'gui cajmée` Líi' malí~gui eáang'?

⁵⁵ Jo mí~ canúu~ Jesús e cajíng'~ i dsea` quiá'r~ do lado, dsífi' ladob cajíng'~ 'ñia'r' jo ca'gaaiñ` quiá'iñ'~ do jo casí'~reiñ':

—¿Í júu^ quiá'~ jmití' 'nú'? ⁵⁶ Co' ja` cagá~ jnea~ fí' jmiçúif la e lín'n jaang` dsea` jmiçúif fa' e nijngán'^n

jaléng' dsea` jmiǵüŭ, cō' jnea` cagá` a e lí' laco' nilaan` re
jee` jalé` dsee` quía'` bre.

Jō mi` calf` cajíng'` Jesús lado, jō fí' lí` jiéb` cangolíñ`
e ngojméer` quijí` lí` cajer' e uóø` jō.

Jaléng' dsea` i iing` nidsilíng` cōo'` Jesús

(Mt. 8:19-22)

⁵⁷Jō lajee` iuung` Jesús fí' cōo'` dsea` quía'r` e ngóor' fí'
Jerusalén, jaang` dseañu` cangoquieeñ' fí' lí` ngóo' dsea`
do, jō casí` reiñ' lala jō cajíñ'`:

—Tífa', iim` jnea` nii` i cōo'` 'nu` doñí' jié` fí' lí` guó'`.

⁵⁸Jōba' cañí' Jesús quía'` i dseañu` do jō casí` reiñ':

—Jaléng'` güíi' seab` too` lí` güüing`ne', jogui jaléng'` tá'
seab` sii` re', jō dsu' jnea`, dsea` gáa'a fí' ñifí` e lín`n jaang`
dsea` jmiǵüŭ, jí'` lí` quiee` e mogui` ja` sea`.

⁵⁹Jō malí` guijiu lajō cajíng'` Jesús e sí'r` jaang`gui dsea`
lala:

—Nea` cōo'` jnea` lana.

Jō dsu' i dsea` do cañíir` quía'` Jesús jō cajíñ'` lala:

—Fíi', cuóø'` jnea` fí' e jang'` ni'áan`n tiquié`e, jō mi`
ningf` jō, jōguiba' ninii` i cōo'` 'nu`.

⁶⁰Jō dsu' Jesús cañíir` quía'` i dsea` do jō casí` reiñ':

—Lí'` 'nu` gua` lajminá` güiguia` júu` quía'` jial iing`
Fidiée` nicár` nifí' quía'` dsea`, jō cuóø' fí' e jaléng'` i dsea` i
líng'` lafa' 'líng` ni'áaiñ` tiquíi` mi` nití` oor` quía'r`.

⁶¹Jō ngf` jō jaang`gui dsea` casí'r` dsea` do jō cajíñ'`:

—Fíi', iim` jnea` ninii` i cōo'` 'nu`, dsu' lifa' la'uui`
cuóø'` jnea` fí' e jang'` ni'í'`i júu` jaléng'` dsea` sinúu`
quie`e.

⁶²Jōba' cañí' Jesús quía'` i dsea` do jō casí` reiñ':

—Jō i dsea` i já'` nicalíng` júu` quía'` Fidiée`, jō dsu' mí'
'noo` bi guüing` dsíir' jalé` e sea` fí' jmiǵüŭ, jōba' i dsea` í ja`
ta` íng` e nicá` Fidiée` nifí' quía'r`. Jō e la lí' lafa' mi` jíi`

dsea`c0o~ güitá, co'ja` cu0øng` fa' e nij0ør` fí lí` caluu` lajee` e jír`.

10

Mi~ casíng` Jesús setenta dsea` quiá'r` i cangogua` júu` quiá' Fidié`

¹ Jo mi~ cangí jo, caguíng` Jesús setenta dsea` lajee` lajaléng` dsea` i ngí c0o`r~, jo caquiur` ta~ e cangolín~ do tá` gáin~ nifí gui laco' ngóor` 'ñia'r' e cangoguiain~ do júu` e nijaquíem`ba' e ningí` dsea` do laco0` laco0` fií.

² Jo mi~ cató' e caguíng` Jesús jaléng` i dsea` do jo cajín~ casí` reiñ`:

—E já` e dsíng` fíing` jaléng` dsea` i iing~ nijmicuíng` jnea~, dsu` ja` ii` 'ga' lí dsea` seeng` i niguiá` jalé` júu` quié` e. Joba' 'né` nimíi~ 'nú' Fidié` e nicu0ng` guir dsea` i niguiá` jalé` júu` quié` e. Co' lí' la lí' fa' mi~ caroo` jalé` e cajní` jaang` dsea`, jo jo` ii` 'ga' lí dsea` seeng` i nijmic0o~ e nisítíng`, joba' 'né` nimíiñ` i fíing` gui dsea` i nijmic0o~ quiá'r` e ni~ ta~ do. ³ Jo lana nigüilíng`na', jo quie`na' cuente e nisín`n 'nú' lafa' sín`n jaang` jo'se` jee~ jaléng` ie'dsinúu`. ⁴ Jo ja` 'né` cá`na' jalé` nosúu` o'gui`ñinee` o'gui` 'né` cá`na' tú` neáang` lomii`na', jogui` jíi~ sí`na' e quíi~ba' cá`na'. Jogui` ja` jmi`íing~ yaang`na' e siing`na' c0o~ doñí` ii` dsea` i nijíng`na' guiá' fí. <sup>5</sup> Jo mi~ niguilíng`na' quiá' dsea` laco0` fií lí` nisín`n 'nú', joba' síi`na're ladsifí` lala: “Güiliseem`ba' juguiá` júu` r00.” <sup>6</sup> Jo song` guíub` ni'íng` i dsea` lí` niguilíng`na' do 'nú', joba' juguiúb` niliseeiñ; jo dsu` song` ja` ni'íñ` 'nú' c0o~ juguiá`, joba' lajob` ja` juguiá` niliseeiñ` yaaiñ` cajo. ⁷ Jo mi~ niguilíng`na' lí` nicu0` dsea` 'núu', jo job` nijá`na' carta~ taang`na' e fií jo, jogui` jalé` e í' g0' i dsea` do e joba' ni'u` nic0`na' cajo; dsuco' lafa' jaang` dsea` i jmoo` ta~ ngím`bre e 'léeiñ~, jo lajobi` 'nú' cajo.

Jō ja` 'né- ngí'na' la gui~ 'nú'. <sup>8</sup> Jō mi~ niguilíng-na' cōo` fíi` lí~ iing~ dsea` 'nú', quié'na' doñí' eē gō cacuø' i dsea` do 'nú'. <sup>9</sup> Jōgui jmi'leáang-na' jaléng' dsea` dsée' i seeng` fí' jō, jō síi'na' jaléng' i dsea` do lala: "Lana nijaquíeeng` e nicá Fidiéé` nifí' quiá'- lajaang` lajaang` 'nú'." ¹⁰ Dsu' fíng caguilíng-na' cōo` fíi` lí~ ja` íng' dsea` 'nú', dsifí' uøøng-na' e fíi` do, jō lajee` jō nifí'na' jaléng' dsea` i nijíng'na' e jee~ fíi` do: ¹¹ "Lana nicabó'naa' 'lee` quiá'- jee~ fíi` góo'na' e nicaséng' lomíi~naa'. Jō latí' lana niliing~ jaléng' dsea` i seeng` e fíi` la e ja` íñ' jalé' júu` quiá'- Fidiéé`, dsu' güilíñí'na' guiú- e nijaquíeem'ba' e nicá Fidiéé` nifí' quiá'- lajaang` lajaang` dsea` jmigüü'." ¹² Jō lana fíi` guí' 'nú' e mi~ nijáa' jmi~ e nicá dsea` iihuí' uii~ quiá'- jalé' dsee- quiá'r-, eáang'gui iihuí' nicá i dsea` seeng` e fíi` lí~ ja` ca'íñ' 'nú' laco'gui iihuí' e cacá- jaléng' dsea` i caliséng` fí' Sodoma malí'gui eáang'.

Dsea` i ja` já'- calíng- júu` quiá'- Dsea` Jmáang-
(Mt. 11:20-24)

¹³ Jō mi~ calí- jō, jō canaang` Jesús e jíiñ- jaléng' dsea` i seeng` fí' fíi` lí~ seeng` jaléng' dsea` i ja` já'- calíng- jalé' júu` quiá'r- jō cajíñ'-:

—jFíi- jaléng' 'nú', dsea` seeng`na' fí' Corazín cōo' jaléng' 'nú' dsea` seeng`na' fí' Betsaida! Cōfa' mi~ ca- jmé- e cōo' jaléng' dsea` seeng` fí' Tiro cōo'~gui fí' Sidón lajalé' e guiú- e quií' i jmi~ e nicajmé- e cōo' 'nú', jōba' dsifí' lajōb caquí' jíng' yaaiñ~ fí' quini' Fidiéé' faco' mi~ lajō, jō catíng- e nineáaiñ' fí'í' eáang' uii~ quiá'- jalé' dsee- e nicarøøíñ'. ¹⁴ Jōba' fíi- i 'nú', dsea` seeng`na' fí' Corazín cōo'~gui fí' Betsaida, ie~ mi~ nití- í' e niquidsí' Fidiéé' í' quiá'- lajaang` lajaang` dsea` jmigüü', eáang'gui nicuø'r- 'nú' iihuí' laco'gui e iihuí' e ni'íng' dsea` i seeng` fí' Tiro cōo'~gui fí' Sidón. ¹⁵ Jōgui jaléng' 'nú',

dsea` seeng`na' fí Capernaum, ¿su líng`na' e 'nú'bing' i nisáng' cartí yá^gui jee` jaléng' dsea? U~, o' lajo, co' 'nú'bing' i nijgiáng` tí lí 'lí' mi` nití` e í` jo. Cofa' mi` fí fii` Sodoma calí` lajalé` e quíi`~ jmií` laco'gui jíi`~ e nicajmé` e jee` 'nú', joba' ja` ca'íng` e fii` jo, jo siji`^bi jaléng' i dsea` do latí` lana.

Jo cóo'~ júu^ lanab cajíing` Jesús jaléng' dsea` i ja` já` calíng` júu^ quíá'r`.

Jo mi` calí` jo, jo casí`~ guir jaléng' i dsea` setenta do lajee` nú'`~ gui e ni'uóiiñ` do e nidsilíiñ` e nidsiguiar` júu^ quíá'` Fidiéé` jo cajíiñ`:

16—Ii` dsea` i já`~ canúu` júu^ quíi` na', jáb`~ ninúr` júu^ quíé` jnea` cajo; jogui jaléng' dsea` i ja` íng' 'nú', ja` íñ' jnea` cajo colíing` cóo'~ Fidiéé` dsea` guíing` ñífi`~, dsea` i casíing` jnea` fí jmiigú` la.

Jo mi` calí` e cajíng'` Jesús lajo, jo cangolíim` jaléng' i dsea` setenta do laco' ta` cahuí`^ ie` jo.

Mi` caguilíng`tu jaléng' i dsea` setenta do

17 Jo mi` lí` cóng`gui lajo, caguilíim`tu i dsea` setenta do fí lí` táang` Jesús, jo dsíng'` íáang` dsíir` mi` caguilíiñ`, jo casí'r` dsea` do jo cajíiñ`:

—Tífa', dsíng'` íáang` dsi`naa' jó`naa' lana, co' jí`gui jaléng' i 'líng'^ i jee' quíá'` dsea` calinúu'r` jalé' júu^ quí` naa' mi` casíi`~naa'r e ngóo`naa' lafa' guóo'`nú`.

18 Joba' cañii` Jesús casí'r` i dsea` setenta do jo cajíiñ`:

—Lajob líí, jo camób` jnea` mi` catóng'` fii` i 'líng'^ fí lí` lamí` guíiñ` fí ñífi`, jo catóiiñ` lafa' mi` casí'` coo` jí` güi`ñiá`. 19 Jogui jnea` nicacuóø`ø` 'nú' e niquíi`~na' jmií` jogui e nilí`ba' jaléng' i 'líng'^ mi` jmáiñ` jaléng' dsea` jmiigúf, jogui ja` ee` nilíing`na' nañí` fa' nicúng' jaléng' mi' guíing` 'nú' osi ni'íng' jaléng' tacú` 'nú' é. 20 Jo dsu' ja` güiñi`íáang` óo`na' e lico' nilí`na' uøøng`na' i 'líng'^ i

jée' quiá' dsea, co' güüli'íáang`gui óo'na' e niteáang`na' fí' ni~ jì' quiá' Fidiée' fí' lí' niteáang` jaléng' dsea' quiá'r~ i nidsilíng` fí' ñiff~.

Mi~ cali'íáang` dsí' Jesús

(Mt. 11:25-27; 13:16-17)

²¹ Jo ie~ jo, dsíng' cali'íáang` dsí' Jesús la'eáang' cóo' Jmiguí' quiá' Fidiée', jo cajín' cas'r~ Tiquiá'r dsea' guíng~ ñiff~:

—Teaa~, lana jmifén'n 'næ, dsea` Fii~ guóo' uó~ jmgüí' la, dsuco' lana nicajmee' e ngám' jaléng' dsea` dsee~ dsea` quí' jalé' júu^ quí'~, jogui cajmee~ba' e ja` cangáng' júu^ quí'~ jaléng' dsea` i tñing` eáang' i jmicóong' yaang~ fí' jee~ jaléng' dsea` rúng'. Jo lajob líí, Teaa~, co' lajob cali'íáang` o' e nilí'.

²² Jo mi~ calí~ cajíng' Jesús jalé' e júu^ na, jo cajíng' guir cas'r~ jaléng' dsea` i teáang~ cóo'r~ do ie~ jo:

—Nicacuø' Tiquié'e jnea~ e née' nii~ jalé' e sea' fí' la'úng~ fí' jmgüí'. Jo jíí'~ jaang` dsea` dseáng'~ mí' cuíiñ` jnea~, dsea` lín'n Jóó' Fidiée' camíng'~, co' la-jíí'~ Tiquié'baa dsea` cuíiñ` jnea~; jogui jíí'~ jaang` dsea` dseáng'~ mí' cuíiñ` Tiquié'e dsea` guíng~ ñiff~, co' lajíí'~ jneab~ dsea` cuín`nre cóo'~ gui lajaléng' dsea` i nisi'íng` quíe~ e e nilicuíiñ` dsea` do.

²³ Jo mi~ calí~ cajíng' Jesús lana, jo cajóøiñ~ lajíí'~ dsea' quiá'r~ jo cas'r~ reiñ':

—Juguiá~ jiu quí' 'nú', dsea` máang'na' jnea~ jogui calicuíng`na' jnea~, co' cangíng`na' e ngám'jiu' júu^ quíe~e. <sup>24</sup> Dsuco' dsíng' cali'íing~ jaléng' dsea` i café' cuaiñ~ quiá' Fidiée' malií~gui eáang' cóo'~ jaléng' dseata~ dsea` cóong'~ fa' mi~ cangár~ jalé' e móo~ 'nú' jmií~ ná, dsu' ja` cangár~; jogui eáam' cali'íiñ~ fa' mi~ canúur~ jalé' júu^ quíe~e, dsu' ja` canúur~.

Mi~ ca'e' Jesús jial nijmi'neáang`dsea` rúíñ'

25 Jo mi~ calí~ caféng' Jesús jaléng' dsea` quiá'r~, jo cangoquiéeng' fí lí~ siñ' jaang` tifa' quiá'~ júu^ quiu' ta~ quiá'~ dsea` góor` dsea` Israel, co' iíñ~ do e niguié'r' jial ni'níñ~ dsea` do cóo~ lajii~ júu^ e eiñ', jo cajming'r~ dsea` do jo cajíñ'~:

—Tifa', ¿e~ 'né~ nijmee~ e e laco' niñín`n e niliseen~ cøong` cóo~ Fidié~`lata~?

26 Joba' cañii` Jesús quiá'~ i tifa' do jo casí'~ reiñ':

—¿E~ jalé' e fé' fí ni~ jì quiá'~ Fidié~` jo jial ngán'?

27 Joba' cañii` i tifa' do jo casí'r~ Jesús:

—“'Né~ jmi'neáang`naa' Fidié~` qui~ii' car` ngocáng` dsí'baa' jogui cóo~` jalé' bî seeng` jmiguí qui~naa' jogui cóo~` jalé' bî see~naa' jogui cóo~` jalé' e í dsí'naa'; jogui 'né~ jmi'neáang`naa' jaléng' dsea` rú'naa' lí^ laco'gui jmi'neáang` yee~naa'.”

28 Joba' cañii` Jesús quiá'~ i dsea` do jo cajíñ'~:

—Lajob lí' laco' fí' na. Jo song nicajmití'^ jalé' e jo, joba' niñín` e niliseen` cøong` cóo~` Fidié~`lata~.

29 Jo dsu' i tifa' do iíñ~ e niní` jaléng' i dsea` do e íbre tíing`guir laco' Jesús, joba' casí'r~ dsea` do jo cajíñ'~:

—¿I~ dsea` i 'né~ nijmi'neáan`n jóng, Tifa'?

30 Joba' cañii` Jesús quiá'~ i dsea` do jo casí'~ reiñ':

—Coo` née'~ jaang` dsea` Israel cagüi'í' fí Jerusalén jo cangór~ fí Jericó. Jo lajee` ngóor' guiá'^ fí, catóo'~ ñi` quiá'r~ i ca'uø' jalé' e quier', jo jì'gui sí'^ i dsea` do ca'uø'r', jo caquiéng'neiñ' jo jiu~ ja` cajngam'bre i dsea` do. Jo mi~ calí~ jo, jo cangolímbre, jo dob caseáaiñ' i dsea` síhuíng` do 'ni' fí. 31 Jo co'ná'~ lajob cangotíng` cangíng` jaang` jmidsea` quiá'~ dsea` Israel fí lí~ ráang` i dsea` síhuíng` do. Jo mi~ caguié'r~ fí lí~ ráaiñ' do, cajméer` lafa' ja` cangám~breiñ', jo cangímbre; ja` ee` cajmicóo'r~ i dsea` síhuíng` do. 32 Jo mi'míng` guijiu lajo

cangíng' jaang` dsea` levita. Jo mi~ caguiér- li~ ráang`
 i dsea` sihuíng` do, cajméer` lafa' ja` cangám-brein' do
 cajo, jo cangám-bre; ja` ee` cajmicóo'r~ i dsea` do cajo.
³³ Jo dsu' mi'míng` guijiu lajo caguié- jaang` dseañu' i
 seeng` fí Samaria i la'ó' 'ní' níng` rúng` cóo'~ dsea`
 Israel. Jo mi~ cangáin- i dsea` sihuíng` do, dsíng'- calí-
 fí' líng` neiñ'. ³⁴ Jo cangoquieéin' fí li~ ráain' do. Jo mi~
 cangár- e sihuim` i dsea` do, jo dsifí' lajob cajméer` míí
 quiáin'-, jo ca'nú'r' lacaang` li~ sihuíng` quiáin'- do. Jo
 mi~ calí- e cajméer` míí quiá'- i dsea` do, jo caseáng'neiñ'
 fí mocóo'~ bú' quiá'r-, jo cató-rein' fí li~ seeng` dsea`
 fí li~ cajméer` í' i dsea` do, jo job cajer' cóo'in'~ do ie~
 canuu` e jmiñ` jo. ³⁵ Jo mi~ cajneá- e jmiñ` jo, mi~ caguaí i
 dsea` seeng` fí Samaria do guíu- e nidséin'-, caguir' cuu-
 quiá'r- jo caquíur' quiá'- i dsea` li~ cajer' do quiá'- e nito'
 fíin' do i dsea` sihuíng` do. Jo casí'r- i dsea` fii' 'núu'
 do jo cajín'-: "Jmee- í' i dseañu' la, jo song ca'íng'gui'
 cuu- quiá'- cóo'~ jalé' míí quiá'r-, jneab~ niquí' i quiá'-
 mi~ nigüéeng` túu calé' catú'."

³⁶ Jo mi~ calí- e cajíng'- Jesús lajo, jo cajmingí'r- i tifa'
 do jo cajín'-:

—¿I~ lajee` laji` gaang` i dsea` do i lín'- i cajmi'neáng`
 i dsea` sihuíng` do?

³⁷ Joba' cañí' i tifa' do jo casí'r- Jesús:

—I dsea` i calí- fí' líng`- ír', í'bing' cajmi'neé` quiá'r-.

Joba' cañí' Jesús jo casí'r- i dsea` do:

—Guóng' jo güijmi'neáng` jaléng' dsea` laco' cajméé` i
 dsea` seeng` fí Samaria do cóo'~ i dsea` sihuíng` do.

Mi~ caguié- Jesús fí quiá'- Marta cóo'~ gui Yá^

³⁸ Jo mi~ cangí jo, jo cangób-tu Jesús laco' i uiuin- fí e
 ngóor' fí Jerusalén. Jo lajee` ngolíin- fí jo, caguilíin- fí
 cóo' fí li~ niseeng` jaang` dseamí i sii' Marta cóo'~ jaang`

rúin^h dseá^h ngáang^h cóo^h r^h i sii^h Yá^h. Jo mi^h caliñi^h i dseam^h do e caguiling^h Jesús cóo^h dseá^h quiá^h r^h fí^h jo, dsif^h lajob cató^h r^h dseá^h do fí^h quiá^h r^h. ³⁹ Jo mi^h caguié^h Jesús fí^h jo, dob caguá^h Yá^h quiá^h l^h i^h guing^h Jesús e núur^h jalé^h júu^h e e^h dseá^h do. ⁴⁰ Jo lajee^h jo iuung^h Marta e ja^h dsiñiñ^h e guiar^h guí^h jalé^h e nidó^h Jesús cóo^h jaléng^h dseá^h quiá^h r^h. Joba^h cangoquieeñ^h l^h i^h guing^h Jesús, jo casí^h r^h dseá^h do jo cajíñ^h:

—Tifa^h, ¿su ja^h cuø^h fí^h uø^h e nijngáng^h 'ñiá^h a e ni^h ta^h la? Co^h nab guing^h i rún^h na ja^h ee^h jmijíir^h fa^h e nijmicóo^h r^h jnea^h cóo^h jalé^h e jmóo^h la. Jié^h o^h síi^h gor güijmicóo^h r^h jnea^h lana.

⁴¹ Joba^h cañi^h Jesús casí^h r^h i dseam^h do jo cajíñ^h:

—Marta, Marta, dsíng^h guing^h o^h dsuco^h ja^h nidsiñiñ^h e nijmée^h jalé^h e líi^h quií^h. ⁴² Dsu^h sea^h cóo^h e niing^h gui eáang^h e 'né^h ninúu^h, jo Yá^h rún^h nicagui^h bre e^h e niing^h gui e 'né^h jmér^h, jo jíi^h jaang^h jo i^h cuøng^h lí jníng^h quiá^h r^h.

Jo lanab cajíng^h Jesús casí^h r^h i dseam^h gáng^h do ie^h jo.

11

Mi^h ca'e Jesús jial nisiñ^h naa^h cóo^h Fidiée^h

(Mt. 6:9-15; 7:7-11)

¹ Jo cóo^h jmiñ^h, mi^h cang^h e caféng^h Jesús Fidiée^h, cangoquieéng^h jaang^h dseá^h quiá^h r^h fí^h l^h siñ^h jo casí^h r^h dseá^h do jo cajíñ^h:

—Tifa^h, mi^h cateáang^h i Juan i caseáang^h dseá^h jmiñ^h do fí^h jmigüü^h la, ca'e r^h jaléng^h dseá^h quiá^h r^h jial nisiñ^h cóo^h Fidiée^h. Jo ¿su ja^h é^h 'n^h jnea^h cajo?

² Joba^h cajíng^h Jesús casí^h r^h jaléng^h i dseá^h do:

—Mi^h iing^h na^h siing^h na^h cóo^h Fidiée^h, labab 'né^h naang^h na^h fo^h na^h:

Tiquí^h ii^h, dseá^h guiin^h ñif^h,

güijmifém' jaléng' dsea` jmigüüf 'nu, co' 'nub` dsea` fén' fí' la'úng` fí' jmigüüf.

Jogui güijáng' yaang` dsea` fí' quiniá^ e laco' niquiúá^ ta` quiá'r` lajaang` lajaaín`.

Jogui güijmitib` jaléng' dsea` jmigüüf jalé' e iing` 'nu` fí' jmigüüf la

lí^ laco'gui liti` fí' ñiff` quií`.

³ Jogui cuóø~ jnea^ jalé' e 'né` niquiee~ naa' e jmi~ lana.

⁴ Jogui íng' dsee` uii~ quiá'naa' quiá' jalé' e ja` dseeng` e nicajmó^naa',

lí^ laco'gui jnea^ íng'naa' dsee` quiá' jaléng' dsea` rú'naa' dsea` jmigüüf mi~ ee`go nica'léer' qui'naa'.

Jogui jmee` í^ jnea^ lacaang` lí~ ngi'naa' e laco' ja` nijiuá'-naa' fí' ní` dsee` ,

jogui jmee` í^ jnea^ cajo e laco' ja` nijmeáng' jaléng' i` líng'^ jnea^.

Jø lanab ca'e Jesús ie~ jø jial féeng'~ naa' Fidié`.

⁵ Jø mi~ calí` jø, Jesús casí` guir jaléng' i` dsea` do jø cajíñ`:

—Majmó^naa' cuente e jaang` 'nú' seeng` jaang` cabóo~ quií`-na', jø i` cabóo~ do niguiéer' e tó'r` 'nú' fí' quií`-na' e guiáang'~ uóø` guienáú` jø nijíñ`-: “Cabóo~, ¿su ja` jiéè` o' fa' jmi'óøñ` jnea` 'ní' íí', ⁶ co' dob nicaguié` i` cabóo~ quié` e do fí' quié` e i` iuung` fí' jang' fí' lí` huíí^ eáang', jø ja` ee` sea` cuóø`øre e nidó'r`?” ⁷ Jogui jíí`- jaang` 'nú' ja` ningii`-na' quiá' i` cabóo~ quií`-na' do jø niff'^na'r: “Ja` nijmiguií'^, cabóo~, co' uóøb` eáang', jogui lanabi guiáang'~ güiing` jaléng' jiuung` quié` e, jø dsíng'~ fñ`-n niráan`-n nicuóø`ø` 'nu` jalé' e fó' na.” ⁸ Dsu' jnea` fñ` i` 'nú' e doñí' fa' ja` ráang`-na' uíí` e líng' i` dsea` do cabóo~ quií`-na', dsu' niráam`-ba' nicuóó'^na'r e m'r' 'nú' do e laco' jo` siñ' jmiguiíñ` 'nú'. ⁹ Jø lajob fñ`-i` 'nú': Míí`-na' Fidié` jalé' e 'né`-na' jø nicuóó`-bre; jogui mi~

'nó'na' e 'né'na', niguié'ba' jalé' e 'nó'na' do; jogui mĩ tó'na' fí' o'nú^, joba' nineab' e 'nú' do. ¹⁰ Dsucó' ĩ dsea' ĩ mi' Fidié' jalé' e 'né', ngim'bre; jogui ĩ dsea' ĩ 'nó', niguié'bre e 'nó'r' do; jogui ĩ dsea' ĩ tó' fí' o'nú^, nineab' e 'nú' do.

¹¹ Jo ja' lí^ dsii' e seeng' jaang' 'nú', dsea' aang'na' jaléng' jiuung~, e mĩ nimí'r' 'nú' ir~, jo nicuó'na'r cuu~, osi mĩ mi'r' 'nú' capi' ngúu' ñu~, jo nicuóng'na'r mi', ¹² osi nicuóng'na'r jaang' tacú^ mĩ nimí'r' 'nú' coo' motu'. ¹³ Jo co' 'nú', dsea' si'ling'na' fí' quini' Fidié', tim'ba' cuó'na' jaléng' jóo'na' jalé' e guiá-, jo dsu' eáang'gui jlo' nicuó' Tiquí'ii' dsea' guing~ ñiff' mĩ nimí'na'r, co' nicuó'bre 'nú' Jmigu' quiá'r'.

Mĩ cacuø' dsea' dsee' Jesús e jmóor' ta' la'eáang' cóo' ĩ 'ling'^

(Mt. 12:22-30; Mr. 3:19-27)

¹⁴ Jo mĩ cangf' jo, coo' jmĩ caguiing' Jesús jaang' ĩ 'ling'^ ĩ jée' quiá'- jaang' dseañu', jo ĩ 'ling'^ do ninica-jméer' e ja' lí fé' ĩ dseañu' do jí' camí' júu^ . Dsu' mĩ caguiing' Jesús ĩ 'ling'^ ĩ jée' quiá'- ĩ dsea' do, dsifí' ladob canaang' fé'tuiñ' do. Jo dsíng'- cangogá' dsí' jaléng' ĩ dsea' ĩ teáang' do mĩ calí' lado, ¹⁵ dsu' ĩ liing' ĩ dsea' do cajíñ' ca'éeiñ' Jesús:

—La'eáang' cóo' b' quiá'- Beelzebú ĩ líng' fii~ jaléng' ĩ 'ling'^, la'eáang' í'bing' tiing' ĩ dseañu' na e uóoiñ' ĩ 'ling'^ ĩ teáang' dsí' dsea'.

¹⁶ Jogui ĩ liing' gui ĩ dsea' do e laco' niguié'r' jial ni'núñ' Jesús fí' quini' dseata~, joba' camí'r' dsea' do e fa' ni-jméiñ' coo' e lí e qui'r' jmĩ, jo lajoba' nicuó' lí e Fidiéeb' dsea' casí' quiá'r'. ¹⁷ Jo dsifí' ladob calilí' Jesús jalé' e í' dsí' ĩ dsea' do, joba' cajíñ' casí'-reiñ'.

—Niñib' 'nú' jialco' lí' coo' fii' lí ja' síng' dsea' røø', co' seeng' jmaquíng' dsea' ĩ qui' ta' quiá'r-, jo ja' ee'

juguiú⁻ seeng` jaléng<sup>^</sup> i dsea` do. Jogui niñí[^]bi[^] cajo jialco[^] lí[^] quiá⁻ dsea` i seeng` cōo[^] sinúu[^] i teáng[^] ta[~] jíng[^], ja` ee` juguiú⁻ seeiñ⁻, cō[^] ja` røø` síiñ⁻. ¹⁸ Jo song lajōb lí[^] cōo[^] fii[~] i 'lín[^]g[^] i sii` Satanás e quiá<sup>-</sup>r ta<sup>~</sup> condseá<sup>-</sup> dsea` quiá⁻r e nijmeáin[^] dsea` ga`, jogui condseá⁻gui dsea` do e nijmicōo<sup>^</sup>r dsea`, jōba[^] ja` e ta<sup>~</sup> íng<sup>^</sup> quiá<sup>-</sup>r song cajméer<sup>-</sup> lajō, cō<sup>^</sup> ni<sup>^</sup>íim<sup>-</sup> laj<sup>^</sup> tú<sup>-</sup> e ta<sup>~</sup> do, jo jo` ee` bí seeiñ⁻ jíi[^] cōo[^] jóng. Jōba[^] nica[^]fíi⁻ i 'nú[^] jalé[^] e na, cō[^] fíng[^] 'nú[^] fó[^]na[^] e la'eáang[^] fii[~] i 'lim[^]ba[^] e tiin⁻ uøøn⁻ jaléng[^] i 'lín[^]g[^] i jée[^] quiá⁻ dsea[^]; ¹⁹ dsu[^] fa[^]jju e jmicōo[^] fii[~] i 'lín[^]g[^] quié⁻ e laco[^] fó[^]na[^] na, jōba[^] ¿i[~] i líng⁻na[^] i jmicōo[^] quiá⁻ jaléng[^] dsea` góo<sup>^</sup>na<sup>^</sup> i nica<sup>^</sup>uøøng<sup>^</sup> jaléng<sup>^</sup> i 'lín<sup>^</sup>g<sup>^</sup> i jée<sup>^</sup> quiá<sup>-</sup> dsea<sup>^</sup>? Cō<sup>^</sup> i dsea` í e[^]r 'nú[^] e o[^] lajō e í óo[^]na[^]. ²⁰ Dsu[^] song jnea[~] tiin⁻ uøøn⁻ jaléng[^] i 'lín[^]g[^] i jée[^] quiá⁻ dsea[^] la'eáang[^] cōo[^] güea[^] quiá⁻ Fidiée⁻ dsea` guing[~] ñíí⁻, jōba[^] nicat[^]b[^] í[^] jóng e nijáang[^] yaang[~]na[^] fí[^] quini[^] Fidiée⁻ e laco[^] nicár⁻ níí[^] quií⁻na[^] lajaang[^] lajaang[^]na[^].

Jo mi[~] calí⁻ e cajíng[^] Jesús lana, jo casí⁻ guir jaléng[^] i dsea` do jo cajíñ⁻:

²¹ —Jo mi[~] seeng` jaang` dseañu[^] i 'gøng[^] jogui óor` jalé[^] e cōo[^] nijmi[^]óng[^] 'ñia[^]r mi[~] jmi[^]ø[^]r jalé[^] e sea[^] quiá⁻r, jo líiñ⁻ e jo íi[^] quií⁻ jmi[~] nicó[^] quiá⁻r. ²² Jo dsu[^] fíng caguié⁻ jaang[^]gui dsea[^] i 'gøng[^]gui eáang[^], jo nilí[^]bre tíñ⁻ cōo[^] i dsea[^] jaang[^]gui do, jōba[^] ni[^]uø[^]bre jalé[^] e sea[^] quiáiñ⁻ do.

²³ Jōba[^] fíi⁻ i 'nú[^] e íi[^] i ja` sing<sup>^</sup> uii<sup>~</sup> quié<sup>-</sup> e, jōba<sup>^</sup> 'ní<sup>^</sup> níim<sup>-</sup>bre jnea<sup>~</sup> jóng, jogui íi<sup>^</sup> i ja` jmicōo[^] jnea[~] e laco[^] nilicuíng[^] dsea[^] jnea[~], jōba[^] ja` síñ[^] uii[~] quié⁻ e cajo.

Jial líí[^] mi[~] dsitáang[^]tu[^] i 'lín[^]g[^] fí[^] dsíí[^] dsea[^]

(Mt. 12:43-45)

²⁴ Jo mi[~] calí⁻ cajíng[^] Jesús lana, jo casí⁻ guir jaléng[^] i dsea` do jo cajíñ⁻:

—Mĩ güi'í' jaang` i 'ling'` i iuung` dsí' jaang` dsea`, ngir' fí' lí' quiu` e 'nó'r' fí' lí' nijmi'íñ'. Jò mi` ngir' e ja` niguié'r' lí' nijmi'íñ', joba' í' dsír': "Ním'`túu fí' dsí' dsea` e lí' cajú`-u do, cò' ja` lí' sea` lí' nijmi'íñ'." <sup>25</sup> Jò mi` niguieng'`tur dsí' i dsea` do, niguiéiñ'` lafa' cò` sinúu` lí' síquiáng` guiú` jò silí' jlo'`. ²⁶ Jò mi` ninír' e dsíng'` jlo'` dsí' i dsea` do lí' ni'í'tur, jò nidsér` nidsitéer` guiáng` i 'ling'`gui laco'` ír` e nidsitáaiñ'` dsí' i dsea` do. Joba' ga`guib nilíng` i dsea` do jóng laco'`gui lami` iuung` jaang` i 'ling'` do fí' dsír'.

Jial lí' mi` dseáng'` e já'` e íáng` dsí' dsea`

²⁷ Jò lajee` gui'nang'` e fé'`bi Jesús e júu` na mi` tí' lí' guicafé'` jaang` dseam'` e teá' eáang` jee` jaléng'` i dsea` do jò guicajíñ'`:

—Juguiú` ó' quiá'` niquí'`, dsea` cangoquieeiñ` 'nù` jogui cajmicuáaiñ` 'nù` cajo!

²⁸ Jò dsu'` Jesús cañír'` quiá'` i dseam'` do jogui casí'r` jaléng'` i dsea` do jò cajíñ'`:

—Jò dsu'` juguiú`-gui quiá'` jaléng'` i dsea` i núu` jalé'` júu` quiá'` Fidiéé` jogui jmitir` jalé'` e jò cajo!

Mĩ camí'` dsea` Jesús e nijmé` dsea` do lí' e já'`-ba' e tiiñ`

(Mt. 12:38-42; Mr. 8:12)

²⁹ Jò lajee` jò, dsíng'`-gui caguilíng` dsea` fí' lí' táang` Jesús, joba' canaang`tu dsea` do e e'`guireiñ'` jò cajíñ'`:

—Jaléng'` dsea` i seeng` jmiñ` na dsíng'`-nirøøiñ` dsee`, joba' mi'r'` jnea` e nijmee` e lí' e já'`-ba' e tiiñ`, dsu'` ni-caliseáb` jalé'` e lajò lami` jéeng'`gui. Téé'` óo'`na' mi` cajá`-Jonás, jaang` dsea` i café'` cuaiñ` quiá'` Fidiéé` mali'`gui eáang`. <sup>30</sup> Jò laco'` Fidiéé` casíñ` i Jonás do e niguiáiñ'` do júu` quiá'` dsea` do jee` jaléng'` dsea` i caliséng` fí' Nínive, jò lajòb cajo casíng` Fidiéé` jnea`, dsea` i cajá` fí' ñífi`

e lín'n jaang` dsea` jmiǵüf, e niguiaa` júu` quiá'r` jee` jaléng` 'nú'. <sup>31</sup> Jo malí`gui eáang` cajõ caliséng` jaang` dseamf` i ca'ée` coõ` ta` fé` fí` lí` huí` eáang`. Jo ie` jo seeng` jaang` dseata` dsea` féng` fí` Israel i calis` Salomón i tiing` eáang`. Jo i dseamf` do cangór` cangonúur` e júu` quiá'` i dseata` Salomón do. Jo dsu' mi` niguiéé` jmi` e niquidsí` Fidiéé` í` quiá'` jaléng` dsea` uí` jalé` dsee` quiá'r`, joba' i dseamf` do nicuó'r` 'nú` dsee`, co' ja` núu` na' jalé` júu` quié` e. ³² Dsaco' mi` cajá` i Jonás do e caguiar` júu` quiá'` Fidiéé` fí` Nínive, lajalém` i dsea` seeng` e fi` jo dsifí` lajob` caquí` jing` yaai` fí` quini` Fidiéé`, joba' i dsea` f'bing` nijmé` gui dsee` qui` na' mi` niguiéé` jmi` e niquidsí` Fidiéé` í` quiá'` jaléng` dsea` jmiǵüf. Jo dsu' jnea` niing` gui laco' i Jonás do.

Mi` ca'e` Jesús jial líí` mi` jmijnea` dsea` jì`
(Mt. 5:15; 6:22-23)

³³ Jo mi` calí` jo, jo canaang` Jesús coõ` 'lé`gui júu` quiá'r` jo cají`:

—Mi` jmijnea` jaang` dsea` coõ` candíi` quiá'r`, 'né` nisí'r` coõ` lí` níí, joba' nijnea` fí` la'úng` sinúu` quiá'r`. Jo ja` jmijneár` e jì` do e laco' nisí'r` fí` coõ` dsíí` cajú` o'gui e ni'meár` fí` coõ` lí` ja` jnéeng`, co' iin` e jnéb` jaléng` dsea` i dsitáang` fí` dsíí` sinúu` quiá'r`. <sup>34</sup> Jo jalé` jmini` dsea` íng` ta` e jné'r` laco'gui ta` íng` e candíi` do e jnea` mi` canúu. Jogui jaléng` dsea` i guíu` jmini`, jlo`gui jné'r` lacaang` fí` lí` ngír` laco'gui jaang` dsea` i jo` ga' lí` dseeng` jmini, co' i dsea` í` jo` ga' lí` røø` jné'r` lacaang` fí` lí` ngír'. ³⁵ Jo lajob` líí` cóo'` 'nú` mi` já'` líng` na' jalé` júu` quié` e quiá'` jial laang` Fidiéé` dsea` jee` jalé` dsee` quiá'r`, co' e jo` líí` lafa' mi` jnea` coõ` jì` dsíí` coõ` sinúu` e nuu. <sup>36</sup> Joba' 'né` níing` óo'` 'nú` jie` mí` jmee` na' e ja`

já' línɡ`na' e júu^ quié' e do, cō' e jō lí' lafa' mi~ ja`jneá' jì`dsí' cō`sinúu^ e nuu`eáang'.

Mi~ cajíng~ Jesús jaléng' dsea` fariseo cóo'~ jaléng' tifa' quiá'~ júu^ quiu' ta~ quiá'~ dsea` Israel

(Mt. 23:1-36; Mr. 12:38-40; Lc. 20:45-47)

³⁷ Jō mi~ cangí e cajíng'~ Jesús lado, jaang` dsea` Israel i líng' dsea` fariseo cató'r~ Jesús fí quiá'r~ e nidó'r~. Jō mi~ caguié~ dsea` do fí quiá'~ i dsea` fariseo do, jō cangíim`bre dsí' sinúu^ jō cangíiin' caguár` lí` nidó'r~. ³⁸ Jō i dsea` fariseo do dsíng'~ cangogá` dsír' mi~ cangár~ e ja` cajmiti~ Jesús fa' caru'r' guoor` laco' tíng` jaléng' dsea` Israel. ³⁹ Jōba' cajíng'~ Jesús cas'~ i dsea` fariseo do:

—Jaléng' 'nú', dsea` fariseo, rúu'~na' jalé' cué'~ huí' quií~na' jí'~ lí'^ caluu', jō dsu' eáam' 'lí'^ lí' dsí'. Jō lajōb líng' 'nú' yaang~na' cajo, cō' guiúb~ tíng'na' rúu'~na' ní'na' jee~ jaléng' dsea` mi~ ja` lí'^ dsea` jial tíi' jmoo'na' ì` quiá'r~ jō ee`gui jalé' 'lí'^ rúng'na' jmoo'na' cóo'~ jaléng' dsea'. ⁴⁰ ¡Dsinóo' 'nú'! ¿E~ ta` íng^ quií~na' e jmoo'na' lajō? Cō' fí quini' Fidié'~ 'né' e tee' lajì` tú~ taam'. ⁴¹ Jō mi~ líng~ e cuø'na' jaléng' dsea` i ja` sea` e 'né~ quiá'~, jōba' 'né~ jmee~na' lajō e ngocáng` óo'ba', jō lajōba' ni'uíng~ guiú'~ quií~na' fí quini' Fidié'.

⁴² ¡E ngi~ fíib~ 'nú', jaléng' dsea` fariseo! Cō' dsíng'~ guíng~ óo'na' e nicuó'na' Fidié'~ dseáng'~ ca'íng'~ lajee' guí' íng'~ lajalé' oo' quiá'~ jmiñi' e ro'na', jō dsu' ja` e guíng~ óo'na' fa' e ni'fí^na' í' røø' quiá'~ jaléng' dsea` rúng'na' o'gui e jmi'neáang'na' Fidié'. Cō' lajalé' e jōba' 'né~ nijmiti'na' cóo'~ gui jalé' e caguíee~ gui do cajo.

⁴³ ¡E ngi~ fíib~ 'nú', jaléng' dsea` fariseo! Cō' iing~na' ní'na' jí'~ 'masii' e jlo'^ quiá'~ dsea` laniing~ mi~ nití' fí' guá', jōgui jmoo'na' e 'nú'bing' i niing~gui mi~ nití' fí' jō cajo. Jōgui lajōbi mi~ jíng'na' jaléng' dsea` guiá'^ fí,

jmoo`na' e jmiféiñ' 'nú' lafa' jíi' ~ 'nú'bing' i cóong'~gui
fí' la'úng- jmiǵúí'.

⁴⁴ 'jE ngí' fíib- 'nú', jaléng'na' dsea` fariseo! Cò' dsíng'~
jmiǵóong'na' jaléng' dsea` cóo'~ jalé' e jmoo`na'. Cò' 'nú'
líng'na' la lí' lí' sí'aang' 'líi'~, cò' dsíng'~ jlo'^ jíing' tee' lí'
lí' ní'~, jò dsu' lí'^ lí' dsíi' joliiing'~ téé'~ ngúú' jmé' e teáng'
jóo'~.

⁴⁵ Jò mi' canúu- i tifa' quiá'~ júu^ quiu' ta' quiá'~ dsea`
Israel e cajíng'~ Jesús lado, jòba' dsifí' ladob 'ní' catíiñ-
júu^ quiá'~ dsea` do, jò cañiir' quiá'~ Jesús jò cajíñ'~:

—Tifa', mi' fó' lana la quié- jneab'^ jminean'^ cajo.

⁴⁶ Jòba' cañií' Jesús quiá'~ i dsea` do jò cajíñ'~ casí'~ reiñ':
—jE ngí' fíib- 'nú' cajo, jaléng' tifa' quiá'~ júu^ quiu'
ta' quiá'~ dsea` Israel! Cò' cuø'na' lee~ laguidseang'
jaléng' dsea` jiéng' e jíi'~ jaang' ja' ií' quií'~ jmií'~ niró',
jogui jíi'~ yaang'na' ja' iing'na' fa' taang'na' guóo'na' e
niróo- e lee' do.

⁴⁷ 'jE ngí' fíib- 'nú' jaléng'na', cò' jmo'na' jlo'^ lí'
sí'aang' jaléng' dsea` i café' cuaiñ'~ quiá'~ Fidiée', jò
jaléng' dsea` íb' i cajngang' 'líi'~ dsea` cóong'~ quií'~na' ie'
malí'gui do! ⁴⁸ Dsu' jalé' e jmoo`na' do guóng' e lafa' røøb`
siing'na' cóo'~ jaléng' 'líi'~ dsea` cóong'~ quií'~na' jò e lafa'
'núb' cajngang'na' jaléng' i dsea` do cajo.

⁴⁹ 'Jò cò' lajòb líi', jòba' Fidiée' dsea` eáang' tiiñ' cajíñ'~
lala: "Nisín^n jaléng' dsea` i fé' cuaiñ'~ quié- e cóo'~gui
jaléng' dsea` apóo^ i sí'íing^ e ní' júu^ quié- e jee' 'nú',
jò dsu' 'nú', seem'biñ' do i nijmeáang'na' la tíi' e já'
óo'na', jogui seem'biñ' do cajo i nijiúng' fí' jaguóo'na'
cartí' nijngám'^ba'r." ⁵⁰ Jò dsu' Fidiée' nijmér- e niquí'
jaléng' dsea` seeng' jmií'~ na jalé' e cangongíng- jaléng'
dsea` i café' cuaiñ'~ quiá'r- i nicaliséng' lajíi'~ mi' catiroo'
jmiǵúí' jò latí' lana ⁵¹ jò latí' mi' cajnga' dsea` quiá'~ Abel
jogui cartí' mi' cajnga' dsea` quiá'~ Zacarías fí' jeeng' lí'

guia' jaléng' dsea' jalé' e cuø'r' Fidiée'. Jøba' fii' i 'nú' e nijméb' Fidiée' e niquí' jaléng' dsea' seeng' jmiñ' na jalé' e cangongíng' i dsea' do.

⁵² 'jE ngi' fii' b' 'nú', jaléng' tifa' quiá' júu' quiu' ta' quiá' dsea' Israel! Co' 'núb' dsea' quié' na' jalé' jì lí' toq' jalé' júu' quiá' Fidiée', jø dsu' ja' iing' 'nú' jmití' na' laco' fé' e fí' ni' jì' do, o'gui cuø' na' fí' e nijmiti' jaléng' dsea' i iing' jmé' lajo.

⁵³ Jø mi' cató' e cajíng' Jesús jaléng' i dsea' fariseo cóq' jaléng' i tifa' do, jø jaléng' i dsea' do canaañ' jmiquí' dsiir' cóq' jalé' júu' e cajíng' Jesús, jø jmigu- iab' jalé' e canaañ' jmingí' laco' e nijmiguí' dsea' do; ⁵⁴ co' jaléng' i dsea' fariseo do cóq' jaléng' i tifa' do 'nó'r' jial ni' níñ' Jesús fí' quini' jaléng' dseata' quiá'r' cóq' jalé' e fé' dsea' do.

12

Mi' ca'e' Jesús e ja' dseeng' jmijløng' yee' naa' jee' jaléng' dsea'

¹ Jø lajee' e fé' Jesús jalé' e júu' na, caseáng' lí' lí' tú' 'ni' mil dsea'. Jø laco' ngóó' seáng' jaléng' i dsea' do, dsíng' ninaañ' 'leng' rúñ', co' lajalém' bre iñ' ninúr' jalé' júu' e é' Jesús. Jø lajee' jø canaang' Jesús féiñ' jaléng' dsea' guitúung' quiá'r' jø casí' reiñ':

—Niing' óo' na' cóq' jalé' e fé' jaléng' dsea' Israel i líng' dsea' fariseo, co' jí' yaaiñ' ja' já' líñ' jalé' e fé'r', jø jalé' e jø íng' ta' quiá'r' e lico' jmijløng' yaam' bre fí' quini' jaléng' dsea' fii'. ² Dsaco' ja' sea' coq' e si' jneaa' aa' e íng' e ja' tóq' jmiñ' niliñí' jaléng' dsea', o'gui coq' e si' má' naa' e ja' tóq' jmiñ' niní' jaléng' dsea' cajo. ³ Jøba' jalé' e nicafée' 'nú' e íng', niliñib' jaléng' dsea'; jogui lajebi jalé' e nicafée' na' fí' sinúu' quí' na', niliseab' júu' latøng' fii' cajo.

I i catíng̃ e 'góng'naa'

(Mt. 10:28-31)

⁴ 'Jo lala fñ̃ i jaléng' 'nú', dsea` rú'naa'; ja` fòong'~na' jaléng' i iing̃ jngáng' 'nú', co' jí' e joba' tñiñ̃ jmér̃.

⁵ Dsu' lana nijmée' e 'nú' júu' i i catíng̃ i niféng'na': güíféng'na' i dsea` i niquiú' ta` li` nijúung̃na' jogui quí'r̃ jmiñ̃ e guiéiñ' dsea` fí li` 'li'. Joba' fñ̃ i 'nú' jgüíféng'na' i dsea` í!

⁶ 'Jo niñib̃ 'nú' e 'nñim` dsea` tá' la 'ñíing̃ ta` cóo' tú' 'ní' í' cuu'. Dsu' e ja`-ba' e jí' camúng' i ta` do ni'íing̃ dsí' Fidié' laco'gui ja` ni'íing̃ dsír' jí' jaang' 'nú' cajo.

⁷ 'Jo jì'gui jalé' jñguí' 'nú' sí'í' Fidié' tá' camí'. Joba' fñ̃ i 'nú' e ja` fòong'na' mi` iing̃ dsea` nijngáñ̃ 'nú', co' eáang̃gui quíng' 'nú' laco'gui fñing̃ ta'.

Jaléng' dsea` i ja` i' líng̃ e cuiñ̃ Dsea` Jmaang̃

(Mt. 10:32-33; 12:32; 10:19-20)

⁸ 'Jogui jaléng' 'nú', dsea` i ja` i' líng̃na' e nijmée'na' dsea` júu' e cuiíng̃na' jnea` fí jmiçüí la, joba' jnea~, dsea` cagá'a fí ñiñ̃ e lín'n jaang' dsea` jmiçüí, lajob nijmee' e cajo fí quini' jaléng' ángeles quiá' Fidié' mi' niguilíng' 'nú' fí jo. ⁹ Dsu' jaléng' dsea` i nijíng' e ja` cuiñ̃ jnea` jee` jaléng' dsea` jmiçüí, joba' lajob nifá'a fí quini' jaléng' ángeles quiá' Fidié' e ja` cuiñ̃ nre cajo.

¹⁰ 'Jogui doñí' i i 'ní' níing̃ jnea~, dsea` gáa'a fí ñiñ̃ e lín'n jaang' dsea` jmiçüí, ni'íim̃ Fidié' dsee` quiá'r̃; jo dsu' i i café' ga` uii' quiá' Jmiçüí quiá' Fidié', joba' jo` qui' jmiñ̃ fa' e ni'íing̃gui Fidié' dsee` quiá'r̃.

¹¹ 'Jo jaléng' 'nú', song cajiúng'na' fí jaguó` dseata` quiá' guá' qui'naa' osi fí jaguó` dsea` i quidsí' í' osi dseata`bi é, joba' ja` fòong'na' fa' e ja` ñí'na' jial ni-jmi'óng' yaang̃na' o'gui jial ningñ̃na' quiá'r̃ mi' ni-jmingí'r̃ 'nú'. ¹² Co' mi' niteáang̃na' fí quini' jaléng'

ī dseata~ do, dsifí lajob nijmé~ Jmiguŭ quiá!~ Fidiée~ jial ningi~ na! quiá!r~ mi~ nijmingí!r~ 'nú!.

Eáam' dseáang!~ mi~ óo` dsea` cuu~ eáang'

¹³ Jo mi~ cangŭ e cajíng!~ Jesús jalé! e júu^ na, jo jee~ jaléng! ī dsea` ī teáang~ núu` jalé! e júu^ jo guicató~ jaang` dseañu! jo guicajíñ!~ casí!r~ Jesús:

—Tifa!, sí!~ go rún!n dsea` ngáang!~ cóo!~ o güicuó!r~ jnea~ guiéé^ quié~ e jalé! e caséé^ !i~ tiquié^ e mi~ cajúñ!~ .

¹⁴ Joba! cañí! Jesús quiá!~ ī dseañu! do jo casí!~ reiñ!:

—Ja` casíng` Fidiée~ jnea~ jee~ 'nú! fa' e lín!n dseata~ ī cajajmée^ jmá!~ jiu jalé! e sea` quií~ na!.

¹⁵ Jogui casí!~ guir jaléng! ī dsea` teáang~ do jo cajíñ!~ :

—Ñiing~ óo` na! jo ja` jmee~ na! e dsináang` na! jalé! cuu~ o!gui doñí ee` e sea` fí jmigüŭ, co! jí!~ jaang` dsea` ja` quí!~ jmi~ e niquír~ quiá!~ e niteáang~ guir huóø` fí jmigüŭ la fa` jialgui la sea` quiá!r~ .

¹⁶ Joba! ca!e! Jesús jaléng! ī dsea` do cóo` júu^ já!~ e lafa` júu^ cuento e fé! lala jo cajíñ!~ :

—Coo` née!~ caliséng` jaang` dseañu! ī sea` cuu~ eáang` jo óor` uó~ e jlo!^ eáang` cajo, jo catáñ! dsea` !léng!~ quiá!r~ ī cajmée` ta~ e uó~ do. Jo mi~ caroo` jalé! e cajnr` do, dsíng!~ jlo!^ cacuó` e uó~ do, jo dsu! jo lĩ~ sea`gui e ni'meá~ ī dsea` sea` cuu~ do jalé! e caro!r'. <sup>17</sup> Joba! canaañ! í dsíir: “¿E~ nijmee~ e cóo!~ jalé! e caró!o e jii` lana? Co! ja` sea` lĩ~ ni'meaa~ jalé! e jo.” ¹⁸ Jo cóob` mi~ ca!óng! dsíir` jial nijmér~, joba! cajíñ!~ : “Nica!óm! dsii` jial nijmee~ e. Nijiéem~ baa` 'núu` quiá!~ cuŭ quié~ e e tée~ lana, jo nijmée!~ e e cóo!~ gui eáang', jo job ni'meaa~ jalé! e caró!o do cóo!~ laji~ e sea` quié~ e. ¹⁹ Jo mi~ ni!iéng` e 'nuu~ do jogui mi~ nitée!~ líng' jalé! e sea` quié~ e, dsíng!~ juguíú~ niliseen~ jo jí!~ cóo` fí!` jo ee` nijáá quié~ e jóng. Joguíba! nijmi!ín!` teaa` tú~ 'ní` jiing`, jo lajee~ jo nidúu!~

nidøø~ø jalé^l e sea` quié<sup>e</sup> e jø dsíng<sup>l</sup> nijmi'iaang` dsii⁻ lajee` jø.” <sup>20</sup> Jø dsu<sup>l</sup> uóø` jøb cajíng^l Fidiée[✓] casí^r i dseañ^h do: “Dsea` tuung<sup>~</sup>, náb nití<sup>-</sup> í<sup>l</sup> e nijúun<sup>l</sup>, jø ¿e<sup>~</sup> ta<sup>~</sup> íing<sup>^</sup> quíí<sup>-</sup> jalé<sup>l</sup> e oo<sup>l</sup> lana mi<sup>~</sup> niguøng<sup>l</sup> fí` jmigüí` cøø?” <sup>21</sup> Jø lanab dsingíng<sup>-</sup> jaléng<sup>l</sup> dsea` i silí^l li cuu⁻, cø^l ø^l cøø^l e jø nitíí^l fí` quini[✓] Fidiée[✓] mi[~] nití⁻ oor⁻ quiá^r.

To^l fíim` Fidiée<sup>✓</sup> jaléng<sup>l</sup> dsea` quiá^r

(Mt. 6:25-34)

²² Jø mi[~] cangí` jø, jø caféng<sup>l</sup> gui Jesús jaléng<sup>l</sup> dsea` guitúung[~] quiá^r jø casí^l reiñ^l:

—Lala fíi⁻ i 'nú^l: ja` jmee⁻ na' fíí[^] quiá^l jalé^l e nicø[^] na' ø'gui jmee⁻ na' fíí[^] quiá^l jalé^l sí^l na'. ²³ Cø^l eáang^l gui laniing⁻ 'né⁻ e jmita[~] óó^l na' e nigüüliim^l ba' fí` lí<sup>~</sup> guiú<sup>^</sup> mi<sup>~</sup> nití<sup>-</sup> fíi` cøø` e laco<sup>l</sup> gui e nijmee<sup>-</sup> na' fíí<sup>^</sup> quiá<sup>l</sup> jalé<sup>l</sup> e nicø<sup>^</sup> na' cøø<sup>l</sup> gui quiá<sup>l</sup> jalé<sup>l</sup> sí<sup>l</sup> na'. <sup>24</sup> Jø quié<sup>na</sup> cuenta quiá<sup>l</sup> jaléng<sup>l</sup> quiee<sup>;</sup> ja` jié^l jíí^{re} ø'gui jié^l téé^l jalé^l e gø^{re} ø'gui 'mea^{re} jalé^l e nidø^l re^l, dsu^l Fidiée[~] ní^{bre} e` héiñ<sup>l</sup> jaléng<sup>l</sup> i jó<sup>l</sup> do quiá<sup>r</sup>. jø eáang<sup>l</sup> gui quíng<sup>l</sup> 'nú<sup>l</sup> fí` quini[✓] Fidiée[✓] laco^l gui lajee[✓] fíng^l tá` i seeng<sup>~</sup> fí` jmigüí^l! ²⁵ Jø ¿i[~] jaang^l 'nú^l niquí^l jmi[~] nijmee⁻ na' e nicuáng^l guina^l ca^l na^l metro laco^l gui jíí^l tíí^{na} lana? ²⁶ Jø song ja` quíí^l na' jmi[~] jmee⁻ na' e capi[^] lajø, jøba^l ¿jialí^l guing[~] óó^{na} jalé^l e líí^l seeng^{na}?

²⁷ Jø quié^{na} cuenta jial jlo[^] jalé^l lí[^] e sea` fí` jmigüí^l, jogui ja` eé<sup>l</sup> ta<sup>~</sup> jmóo<sup>l</sup> ø'gui quié<sup>l</sup> fíí<sup>^</sup> jial ni'uíng<sup>-</sup> e jlo<sup>^</sup>. Jø dsu<sup>l</sup> car` jíí^l dseata[~] Salomón cøø^l jalé^l e jlo[^] e caliseá^l quiá^r ja` casíng<sup>l</sup> 'ñia<sup>r</sup> e jlo<sup>^</sup> lí<sup>^</sup> laco<sup>l</sup> gui la jnéeng<sup>-</sup> cøø<sup>l</sup> lí<sup>^</sup>. <sup>28</sup> Cøfa<sup>l</sup> jlob<sup>l</sup> cajmée<sup>l</sup> Fidiée<sup>✓</sup> e jnéeng<sup>-</sup> jalé<sup>l</sup> lí<sup>^</sup> e ja` huóø⁻ té^l, dsu^l jaléng^l gui 'nú^l, dsea` i ja` mí^l teáang⁻ teá^l cøø^l júu[^] quié^e, jmiguiú^l gui niñíng^{na} quiá^l Fidiée[✓] jalé^l e 'né⁻ na'. ²⁹⁻³⁰ Jøba^l fíi⁻ i 'nú^l lana, ja`

jmée^na' fi'í^ quiá^- jalé^ e ni'u^ nicø^na', dsuco' lajob
 jmóo' jaléng' dsea' jmiǵüi' i ja' cuíng' Fidiée'. Jo dsu' 'nú'
 seem' jaang' Tiquíi'na' dsea' guing~ ñifi^- i niñi' jalé^ e
 'né^- na' lacoo' jmiï~ lacoo' jmiï~. ³¹ Jo ffi^- gufi' 'nú'^ lana e
 'né^- nijmi'úung^na' e Fidiée' dsea' nicá' nifi' quíi^-na', jo
 lajoba' niñiing^na' jalé^ e 'né^-na' lacoo' jmiï~.

Jalé^ e catíng^- dsea' quiá^- Fidiée' fi' jmiǵüi' coo'
 (Mt. 6:19-21)

³² Jo ja' jmee^- 'nú' fi'í^, dsea' i ja' fíng' mí' cuíng' jnea~,
 co' Tiquíi'na' dsea' guing~ ñifi^- i quie' nifi' quíi^-na' nica'f
 dsíir' e nicuó'r^- 'nú'^ lajii'~ e catíng^-na' e iáang' dsíir'.
³³ Joba' 'né^- e 'niñi'na' jalé^ e sea' quíi^-na' jo nijmicóo'^na'
 jaléng' dsea' i li^- 'né^- quiá^- lajo; co' ja' ee' ta~ íng^
 quíi^-na' fíng' tá' ca'meá' lí' cuu^- cóo'~ jalé^ e sea' fi'
 jmiǵüi' la, co' dsíng' fø' nicá' jaléng' i ñi' jalé^ e sea'
 quíi^-na' osi nidó'~ jaléng' guisí' i 'léé' é. Co' guiú^-guib
 e nijmee^-na' e nilisea' quíi^-na' fi' ñifi^- jalé^ e jlo', dsuco'
 fi' jo jo' seeng' i' o'gui fa' dseáang' e ni'lé^-gui guisí'. ³⁴ Co'
 li^- sea' jalé^ e lí' a' do, e jobi guing~ a' jóng.

Dseáng'^- 'né^- e siñiing' dsi'naa'

³⁵⁻³⁶ Joba' ffi^-i nú'^ e 'né^- neáang^na' laco' guing~
 jaang' dsea' 'léeng'~ i guing~ fi' quiá^- fii~ e güjjeeiñ~ e
 nineár^- 'núú' mi~ niguieng' fiir~ i ngí' fi' li~ cung' guoo'
 dsea', jo 'né^- sijeeng' i dsea' 'léeng'~ do e jneá' jib' guiiñ~,
 joba' dsifib' nineár^- 'núú' mi~ niguieng' fiir~ e nitór'.
³⁷ Jo juguiú^-jiu quiá^- jaléng' dsea' 'léeng'~ i sijnée' dsíi'
 mi~ niguieng' fiir~. Co' jnea~ jmitaa^- óo'na' e dsíng'~
 nili'íáang' dsíi' i fiir~ do jo nitóø' jaléng' i dsea' 'léeng'~
 i sijnée' dsíi' do e nidó'r^- colíng' cóoiñ'~ do e uóø' jo.
³⁸ Jo juguiú^-jiu quiá^- jaléng' i dsea' 'léeng'~ i sijnée' dsíi'
 do mi~ niguieng' fiir~, nañi' fa' niguieñ' do guienúú' osi
 téé^- ogóo' é. ³⁹ Jogui cajo fa' jaang' dsea' ñiñir' e~ oor~

niguiéé' jaang` ñ` fí' quiá'r` , nijé`-bre e jo` nigüíñ` e uóø` jo, jo` lajoba' ja` nicuó'r`- fí' e ni'uó'` i ñ` do jalé'` e sea` quiá'r` .
⁴⁰ Joba' lajob` 'né`- neáang' 'nú'` e siñiing` óo'ba'; co' jnea` , dsea` i` cajá`- fí' ñiff`- e lín'n` jaang` dsea` jmiigüf` , nigáa'túu` calé'` catú`- fí' jmiigüf` la lajee` e ja` ñiing` óo'na'.

Jaang`dsea`'léeng` i`guiúng`- cóo'` jaang`gui` dsea`'léeng` i` soo` dsíí`

(Mt. 24:45-51)

⁴¹ Jo` dsifí' mi`- cató'` e ca'e' Jesús jalé'` e júu` na, jo` dsifí' lajob` cajmingí' Tá` Simón` cajmingí'r` Jesús jo` cajíñ'`:

—Tifa', jalé'` e júu` e nica'é'` na, ¿su ca'ée'` jii'` jnea'` dsea` guitúung`-naa'` ofa'` quiá'`- lajiim` dsea` é'?

⁴² Jo` lalab` cañí'` Jesús:

—Lalab` líí'` quiá'`- jaang` dsea` i` née'` ni` jaléng'` dsea` 'léeng'` i` núu'`-gui` jalé'` ta` quiu'` fiir` , jo` guiúng`-guir` cóo'` jaléng'` dsea` 'léeng'` , jogui` nicuó'`-reiñ'` do e nidóíñ'`- mi` nití'` oor` e gø'` dsea` . Jo` mi` cagüi'`fí' i` fiir` do e nidsér`- fí' lí'` jié'` , caséer'` jalé'` ta` quiá'r`- jo` caguiar` ni` i` dsea` i` née'` ni` jaléng'` dsea` 'léeng'` do, jo` joguiba'` cangór`- jóng. ⁴³ Jo` mi` niguieng'`tu` i` fiir` do, juguiá`- ó'` quiá'`- i` dsea` i` née'` ni` dsea` 'léeng'` do song` nicató'` jalé'` ta` e caséer'` fiir` mi` cagüi'`fir'` cangór` . ⁴⁴ Jo` já'`-ba'` fíi`-i` 'nú'` e dsíng'`- nili'`iaang` dsíí'` i` fiir` do, co'` calitib` jalé'` ta` e caséer'` cóo'` i` dsea` née'` ni` jaléng'` dsea` 'léeng'` quiá'r`- do, jo` joguiba'` nicuó'`-reiñ'` do e nine'`- niñ'` do jalé'` e sea` quiá'r` . <sup>45</sup> Jo` dsu'` fing` song` ja` cajmiti'` i` dsea` née'` ni` i` dsea` 'léeng'` do lajii'` ta` caqui'` fiir` , co'` ca'f` dsíir'` e ja` mi'` niguieng'` fiir` lajminá` , jo` lajee` jo` cajméer` soo` dsíir'` cóo'` jaléng'` dsea` 'léeng'` i` née'` nir` , jogui` canáíñ` í'` gø'r'` jalé'` e sea` , jogui` cajméer` ta` í'` mée'; <sup>46</sup> jo` dsu'` lajee` jmóo'` i` dsea` née'` ni` i` dsea` 'léeng'` do jalé'` e jo, lajee` job` caguiéng'`- fiir` , jo` dsíng'`- nicaliguíñ'`- do, jo`

iihuí' nicuó' reiñ' do lí' laco' catíng' e niñíng' jaang' dsea' i ja' núu' jalé' júu' quiá' fiir'.

⁴⁷ Jo i dsea' 'léeng' i ñi' jial lí' jalé' e iing' fiir' e nilí' jo dsu' ja' caguiar' guiú' o'gui calinúu'r' e nijmér' jalé' ta' caquiú' fiir', joba' dsíng' niñíñ' iihuí' jóng. ⁴⁸ Jo dsu' i dsea' 'léeng' i ja' ñi' jalé' e nijmér' jo eáam' ca' léer' quiá' fiir', joba' i dsea' í' ja' gui niñíñ' iihuí' laco'gui i jaang' do. Jo i dsea' i cangíng' jmiguiú', jmiguiú'gui b catíng' niguiéer' cuente mi' nití' í' lajo; jogui i dsea' i ée' guiú' cóo' lajii' ta' e cangíñ' e nee' nir', joba' eáang' gui guiú' 'né' guiér' cuente mi' nití' í' lajo.

Nijíng' dsea' lajee' la'ó' rúñ' uí' Jesús

(Mt. 10:34-36)

⁴⁹ Jo mi' calí' e cajíng' Jesús jalé' e júu' na, jo casí' guir jaléng' i dsea' do jo cajíñ' :

—Jnea' cagá' a lafa' e caga'uun' jì' fí' jmigüü' la; jo jdsíng' lí' dsii' fa' jii' nicoo' lana! ⁵⁰ Co' ná' bi nicaa' iihuí' e eáang', jo jdsíng' lí' jiiuung' dsii' cartí' niliti' lajalé' e jo! ⁵¹ Jo dsu' jaléng' 'nú' í' ó'na' e cagá' a fí' jmigüü' la e gajmée' e liseeng' na' juguiú' júu' røø, dsu' o' lajo; co' uii' jnea' ná' bi nijmé' dsea' mí' cóo' dsea' rúñ'. ⁵² Co' latí' lana gaang' dsea' nijíñ' cóo' gáng' dsea' la'ó' dsea' sinúu' quiá'r'. ⁵³ Co' tiquiá' dsea' nijíñ' cóo' joor' dseañu', jo jaléng' joo' dsea' dseañu' nijíñ' cóo' tiquiá'r'; jogui niquiá' dsea' nijíñ' cóo' joor' dseamí', jo jaléng' joo' dsea' dseamí' nijíñ' cóo' niquiá'r'; jogui iemisé' dsea' nijíñ' cóo' dsea' miloo' quiá'r', jogui jaléng' dsea' miloo' quiá' dsea' nijíñ' cóo' iemisér', co' ja' nisíñ' røø uii' quié' jnea' cóo' jalé' júu' quié' e.

'Né' óng' dsii' dsea' e' jalé' dsijée' jmi' na

(Mt. 16:1-4; Mr. 8:11-13)

⁵⁴ Jo casí' gui Jesús jaléng' i dsea' do jo cajíñ' :

—Mi~ móo~ 'nú' e ta' jní' nuu' fí' yú'^ jmiǵüi, joba' dsifí' lajob fól'na' e nitú' jmí', jo lajob dsitíng` jóng.
⁵⁵ Jogui mi~ móo~ 'nú' e hí' guí' quiuu, dsifí' lajob fól'na' e ja' nitú' jmí', jo lajob dsitíng` cajo. ⁵⁶ ¡j! jmicaang~ 'nú'! Co' ní'ba' jalé' e dsijée' fí' yú'^ jmiǵüi jogui fí' guóo'~ uó^; joba' j̄jiali' ja' ní'na' e~ uing~ quiá'~ jalé' e dsijée' jee~ 'nú' lana?

Jmi'úung`na' e niliseeng`na' juguiú~ cóo'~ jaléng` dsea` i 'ní' níng~ 'nú'

(Mt. 5:25-26)

⁵⁷ Jo mi~ cangf̄ jo, cajíng'~ gui Jesús e júu^ la:

—Jo j̄jiali' ja' lí'na' guí'~na' jnang~ e guiú~ jogui jnang~ e ja' dseeng` e dsijée' quí'~na'? <sup>58</sup> Co' song ī dsea` i 'ní' níng~ 'nú' cangojéeiñ` 'nú' fí' quini~ dseata~, joba' jmi'úung`na' e nisiing~ tu' røø cóo'r~ lajee` nú'~gui e niguilíng~na' fí' quini` i dseata` do. Dsæco' song caguilíng~na' fí' lí' guíiñ~, joba' niquiú'r~ ta~ jaléng` hí' quiá'r~ e nisáiñ` 'nú' jo nitáiñ` 'nú' dsí' 'nuñí' jóng.
⁵⁹ Joba' fíi~i 'nú' e ja' nijúu'~na' e fí' dsí' 'nuñí' do cartí' niquí'^na' jalé' cuu~ e nimír~, co' lajob lí' fíng catf̄ fí' quini~ dseata~.

13

Dsíng'~ 'né~ e niquí'~ jíng' yaang~ dsea` fí' quini~ Fidiée`

¹ Jo ie~ jo caguilíng~ cóo` tú~ máng'~ dsea` fí' lí' táang` Jesús i jmóo' júu^ jalé' e ga` e cajmée' dseata~ Pilato cóo'~ dsea` Israel, co' caquiú'r' ta~ e cajúng~ cóo` tú~ máng'~ dsea` Israel i seeng` fí' Galilea, jo e jmi'øøng~ i dsea` Israel i cajngaiñ' do cacáiñ` cóo'~ jmi~ jó' i cajngaiñ' fí' nife' quiá'~ guá'~ e si' fí' Jerusalén do. ² Joba' cañí' Jesús casí'r~ jaléng` i dsea` do jo cajíñ'~:

—Ja` í` óo`na' e calíng` jaléng` i` dseá` do jalé` e fó`na' na dsu' uíi` e røøng`guir dsee` lajee` lajaléng` dseá` jmigüi, <sup>3</sup> co' o' lajo; jo song 'nú' ja` niquí` jíng` yaang`na' fí` quini` Fidié`, joba' fí` lí` 'lib` nigüilíng`na' dsifí` mi` nijúung`na'. <sup>4</sup> Jo ¿su` ja` tóo` óo`na' mi` cajláng` guijñíng` dseá` coo` 'nú` e ñíí` eáang` quiá` ojmí` Siloé e si' fí` dsíí` fíi` Jerusalén? Ja` í` óo`na' e cajúng` jaléng` i` dseá` do dsu' uíi` e røøng`guir dsee` eáang` lajee` lajaléng` dseá` seeng` fí` Jerusalén, ⁵ co' o' lajo. Jo 'nú', song ja` niquí` jíng` yaang`na' fí` quini` Fidié`, joba' fí` lí` 'lib` nigüilíng`na' dsifí` mi` nití` oor` quí`na'.

Mi` ca'e` Jesús quiá` 'ma` güiñí` e ja` ee` cuó`

⁶ Jo casí` gui Jesús jaléng` i` dseá` do coo` júu` já` e lafa` júu` cuento jo cajíi`:

—Coo` née` jaang` dseañ` nicajní` coo` 'ma` güiñí` fí` uó` quiá`r`. Jo mi` catí` í` e líiñ` e ni`íi`, jo cangojó`bre su ni`íi` ofíi` quiá` e 'ma` güiñí` do. <sup>7</sup> Jo mi` caguié`, jo casí`r` i` dseá` née` ni` e uó` quiá`r` do jo cajíi`: “Lajee` 'ní` jii` níngóo` e gaa` coo` née` lacoo` jii` e gajó`-ø fa' ni`íi` ofíi` quiá` e 'ma` la, dsu' jii` coo` ja` mí` cadsé`e. Joba' fíi` i` 'nú` e ni`né` nihuí`b', co' ja` tá` jmóo` jii` quiá` e ni` uó` la.” ⁸ Jo dsu' i` dseá` i` jmóo` í` e uó` do cajíi` casí`r` fiir`: “Fíi`i, güigui` gui cateá` lajee` jii` lana, jo lajee` jo nijlén`n i' jo nitá`a o`í`. ⁹ Jo ne`duu` fíng lajogui` ni`íi` ofíi` quiá`; jo song ja` ee` lí` ni`íi`, joguiba' nihuí` jóng.”

Mi` cajmi`leáang` Jesús jaang` dseamí` i` tu` cogui`

¹⁰ Jo mi` cangí` jo, coo` jmi` lajee` e jmi`líng` dseá` Israel, ca'e` Jesús jaléng` dseá` do júu` quiá`r` fí` dsíí` coo` guá` quiá` dseá` góor` dseá` Israel. ¹¹ Jo jee` jaléng` i` dseá` i` teáang` fí` guá` do niquiéeng` jaang` dseamí` i` nijéé` i` 'líng` quiá`, jo níngóo` mí` guijñía` jii` e nicajmée` i` 'líng` do e calitú` cogui` i` dseamí` do, jo jii` capi` ja` e lí` niñ`

do. ¹² Jo mi~ cangáng- Jesús i dseamf do, dsifí ladob cató'-reih' fí lí~ siñ' jo casí'-reih':

—Dseamf rú'uu', jmi~ na ni'leáan'- lajii~ jmohuí' e quié'^ na.

¹³ Jo caquidsir' guóor` fí mogui~ i dseamf do, jo dsifí ladob cangohuíng- i 'líng'^ do, jo canim'- i dseamf do, jo canaañ` jmiféiñ' Fidié` jóng. <sup>14</sup> Jo dsu' dsíng'- caliguíng- i dseá i néé' ni~ e guá'- do dsu' e cajmi'leáng- Jesús i dseamf do lajee` jmi~ e jmi'íng' jaléng'^ dseá góor` dseá Israel. Jöba' casí'- i dseá i néé' ni~ guá'- do jaléng'^ dseá i teáng' do ie~ jo, jo cajíñ'-:

—Lacoo` semaan~ sea` jñuu~ jmi~ e jmoo` dseá ta~, jo lajee` jöba' e catíng- e ñilíng- na' e nilí' mii' quíi- na', jo dsu' ja` ñilíng- na' mi~ jmi~ e jmi'íng' naa'.

¹⁵ Jo mi~ cajíng'- i dseá néé' ni~ guá'- do lado, jöba' dsifí lajób cañii' Jesús casí'-reih' jo cajíñ'-:

—i jmicang~ 'nú'! ¿Su ja` güilíng- na' e güilíng'- na' güitá' quíi- na' jmi~ o si bú'^ quíi- na' é lacoo` jmi~ mi~ catíng- e jmi'íng' naa'? ¹⁶ Dsu' i dseamf la líiñ' siju` Abraham, jo ñingoo` guijñia' jii' e cajmée` Satanás e calid-sée'r~ jo cajer' tuiñ'. Jo lacó' güijéeng` 'nú' jó' quíi- na' e dsil'í're' jmi~ mi~ jmi~ e jmi'íng' naa', lajób catíng- e nilaang- jnea~ i dseamf la fí jaguó' Satanás mi~ jmi~ e jmi'íng' naa' cajo.

¹⁷ Jo mi~ cajíng'- Jesús lado, dsíng'- calí- i' líng- jaléng' i dseá i 'ni' níi- quíá'r- do. Jo dsu' lajaléng' i dseá caguaang- gui do dsíng'- calí'íáang` dsíir' dsu' e cangár- jalé' e jlo'^ e cajmée` Jesús ie~ jmi~ jo.

Mi~ ca'e' Jesús quíá'- cöo` mijú` 'ma` e sii` mostáa`
(Mt. 13:31-32; Mr. 4:30-32)

¹⁸ Jo mi~ calí- jo, jo cajíng'- Jesús:

—¿Jial líng-na' e líí mi~ quie' Fidiée' nifí' quía'- jaang' dsea? Jogui ¿e~ cóo'~ cuøøng' nicøøng' naa'? ¹⁹ Co' e jo líí la líí camí'^ mijú' 'ma' e sií' mostáa'; jo e mijú' quía'- e 'ma' do pí'^gui lajee' lajalé' mijú' 'ma' e sea' fí' jmigüf. Jo dsu' mi~ nijni' dsea' e mijú' do, féb' cuaang' lafa' coo' 'ma', jo fí' yá'^ e 'ma' do dsilíng' jaléng' ta' e jmo're' sií' re'.

Mi~ ca'e' Jesús quía'- quie'^ iní'^

(Mt. 13:33)

²⁰ Jogui cajíng'-gui Jesús casí'r- jaléng' i dsea' do:

—Jo ¿e~ cóo'~ cuøøng' lí' cøøng' naa' mi~ quie' Fidiée' nifí' quía'- jaang' dsea? ²¹ Co' e jo líí la líí capí'^ quie'^ iní'^ e cáng' dsea' jee~ fí' iní'^ quía'r- e laco' niróo- jalé' e ca~ iní'^ do, jo jíí' ja' ní' dsea' jiali' calí' lajo. Jo dseáng'- lajob líí cajo mi~ Fidiée' quier' nifí' quía'- dsea'.

Coo' o'nú^ e dsuu'

(Mt. 7:13-14, 21-23)

²² Jo mi~ cangí' jo, lajee' iuung- Jesús fí' e ngóor' fí' Jerusalén, ja'bre e e'r' jaléng' dsea' jalé' júu^ quía'r- mi~ ngííin' jalé' fíí' pí'^ osi jalé' fíí' cóo'~ é. ²³ Jo coo' fíí' lí' caguiér-, cangoquiéeng' jaang' dsea' fí' lí' cajer', jo cajmingí' i dsea' do ír' jo cajín'-:

—Fíí' i, ¿su jíí' tú- 'ní' míim'- tíí' dsea' i laang' jee~ jalé' dsee- quía'-?

Joba' cañíí' Jesús quía'- i dsea' do jo casí'- reiñ':

²⁴ —Jmi'úung-na' e nigüütáang'-na' fí' o'nú^ e dsuu', dsuco' dsíng'- fííng' dsea' nijmér- quijí- e nidsitáaiñ- fí' jo, dsu' jíí' tú- 'ní' míng' bing' i nilí'^. ²⁵ Co' mi~ nití- oor- e nijní- i dsea' fíí- do e o'nú^ do, jaléng' 'nú', dsea' nijá'na' fí' caluu', nitó'^na'r jo nifí'^na'r lala: “Janú', Éé', jmee- uí' diée~ nea~ go e o'nú^ la.” Jo dsu' lalab niñí- i dsea' fíí- e o'nú^ do jo nijín'-: “Ja' cuíin' 'nú'.” ²⁶ Jo mi~ ninúu^na' e nijín'- lajo, jo ninaan- 'nú' nifí'^na'r:

“Coliim~ nicali'é^ee' e nica'nee'^ caquiee~ee', jogui 'nub` dsea` nicali'é^ fí jee~ fii` góo`naa'.” ²⁷ Joba' niñi~ i dsea` fii~ e o'nú^ do calé` catú~: “Nica'fá'~baa e ja` cuín`n 'nú'. iDo güilíng~na' lí~ do jaléng` 'nú', dsea` i sitíng` 'lée'!” <sup>28</sup> Jo job mi~ niqui'^ 'nú' jo dsíng'~ niljiuung~ óo`na' jogui nitú`na' majá`na' mi~ nimáang~na' Abraham cóo~ Isáa` cóo~ Jacóo` cóo~ jaléng` dsea` i café' cuaiñ` quiá~ Fidié` malii`gui eáang`; co' jaléng` i dsea` la nineáaiñ` colíing~ cóo~ Fidié` fí ñifí~ lana, jo dsu' 'nú' fí caluub` ni'óong~na'. <sup>29</sup> Jo nijalíng` jaléng` dsea` quiá~ Dsea` Jmáang~ fí la'úng~ fí jmigüi` e nigüear` e nidó'r~ ir` colíing~ cóo~ Fidié` fí ñifí~. <sup>30</sup> Jo i líing~ dsea` i líing~ e niñ~ eáang` fí jmigüi` la, dsu' í'bing' i jíi~ capí'^ ja` ee` niing~ mi~ niti~ í` jo. Jo dsu' i líing~ dsea` i líing~ e ja` ee` niñ~ jíi~ capí'^ fí jmigüi` la, jo í'bing' i eáang`gui nilíniing~ mi~ niti~ e í` jo.

Mi~ caqui' Jesús uii~ quiá~ dsea` i seeng` fí Jerusalén
(Mt. 23:37-39)

³¹ Jo e jmiñ` jo caguilíng~ cóo` tú~ máng'~ dsea` Israel i líing` dsea` fariseo fí lí~ táang` Jesús jo casí'r~ dsea` do lala jo cajíñ~:

—'Né~ niguó'^ fí lí~ jíe', co' lana niguia' dseata~ Herodes guiá~ e nijngáíñ~ 'nu`.

³² Joba' cañi` Jesús quiá~ i dsea` do jo casí'~ reiñ~:

—Güilíng`na' güisíi~na' i 'ná'^ dsinóo' í: “Lajee` jmiñ~ e sea`gui la 'né~ nijmité' e lajíi~ ta` cagá~a fí jmigüi` la e nijmi`leáan`n jaléng` dsea` dsée~ jogui nijmihuín`n jaléng` i líng` i jée` quiá~ dsea~.” <sup>33</sup> Dsu' lajee` jo 'né~ niguiéé` e lajíi~ lí~ iuun~ fí ngóo`o, co' ja` catíng~ jaang` i fé` cuaiñ` quiá~ Fidié` e nijúuiñ~ fí caluu` fii` Jerusalén.

³⁴ Jo dsíng'~ fii~ lín~n jaléng` 'nú', dsea` seeng`na' fí Jerusalén, co' 'núb` dsea` nicajngang`na' jaléng` dsea`

i café' cuaiñ quiá'- Fidiée' jogui nicasi'lóo'na' cuu~
 jaléng' i cajmícóo' quiá'- jaléng' i dsea` î cajo. Jo
 jnea~, ja` ñii- jó'gui née!~ cali'iin~n e nito' fñn'n 'nú'
 laco' to' fñng` jaang` tui'iee` jaléng' tuyuu` quiaa-re' fí
 nú'- cuée're', jo dsu' ja` cali'ling~na' lajo. ³⁵ Jo lana tí
 li~ ni'nám'baa jee~ 'nú'', jo jo` nimáang~gui' jnea~ cartí
 niguiée' oor~ e nifo'^na' lala: “¡Juguiá- o' quiá'- i dsea` i
 casíng` Fidiée' fí jmiçüf la cuaiñ quiá'r-!”

14

Mi~ cajmi'leáng- Jesús jaang` dseañu' i yaang`

¹ Jo mi~ cangí jo, coo` jmi~ lajee` e jmi'íng' dsea` Israel,
 cató- jaang` fii~ quiá'- jaléng' dsea` Israel i líng' dsea`
 fariseo cató'r- Jesús e nidó' dsea` do íí fí quiá'r-. Jo
 lajee` jo, dob teáng' jaléng' dsea` Israel i líng' dsea`
 fariseo i caguaang- do cóo' tifa' quiá'- júu^ quiu' ta~
 quiá'r- e téeiñ Jesús lajee` jo. <sup>2</sup> Jo jee~ jaléng' i dsea`
 teáng- do niquiéeng` jaang` dseañu' i nilíng' jmohuí' e
 yaaiñ. ³ Jo mi~ cangáng- Jesús i dsea` dsée' do, dsifí lajob
 cajmingi'r' jaléng' i dsea` neáng' do jo casí'- reiñ':

—¿Su cuóøng` e nijmi'leáan^ n jaang` dsea` dsée' lajee`
 jmi~ e jmi'íng'naa' ofa' ja` cuóøng` é?

⁴ Dsu' tiib- cajé jaléng' i dsea` do, jíí~ camí'^ júu^ ja`
 ee` cañíir'. Jo dsifí lajob catíng- Jesús i dsea` dsée' do,
 jo ca'láam-biñ' do lajíí' e jmohuí' e lami~ líiñ'. Joba'
 caquiú' Jesús ta~ e cangám'-biñ' do. ⁵ Jogui dsifí ladob
 casí'- Jesús jaléng' i dsea` i teáng- do jo cajín'-:

—¿Já` já'-? jíí~ jaang` 'nú' ja` niseáng~na' jóo`na'
 osi jó' núu^ quíi-na' song calíngiing~na' e catóññ' osi
 catóng'ne' fí coo` dsíí' íí lajee` jmi~ e jmi'íng'naa'.

⁶ Dsu' caléb'tu jíí~ jaang` i dsea` do ja` ee` cañíir' jíí'
 camí'^ júu^ quiá'- Jesús.

Jaléng' dsea' m'íng' quiá' dsea' cung' guó'

⁷Jò lajee' jò cajíng' i dsea' fii' jaléng' dsea' Israel i líng' dsea' fariseo do e nigüea' dsea' e nidó'r, jò jalém' i dsea' do cagui'r' lí' niing' gui nigüear'. Jò mí' cangá' Jesús e cajmée' jaléng' i dsea' do lado, jòba' ca'e' reiñ' e júu' la jò cajíñ' :

⁸—Mí' jaang' dsea' i cung' guó' tó'r' 'nà' fí' quiá'r', jò mí' niguie' quiá' i dsea' í, ja' jmee' fa' ningiñ' e nini' lí' niing' gui, cò' jialfa' caguié' jaang' dsea' m'íng' i niing' gui laco' 'nà' fí' quiá' i dsea' do. ⁹Jò song 'nà' niguiin' lí' niing' gui, jòba' i dsea' cató' 'nà' do 'né' nisí'r' 'nà' e nijéen' lí' niguiin' do, jò nigüea' i dsea' jaang' do, jò job lí' nicá' 'nà' fí' 'mí' nijéen' e lí' niguiin' do, jò nigüin' cartí' cøong' gui fí' lí' neáng' dsea' i ja' niing'. ¹⁰Dsu' mí' tó' i dsea' do 'nà' fí' lí' née' júu', 'né' nini' cartí' cøong' gui lí' neáng' dsea' i ja' niing' mí' niguie' quiá' i dsea' í. Jòba' mí' niniñ' 'nà', nitó'r' 'nà' jò nijíñ' : “Fí' la ngiing', cò' fí' lab lí' gua' dsea' i niing' gui.” Jòba' nini' lí' niing' gui jee' jaléng' dsea' i m'íng' i nineáng' quiá'r' do. ¹¹Dsüco' jaléng' dsea' i jmicøong' yaang' jee' jaléng' dsea' rúng', í'bing' i nicá' fí' 'nà', jò jaléng' dsea' i ja' jmicøong' yaang' jii' capi', í'bing' i niing' gui lajee' lajaléng' dsea' jmigüí'.

¹²Jogui casí' Jesús i dsea' i cató' quiá'r' do jò cajíñ' :

—Mí' jmoo' 'nà' jmiñ' jò iin' nihéen' jaléng' dsea', ja' 'né' nitó' jaléng' i cuíin' o'gui jaléng' rún' o'gui jaléng' i sea' cuu'. Dsüco' song cajmee' lajò, jòba' lajob nitó' tu jaléng' i dsea' do 'nà' mí' nijmér' jmiñ' lajaang' lajaain' fí' quiá'r'. ¹³Cò' guiá' gui e mí' nijmée' 'nà' jmiñ', nitó' jaléng' dsea' i ja' cuíin' jogui jaléng' dsea' tiñíng' cóo' jaléng' dsea' i ja' lí' ngí' cóo' jaléng' dsea' bóong' jogui jaléng' dsea' tiuung'. ¹⁴Jò joguiba' dsíng' nili' í'áang' o' jóng dsüco' ja' lí' niqui' jaléng' i dsea' do táa' quií' fa'

nicuó'r- 'nə̀ laco' cacuóø'~re. Jo dsu' Fidiée' dsea` guing~ ñif-, íb` dsea` i nicuó'- 'nə̀ mi~ niguiée' oor~ e nijí' tu calé' catú- jaléng' dsea` i nisiguiúng' fí' quini' Fidiée'.

Mi~ jaang` dsea` cahéiñ' fíing' dsea` fí' quiá'r-

¹⁵ Jo mi~ canúu- jaléng' i dsea` do jalé' júu^ quiá'- Jesús, jaang` i dsea` la'ó' neáaiñ' gø'r' do cajíñ'- casí'r- Jesús:

-Juguiá- ó' quiá'- jaléng' i nitíng- nidó'- colíing~ cóo'~ Fidiée' fí' ñif- mi~ nití- oor~ quiá'r-.

¹⁶ Joba' casí'-gui Jesús jaléng' i dsea` do jo cajíñ'-:

-Coo` née' caguiá' jaang` dseañu' guiá- e nidó'- fíing' dsea` i míing~ fí' quiá'r-. <sup>17</sup> Jo mi~ catí- oor~ e nidó'r-, jo casíñ' jaléng' dsea` 'léeng'~ quiá'r- e cangotéer` jaléng' i dsea` nisimíng' do. Jo mi~ caguié- i dsea` 'léeng' do fí' quiá'- lajaang` lajaang` i dsea` nisimíng' do, jo casí'-reiñ': "Güilíng- na' lajminá-, co' dob nigüijee' fíi' e nicó'na' colíing~ cóo'r'." ¹⁸ Jo dsu' jíi~ jaang` i dsea` do jo` cali'íiñ' fa' cangolíñ-. Jo i la'uii~ do cajíñ'-: "Síi'gø fíi' güijmée'gor féng' dsíir' e ja` nilí' nii'i, co' nabi nicalá'a cóo` jmaang' uó^, jo jobi 'né- nijóøø lajminá-."

¹⁹ Jo jaang`gui cajíng'-: "Síi'gø fíi' güijmée'gor féng' dsíir' e ja` nilí' nii'i, co' nabi nicalón- n'ñiá' jmíng` güitá^ quié-e, jo íbi 'né- nimoo~o jial jíi're'." <sup>20</sup> Jogui jaang`gui cajíng'-: "Güisíi'gø fíi' e ja` nilí' nii'i, co' la güeam'-bí e ngocúun' n' guóo, jo güijmée'gor féng' dsíir' uii~ quié-e." <sup>21</sup> Jo mi~ caguiéng'- i dsea` 'léeng' do fí' lí~ guing~ fiir~ e cangocóor` júu^ e jíi~ jaang` i dsea` do ja` nilí' guilíñ-, joba' dsíng'- caliguiing- i fiir- do mi~ canúur- lajo, jo caquiá'r' ta` i dsea` 'léeng' do quiá'r- jo casí'-reiñ': "Gua~ güingí~ lajminá- lacaang` jee' 'núu, jo güite' jaléng' dsea` tíñing- cóo'~ jaléng' dsea` i ja` lí' ngí- cóo'~ jaléng' dsea` tiuung- cóo'~ jaléng' dsea` bóong', jo güijalíñ- e nidó'r- fí' quié-e." ²² Jo

cangób- i dseá 'léeng'~ do cangojméer^ laco' ta~ caquiú' fiir~. Jo malíi~gui lajo caguiém'~tur fí' lí' guing~ fiir~ jo casí'~reíñ' do lala: "Nícanogotée~baa jaléng' i dseá i cafée'~ do 'míi~, jo nab nineáaiñ' lana, dsu' jóo'bi lí' nigüéá'gui dseá'." ²³ Jöba' cajíng'~ i fiir~ do jo casí'~reíñ': "Gua~ güüngí~gui la'úng~ lacaang~ lí' ja' mí' caguiée'~, jo güíte'gui jaléng' dseá, jo güijalíiñ~ líing~ güürøong~ sinúú^ quié~e. ²⁴ Dsüco' jíi'~ jaang~ i dseá i catøø-ø la'uii~ do jo nidó'r~ jíi'~ capí'~ fí' quié~e."

'Né- í- dsíi' dseá røø` song iíñ~ nijmicuíiñ` Dseá Jmáang~

²⁵ Jo mi~ cangí' jo, dsíng'~ fíing' jaléng' dseá ngolíiñ~ fí' lí' ngóo' Jesús. Jöba' cajer' jo casí'r~ jaléng' i dseá do jo cajíiñ'~:

²⁶ —Song ií` iing~ ni'uíng~ dseá quié~e, 'né~ nili'i-ing~ guir jnea~ laco'gui tiquiá'r^ osi niquiá'r^ osi jaléng' rúiiñ^ osi dseamf quiá'r~ osi dseañú' quiá'r~ é osi jaléng' jóor', jogui 'né~ nili'iing~ guir jnea~ laco'gui 'ñia'r' cajo. <sup>27</sup> Jo song ií` dseá i ja' niseáng' lafa' crúú^ quiá'r~ e laco' cuø' lí' e guiá' dsíi' e nidsingíiñ` e huíng' uii' e líiñ` dseá quié~e jogui ja' ningír~ cóo'~ jnea~, jöba' i dseá í ja' qui'~ jmiñ~ e nilíiñ~ dseá quié~e. ²⁸ Fa' jaang' 'nú' iing~ na' nijmée'~ na' cóo' 'núú, 'né~ nijmée'~ na' cuante quíi~ na' su seab` cuu~ quiá'~ e ninaang~ na' e nijmée'~ na' e 'núú' do car` nité'. ²⁹ Dsüco' fa' lí' canaang~ e líi' e 'núú' do lajo e ja' mí' calíi~ cuante røø` jial tíi' cuu~ nili'né~, jo jialfa' ja' cató', jo dsíng'~ ningíng~ dseá i dseá fii' e 'núú' e gui'ná' líi' do <sup>30</sup> jo nijíiñ': "I dseañú' do nicajmicaiñ~ e cajme'r' 'nür~ ofa' nisea` cuu~ e nijmité'r' car` ca'ieeng'." <sup>31</sup> Osi jaang~ dseata~ iíñ~ nijmér~ míi'~ cóo'~ jaang'gui dseata~ i jíéng', jöba' 'né~ ni'í- dsíi' su niqui'~ jmiñ~ e nitíiñ~ cóo'~ i dseata~ do song i dseata~ í jéeiñ` tú~ 'lé'gui

dsea` laco`gui 'ñia`r'. <sup>32</sup> Jo song calilí` i dseata` do e ja` niquí` dsea` quiá`r` jmi` e nití` còo` i fíng`gui do, joba` 'né` nisí` dsea` quiá`r` e nidsimiñ` do jmi`ee` e jo` nití` còo` i dseata` i jaang`gui do. ³³ Jo lajob` lí', doñí` ii` 'nú` i ja` ni'náng` ca` lajalé` e l` dsír` e sea` fí` jmi`güi` la, joba` ja` quí` jmi` jóng e niliñ` dsea` quié`e.

Jial mi` jo` dseeng` ñi`

(Mt. 5:13; Mr. 9:50)

³⁴⁻³⁵ Jo cajíng`gui Jesús casí`r` jaléng` i dsea` do lala:

—Dsíng` íng` ta` jalé` ñi~, jo dsu` song ca`íng` lajii` e ñii` do, joba` jo` ee` ta` íng` jí` còo` jóng, jo lico` nibí`b` dsea`, dsuco` ja` míf` sea` quiá` fa` e niliñii` tu. Joba` fí` i 'nú` e ii` 'nú` sea` loguá`na`, núu`na` jalé` júu` quié`e.

15

Mi` ca`e` Jesús júu` quiá` jaang` jo`se` i si`íng`

(Mt. 18:10-14)

¹ Jo ie` jo dsíng` fíng` jaléng` nodsicuu` quiá` Roma còo`gui jaléng` dsea` i sea` júu` e dsíng` røoiñ` dsee` ngoliñ` fí` lí` sing` Jesús e núur` jalé` júu` quiá` dsea` do. <sup>2</sup> Jo mi` cangá` jaléng` dsea` Israel i líng` dsea` fariseo còo`gui jaléng` tifa` quiá` júu` quiu` ta` quiá`r` e ngolíng` jaléng` i dsea` do fí` lí` sing` Jesús, joba` canaaiñ` do éeiñ` Jesús jo fé`r`:

—I dseañu` na colíim` ngír` jogui gø`r` còo` jaléng` dsea` sea` júu` e dsíng` røoiñ` dsee`.

³ Jo mi` canúu` Jesús e fé` jaléng` i dsea` do lado, joba` ca`e`reiñ` júu` já` e lafa` júu` cuento jo cajíñ`:

⁴ —Facò` jaang` 'nú` aang`na` cien jo`se`, jo calíngiing`na` cango`íng` jaang` lajee` taang`na` e móo`na`re!, 'né` nitiúung`tea` i caguaiang`gui do lajee` nigüi`néng`na` i cango`íng` do cartí` niguiéng`na`re!.

⁵ Jo mi~ niguiéng'na're', dsíng'~ nili'iaáng` óo'na' jo nitø̄-na're' e dsíng-ne' yú'^ 'ná^na'. <sup>6</sup> Jo mi~ niguilíng'na' fí quí-na', niseáang~na' jaléng' dsea` cuíng'na' jo nifí^na'r: “Lana nijmi'iaáng` dsí'naa', co' cadsém'baa jaang`jo'se' quié~ e i calinghñ~n cango'íing'.” ⁷ Jo laco' li'iaáng` óo' 'nú' mi~ dséng'na' jaang`jo'se' i dsí'íing' quí-na', joba' lajob li'iaáng` dsí' Fidiéé` colíing~ còo'~ jaléng' i neáang' fí ñifí` quiá'r~ mi~ caquí'~ jíng' 'ñia' jaang`dsea` i calilí^ e líiñ dsea`dsee~ dsea` qui' fí quinir~ laco'gui noventa y nueve dsea` i líng~ e ja` líiñ lajo fí quini~ Fidiéé`.

Mi~ ca'e Jesús júu^ quiá'- coo` cuu~ e sí'íng`

⁸ Joba' cajíng'~gui Jesús casí'r~ jaléng' i dsea` do:

—Fa' jaang`dseamf i óo` guí~ cunée~, jo calinghññ~ e cango'íing' coo` e cuu~ do fí dsí' sinúu^ quiá'r~. Joba' dsifib' nijmijnear` coo` jì jo ni'ír' niquiaaiñ~ røø` la'úng~ e sinúu^ do, jo ni'nó'r' e cuu~ do car` niguié'r'. <sup>9</sup> Jo mi~ niguié'r' e cuu~ do, jo nitø'r` jaléng' dsea` i cuíñ` jo nisí'reiñ: “Lana nijmi'iaáng` dsí'naa', co' cadsé'baa coo` cunée~ quié~ e e calinghñ~n cango'íing'.” ¹⁰ Jo laco' li'iaáng` dsí' jaang`dsea` i dsé' cuu~ quiá'~, joba' lajob li'iaáng` dsí' jaléng'` ángeles quiá'- Fidiéé` mi~ caquí'~ jíng' 'ñia' jaang`dsea` i calilí^ e líiñ dsea`dsee~ dsea` qui' fí quini~ Fidiéé`.

Mi~ ca'e Jesús quiá'- jaang`dseañu' i ca'íing~ dsee~ quiá'- jaang`jóor'

¹¹ Jo mi~ calí~ jo, jo ca'e'gui Jesús jaléng' i dsea` do coo'gui júu^ já'- e lafa' júu^ cuento jo cajíñ'-:

—Coo` née'~ caliséng` jaang`dseañu', jo caliséng` gáng~ jóor' dseañu'. ¹² Jo i jiuung~gui do coo` née'~ casí'r~ tiquiá'r^ jo cajíñ'-: “Tea~, mi~ nijúung~ 'nu', 'né~ nilí jmá'~ jiũ røø` jalé' e sea` quiá'- lana. Joba' fíi~ i 'nu' fa'

jmée^ba' jmá' jiu jalé' e jo na la seeng`gui'." Jo dsifí lajob cacuø' i tiquiá'r^ do lajii' e catíiñ' do. <sup>13</sup> Jo mi~ cangf' tú' 'ni' jmiñ' lajo, ca'nñb' i siming' do jalé' e nicangíiñ' cacuø' tiquiá'r^, jo cóo'~ jalé' e cuu' e calí'r- do cagüi'fí bre góor` jo cangór- fí lí huíi^ eáang', jo fí job ca'íiñ- jalé' e cuu' quiá'r- do, jo cajmiróng` dsee- 'ñia'r' cóo'~ jalé' e 'li' e sea` fí jmigüi'. ¹⁴ Jo dsu' mi~ cangf' e cadseá'r- jalé' e cuu' quiá'r- do, lajee` job cali'ðøng` jalé' e gø' dsea` e fí lí táaiñ' do, jo cóo` mi~ cangir' e jo ee` sea` dór-. ¹⁵ Jo joguiba' cajméer` quijí- ta~ nijmér- cóo'~ jaang` dseañu' i seeng` e fí lí táaiñ` do, jo cangíiñ` cóo` ta~ e jmóor` í cú^ . <sup>16</sup> Jo dsíng'- lí dsíir' fa' nidó'- bjiur jalé' e gø' i cú^ do lacoo` jmiñ', co' ja` ee` 'ga' lí ngíiñ` e nidó'r- 'ñia'r'. <sup>17</sup> Jo lajee` jo dsíng'- cajo'- dsíir' quiá'- jalé' e cajméer` lami~ jéeng`gui do jo ca'f' dsíir': "Ja` ñí^ jøng`gui dsea` jmóo` ta~ quiá'- tiquié` e jo seab` e gø'r' laliing` lana, jo dsu' jnea~ lab táan` nijúun- n oo`! <sup>18</sup> Joba' ní'm' túu fí góo` o jo ni'ném'^ túu tiquié` e jo niffi` ire: Teaa~, dsíng'- nicajmirðøng` dsee- 'ñiá'a' fí quini` Fidié` jogui fí quini'^ cajo. <sup>19</sup> Jo lana gán' n e iin~ n nijmée' e ta~ lafa' jaang` dsea` 'léeng'~ quiá'ba', jo jo` jmée'~ cuente e jóo' jnea~." ²⁰ Jo mi~ cangf' e ca'f' dsíir' lado, dsifí lajob cangáng'- tur fí góor`, jo cango' néeng'~ tur tiquiá'r^.

Jo jaquíem' niguieñ' quiá'r- mi~ tí lí cangá- tiquiá'r^ e ningaiñ'. Jo dsíng'- calí' fíi- líng- i dseañu' do i jóor' do, jo e cuíi' bre cangojmijíng' neiñ' jo carðøng` rúñ'. <sup>21</sup> Joba' cajíng'- i siming' do casí'r- tiquiá'r': "Teaa~, dsíng'- nica'lee~ e fí quini` Fidié` jogui nica'lee~ baa fí quini'^ cajo, jo jo` jmée'~ cuente e jóo' jnea~." ²² Dsu' i tiquiá'r^ do dsifí lajob caquiur' ta~ dsea` 'léeng'~ i néé' ni~ sinúu^ quiá'r- jo casí'- reiñ': "Güiquié` du' 'mi' e jlo'^ gui lajee` lajalé' e sea` jo niquí' i jóo` o la, jogui güiquié` na' cóo` ní^ iu~ niguoo` jo ñicuøø' na'r, jogui

cuóø'~na'r caneáang' miloo` e 'míi~ e ni'ó'r~. <sup>23</sup> Jogui güitee~na' jaang` güitá^ jiuung~ i ni'úung~gui lajee` lajaléng'ne', jo nijngáang'~na're' jo nilíng~ne' jmiñi~. ¡Ná nijmó^oo' coo` jmiñ~ jo ni'né^ niquiee~naa' lajalé'naa'! ²⁴ Dsuoq' i jóo`o la huíib~ eáang' nicangór~ jogui huóøb~ eáang' nicango'íiñ; jo lajee` jo ca'f` dsii~ e nicajúm~bre, jo lana lín~n e lafa' nicají'tur e nisiñ' la." Jo lajalém' i dsea` do canaaíñ' guiar' guiá~ e cajmeáiñ' jmiñ~ i siming' i caguiéng' do.

²⁵ 'Jo lajee` jo dob nitáang` i rúíñ' dsea` féng' do fí lí~ jmóor` ta~ quiá'~ tiquiá'r^'. Jo mí~ cangoquiééiñ' fí quiá'r~ mí~ tí lí~ canuu, jo canúur~ e ii~ lúu' jo ninaang` e néé' tadséeng` fí quiá'r~. ²⁶ Jo mí~ caguiéiñ'~ quiá'~ o'nú^ quiá'r~, job sing' jaang` dsea` 'léeng'~, jo cajming'~ i dsea` do jo casí'~reiñ': "¿E~gui' jmoo'na' teáang'~na' na?" <sup>27</sup> Joba' cañií~ i dsea` 'léeng'~ do jo cajíñ': "¡Mí~ cagüeang'~ i siming'~ rún' i tá'~ cangongí' do. Joba' dsíng'~ cali'íáang` dsíi' tiquíi^, jo caquiur' ta~ e cajúng~ jaang` güitá^ jiuung~ i niguang'^gui lajee` lajaléng' i seeng` quíi~, joba' jmóor` jmiñ~ lana." <sup>28</sup> Jo dsu' mí~ canúu~ i siming' do lado sóong^ caliguíñ~, jo jo` cali'íiñ~ fa' ca'í~guir e sinúu^ lí~ néé' jmiñ~ do. Jo mí~ calilí^ tiquiá'r^ e táang` i jóor' do caluu~, dsifí' lajob cagüi'fir' jo caguitee`reiñ'. ²⁹ Joba' cajíng'~ i siming' do casí'r~ tiquiá'r': "Contøøm~ nicajmé~ e ta~ quíi' jo jíi'~ coo` néé'~ ja` mí' cajmé~ e fa' e ja` núu'~u jalé' ta~ quiá', dsu' jíi'~ coo` néé'~ ja` mí' cajmeáan'~ jnea~ jmiñ~, o'gui mí' cacuóøon'~ jnea~ fa' jaam` jo'chí^ quií' e laco' nijmeáang'~ 'ñiá'a jmiñ~ cóo'~ jaléng' dsea` cuín'n. <sup>30</sup> Jo dsu' lanagui e nicagüeang'~tu i rún'n na, dsea` nica'íiñ~ jalé' cuu~ quíi'~ cóo'~ jalé' e 'lí^ e sea` fí' jmigüi~, jo 'nu~ nicajngang' jaang` güitá^ jiuung~ i niguo'^gui lajee` lajaléng' i seeng` quí' ií'."

³¹ 'Joba' cañíi` tiquiá'r^ jò casí^-reiñ!: “Yuu` qui`-ii', contøøm` guing` 'nua` cóo`~ jnea~, jò jalé' e sea` quié` e e quií`-ba' cajo. ³² Jò dsu' lana e nicagüeang`- i rún' na dsí` í' e nijmeáang`-naa'r jmií` jò nijmi'iaang` dsí`naa' jalé'naa'. Cò' huóøb`- nicango'íiñ', jò lajee` jò nica'f dsí`naa' e nicajúm`-bre; jò dsu' lanagui e nicagüeang` tur, líí' e lafa' nicajíb'tur.”

16

Mi` ca'e' Jesús quiá'- jaang` dsea` 'léeng`- i ja` cajmée` ta` røø` quiá'- fiir`

¹ Jò mi` cangf` jò, jò ca'e'gui Jesús jaléng` dsea` i núu` jalé' júu` quiá'r`- cóo`gui júu` já'- e lafa' júu` cuento jò casí^-reiñ!:

—Coo` née'~ caliséng` jaang` dseañu' i sea` cuu`, jò seeng` jaang` dseañu' i jmóo` ta` contøøng`- quiá'r`- i née' ni` jalé' e sea` quiá'r`. Jò cóo` jmií` caguilíi` dsee` quiá'- i dsea` 'léeng`- do e lí'^ nicadseá'r` nica'íiñ`- lajò jalé' e sea` quiá'- fiir`. ² Jò dsifí' lajòb` cató`- i dsea` sea` cuu`- do cató'r`- i dsea` 'léeng`~ quiá'r`- do jò casí^-reiñ!: “¿Su jáb'^ jalé' dsee` e nicajmée` jaléng` dsea` uii` quií`-? Lana nijáa`~ jnea`- cuento quiá'- jalé' e sea` quié`-e, cò' latí' lanab` jò` nijmée'^ ta` cóo`~ jnea` cò' jò` 'neán`-n 'nu`.”

³ Jò mi` cangf` jò, mi` caguiéng`- i dsea` 'léeng`- do fí' quiá'r`, jò canaaiñ` í' dsí'r': “¿E`gui nijmee`-e náng? Ná la catúun`-n e jò` eé` ta` cuø' dsea` jnea`. Dsíng`- fñ'`-n nijmee`-e ta` jenuu`, jogui dsíng`- i' lín`-n nimií` cuu`- fí' jee` 'núu'. ⁴ Dsu' nica'óm' dsii`- e` nijmee`-e e laco' niliseeng` dsea` i niliguiúng` cóo`~ jnea` mi` níngf` e jò` ta` sea` jmee`-e.” ⁵ Joba' canaaiñ` tó'r` lajaang` lajaang` i nirøøng` quiá'- fiir`. Jò mi` caguié`- la'uii` i dsea` i nirøøng` do jò cajmingí'-reiñ!: “¿Jial tíi` røøng` 'nu` quiá'- fíi`i?” <sup>6</sup> Joba' cañíi` i dsea` do: “Cien sí' e a` aceite røøn`-

quia'r-." Jò dsifí' lajòb cajíng'- i dseà 'léeng'~ do casí'r- i dseà do: "Lab róò' jì lí' táan" e røøn". Téé' lana e røøn" jíí'~ cincuenta síí'." ⁷ Jò mi' cangf' lajò, cajmingí'r- jaang'gui i dseà i røøng' do jò casí'-reih': "Jogui 'nu' ¿jial tíí' røøn'?" Jòba' cañíi' i dseà do: "Cien cuéé'~ micui'iee'." Jòba' casí'- i dseà do jò cajín'-: "Lab róò' jì lí' táan" e røøn', jò téé' e røøn' jíí'~ ochenta." ⁸ Jòba' calilí' i fií' quia'r- i dseà 'léeng'~ do e ja' ca'éeih' do røø' còo'~ ta' quia'r-, jò lifa' eáam'bre lí'r^ còo'~ jalé' e cajméer' do. Jò lajòb líí' cajo còo'~ jaléng' i dseà i ja' cuíng' Fidiée', eáang'gui lí'r^ jmóor' jalé' e jmigóoiñ' dseà rúin' laco'gui i dseà i nilíng' dseà quia'- Fidiée'.

⁹ Jòba' liúun'~n 'nú' e jméaang'~na' ta' jalé' e sea' e fi' jmigüi' lí' seeng' dseà dsee- dseà quí' e laco' nilí'na' jaléng' dseà i niliseeng' guiá- còo'~ 'nú'. Jò lajòba' mi' niguiá' jalé' e sea' quíí' na' fi' jmigüí', niliseem'bing' i nilíng' 'nú' mi' nití- fi' fií' còo' jóng.

¹⁰ Jò ii' i ca'ée' jmang'- e guiá- còo'~ capí'^ e sea' quia'r-, jòba' lajòb ni'ér- mi' nisea' jmiguiá' quia'r- cajo. Jò ii' i ja' jmóo' e guiá- còo'~ capí'^ e sea' quia'r-, jòba' lajòb ja' jmér- e guiá- fa' jialgui la jmiguiá' e sea' quia'r-.

¹¹ Jò song ja' jmoo'na' e guiá- còo'~ jalé' e sea' quíí' na' fi' jmigüí' lí' seeng' dseà dsee- dseà quí', jòba' lajòb ja' nicuó'- Fidiée' 'nú' lajii'~ e catíng'-na', dseà líng'na' dseà quia'r-. ¹² Jò song ja' ee-na' røø' còo'~ jalé' e sea' quia'- dseà jíéng', jòba' ¿í' i nicuó'- 'nú' jalé' e catíng'-na' do jóng?

¹³ Jò cajíng'-gui Jesús e júu^ la:

—Jíí'~ jaang' dseà 'léeng'~ ja' quí'- jmíi'~ fa' nijmér- ta' fi' quini' gáng- fiir~ colíng~, dsucò' song cajméer' lajò, jòba' nilí' 'ní' ním-bre jaang' jogui nijmiti-bre ta' e niquiá'- i jaang'gui do. Jò cò' lajòb líí', jòba' ja' quí'- jmíi'~

fa' e nijmitíˆna' jaléˆn taˆ quiu' Fidiéeˆ jogui e nijmitíˆna' cajõ jaléˆn taˆ seángˆn jmiguiúˆ cuuˆ fíˆ jmiǵüiˆ.

¹⁴Jõ miˆ canúuˆ jaléngˆn dseaˆ Israel i língˆ dseaˆ fariseo e cajíngˆ Jesús jaléˆn e júuˆ na, jobaˆ dsifíˆ lajob canaaiñˆ e lóøiñˆ dseaˆ do, cõ' eáamˆ líˆ dsíiñˆ jaléˆn cuuˆ quiáˆrˆ. ¹⁵Jõ lalab cajíngˆ Jesús casíˆrˆ jaléngˆn i dseaˆ do:

—Núˆbingˆ i tíˆ dsíiˆ i ngíˆ jmiǵlõngˆˆ yaangˆ e eeˆnaˆ røø fíˆ quiniˆ jaléngˆn dseaˆ jmiǵüiˆ, jõ dsuˆ Fidiéeˆ dseaˆ guingˆ ñifíˆ niñiˆbre guiúˆ jial língˆnaˆ lajaangˆ lajaangˆnaˆ. Jõ jaléˆn e jmiˆgõˆ dseaˆ eáangˆ fíˆ jmiǵüiˆ la, dseángˆn níˆ níimˆ Fidiéeˆ jaléˆn e jõ.

Eáamˆ niingˆ jaléˆn júuˆ quiuˆ taˆ quiáˆˆ Moiˆ

¹⁶Jõ miˆ cangíˆ e cajíngˆ Jesús lajõ, jõ casíˆˆ guir jaléngˆn i dseaˆ do jõ cajíñˆˆ:

—Miˆ cajáˆ Juan i seáangˆ dseaˆ jmiñˆ, lajiiˆ júuˆ quiuˆ taˆ quiáˆˆ Moiˆbaˆ míˆ seaˆ cõoˆˆ gui jaléˆn júuˆ e caféˆn i dseaˆ i caféˆn cuaiñˆ quiáˆˆ Fidiéeˆ maliñˆ gui eáangˆ. Jõ latíˆ ieˆ job jáaˆ e guiaˆ dseaˆ júuˆ quiáˆˆ Fidiéeˆ quiáˆˆ jial íingˆ dseaˆ do dseeˆ quiáˆˆ dseaˆ jmiǵüiˆ jogui jial iinˆ nicárˆ nifíˆ quiáˆˆ lajaangˆ lajaangˆ dseaˆ. Jõ latíˆ ieˆ job cuøˆ bîˆ yaangˆ dseaˆ e nitiñˆˆ fíˆ quiniˆ Fidiéeˆˆ.

¹⁷Jõ eáangˆ gui jaˆ huíngˆ e niˆíingˆ guóoˆˆ uóˆ jmiǵüiˆ e lacõˆgui jaˆ nilitiˆ faˆ camíˆˆ júuˆ quiuˆ taˆ quiáˆˆ Moiˆ.

Miˆ ca'eˆ Jesús e jaˆ cuøøngˆ e nitiúungˆ rúngˆn dseaˆ i nisicúngˆˆ guóˆ

(Mt. 19:1-12; Mr. 10:1-12)

¹⁸Jõ miˆ cangíˆ e cajíngˆ Jesús lajõ, jõ casíˆˆ guir jaléngˆn i dseaˆ do jõ cajíñˆˆ lala:

—Song jaangˆ dseañuˆˆ catiúuiñˆ dseamíˆ quiáˆrˆ jõ nicúngˆˆ tur guóorˆ cõoˆˆ jaangˆgui dseamíˆ i jíéngˆn, jobaˆ lééˆbre jóngˆ fíˆ quiniˆ Fidiéeˆˆ, cõ' dseebˆ éerˆ. Jogui i dseañuˆˆ i cúngˆn guooˆˆ cõoˆˆ jaangˆ dseamíˆ i catiúungˆˆ

dseañu' quíá'⁻, jōba' 'lée'bre cajo, cō' dseeb⁻ éer' fí' quini' Fidiée'.

Jaang' dseañu' i sea' cuu⁻ cóo'⁻ jaang' dseañu' i tiñíng⁻

¹⁹ Jō mi' cangî e cajíng'⁻ Jesús jalé' e júu' na, jō casí' guir jaléng' i dsea' do jō cajín'⁻:

—Cōo' nées' caliséng' jaang' dseañu' i sea' cuu⁻ eáang', jō dsíng'⁻ jlo'⁻ jalé' sî'r' e quier', jogui lacoō' jmiib⁻ jmáng' jmiî' 'ñia'r'. ²⁰ Jogui cajo seeng' jaang' dseañu' dsea' dsées' i sii' Lázaro i tiñíng⁻ eáang' i líng' 'mi' latøng⁻. Jō lacoō' jmiî' gua' i dsea' dsées' do fí' o'nú' quíá'⁻ i dsea' sea' cuu⁻ do ²¹ e güijer' fa' niñiñ' nidó'r⁻ jalé' e sojiá' 'ni' mes' quíá'⁻ i dsea' sea' cuu⁻ do lajee' guiiñ' e gø'r'; jō jî'gui jaléng' dsii' dsilíng⁻ ne' e 'lu're' lacaang' lí' lí' 'mi' quíá'⁻ i dsea' dsées' do. ²² Jō cōo' mi' caguié' jmiî' e cajúm⁻ i dsea' dsées' do, jō casíng' Fidiée' jaléng' ángeles quíá'r⁻ jō cató⁻ reiñ' do fí' lí' guing' Abraham fí' ñifí'⁻. Jō jø' huóø⁻ ngó⁻ mi' cajúng⁻ Lázaro jō cajúm⁻ i dsea' sea' cuu⁻ do cajo. Jō jaléng' dsea' rúin' cangojéng' neiñ' do fí' codsii' jō ca'áam⁻ breiñ' do.

²³ Jō mi' cajné⁻ dsí' i dsea' sea' cuu⁻ do fí' jmigüî' cōo', jōba' fí' lí' 'lib'⁻ ni'iuuiñ⁻ jóng, jō nicár⁻ jalé' iihuí'. Jō lajee' jō caséer' nir' fí' yú'⁻ jō cangáin⁻ Abraham cóo'⁻ Lázaro e neáaiñ' do cōliing' fí' ñifí'⁻. ²⁴ Jōba' canaang' i dsea' sea' cuu⁻ do áin' i dsea' do jō casí' reiñ': "Tea' Abraham, fí' güilín' jnea' jō síng' gō Lázaro fa' nicuó'r⁻ jnea' capí'⁻ jmiî', cō' nili'lea' nisí'⁻, cō' dsíng'⁻ quiee' iihuí' e fí' ni' jî' la." ²⁵ Jōba' cañí' Abraham quíá'⁻ i dsea' sea' cuu⁻ do jō casí' reiñ': "Jóo'⁻, téé' o', eáam' juguiú' cateaang' 'nu' fí' jmigüî', jogui Lázaro eáam' cangár⁻ iihuí' lajee' jō. Jō lanaguiba' niní' Lázaro juguiú'⁻, dsu' 'nu' nabî nicatî' í' e nimó'⁻ jalé' iihuí'. ²⁶ Jogui jí'⁻ jaang'

jneaãaa' ja' cuóøng` ngiing`naa' lacataang` cataang, co' coo` 'ni' e a' eáam` lí' jee` laco' teáang`na' jogui laco' nee' jnea^, jo ja' cuóøng` fa' i dsea` neáang' la ningíiñ` fí' na o'gui i dsea` teáang`~ na cuóøng` jaliíñ` fí' la."

²⁷⁻²⁸ 'Joba' cañii` i dsea` sea` cuu` do quia'~ Abraham jo casí'~reiñ': "Su ja` jíee` o', Teaa` Abraham, fa' nigu-íéen'~ Lázaro fí' jmgüü` fí' lí' neáang' `ñíing` rún`n dsea` ngáang'~ coo'~o e nidsijmée'~reiñ' júu` jial niteáiñ` fí' jmgüüf, jo lajoba' nitíiñ'~ fí' lí' guiá^ mi~ nijúuiñ` , jo ja' ni-jaliíñ` fí' lí' iuun` lana e quiee` jalé'` iihuí'." <sup>29</sup> Joba' cañii` Abraham quia'~ i dsea` sea` cuu` do jo casí'~reiñ': "Dob sea` jalé'` ji` lí' fé'` jalé'` júu` quia'~ Moi` coo'~gui jalé'` júu` quia'~ jaléng` dsea` i café'` cuaiñ` quia'~ Fidiée` malí`gui eáang', jo güijmitir` jalé'` e jo." ³⁰ Jo cañii` tu i dsea` sea` cuu` do jo casí'r` Abraham: "Lajob lí', Teaa` Abraham. Dsu' eáang'gui ja` huíng` niquí'~ nijíng` yaaiñ` fí' quini` Fidiée` fíng song caguiéng'~ jaang` `líi` jo niguiár` júu` e` jalé'` iihuí' e cá` dsea` fí' la." <sup>31</sup> Joba' cañii` tu Abraham quia'~ i dsea` sea` cuu` do jo casí'~reiñ': "Song ja` jíi'r` o'gui já'~ líiñ` jalé'` júu` quia'~ Moi` coo'~gui jalé'` júu` quia'~ jaléng` dsea` i café'` cuaiñ` quia'~ Fidiée` mali`gui eáang', joba' lajob ja` nilíji'r` o'gui já'~ nilíiñ` cajo nañi' fa' jaang` `líi` nijí'r` jo niguieng'tur fí' jmgüüf calé'` catú`."

17

Jial dseáang' e nijiúng' dsea` fí' ni` dsee`

(Mt. 18:6-7, 21-22; Mr. 9:42)

¹ Coo` nee'~ cajíng'~ Jesús casí'r` jaléng' dsea` quia'r`:

—Contøøm` nilisea` jalé'` e sea` fí' jmgüüf e nijmé` e nijiúng' dsea` fí' ni` dsee`, jo dsu' e ngí` fíi` i dsea` i nijmé` e niténg' jaang`gui dsea` rúíñ` fí' ni` dsee`. <sup>2</sup> Jo i dsea` i nijmé` lajo, guiá`-gui ni'uúing` quia'r` e ni'ñá' dsea` fí' moluur` coo` cuu` fé'` jo nidsibíiñ` fí' é'` jmiñi'

e laco'gui e nijmér̄ e niténg' fí ni~ dseē jaang` dsea` i ja` mí' ngóó' eáang' já' líng' júu^ quié̄ e. <sup>3</sup> Joba' dsíng' 'né̄ ñiing~ óó'na' cóo' jalé' e jmoo'na'. Jo song jaang` dsea` rúng'na' ca'éer` dseē, joba' sí'na'r e ja` dseeng` e jmér̄ lajo. Jogui song caqui' jíng' 'ñia'r' fí' quini' Fidiéé' uii~ e dseē do, joba' íing'na' dseē uii~ quiá'r` jóng. <sup>4</sup> Jo doñí' fa' ca'léer' quií'na' guié̄ née' lajee' cóo' jmií~, jogui guié̄ née' cajár̄ cajasí'r' 'nu: "Íing' dseē uii~ quié̄ e quiá' jalé' e nicajmeáan' n 'nu, dsu' lana jo nijmee'guí", joba' 'nú' 'né̄ íim~ba' dseē uii~ quiá'r` lacoo` née' e jár̄ jamí'r' 'nú' jmi'ee'.

Jial 'gøng' mi~ já' líng' dsea` jalé' júu^ quiá' Fidiéé'
⁵ Jo mi~ cangf̄ jo, cajíng' i dsea` guitúung` do casí'r` Jesús:

—Jmeē e já' nilíng'guí' jalé' júu^ quií'.

⁶ Joba' cañí' Jesús casí'r` i dsea` quiá'r` do:

—Ū, fa' cóo' capí'ba' e já' líng'na' júu^ quié̄ e, joba' cuóøm` nifí'na' e 'ma` fé' sí' la e niráang` 'ñia' catí' jmó' jo nidsisíng' 'ñia' fí' ni~ jmiñí'^, jo dsifí' lajob nilíti' jalé' e ta~ e niquiá'na' do.

E~ jalé' e catíng` e nijmé̄ jaang` dsea` 'léeng'~

⁷ Jo mi~ cangf̄ jo, jo cajíng' gui Jesús e júu^ la:

—Fa' 'nú' seeng` jaang` dsea` 'léeng'~ quií'na' i jmóo' jalé' ta~ caluu' cóo' jalé' ta~ sinúu^ quií'na', jo lacoo` jmií~ mi~ niniúin' ta~ jí' osi ta~ ní' güitá' é, ja` nitøø'na'r e ni'í' nidø'r` cóo' 'nú', ⁸ co' niquiá'na're ta~ jo nifí'na'r: "Guiá~ guiá̄ e nidøø'ø jo ningíin' fí' quinií' jalé' e jo. Jo mi~ ningf̄ joguiba' ni'u'^ nicø'^ 'nu' uø'." ⁹ Jo mi~ cató' e jmóor` jalé' e jo, ja` ngíiñ` gui'máang' quiá' fii~r, co' jíí' do ta~ quiá'bre. <sup>10</sup> Jo lajob catíng` nijmée' 'nú' cajo mi~ ningf̄ e jmití'na' jalé' ta~ quiá' Fidiéé', co' 'né̄ fo'^na': "Jíí' dsea` 'léeng'~ líí' jnea'^, co' ja` caqui'naa'

jmiĩ e nijmóˆnaa' lí'gui, co' lico' nicajmóˆnaa' jí' laco' catímˉbaa'."

Mĩ cajmi'leáangˉ Jesús guíngˉ dsea` i líng' jmohuí' 'lí'ˆ

11 Jo mĩ cangf̃ jo, lajee˘ iuungˉ Jesús fí' e ngóor' fí' Jerusalén, cangíiñ' jee˘ uóˉ lí' iáng' Samaria cóo' Galilea. 12 Jo mĩ cangíiñ' cóo' 'ní' fí', job ca'uøøng` guíngˉ dsea` dsée'ˆ i líng' jmohuí' 'lí'ˆ fí' ngúu' táang`. Jo mĩ cangáañˉ Jesús, huíibˉ cajer' e áañ' dsea` do 13 jo casí'rˉ:

—jTifa' Jesús, fí' güilín' jnea'ˆ e lí'naa' lala!

14 Jo mĩ canúuˉ Jesús e tó' i dsea` do, dsifí' ladob casí'ˉ reiñ'!

—Güilíngˉna' güíjeaangˉ yaangˉna' fí' quini˘ jmídeas` lí'ˆ laco' ta˘ quiu' fí' ní' jí' quía'ˉ Moi˘.

Jo dsifí' ladob caquíng'ˉ lajì' guíngˉ i dsea` dsée'ˆ do e nijmitir˘ lajiĩ ta˘ caqui' Jesús. Jo lajee˘ teáañ' fí', ladob ca'láañˉ lajiĩ jmohuí' e líiñ' do. 15 Jo dsifí' mĩ calilí'ˆ jaang` i dsea` dsée'ˆ do e ca'láañˉ, dsifí' lajob caquíng'ˉ t̃ur fí' lí' sing' Jesús jo canaañˉ jmiféiñ' Fidiée˘ e ngocáng` dsíir'. 16 Jogui casí'rˉ uóˆ jnir˘ fí' quini˘ Jesús, jo catúuiñ' car` cajnúuˉ nir˘ tí' ní' uóˉ, jo lajob cacuo'r' gui'máang'˘ dsea` do e cajmi'leáangˉ neiñ'. Jo i dseañu'ˆ do seeiñ' fí' Samaria, dsea` i 'ní' níngˉ rúng' cóo'ˆ dsea` Israel. 17 Joba' cajíng'ˉ Jesús casí'rˉ i dseañu'ˆ do:

—¿Su o' guíngˉ 'nú' tí'na' dsea` ca'láangˉna' lajiĩ jmohuí' e lami˘ líng'na'? Jo ¿jngangˉgui i ñúngˉgui do? 18 ¿Su jí' 'nub˘ dsea` seen' fí' Samaria dsea` cañijmiféng' Fidiée˘ dsea` guíngˉ ñí'?

19 Joba' cajíng'ˉ Jesús casí'ˉ guir i dsea` do:

—Ráan'ˉ jo guóng' fí' quí'ˉ, co' nica'láamˉba' lajiĩ jmohuí' e lami˘ lin', co' jáb'ˉ calín'ˉ lajiĩ júuˆ quíe˘ e.

Jial mi~ nijáa'tu Dsea` Jmáang` fí jmigüi` la

(Mt. 24:23-28, 36-41)

²⁰ Jo cajmingi`tu dsea` Israel i líng` dsea` fariseo cajmingi`r` Jesús jo cajíñ`-:

—¿Li~ nináng` e nicá` Fidié` nifí` quiá`- jaléng` dsea` jmigüi`?

Joba` cañí` Jesús quiá`- i dsea` do jo casí`- reiñ`:

—Mi~ nináng` e jo jee~ jaléng` dsea` jmigüi`, ja` líf` la líf` cõõ` e cuóõng` lí jóõ`na`; <sup>21</sup> o`gui cuóõng` nijíng`- dsea`: “Lab canaang`”, õsi “Dob canaang` é”; co`lati` lanab ninaang` e quie` Fidié` nifí` jee` 'nú`.

²² Jogui` canaang` Jesús s`r` jaléng` i dsea` quiá`r` do jo cajíñ`-:

—Niguiéé` jmi~ mi~ nili`iing`na` e nimáang`gui` jnea~, dsea` i jáa` fí` ñiff` e lín`n jaang` dsea` jmigüi`, jo dsu` jo` quiá`- jmi~ fa` e nimáang`gui` jnea~, co` jo` seen` fí` jmigüi` la ie~ jo. <sup>23</sup> Jogui` fíng` dsea` nijmigóor` jo nijíñ`-: “Fí` lab táaiñ`”, õsi: “Fí` dob táaiñ` é”, dsu` ja` já`- güilíng`na`, o`gui güilíng`-na` fí` lí` nitó`r` 'nú`. <sup>24</sup> Dsucõ` la jnéeng` fí` yú`^ jmigüi` mi~ jmijnea` güi`ñiá` j`re`, lajob nilí` mi~ nigáa`túu` fí` jmigüi` la, jnea` dsea` lín`n jaang` dsea` jmigüi` i jáa` fí` ñiff`. <sup>25</sup> Jo dsu` nú`-gui e nidsijéé` jalé` e jo, 'né` nicaa`- jalé` iihuí`, jo fím` dsea` jmigüi` nilí` 'ní` níñ`- jnea`. ²⁶ Jo laco` calí` mi~ cateáng` Noé fí` jmigüi` la mali`gui eáang`, lajob nijmé` dsea` jmigüi` cajo lajee` nú`-gui e nigáa` jnea` calé` catú`- fí` jmigüi`, jnea` dsea` lín`n jaang` dsea` jmigüi` i jáa` fí` ñiff`. <sup>27</sup> Co` ie~ jo cajmée` dsea` e jo` e guing` dsíir` e jié`, co` lico` guing` dsíir` quiá`- jíi`- e ni`fí` nidó`-bre jogui` quiá`- e nicúng`- guó` jóor`; jo lajob cajméer` carti` mi~ caqui` Fidié` ta` quiá`- Noé e ni`r` cõõ`- dsea` sinúu` quiá`r` fí` dsíi` e móo` e nicajme`r` do. Jo lajee` jo cati` í` e tuu` jmi` jo ca`a` jmi` la`úng`- fí` jmigüi`, jo jalém` dsea` jmigüi` cajúñ`- ie~ jo. Jo dseáng`- jíi`- Noé cõõ`-

dsea` sinúu` quiá'-bre caláaiñ- ie~ jo. ²⁸ Jo lajob cajmée` dsea` cajo mi~ cateáng` jaang` i calisí Lot fí jmigüü' la; jo` ee` guing~ dsír' e jié', co' lico' guing~ dsír' júi' e ni'í' nidø'-bre cajo, jogui e teáaiñ' ta~ 'nñi jogui ta~ láa' jalé' e sea` fí jmigüü', jogui jmóor` ta~ jni' jalé' e sea` jogui ta~ jmo' jalé' 'núu' e jlo'^ cajo. <sup>29</sup> Jo coob` mi~ caquiü' Fidiée` ta~ e cagüi'fí Lot fí fii` Sodoma, jo jmi~ job cajméeer` e cajiá' jì e quiéeng` azufre fí yú'^ jmigüü', jo lajoba' calím- congua' lalaléng' i dsea` i neáng' fí fii` Sodoma ie~ jo. ³⁰ Jo laco' cajmée` dsea` ie~ jo, lajob nijmé-tu dsea` jmigüü' mi~ tí lí~ nijaquíéeng' e nigáa'túu fí jmigüü' la, jnea~ dsea` lín'n jaang` dsea` jmigüü' i jáa' fí ñiff'.

³¹ Jo mi~ niguiéé' e jmi~ jo, ií` dsea` i taang~ fí caluu` osi fí yú'^ 'núu' é, øong- gui quiá'r- güücuü'bre jo ja` güi'fí dsír' fa' e niqúiiñ' e nidsi'uøø'r~ jalé' e sea` quiá'r'. Jogui ií` dsea` i táang` fí lí~ jmóor` ta~ quiá'r', øong- gui quiá'r- güücuü'bre jo ja` güi'fí dsír' fa' e nidséng'-guir fí quiá'r'.

³² Jo téé' óo'na' jial cangongíng- dseamí quiá'- Lot mi~ cajjòor- jial sojiá' jì jee~ fii` Sodoma. <sup>33</sup> Jo jaléng' dsea` i líng- e quií'bre jmi~ e nileáng- yaaiñ~, joba' íbing' i nijúung- mi~ nití- í' lajo. Jogui jaléng' dsea` i lí' e ja` quí'r~ jmi~ e nileáng- yaaiñ~, joba' íbing' nitíng' fí quini' Fidiée` mi~ nití- í' lajo.

³⁴ Joba' fii- i 'nú' lana, mi~ niguiéé' e oor~ jo, gáng- dsea` teiñ' jmi'íñ' fí ni~ co'ma; jo jaaiñ' do nijér-, jogui jaang`guir nidséiñ'- cóo'~ jnea~ fí ñiff'. ³⁵ Jo gáng- dseamí i teáng' dsí colíng~; jaaiñ' do nijér-, jogui i jaang`gui do nidséiñ'- cóo'~ jnea~. <sup>36</sup> Jo gáng- dseañ' taaiñ~ colíng~ e jmóor` ta~ quiá'r-; jaaiñ' do nijér-, jogui i jaang`gui do nidséiñ'- cóo'~ jnea~.

³⁷ Jo mi~ canúu- jaléng' i dsea` do e cajíng'- Jesús lado, joba' cajmingi'r dsea` do lala:

—Fí'í, ¿jie~ fí lí~ nidsijéé' jalé' e jo, faa~aa'?

Joba' cañíi' Jesús quiá' i dseá' do jo cajíi' :
 —Jié' lí' rōo' nguú' jmé', fí' job lí' niseáng' jaléng'
 tujlíi'.

18

Mí' ca'e' Jesús quiá' i jaang' dseamf i 'nhi'

¹ Jo mi' cangf jo, canaang' Jesús e'r' jaléng' i dseá' do
 coo' júu' já' e lafa' júu' cuento, jo ca'e' rein' e 'né' féiñ'
 Fidié' contōong' e ngocáng' dsír', ² jo lalab cas'r' :

—Coo' né' caliséng' jaang' dseá' i quidsí' í' fí' coo' fíi',
 jo i dseá' do ja' ee' jmiféiñ' Fidié' jí' capí' o'gui jmi'gór'
 jaléng' dseá' rúiiñ'. ³ Jo fí' job niseeng' jaang' dseamf i
 'nhi', jo ninicajméer' míi' cōo' jaang' dseá' góor'. Joba'
 i dseamf do contōom' dséer' fí' quiá' i dseá' i quidsí' í'
 do e dsimí' rein' fa' e niquidsiñ' do í' lajii' e lí' seeiñ'.
⁴ Jo huóob' jiu cangocá' ja' ee' jmijii' i dseá' i quidsí' í' do
 lajii' júu' quiá' i dseamf do, jo dsu' coob' mi' ca'f dsír':
 “Ja' iing' jnea' jmifén' n Fidié' o'gui jmi'goo' jí' jaang'
 dseá' jmi'gúí', ⁵ dsu' nú' gui e niguiá' féng' dsii' cōo' i
 dseamf 'nhi' la, nijmi'óm' baar e laco' jo' ningf' guir ta'
 jmiguíng' jnea' laco' jmi'.”

⁶ Jo mi' calí' e cajíng' Jesús e júu' na, jo cas'r' jaléng'
 i dseá' do jo cajíi' :

—Lanab jíi' lí' e cajíng' i dseá' i ja' quidsí' í' laco'
 catíng' do. ⁷ Jo dsu' eáang' gui jmi'óng' Fidié' jaléng'
 dseá' quiá'r' i féng' ír' uóob' jmi'. ⁸ Co' fíi' i 'nú' e ja'
 nijmi'íiñ' lajii' jmi'ee' e nilimí'r'. Dsu' mi' nigáa'tu
 jnea' calé' catú', jnea' dseá' lín' n jaang' dseá' jmi'gúí'
 i jáa' fí' níifí', ne' duu' su niguiéng' guíi' coo' tú' míng'
 dseá' i já' líng' júu' quié' e.

Mí' ca'e' Jesús júu' quiá' i jaang' dseá' fariseo cōo'
 jaang' nodsicuu'

⁹ Jo mi~ cangf jo, ca'e'gui Jesús coo`gui júu^ e catíng- jaléng' i dsea` i jmóo` ta~ jmicóong'~ yaang~ jogui e góòm` níiñ- dsea` caguaang-, jo lalab cas'f-r- i dsea` í:

¹⁰ —Coo` née'~ cangolíng- gáng- dseañu^ e can-goféiñ' Fidiée` f' guá'-: jo jaaiñ' do líiñ' dsea` Israel i líng' dsea` fariseo, jo i jaang` do jmóor` ta~ mí' cuu- e catíng- dseata~ seeng` f' Roma. <sup>11</sup> Jo laco' sim' i dsea` Israel i líng' dsea` fariseo do mi~ canaaíñ` fé'r` fa' quiá'r- jo cajíñ'- lala: “Fidiée` quí-ii', gui'máam'ba' 'leáang- co' ja' líng' jnea~ laco' líng' dsea` caguaang-; co' seeng` dsea` i jmóo` ñi jogui seeng` dsea` i soo` dsíí' jogui seeng` dsea` i ngí' 'lée' e güíiñ` cóo'~ dseañu^ osi dseamf i o' quiá'r-. Jogui ja' lín'n jíi' capí'^ laco' líng' 'ná'^ nodsicuu- i sing' do. ¹² Co' jnea~ jmóo` o ayuno tú- née'~ laco` seamaan~, jogui cuóó-`baa 'nu' lajíi' e sea'jiu quié' e laco'gui ta~ huí'^ f' ní' jì' quiá'- Moí~.” <sup>13</sup> Jo lajee` fé' i dsea` Israel i líng' dsea` fariseo do lado, huíim-jiu cajé' i nodsicuu- do, jo ja` cateá- dsíir' fa' caséer` nir~ f' yú'^, jo lico' catú' gui`bre jo canaaíñ` quiúur` nidsíir' jo lajee` jo fé'r': “¡Fíi' Fidiée` dsea` guiin'~ ñiff-, íng' dsee- uii~ quié-e, co' dsea` dsee- dsea` quib' lín'n!”

¹⁴ Jo lalab cajíng'- gui Jesús:

—Lala fíi- i 'nú' e íaam` dsíí' i nodsicuu- do mi~ cangáiñ'- f' quiá'r-, co' nica'íim- Fidiée` dsee- quiá'r-, jo dsu' ja' ca'íing-re'r dsee- quiá'- i dsea` fariseo do. Jo lajób nidsingíng- jaléng' dsea` i jmicóong'~ yaang~, co' í'bing' i nicá' f'í', jo dsu' jaléng' dsea` i ja' jmicóong'~ yaang~ jíi'- capí'^, í'bing' i nilíniing- gui f' quini' Fidiée` mi~ nití- í' lajo.

Mi~ cajmigüeang'^ Jesús jaléng' jiuung~
(Mt. 19:13-15; Mr. 10:13-16)

¹⁵ Jò mĩ cangî jò, fîng' dseà caguiliñ̃ e jéeiñ̃ jaléng' jiuung̃ quiá'r̃ fí lí̃ táang' Jesús e iñ̃ e nijmigüeang' dseà do jaléng' i jiuung̃ do. Jò mĩ cangá i dseà guitúung' do e jmóo' dseà lajò, jòba' canaañ̃ 'gaam'bre quiá' jaléng' i sejmiñ̃ i jiuung̃ do. ¹⁶ Jò dsu' dsifí ladob cató' Jesús jaléng' i dseà quiá'r̃ do jò casí' reiñ':

—Cuóø' na' fí jaléng' i jiuung̃ na güijaliñ̃ fí la, jò ja' jniing̃ na' quiá'r̃. Dsacò' jaléng' dseà i líng' laco' la líng' i jiuung̃ na, í'bing' i catíng' e Fidié' quie' nifí quiá'r̃. ¹⁷ Jò jneã jmitaa' óo'na' e dseáng' i i ja' iing̃ ni'íng' e Fidié' nicár' nifí quiá'r̃ laco'gui íng' jaang' jiuung̃, jòba' ja' toø' jmiñ̃ e ni'íng' Fidié' dseà do cajò.

Mĩ casíng' Jesús cóo' jaang' dseañu' i sea' cuu'

(Mt. 19:16-30; Mr. 10:17-31)

¹⁸ Jò mĩ cangî jò, cangoquiéeng' fí lí̃ táang' Jesús jaang' dseañu' i líng' jaang' fiĩ quiá' jaléng' dseà i néé' nĩ guá' quiá' dseà Israel, jò cajming' r̃ dseà do jò cajíñ':

—Tífa' i guiá' dsíí, ¿e' 'né' nijmee' e laco' nilí' i e niliseen' cøong' cóo' Fidié' car' ngongí' jmiñ'?

¹⁹ Jòba' cañí' Jesús quiá' i dseañu' do jò casí' reiñ':

—¿Jialí' fí' jneã e guiá' dsii'? Cò' jí' Fidiéeb' dseà guiing̃ ñifí'bing' i líng' lajò. ²⁰ Jò niñíb' 'nu' jalé' júu' quiu' ta' quiá' Fidié' e fé' lala: “Ja' 'lee' e güín' cóo' dseamf' osi dseañu' i o' quíí'; ja' jngán' dseà rún'; ja' jmée' í; ja' cá' júu' e o' já'; jogui jmi'goo' tiquíí' cóo' niquíí'.”

²¹ Jò dsifí ladob cañí' i dseañu' do quiá' Jesús jò casí' r̃ dseà do:

—Lajaléb' e jò nicajmé' e núu' u' lati' jí' mĩ simim' baa.

²² Jò mĩ canúu' Jesús e cajíng' i dseañu' do lado, jò dsifí ladob cañí' tur quiáñ' do jò casí' reiñ':

—Coo`gui 'né e nijmitíˆ: guóng' fí quííˆ jo güíˆniĩˆ lajaléˆ e sea` quííˆ, jo e nilíˆ quíaˆ e jo güijmeeˆ guiéeˆ jeeˆ jaléngˆ dsea` tiñíngˆ, jo joguibaˆ nilíseaˆ juguíúˆ quííˆ miˆ nitíˆ fí jmiǵüˆ cõõ. Jo miˆ calíˆ e nijméˆˆ lajo, joguibaˆ niñiˆˆ jo dséˆeeˆ cõõˆ jneaˆ jóng.

²³ Dsuˆ miˆ canúuˆ i dseañuˆ do e cajíngˆˆ Jesús lado, dsíngˆˆ calíˆ jiuungˆ dsíirˆ, cõˆ dsíngˆˆ seaˆ cuuˆ quíaˆrˆ. ²⁴ Jo miˆ cangáˆ Jesús e calíˆ jiuungˆ dsíiˆ i dseañuˆ do dsuˆ canúurˆ lado, jobaˆ dsifíˆ ladob casíˆrˆ jaléngˆ i dseaˆ i teáangˆ do jo cajíñˆˆ:

—jDsíngˆˆ huíngˆ lííˆ quíaˆˆ jaléngˆˆ dseaˆ seaˆ cuuˆ e nijángˆˆ yaaiñˆ fí jaguóˆ Fidiéeˆ e lacoˆ dseaˆ do nicáˆ nifíˆ quíaˆrˆ! ²⁵ Jo eáangˆgui jaˆ huíngˆ e jaangˆ jóˆ camello ningíngˆˆ neˆ fí dsíiˆ tooˆ jminiˆˆ mocuuˆ e lacoˆgui jaangˆ dseaˆ seaˆ cuuˆ nijángˆˆ ñiaˆrˆ fí jaguóˆ Fidiéeˆ e lacoˆ dseaˆ do nicáˆ nifíˆ quíaˆrˆ.

²⁶ Jo miˆ canúuˆ jaléngˆ i dseaˆ i teáangˆ do e cajíngˆˆ Jesús lado, dsifíˆ ladob cajmíngiˆrˆ dseaˆ do jo cajíñˆˆ:

—Jo ¿iˆ jaléngˆ i nitíngˆˆ fí quiniˆˆ Fidiéeˆ jóng song lajobi nilííˆ?

²⁷ Jobaˆ cañíiˆ Jesús quíaˆˆ jaléngˆ i dseaˆ do jo casíˆˆ reiñˆˆ:

—Jaléˆ e jaˆ quíiˆˆ dseaˆ jmiǵüˆ jmiĩˆ nijmérˆ, lajibˆ cuóøngˆ lí jméˆˆ Fidiéeˆ dseaˆ guíingˆˆ ñifíˆ.

²⁸ Jo miˆ canúuˆ i Túˆ Simón do e cajíngˆˆ Jesús lado, jo dsifíˆ ladob casíˆrˆ dseaˆ do jo cajíñˆˆ:

—Fíiˆi, jneaˆˆ, dseaˆ ngíˆnaaˆ contøøngˆ cõõˆˆ 'nuˆ, nicatúˆˆbaaˆ lajaléˆ e seaˆ quíˆˆnaaˆ, cõˆ iĩˆˆnaaˆ e ngíˆˆnaaˆ cõõˆˆˆ 'nuˆˆˆ latabˆ.

²⁹ Jobaˆ cañíiˆ Jesús quíaˆˆ i Túˆ Simón do jo casíˆˆ reiñˆˆ:

—E jáˆ e fíiˆ i 'núˆ, doñíˆ iˆˆ 'núˆˆ catúuˆˆnaˆ 'núˆˆnaˆ, osi caˆnaangˆˆnaˆ quíaˆˆˆ tiquíiˆˆnaˆ osi niquíiˆˆnaˆ osi jaléngˆˆ rúngˆˆnaˆ osi dseamíˆˆ quíiˆˆnaˆ osi jaléngˆˆ jóõˆˆnaˆ é dsuˆ

uí! e nicajáng! yaang~na' fí jaguó` Fidiée` e laco' quier`
nifí quí~na', jò ì dsea` ì nijmé` lajò, ³⁰ ñbing' ì niñíng`
jalé' e 'nér` fí jmiǵüf` la; jò mi` nití` fí jmiǵüf` cõõ, niñíñ`
e niliseeiñ` cõõng` cõõ` dsea` do lata`.

Mi` cajmée` tu Jesús júu` e nijngáng!` dsea` ír`

(Mt. 20:17-19; Mr. 10:32-34)

³¹ Jò mi` cangf` jò, lajee` iuung` Jesús fí e ngóor' fí
Jerusalén cõõ` jaléng` dsea` ì ngolíng` cõõ'r~, jò lajee`
jò cõ` cató'` bre ì dsea` guitúung` quiá'r` do jò casí` reiñ`:

—Lana ningóó'o fí Jerusalén fí li` nilití` jalé' júu` e
cajíng!` uii` quíe` e jaléng` ì dsea` ì café` cuaiñ` quiá`
Fidiée` malí`gui eáang', jnea` dsea` gáa'a fí ñifí` e lín'n
jaang` dsea` jmiǵüf`. <sup>32</sup> Jò fí job li` nijáng` jaléng` dsea`
góo`naa' jnea` fí jaguó` jaléng` dsea` ì ja` cúíng` Fidiée`.
Jò jaléng` ì dsea` ñ nilóõíñ` jnea` jogui` nijmineaiñ`^ jnea`
jogui` ni`ñíñ` jnea` ³³ jò nijmihuñíñ` jnea` la tí' e já` dsíur`
cartí` nijgáíñ` jnea`; jò dsu' mi` nití` 'ní` jmiñ` lajò e
nijngáng!` dsea` do jnea~, joba' nijfb` túu` calé` catú`.

³⁴ Jò mi` canúu` ì dsea` guitúung` do e cajíng!` Jesús
lado, jí!` camí`^ júu` ja` cangáíñ` o'gui` ñir` e` uíing` quiá`
e café` dsea` do lado.

Mi` cajmi`leáang` Jesús jaang` dsea` tiuung` fí Jericó

(Mt. 20:29-34; Mr. 10:46-52)

³⁵ Jò mi` cangf` e casíng` Jesús cõõ' ì dsea` guitúung`
do, catam!` tur fí teáaiñ` jò caguilíñ` quiá` cõõ` fiñ` li`
sii` Jericó. Jò 'ni' fí niguiing` jaang` dsea` tiuung` e mir`
jalé' e 'nér` cõõ` jaléng` dsea` ì ngíng` e fí li` guíñ`
do. ³⁶ Jò mi` canúu` ì dsea` tiuung` do e dsíng!` fíng`
dsea` guijalíng` fí li` guíñ~, jò cajmíng!` ì dsea` ì ngíng`
quíá` do e`gui' calí` e jalíng` fíng` dsea`. ³⁷ Joba' cajme`
dsea` júu` ì dsea` tiuung` do e Jesús dsea` seeng` fí Nazaret
gui`ná` ngíñíñ` fí do cõõ' dsea` quiá'r`. <sup>38</sup> Jò mi` canúu` ì

dsea`tiuung` do lado, jō canaaĩn` áĩn` Jesús jō casí`r` dsea` do:

—¡Jesús, siju` dseata` Daví`^, fñĩ` güilín` jnea`!

³⁹Jō dsu` mi` canúu` i dsea` ngolíng` nifí` do e canaang` i dsea` tiuung` do e áĩn` Jesús, jōba` canaaĩn` 'gaam`bre quiáĩn`- do e laco` jō` nifé`guiĩn` lajō. Jō dsu` i dsea` tiuung` do lí` lí` teá`gui canaaĩn` ám`bre dsea` do jō fé`tur lala:

—¡Jesús, siju` dseata` Daví`^, fñĩ` güilín` jnea`!

⁴⁰Jō dsifí` mi` canúu` Jesús e tō` i dsea` tiuung` do, dsifí` ladob cajer`, jō caquiũ`r` ta` e cangotée` dsea` i dsea` tiuung` do jō cangojéeng`neĩn` tí` quiá!`- lí` sing` Jesús. Jō mi` caguiéĩn`- do quiá!`-, jō cajmingí`reiñ`:

⁴¹—¿E` iin` e nijmee` e quií`^?

Jōba` cañí` i dsea` tiuung` do jō casí`r` Jesús:

—Fíi`i, iin` n e nijmée`^ e nilijné`baa.

⁴²Jōba` cañí` Jesús casí`r` i dsea` tiuung` do:

—¡Güilijné` jō! Jō nica`láam`-ba!, cō` jáb!`- nicalín`- júu` quié` e.

⁴³Jō dsifí` lajōb calijné` i dsea` tiuung` do, jō canaaĩn` jmiféĩn` Fidiée` lajee` e ngóor` cōo` Jesús. Jō jaléng` dsea` i cangá` e cajmée` Jesús ie` jō, cajmifém`bre Fidiée` cajo.

19

Jesús cōo` jaang` nodsicuu` i sii` Zaqueo

¹Jō mi` cangí` jō, caguiéb` Jesús fí` Jericó. Jō mi` cangíĩn` jee` fñĩ, dsíng`- fñing` dsea` caseáĩn`. <sup>2</sup>Jō e fí` jō niseeng` jaang` fii` jaléng` nodsicuu` i sii` Zaqueo i sea` cuu` eáang`, <sup>3</sup>jogui eáam` iĩn` do nijmicuĩn` Jesús, dsu` ja` lí`r` niníĩn` dsea` do cō` dsíng`- fñing` dsea` caseáĩn` ie` jō, jogui Zaqueo líĩn` jaang` dseañu` i ja` 'ga` lí` féng`. <sup>4</sup>Jō mi` calilí`r` e ja` tíĩn` fa` niníĩn` Jesús, jō cangojéem`bre quiá!`- jaléng` i dsea` do, jō cajgóor`- fí` cōo` yú`^ 'ma` e sii`

sicómoro, cō' calilí'r^ e fí' job cuóøng` niníiñ- dsea` do. ⁵Jō jo` huóø- lí'íi~ cangíng' Jesús uii~ e 'ma' lí~ dsíng- Zaqueo do, jō cajóøng- neiñ' do lí~ dsíñ'- jō casí'- reiñ':

—Jmíná- güíng' lí~ dsíñ'^ na, Zaqueo, cō' lana 'né- nijaa- fí' quíi'-.

⁶Jō mi~ canúu- Zaqueo lajō, guiáb- jmóor, jō dsifí' ladob cajgáiñ- e cango'íiñ' Jesús, jō colíim~ cangáiñ'- cóo~ dsea` do fí' quiá'r-. <sup>7</sup>Jō mi~ cangá- jaléng' dsea` e cangó- Jesús fí' quiá'- i nodsicuu- i sii' Zaqueo do, dsifí' lajō canaaíñ- éeiñ` Jesús, jō fé'r' e dsea` do cangojer~ fí' quiá'- jaang` dsea` i røøng` dsee- eáang'. ⁸Jō mi~ nineáaiñ' fí' quiá'- Zaqueo, lalab cajíñ'- do casí'r- Fí'naa' Jesús:

—Janú', Fí'i, lana nicuó^ø jaléng' dsea` tiñíng- cond-seá'- jalé' e sea` quié-e, jō quiá'- lajaang` lajaang` dsea` i nicajmé- e íi` quiá'-, lana nijáa~ are quiú' 'lé' gui laco' jíi'- e nicacá- a quiá'r- do.

⁹Jō mi~ canúu- Jesús lajō, lalab casí'r- dsea` do:

—Jmíi~ na niseeng` dsea` e fí' dsíi' sinúu^ la i nicaláang- jee~ jalé' dsee- quiá'-, cō' i dseañu' na nicajmilir~ e líim'bre síju~ 'líi~ yúu~ Abraham cajo. ¹⁰Cō' jnea~, dsea` i jáa' fí' ñííí- e líin'n jaang` dsea` jmígüi~, cagá-a e lí'^ laco' caga'nén'n jogui e cagaleaan^ jaléng' dsea` i røøng` dsee- fí' quini' Fidié~.

Mí~ ca'e' Jesús e ta~ e cajmée` dsea` cóo~ cuu- quiá'- dseata~

¹¹Jō mi~ cangí jō, lajee~ iuung- Jesús fí' e ngóor' cóo~ dsea` quiá'r- fí' Jerusalén, jō ca'e'r' jaléng' dsea` do cóo' júu^ já'- e lafa' júu^ cuento, dsucō' nijaquiém' e niguilíiñ- fí' Jerusalén, jō fí' job í' dsíi' jaléng' dsea` e Jesús niquiú'r- ta~ jee~ jaléng' dsea` góor` dsea` Israel lí' laco'gui la jmóo' jaang` dseata~ dsea` féng' i seeng' fí' jmígüi' la. ¹²Jō lalab casí'r- jaléng' i dsea` do:

—Coo` née~ caliséng` jaang` dsea` 'goo, jo cali'iiñ~ e nilíiñ~ dseata~ dsea` féng' fí coo` fíi lí huí. Jo mi` calíiñ` e ta~ do, 'né~ niqum~ tur fí góor, co' fí job lí nilíiñ~ dseata~ dsea` féng'. <sup>13</sup> Dsu' nú~ gui e nigüi'fir lí nidsi'iiñ~ e ta~ do, catø'r~ guíng~ dsea` 'léeng'~ quiá'r~, jo cacuø'reiñ' do jma'~ có cuu~ e 'mo'^ eáang` lajaang` lajaaiñ` jo cajíñ'~ casí~ reiñ': "Jmee~ na' ta~ cóo' e cuu~ la lajee` nini~ i jo cartí nigüeáng` túu." <sup>14</sup> Jo dsu' jaléng' dsea` góo` i dseata~ dsea` féng' do ja` iiñ~ e nilíiñ'~ do e ta~ jo, co' dsíng'~ 'ní' níng~ neiñ', joba' casíiñ' do nifi'gui tú~ 'ní míng'~ dsea` i caguijmée' júu^ i dsea` nija'~ ta~ do e ja` jí'r~ i dsea` góor` do fa' e i do nilíing~ dseata~ dsea` féng' quiá'r~.

¹⁵ Jo dsu' ja` lí cacóng', co' calím~ i dsea` do dseata~ dsea` féng' lajii~ lacó' ta~ cahuí'. Jo mi~ cangoyúung'~ jo, cangám'~ tur fí góor. Jo mi~ caguiéiñ'~ fí quiá'r~, jo caquiæ'r' ta~ e calité^ i dsea` guíng~ i cacuø'r' cuu~ do lami~ nú~ gui e nigüi'fir nidsér~, co' cali'iiñ~ e calid-seáang` dsíir' jial tíi' cuu~ nicalíiñ'~ do lajaang` lajaaiñ'. ¹⁶ Jo mi~ caguié~ i la'uii~ do, joba' cajíñ'~ casí'r~ i dseata~ dsea` féng' do: "Fíi'i, cajmé~ baa ta~ cóo'~ e cuu~ e casee'~ cóo'~ jnea~ do, jo nicalí'~ baa guí~ 'lé'gui e lacó' jíi~ e casee'~ do." <sup>17</sup> Joba' cajíng'~ i dseata~ dsea` féng' do casí'r~ i dsea` 'léeng'~ quiá'r~ do: "Eáam' guiá~ lajo, 'nuè` jaang` dsea` 'léeng'~ i guiúng~, co' tii'm'ba' jme'^ ta~ cóo'~ capi'^ cuu~, jo lana nicuøø^ø` nu` e nilíiñ'~ jaang` dseata~ quiá'~ guí~ fíi'." <sup>18</sup> Jo mi~ cangí jo, caguié~ jaang`gui i dsea` 'léeng'~ do, jo casí'r~ i dseata~ dsea` féng' do jo cajíñ': "Fíi'i, cajmé~ baa ta~ cóo'~ e cuu~ e casee'~ cóo'~ jnea~ do, jo lana nicalí'~ i 'niá' 'lé'gui lajo." ¹⁹ Joba' cañii i dseata~ dsea` féng' do quiá'~ i dsea` 'léeng'~ quiá'r~ do jo casí~ reiñ': "Nicuøø^baa 'nu` e nilíiñ'~ dseata~ quiá'~ 'niá' fíi' cajo." <sup>20</sup> Jo mi~ cangí jo, caguié~ jaang`gui i dsea`

'léeng' do, jo casí'r- i dseata~ dsea` féng' do jo cajíñ'-: "Fíi', lab quiee~ e cuu- quí'- e casee'~ cóo'~ jnea~ do. Ca'meá'baa laco' mi~ ca'ín'-n do, <sup>21</sup> co' 'góm'baa 'nua, co' lí' tí' o' e sitíng'~ jalé' ta~ jmóo` dsea` jém'." <sup>22</sup> Joba' cañi' i dseata~ dsea` féng' do quiá'- i dsea` 'léeng' quiá'r- do jo casí'- reiñ': "Nub` jaang` dsea` 'léeng' i fi' i soo` dsí', jo lana nijmiti~baa lajii' e nicafée'~ na. <sup>23</sup> Song niñ'bi' e sitíñ'-n cuu- quiá'- jalé' ta~ jmóo` jaléng' dsea` jéng', joba' jiali' ja` caguíte' e cuu- quíe- e do fi' banco e laco' sea'ba' e dsí' mi~ cagüean'-n?" ²⁴ Joba' caquiú' i dseata~ dsea` féng' do ta~ quiá'- jaléng' i dsea` i teáng- do jo casí'- reiñ': "Gui~na' cuu- e quier' na, jo cuóø'na' i dsea` i quíe' jmguiú'gui na." <sup>25</sup> Jo mi~ canúu- jaléng' i dsea` do e cajíng'- i dseata~ dsea` féng' do lado, jo cañir' lajaléiñ' do jo cajíñ'-: "Fíi'naa', jiali' e i na niñiñ', co' gui'gui cuu- niquier'." <sup>26</sup> Joba' cañi' i dseata~ dsea` féng' do quiá'- i dsea` do jo casí'- reiñ': "Niñib` 'nú' e jaléng' dsea` i sea` quiá'-, jmguiú'gui nilisea` quiá'r-; dsu' jaléng' dsea` i ja` sea` quiá'-, conguiab` ni'íng- e capí'^ e sea` quiá'r-. ²⁷ Jo lana niñijéng`du' jaléng' dsea` i ja` cali'íng- e nilíin'-n dseata~ dsea` féng', jo nijngáng'^na'r fi' quini- la lana."

Mi~ ca'í'- Jesús fi' jee~ fiñ` Jerusalén

(Mt. 21:1-11; Mr. 11:1-11; Jn. 12:12-19)

²⁸ Jo mi~ cangí' e ca'e' Jesús jaléng' i dsea` do e júu^ na, joba' ca'ib` tur fi' iuuiñ- e ngóor' fi' Jerusalén. ²⁹ Jo mi~ nijaquíéeng' e niguiéer' fi' quiá'- cóo' fiñ' e sii` Betania cóo'~ cóo'gui fiñ' e sii` Betfagé, fiñ' e née' tíi- mó' e sii` Olivos quiá'- fiñ' Jerusalén, jo fi' job casíñ' gáng- i dsea` guitúung` quiá'r- do ³⁰ jo cajíñ'- casí'- reiñ':

—Güilíng-du' e fiñ' e née' quiá'-gui na, jo mi~ nigu- ilíng-na' fi' jo, jo nimáang~na' jaang` bú'^ i sing' 'núung'^

i ja` iì mí caguá` jii~ jaang`. Jo síng~na're' jo ñijéng~na're' fí la. <sup>31</sup> Jo song iì jmingí~ 'nú' jiali' síng~na're', joba' niff~na'r: “E Fii`baa' 'neáng~tear i bú^ la lana.”

³² Jo mi~ cangoyúung~ e canúu~ i dsea` gáng~ do lado, jo cangolíim~ bre jóng. Jo mi~ caguilíin~ e fií do, job caliti~ jii~ laco' cajíng~ Jesús lami~ jéeng`gui do. ³³ Jo lajee` e taaiñ~ e si'r lí` 'ñúú` quiá~ i bú^ do, dob caguilíng~ dsea` fií i jó^ do, jo casí'r~ i dsea` gáng~ do jo cajíin~:

—¿Jiali' síng~na' bú^ qui~naa'?

³⁴ Joba' cañii` i dsea` gáng~ do quiá~ i dsea` fií bú^ do jo casí~ reiñ`:

—Co' lana 'neáng~tea Fii`naa' i bú^ la, joba' síng~na're'.

³⁵ Jo catób~ i dsea` gáng~ do i jó^ do, jo casífr` tú~ 'ní si'r^ fí mocóoiñ~ do. Jo mi~ caguilíin~ fí lí` táang` Jesús, mifíng` caguiéem~ bre dsea` do. ³⁶ Jo laco' iuung~ Jesús fí e ngóor` fí Jerusalén, lajaléng` dsea` i ngolíng` cóo'r~ do canaaíñ` ni'r` jalé` si'r^ guiá^ fí fí lí` ningíng~ dsea` do. <sup>37</sup> Jo mi~ canaang` jgáang` lajaléng` i dsea` do fí dse` mó^ Olivos, canaaíñ` ti`áiñ` Fidiée` e iáang` dsíir` joguijmiféiñ` dsea` do quiá~ jalé` e quií~ jmií~ e nicajmée` dsea` do e dsigá` dsíi` dsea`. ³⁸ Jo jalém` i dsea` do canaaíñ` fé'r` jo cajíin~:

—¡Majmiféng`naa' i dseata~ dsea` féng` i güeang` i jáa` cuaiñ~ quiá~ Fidiée`! ¡Jo lana juguiú~ jiu quiá~ dsea` fí ñiff~, jo güijmi`goo~baa' Fidiée` dsea` guíing` fí jo!

³⁹ Jo mi~ canúu~ jaléng` dsea` Israel i líng` dsea` fariseo i ngolíng~ do e fé` jaléng` i dsea` do lado, joba' casí'r~ Jesús lala jo cajíin~:

—Tifa', jíing` jaléng` dsea` quií~ laco' jo güijmiféng` lir 'nú`.

⁴⁰ Dsu` Jesús cañiir` quiá~ i dsea` Israel i líng` dsea` fariseo do jo casí~ reiñ` jo cajíin~:

—Lí[^] jí[~] laba' líí', cō' fíng song jo` jmiféng' jaléng' i dsea` la jnea~, jōba' jalé' cuub~ niróo~ jóng jo nifé' e jmiféng' jnea~.

⁴¹ Jo malíi~ guijiu lajo, mi~ caguilíiñ~ quiá'⁻ Jerusalén fí lí~ nijnéeng~ e fíi jo, jo canaang` Jesús qui'bre uii~ quiá'<sup>-</sup> jaléng' dsea` i neáng' fí jo ⁴² jo cajíñ'⁻:

—jFa'jiu e já'⁻ líng` 'nú'', dsea` neáng'na' fí na, jalé' júu[^] quié~e, jōba' latí' lanab jóng niliseeng'na' juguíú~ júu[^] røø` cóo'<sup>~</sup> Fidiée'! Jo dsu' lana ja' qui'<sup>-</sup> jmiñ~ ningáng'na' jalé' júu<sup>^</sup> quié~e, cō' ja' iing~na' núu<sup>^</sup>na'. <sup>43</sup> Jo dsu' niguíéeb' jmiñ~ mi~ nidsingíng~na' iihuí' mi' tí lí~ nirí~ jaléng' dsea` i 'ní' níng~ 'nú' lacúng' lajíng` e fíi la, jo nijmér~ mñí'~ cóo'<sup>~</sup> 'nú'', <sup>44</sup> jo nijngáñ'<sup>-</sup> jaléng' 'nú'. Jo lí~ jo, niquí'r jalé' 'nú'na' catí' tíi~ fíi, jo jíi<sup>~</sup> cóo` cuu~ jo` nisér~ fa' e síffing`gui e quié'gui eáang` 'nú'na', dsucō' ja' calicuíng'na' jnea~ e lín'n Dsea` Jmaang~ mi~ cataan~n jee~ 'nú' fí jmiğú[^] la.

Mi~ ca'uøøng` Jesús jaléng' dsea` i jmóo` ta~ 'nñ' fí dsíí guá'⁻

(Mt. 21:12-17; Mr. 11:15-19; Jn. 2:13-22)

⁴⁵ Jo mi~ cangí jo, mi~ caguíé~ Jesús fí Jerusalén, dsifí ladob ca'ír~ fí dsíí sinúu[^] guá'⁻ quiá'⁻ dsea` góor` dsea` Israel. Jo mi~ cangáñ~ jaléng' dsea` i teáng' ta~ jmóo` 'móo'~ cóo'<sup>~</sup> jalé' e 'nñr', jo dsifí ladob ca'øøng`neiñ' ⁴⁶ jo cajíñ'⁻ casí'~ reiñ':

—Lalab fé' fí ni~ jì quiá'⁻ Fidiée': “E fí dsíí sinúu[^] guá'⁻ quié~e la íng` ta~ e jmiféng' dsea` jneab~”; jo dsu' 'nú' nicajmee~na' lí~ cúng' seáng' jaléng' ñi cóo'[~] jalé' e jmoo'na' lana.

⁴⁷ Jo mi~ cangí jo, lacōo` jmiñb~ dsée' Jesús e dsí'ée'r~ jaléng' dsea` jalé' júu[^] quiá'⁻ Fidiée' e fí guá'⁻ do. Jo lajee` jo jaléng' fii~ jmidsea` cóo'[~] gui jaléng' tifa' quiá'⁻

júu^ quiu' ta~ quiá'- dsea` Israel cóo~gui jaléng' dseata~ i seeng` fí' Jerusalén jmóor` quijí~ quiá'- jial nijngáiñ'- dsea` do, ⁴⁸ jo dsu' ja` liing~ niguié'r' jial nijmér~ lajo, có' jalém' i dsea` teáng' núu` do tib' dsíir' e núur` jalé' júu^ e e' dsea` do.

20

I~ quiu' ta~ quiá'- Jesús e jmóor` jalé' e jmóor`
(Mt. 21:23-27; Mr. 11:27-33)

¹ Jo cóo` jmiñ~ mi~ cangf e jo, lajee` e táang` Jesús fí' guá' e er' jogui guiar' júu^ quiá'- Fidiée` jee~ jaléng' dsea` quiá'- jial nileáng` dsea` jee~ jalé' dsee~ quiá'r~, jo lajee` job caguilíng~ jaléng' fii~ jmidsea` cóo~gui jaléng' tifa' quiá'- júu^ quiu' ta~ quiá'- dsea` góor` dsea` Israel cóo~gui jaléng' yúu~ dsea` cóong' quiá'- e guá' do, ² jo casí'r~ Jesús lala jo cajín'~:

—Jmee~ júu^ i~ quiu' ta~ quií'- e jmoo' jalé' e jmoo' na. Jo ¿i~ cacuo' 'nu' e ta~ na?

³ Jõba' cañí' Jesús quiá'- jaléng' i dsea` do jo casí'- reiñ':

—Sea` bi cóo` e 'né~ nijmingí' jnea~ 'nú' cajo. Nii~ na' quié~ e lana. ⁴ ¿i~ i caqui' ta~ quiá'- i Juan e caseáiñ` dsea` jmiñ'? ¿Su Fidiée` ofa' dsea` jmigüñb` é?

⁵ Jo mi~ canúu~ jaléng' i dsea` do e cajíng'~ Jesús lado, jo lajee` yaam~bre canaaiñ` sñiñ` jo sñ' rúñ'~:

—¿Jial nisí'~naa'r, faa~aa'? Song casí'~naa'r e Fidiéeb` casíng` dsea` do, jõba' nijíñ'~ nisí'r' jnea~aa' jóng: “¿Jialí' ja` já'- calíng~na' jalé' júu^ quiá'r~?” ⁶ Jo song nisí'~na'r e dsea` jmigüñb` caqui' ta~ quiá'- i Juan do, jõba' jaléng' i dsea` la fõ' nijngám'~bre jnea~aa' jóng cóo~jmang'~ cuu~, có' ñi'bre guíu~ e cajá~ i Juan do e fé'r` cuaiñ~ quiá'- Fidiée`.

⁷ Jo jíí~ jaang` i dsea` do ja` cateá~ dsíir' fa' ee` cañíir' quiá~ Jesús cuaiñ~ quiá~ i Juan do, jo lí^ casí'r~ dsea` do e ja` ñí'bre. ⁸ JOba' cañíi' Jesús quiá~ i dsea` do jo casí~ reiñ':

—O'gui jnea~ nijmée~ 'nú' júu^ cajo i~ i quiu' ta~ quié~ e e jmóo`o jalé' e jmóo`o la lana.

Júu^ quiá~ dsea` 'léeng~ i soo` dsíí'
(Mt. 21:33-44; Mr. 12:1-11)

⁹ Jo dsifí' mi~ cangf jo, jo canaang` Jesús e e'r' jaléng' i dsea` do cōō` júu^ já~ e lafa' júu^ cuento, jo casí~ reiñ' do lala jo cajíñ~:

—Cōō` née~ nicaliséng` jaang` dseañu' jo nicajnír' jmang~ huíng` jó^ latøøng~ fí' ni~ uó~ quiá'r~. Jo mi~ cató' e caguiar' guiú~ lajalé' e do, jo catáíñ' dsea` 'léeng~ i cane~ ni~ latøøng~ e uó~ do i nijmé~ ta~ jmá' jiu. Jo mi~ calí~ jo, jo cagüi' h'bre jo cangór~ fí' lí' huíí^'. <sup>10</sup> Jo mi~ catí' í' e caroo' e mí'^ huíng` jó^ do, jo caguiéíñ' jaang` dsea` quiá'r~ e tí' lí' táaiñ' do i cangomiñ~ lajíí~ guiéé^ quiá'r~ e catííñ~ quiá~ e ta~ jmá' jiu e jmóo` i dsea` do fí' ni~ guóo' uó~ quiá'r~. Jo dsu' mi~ caguiéng' i dsea` quiá'r~ do e lí' taang~ i dsea` jmóo` ta~ e uó~ do, caquié''biñ' do quiá'r~ e lafa' e nicuó' reiñ' do lajíí~ guiéé^ quiá~ i dsea` fii~ uó~ do, jo caguiém' breiñ' do calé' catú~ fí' lí' cajár~, jo ja` ee` cacuø' reiñ' do jíí~ cōō`. <sup>11</sup> Jo mi~ caliñí' i dsea` fii~ uó~ do e calí~ lado, dsifí' ladob caguiéíñ' jaang` gui dsea` quiá'r~ i cangomiñ~ guiéé^ quiá'r~ quiá~ lajíí~ ta~ jmóo` uó~ quiá'r~. Jo dsu' mi~ caguiéng' i dsea` quiá'r~ do fí' lí' taang~ i dsea` jmóo` ta~ do, cacøøm' bre cajo lí^ laco' gui cangongíng~ i dsea` la'uii~ do, jo jíí~ cōō` ja` ee` cacuø' reiñ' do cajo. ¹² Jo mi~ caliñí' tu i dsea` fii~ do e calí~ lado, jo caguiém' bre jaang` gui dsea` quiá'r~. Jo dsu' gab` cajmée~ i dsea` jmóo` ta~ do cōō' i dsea` do cajo, cō'

caquiém'breiñ' jogui cacuing'neiñ', jò ja` ee` cacuo`reiñ' do jíi' còò` cajo, jò ca'ðøm`breiñ' do.

¹³ Jò mi~ cangí jò, jò ca'í dsíí' i dsea' fii~ uó~ do: “¿E~ nijmee~ e náng? Jò seem` camíng' jòò` o i 'neáan`n eáang', jò íb` niguiéen`n lana, jò jangám` íguiib i nijmi'gór.”

¹⁴ Jò dsu' mi~ caguiéng' i siming' do lí~ taang~ i dsea` jmóo` ta~ do, jò dsifí' ladob canaain' do síiñ` lajee` yaaiñ` : “Jíi' i nabing' i seeng` i nilíng` fii~ e uó~ la mi~ nijúung` tiquiá'r. Joba' majngáang' naa'r lana, ná la cagüéiñ` fí' la, jò jnea` dsea` nilíi`-ii' fii~ latøøng` e uó~ la.” <sup>15</sup> Jò mi~ cangoyúung' e casíng` i dsea` do røø` lado, jò caguiím`bre i siming' do jee~ e uó~ e lí~ sijnea~ e huii` huiing` jó` do jò fí' job` cajngang'neiñ'.

Jò mi~ cató' e jmóo` Jesús e júu` na, jò cajmingi'r lajaléng' i dsea` i teáang` do jò casí'-reiñ' lala jò cajíñ`-:

—¿E~ líng`-na' e nijmé` i dsea' fii~ e uó~ do mi~ nilíñir' e nicajngam' jaléng' i dsea` 'lééng' do jòor'? <sup>16</sup> Cò' nidsém'`bre, jò mi~ niguiéiñ' nijngám`-bre lajaléng' i dsea` 'lééng' do, jò i jiém` nitáiñ' i nijmé` ta~ e uó~ quiá'r` do.

Jò mi~ canúu` jaléng' i dsea` i teáang` do e cajíng'` Jesús lado, lajalém`bre cañíir` jò cajíñ`-:

—Ja` güili'iing` dsíí' Fidiée` e nilí' lajò.

¹⁷ Jò mi~ canúu` Jesús e cajíng'` jaléng' i dsea` do lado, jò lí` cajøøm`breiñ' do, jò lí` jò casí'-reiñ' do lala jò cajíñ`-:

—¿E~ e líng`-na' e guóng' e tóò` fí' ni~ jì` quiá'` Fidiée` lí` fé` lala?:

E cuu~ e ja` calijíi' i dsea` i jmo'` 'núu',

lana nilíí' còò` cuu~ e niing`-gui quiá'`-tíi` fii`.

¹⁸ Jò doñí' i i` i catitaang` e fí' ni~ e cuu~ do, joba' cuib` nilíiñ` jóng. Jogui fíng song e cuu~ do cató' jò cajlíng` jaang` dsea`, joba' conguaí` túb'` nilíiñ` jóng.

Mi~ cajmingí' dsea` Jesús cuaiñ~ quiá' e catíng-
dseata~

(Mt. 21:45-46, 22:15-22; Mr. 12:13-17)

¹⁹ Jo mi~ canú- jaléng' fii~ jmidsea` cóo' jaléng'
tifa' quiá' júu^ quiu' ta~ quiá' dsea` Israel e cajíng'-
Jesús lado, joba' lajmináb- lami~ iin~ nisaiñ' dsea` do, có'
calilí'r^ e uii~ quiá'-bre café' dsea` do. Jo dsu' jíi~ cóo` ja`
ee` cateá- dsíir' fa' ee` cajmeaiñ' dsea` do, có' 'góm'bre
jaléng' dsea` fi~ i tí' dsíi' núu' jalé' júu^ quiá'- Jesús.

²⁰ Jo mi~ cangí jo, jaléng' i tifa' do cóo' gui jaléng'
jmidsea` casíiñ- lajee` la'ó' yaaiñ e casíiñ cóo` tú-
míng' dsea` i nijmé- lafa' dsea` guíu- dsíi' cóo' Jesús,
jo cajméer` lajo quiá' e nijméiñ- do quijí- jial nifé' dsea`
do júu^ guíi', có' í' dsíir' e fa' lajo nilí'r^ e nitisíng' dsea`
do fí' quini~ dseata~. ²¹ Joba' mi~ caguilíiñ- do fí' lí~ táang`
Jesús, jo cajmingí'r' dsea` do lala jo cajíñ'-:

—Tifa', nineb~ jnea'^ røø e jmang'- júu^ jáb'- jalé' e e`
'nu', jogui ja' jøø- 'nu' cajo jial líng' dsea` lí'^ caluu~, jogui
'nu' e' jnea'^ jial dseáng'- laco' iing~ Fidiée` e see-naa'.
²² Joba' cajajmingí' naa' 'nu': ¿Su 'né' niquí' naa' cuu- e
catíng- dseata~ dsea` féng' i guing~ fí' Roma o'si ja` 'né-
quí' naa' é?

²³ Jo dsu' dsifí' ladob calilí'^ Jesús e iing~ i dsea` do
nijmigøøng`neiñ', joba' cajíñ'- casí'- reiñ':

²⁴ —Ée' na' jnea~ cóo` cuu-. Joba' ne`duu' jial líí', jo jíi~
dsea` i táang` fí' ni~ la jogui jial siir`?

Joba' cañíi' i dsea` do casí'r- Jesús jo cajíñ'-:

—Dseata~ dsea` féng' i guing~ fí' Romab táang` fí' na.

²⁵ Joba' cañíi' tu Jesús jo casí'r- i dsea` do:

—Lajíi' e catíng- dseata~ dsea` féng', cuøø' na'
dseata~ dsea` féng'; jogui lajíi' e catíng- Fidiée~,
cuøø' na' Fidiée` cajo.

26 Jo dsíng' cangogá' dsíi' i dsea' i téeng' Jesús do mi' cañii' dsea' do lado fi' quini' jaléng' i dsea' i teáang' do, co' lí' lí' cango'góg'gui dsíi'bre lajii' e cañii' dsea' do, jo tiib' cajer' lajiiin' do.

Mi' cajmingíi' dsea' jial líi' mi' nijí'tu dsea' calé' catú' (Mt. 22:23-33; Mr. 12:18-27)

27 Jo mi' cangí' jo, caguilíng' coo' tú' míng' dsea' Israel i líng' dsea' saduceo fi' lí' táang' Jesús. Jo jaléng' i dsea' saduceo do ja' ja' líi' e nijí'tu jaléng' 'líi'. Joba' cangojmingíi'r' dsea' do jo cajíi' :

28 —Tífa', Moi' cajme'r' fi' ni' ji' quiá'r' e song cajúng' jaang' dseañu' jo ja' jóor' caliséng' cóo' dseamí' quiá'r', joba' né' nicúng' guó' i dseamí' 'níi' do cóo' rúng' dsea' ngáang' cóo' i 'líi' do. Jo i yuu' la'uii' i niliseeng' quiá'r' cóo' i dseañu' do, 'né' nijmér' e lafa' jóob' i dseañu' quiá'r' lamí' ui' do, co' lanab fé' fi' ni' ji' quiá' Moi'. 29 Joba' síi' na' 'nu' e júu' la: Coo' ya' caliséng' guiáng' dseañu' la'ó' rúiiñ', jo i dsea' nífi' do cacúm' guoor', jo ja' e huóø' cateaaiñ' fi' jmigüü' la co' cajúm-bre, jo jíi' jaang' jóor' ja' ii' caliséng'. 30 Jo mi' cangí' e cajúng' i dseañu' do, jo cacúm' guoo' i dseamí' 'níi' do cóo' rúng' i 'líi' dseañu' quiá'r' i catí' gáng' do. Jo dsu' lajob cangongíiñ' cajo, co' cajúm-bre, jo jíi' jaang' jóor' ja' ii' caliséng'. 31 Jo mi' cangí' jo, cacúm'tu guoo' i dseamí' do cóo' i rúng' i 'líi' dseañu' quiá'r' i catí' gaang' do, jo ja' huóø' cangó' jo cajúm-bre cajo, jo jíi' jaang' jóor' ja' ii' caliséng'. Jo lajob cangongíiñ' lajaléiñ' do. Jo coob' mi' cató' júuiñ' laji' guiáiñ' do, jo jíi' jaang' jóor' ja' ii' caliséng'. 32 Jo dsu' jo huóø' ngó' mi' cangí' jo, jo cajúm' i dseamí' do cajo. 33 Joba' jmingíi' naa' 'nu' lana jial líi' mi' nití' fi' coo'. Ji' dseáng' dseamí' quiá' nilíng' i dseamí'

do lajee˘ laji˘ guiángˉ i dseañu˘ do? Co˘ laji˘ guiámˉ bre cacúng˘ guór˘ cóo˘ i dseam˘ do fí˘ jmiǵüi˘ la.

³⁴ Joba˘ cañíi˘ Jesús quiá˘ i dsea˘ saduceo do jo cajíñ˘ casí˘ reiñ˘!

—Cum˘ guoo˘ jaléng˘ dseañu˘ dseam˘ fí˘ jmiǵüi˘ la. ³⁵ Jo dsu˘ jaléng˘ dsea˘ i niñíng˘ e nijí˘ tur calé˘ catú˘ jee˘ jaléng˘ 'lii˘ fí˘ jmiǵüi˘ coo˘ jo˘ nicúng˘ gui guoor˘ fí˘ jo, ³⁶ jogui˘ ja˘ quí˘ jmi˘ fa˘ e nijúung˘ guir, co˘ lajob líng˘ jaléng˘ ángeles quiá˘ Fidiée˘ fí˘ ñifí˘, ja˘ cúng˘ guoor˘ o˘ gui júuiñ˘ ; jogui˘ jóo˘ Fidiée˘ nilíng˘ jaléng˘ i dsea˘ do uii˘ e nicají˘ tur calé˘ catú˘. ³⁷ Jo jí˘ gui Moi˘ cajme˘ r˘ fí˘ ni˘ jí˘ quiá˘ Fidiée˘ e nijí˘ tu˘ 'lii˘, co˘ ie˘ lami˘ cangár˘ e gui˘ coo˘ 'matóo˘ e gui˘ jí˘, jo jee˘ e jí˘ do café˘ Fíi˘ naa˘ jo cajméer˘ júu˘ e íbre líiñ˘ Fidiée˘ quiá˘ Abraham cóo˘ gui Isáa˘ jogui˘ Jacóo˘. ³⁸ Dsuo˘ Fidiée˘ líiñ˘ Fidiée˘ quiá˘ jaléng˘ dsea˘ jí˘, jo ja˘ líiñ˘ Fidiée˘ quiá˘ jaléng˘ 'lii˘, co˘ jmang˘ dsea˘ jí˘ bing˘ i seeng˘ cøong˘ cóo˘ Fidiée˘.

³⁹ Jo mi˘ canúu˘ i líng˘ tifa˘ quiá˘ júu˘ quiu˘ ta˘ quiá˘ dsea˘ Israel do e cajíng˘ Jesús lado, joba˘ dsifí˘ ladob cañíir˘ quiá˘ Jesús jo casí˘ r˘ dsea˘ do lala jo cajíñ˘:

—Eáam˘ guiú˘ laco˘ cafée˘ na, Tifa˘.

⁴⁰ Jo mi˘ cangí˘ jo, jíi˘ jaaiñ˘ do jo˘ ee˘ cateá˘ gui dsíir˘ fa˘ ee˘ cajmingí˘ guir Jesús.

¿i˘ dsea˘ siju˘ líng˘ Dsea˘ Jmaáng˘?

(Mt. 22:41-46; Mr. 12:35-37)

⁴¹ Jo mi˘ cangí˘ jo, jo cajmingí˘ Jesús jaléng˘ i dsea˘ do jo cajíñ˘ casí˘ reiñ˘!

—¿Jiali˘ fé˘ dsea˘ e siju˘ dseata˘ Daví˘ líng˘ Dsea˘ Jmaáng˘? ⁴² Co˘ lalab cajíng˘ dseata˘ Daví˘ fí˘ ni˘ jí˘ quiá˘ Fidiée˘:

Lalab cajíng˘ Fidiée˘ casí˘ r˘ Fíi˘:

“Ní˘ lí˘ lí˘ dsée˘ laco˘ guiiñ˘ n

⁴³ cartí˘ mi˘ nijmee˘ e jaléng˘ dsea˘ i 'ní˘ níng˘ 'nu˘

nisí'r` uó~ jnir~ fí` quini`^ e laco' nijmi'gór` 'nu.`"
 44 Jõba' jmingi~ jnea~ e song` 'ñia'`bi dseata~ Davi`^ sí'r`
 Dsea` Jmáang~ Fíi`i, jõba'` çjial cuóøng` e Dsea` Jmáang~
 líiñ` dsea` siju` dseata~ Davi`^ jóng?

Jalé` e ga` e jmóo` jaléng` tifa` quiá^- júu^ quiu' ta~
 quiá^- dsea` Israel

(Mt. 23:1-36; Mr. 12:38-40; Lc. 11:37-54)

45 Jõ lajee` jo, fíim` dsea` teáaiñ^- e núur` jalé` júu^ quiá^-
 Jesús, jõ cajíng`^- dsea` do casí'r` jaléng` dsea` i` ngí` cóo`r`
 do lala:

46 —Ñiing~ óo`na' cóo`~ jaléng` tifa` quiá^- júu^ quiu' ta~
 quiá^- dsea` góo`naa' dsea` Israel, có` jaléng`^ í` tí` dsíir`
 e ngír` quier` jalé` sí`^ dsea` 'goo, jogui dsíng`^- iñ~ e
 nijmiféng` dsea` ír` mí` jie`^ jín` dsea` lacaang` fí` jee` 'núu,
 jõ mir` 'masii~ e niing~ gui mi` dsilíiñ~ fí` sinúu` guá`^,
 jogui mi` tí` jmiñ~ e ngíiñ` e gø`r`, mir` lali~ lí` jlo`^gui e
 nigüear`, jõ lajõba' e jlo`^gui jnéeiñ~ fí` quini` jaléng` dsea`
 rúíñ`. 47 Jogui uø`r` jalé` e sea` quiá^- jaléng` dseamf` i`
 'nhi~, jogui jmicaaiñ~ e fé`r` fa` e cuee` eáang` fí` quini`
 dsea`. Jõ có` dseáng`^- lajõb` líiñ`, jõba' í`bing` i` eáang`gui
 ni`íng` iihuí` mi~ nití` í` lajõ.

21

Mí` cacuø` jaang` dseamf` i` 'nhi` cuu` quiá`r` fí` guá`^-
 (Mr. 12:41-44)

1 Jõ mi~ cangf` jõ, lajee` táang` Jesús fí` sinúu` guá`^, jõ
 cangár` e dsitea' dsea` sea` cuu` jmiguiu` cuu` quiá`r` fí`
 dsíí` guóo` quiá`^- guá`^ . 2 Jõ dsu' lajee` jõb` mi~ cangáiñ`
 jaang` dseamf` i` 'nhi` i` tiñíng` eáang` i` catá`^- dsíí` e guóo`
 do tú` cuu` e jiáang` eáang` e quíing` cóo` ñinee` . 3 Jõ mi~
 cangá^- Jesús e calí^- lado, jõ casí`r` jaléng` i` dsea` i` teáang`
 do jõ cajín`^- :

—Dseáng' e já' e fíi' i 'nú' e i dseamf' 'nii' nabing' i nicacu' jmgui'gui cuu' lajee' lajaléng' i dsea' sea' cuu' i ningíng' na. ⁴ Co' jaléng' i dsea' sea' cuu' na nicacu' jalé' e niseáng' quíá' bre, jo dsu' i dseamf' 'nii' na nicacu' jalé' e sea' quíá' r' jo cóo' e naba' si' í' nilár' capi' e ni' í' nidó' r'.

Mi' cajíng' Jesús e ni' íim' guá' fé' e si' fí' Jerusalén (Mt. 24:1-2; Mr. 13:1-2)

⁵ Jo mi' cangí jo, fíim' dsea' i la'ó' ngí cóo' Jesús teáiñ' sáiñ' cuaiñ' quíá' e guá' fé' e si' fí' Jerusalén jogui dsigá' dsíir' e dsíng' jlo' e guá' do, co' dsíng' niguo' jalé' cuu' cóo' e sí'ieeng' e guá' do, jogui síim' bír' cajo quíá' jalé' e jlo' e nicacu' dsea' quíá' e sí'í' e guá' do. Jo mi' canúu' Jesús e síng' jaléng' i dsea' do lado, joba' cajíñ' casí' reiñ':

⁶ —Niguiéeb' jmií' mi' niquí' jalé' e móo' 'nú' e téé' na, jo jí' cóo' cuu' jo' nijé' fa' e sí'íng' gui rúng' lí' laco' jlo' jnéeng' e na lana.

Jial nilí' mi' nijaquíéeng' e tí' lí' ni' íing' jmgüí' (Mt. 24:3-28; Mr. 13:3-23)

⁷ Jo mi' canúu' jaléng' i dsea' do e cajíng' Jesús lado, jo cajmingi' r' dsea' do jo cajíñ':

—Tífa', ¿lí' nilí' jalé' e fó' na? ¿Jial nilí' mi' nijaquíéeng' e nidsijéé' jalé' e jo?

⁸ Joba' cañí' Jesús quíá' i dsea' do jo cajíñ' casí' reiñ':

—Dsíng' 'né' ñíing' óo' 'nú' jo ja' güilígøng' na, co' fíim' dsea' nijalíng' jo nijíñ': “Jneab' Dsea' Jmáang'”, jogui nijíng' gui: “Lanab nicaguié' oor' e ni' íing' jmgüí'.” Jo dsu' ja' jmijíng' na' r' jí' cóo', jo jie' mí' ligøng' na'. ⁹ Jogui mi' ninúu' na' e nijáa' mí' jo ninéé' ta' tíng', ja' fóøng' na' jí' cóo', co' jalé' e jo 'né' nilitib' lajee' nú' gui e ni' íing' jmgüí'.

¹⁰ Jogui cajíng' gui Jesús casí'r jaléng' i dsea` do:

—Jaléng' dsea` i neáang' coo` fíi nitíñ` cóo`~ coo`gui 'lé' dsea` cajo. fíi, jogui coo` 'lé' dsea` nitíñ` cóo`~ coo`gui 'lé' dsea` cajo.

¹¹ Jogui eáang' teá nijó' uó` fí' la fí' na, jogui nijáa' oo~, jogui nilísea` jmiguiú' íing'~ jmohuí' la'úng` fí' jmigüü', jogui jmiguiú' íim'~ jalé' e nijnéng` fí' yú'^ jmigüü', jo dsíng'~ niféng' jaléng' dsea` mi~ ninír' jalé' e jo.

¹² Jo dsu' nú'~gui e nidsijéé' jalé' e nifá'~a na, fíing' dsea` nilí'ni' níiñ` 'nú', dsea` cuíng'na' jnea~, jo dsíng'~ ga` nijmeáiñ` 'nú' uíi'~ jnea~. Jo nidsijéeiñ` 'nú' fí' sinúu` guá'~ e lacó' ni'níiñ` 'nú' fí' quini` jaléng' dsea`, jogui nitáiñ` 'nú' fí' dsíi' 'nuiñ', jo lí` jo nidsijéeiñ` 'nú' fí' quini` jaléng' dseata~ dsea` cóong'~ uíi'~ e líng'na' dsea` quié` e.

¹³ Jo mi~ nidsingíng`na' jalé' e na, job mi~ nilí'na' nifóng'na' jaléng' i dsea` do jial ca'uíng`na' dsea` quié` e.

¹⁴ Jo ja` jmee`na' fí'í' fa' e ja` ní'na' jial ningíi`na' quiá'~ jaléng' i dsea` do mi~ nijmingí'r` 'nú' quiá'~ jalé' dsee` e niñíng'na'.

¹⁵ Co' jneab~ nijmee` e e nilíñ'na' jial ningíi`na' quiá'r~, jogui nijmee` e e tíing'na' eáang', jo jíi'~ jaang` i dsea` i'ni' níing` 'nú' do ja` niquíi'r`~ jmíi` fa' e ninír` quií`na'.

¹⁶ Jo dsíng'~ nilíseeng` i'ni' níing` 'nú', co' jíi'gui jaléng' tiquíi'na' jogui niquíi'na' jogui jaléng' rúng'na' jogui jaléng' i cuíng' 'nú' nijmér` lajo cóo`~ 'nú' jo jíi'gui cartí' nijngáiñ` i líing` 'nú'. ¹⁷ Jo lajalém' dsea` jmigüü' nilí'ni' níiñ` 'nú' uíi'~ e líng'na' dsea` quié` e.

¹⁸ Jo dsu' jíi'~ camí'^ jñuquí'na' ja` nidsi'íing'. <sup>19</sup> Jo jie` mí' litúng` áa'na' e fí' niteáang`na' cóo`~ jnea~, co' lajoba' e cuóong` e nitíng'na' fí' quini` Fidiéé` mi~ nití' í' lajo.

²⁰ Jo mi~ nimó`na' e nijalíng` jaléng' 'léé` e nirír` latóong` fíi' Jerusalén, joba' güiliñí'na' jóng e jo` huóó` róo` e fíi' jo, co' tí' lí` ni'ím`.

²¹ Jo co' lajob nilí', joba' dsifí' lajob 'né` uóng` jaléng' dsea` i neáang' jee` fíi' Jerusalén

e nicuír⁻ fí jee[~] mó[^] nú⁻ gui e nirí⁻ jaléng[^] 'lée⁻ lacúng[^] lajíng[^] e fií jò. Jò jaléng[^] dsea[^] i taang[~] jmóo[^] ta[~] fí caluu[^] fií jò[^] güi[^] dsíir[^] fa[^] e niqing[^] guir[^] fí jee[~] fií, co[^] lí[^] güicuú[^] bre cajo. Jogui jaléng[^] dsea[^] i neáng[^] latøong⁻ lí⁻ se[^] Judea 'né⁻ nicuú⁻ bre cajo e laco[^] cuøong⁻ nijmi[^] óng[^] yaaiñ[~]. ²² Co[^] i e[~] job mi[~] ni'íng[^] dsea[^] iihuúí[^], jò lajoguib e nilití⁻ jú[^] laco[^] fé[^] fí ní jì quiá[^] Fidiée[^]. ²³ jò dsu[^] dsíng[^] fií jaléng[^] dseamí[^] i ngí[^] quiéng[^] yuu[^] osi i ngí[^] jéng[^] yuu[^] cu[^] tú[^] i e[~] jò! Co[^] dsíng[^] nicá[^] dsea[^] iihuúí[^] la'úng⁻ fí jmigúí[^], jò dsu[^] eáng[^] guib nicá[^] i dsea[^] i seeng[^] fí Jerusalén la iihuúí[^] lajee[^] lajaléng[^] dsea[^] jmigúí[^]. ²⁴ Jò fíim[^] dsea[^] nijúuiñ⁻ fí jee[~] mí[^], jogui fíim[^] dsea[^] niteiñ[^] jò nidsilíñ⁻ 'nuñí[^] fí fií lí[^] jíé[^]; jò jaléng[^] dsea[^] i jalíng⁻ fí lí[^] huúí[^] i ja[^] cúing[^] Fidiée[^] nijaso[^] øom[^] bre fií Jerusalén cartí[^] mi[~] nidsíng⁻ e í[^] e nisi[^] quiá[^].

Jial mi[~] nijáa[^] tu Dsea[^] Jmáang⁻

(Mt. 24:29-35, 42-44; Mr. 13:24-37)

²⁵ Jò dsíng[^] nilisíng⁻ jial jnéng⁻ iee[^] cóo[^] gui si[^] cóo[^] gui jaléng[^] núú[^]. Jogui dsíng[^] nidsigá[^] dsíí[^] dsea[^] jogui niféiñ[^] cajo uúí[^] e gá[^] niróo⁻ jmiñí[^] jogui gá[^] nitá⁻ mí[^]. ²⁶ Jò dsíng[^] niféng[^] dsea[^] jò fíim[^] dsea[^] ni'íng⁻ dsíir[^] cóo[^] jalé[^] e fø[^] do mi[~] ni'í⁻ dsíir[^] jalé[^] e nilí[^] i e[~] jò, co[^] jì[^] gui jalé[^] e sea[^] fí yá[^] jmigúí[^] nijø[^] lafa[^] mi[~] jø[^] uø⁻. ²⁷ Jò joguiba[^] mi[~] nimáang[~] na[^] jnea[~], dsea[^] lín[^] n jaang[^] dsea[^] jmigúí[^] i jáa[^] fí ñifí⁻, e nigáa[^] a niqúin[^] n jee[~] cabøø[~] jní[^] cóo[^] e niing⁻ jí[^] e 'gøng[^] quiá[^] Fidiée[^]. ²⁸ Jò mi[~] nináng[^] e nidsijéé[^] jalé[^] e nicafá[^] a na, joba[^] cuøø[~] bí[^] yaang[~] na[^] jóng, jogui jøø⁻ na[^] yejí⁻ fí yá[^] jmigúí[^], co[^] nijaquiéem[^] ba[^] e niléang[^] na[^] congúia[^] jee[~] jalé[^] dsee[^] quií⁻ na[^].

²⁹ Jò lí⁻ jò casí⁻ Jesús jaléng[^] i dsea[^] do cóo[^] gui júu[^] jò cajíñ⁻ casí⁻ reiñ[^]:

—Quié`na' cuente jial líí jalé' 'ma` güüñí'^ osi lí'^ doñí`
 ee' 'ma' é. ³⁰ Jo mi~ móo~ 'nú' e ninaang` iéé` jalé' má'
 e sí' quiá'~, 'nú' niñí'^na' e jii' jmííb' nijaquíéeng' jóng.
³¹ Jo mi~ canaang` liti~ jalé' e nicafá'~ a na, joba' güüliñí'^na'
 guiú~ e nijaquíéem`ba' e nicá' Fidiéé~ nifí' quiá'~ lajaang`
 lajaang` dsea` jmigüüf.

³² Jo e já'~ e fíi~i 'nú' e jalé' e na 'né~ nilitib~ nú~gui
 e nijúung~ jaléng' dsea` i seeng` jmi~ na. ³³ Jo ni'ím~
 la'úng~ jmigüüf la cóo'~gui la'úng~ yú'^ jmigüüf, jo dsu'
 jalé' júu^ quié~ e ja` tóo` jmi~ fa' e ja` niliti~ lajalé' e jo.

³⁴⁻³⁵ Jo có' lajob nilí, joba' fíi~i 'nú' e dsíng'~ 'né~ ñi-
 ing~ óo'na' jo ja` cuó'^ fí yaang~na' jíi'~ capí'^ e niróng'na'
 dsee~ cóo'~ jalé' e 'lí'^ e sea` fí jmigüüf. Jo ja` jmoo'na'
 ta` í' mée' o'gui ngí'na' e eáang'gui guíing~ óo'na' jial
 niliseeng'na' fí jmigüüf la, jo lajoba' ja` nidsingíing~na'
 la dsingíing~ jaang` nóo' i guíéé' lí~ róo` cóo` leá'. Có'
 jaléb' e jo nilí mi~ niguiéé' e jmi~ jo jee~ jaléng' dsea`
 i seeng` fí la'úng~ fí jmigüüf. ³⁶ Joba' liúun'~n 'nú'
 e dseáng'~ la guíim`ba' 'né~ e neáang'na' e neé' guiú~
 quíi~na' contøøng~, jo contøøng~ 'né~ míi'~na' jmi'ee~
 Fidiéé~ uii~ quíi'na' e laco' ja` güütíing'na' jalé' e nilí ie~
 jo jogui e laco' cuøøng` nigüüquíéeng'na' fí quíiii~, jnea~
 dsea` lín'n jaang` dsea` jmigüüf i jáa' fí ñifí~.

Jo jalé' e júu^ na ca'e' Jesús ca'e'r' jaléng' i dsea` do ie~
 jmi~ jo.

³⁷ Jo mi~ cangf jo, lacoó` jmi~ dsi'ée'~ Jesús jaléng' dsea`
 jalé' júu^ quiá'~ Fidiéé~ fí guá'~ fé' e sí' fí Jerusalén. Jo
 lacoó` 'lloo~ dséer' dsijer~ fí cóo` yú'^ cuo' e sii' Olivos e fí
 'ni' fí Jerusalén do. ³⁸ Jo lajalém' dsea` dsilíiñ~ e fí guá'~
 do laca'ee' e dsinúur~ jalé' júu^ e guía' Jesús.

22

Mi~ casíng̃ jaléng̃ dseã jial e nisáiñ' Jesús
(Mt. 26:1-5, 14-16; Mr. 14:1-2, 10-11; Jn. 11 :45-53)

¹ Jō iẽ jō nijaquíéng̃ cōõ jmĩ e sĩ Pascua quiá'~ jaléng̃ dseã Israel, jō iẽ jmĩ jō gø'r' iñi'^ e ja` quie'^ quiéeng̃. <sup>2</sup> Jō lajeẽ jō canaang̃ jaléng̃ fiĩ jmidseã cōõ~gui jaléng̃ tifa' quiá'~ júu^ quiu' ta~ quiá'~ dseã Israel e s̃iiñ jial niguié'r' e nijngáiñ'~ Jesús, jō dsu' ja` teá dsír' e nijmér̃ jalé' e 'li'^ e í dsír' do, cō' dsíng̃' 'góiñ' jaléng̃ dseã i seáng̃' fí Jerusalén lajeẽ e jmĩ jō.

³ Jō lajeẽ jō ca'í~ fiĩ i 'ling'^ i sĩ Satanás fí dsí' Judas Iscariote, jaang̃ lajeẽ dseã guitúung̃ quiá'~ Jesús. ⁴ Jō dsí' lajōb cangór̃ cangosiñ' cōõ~ jaléng̃ fiĩ jmidseã cōõ~gui jaléng̃ dseata~ quiá'~ guá'~ quiá'~ dseã Israel quiá'~ jial nilí'r' nisáiñ' Jesús e laco' nijáiñ' dseã do fí quinĩ i dseã í. ⁵ Jō dsíng̃' cali'iaang̃ dsí' jaléng̃ i dseã do mĩ canúur̃ e júu^ jō, jōgui cacuør' júu^ quiá'r̃ e nicuør' Judas Iscariote cuũ e 'léeiñ'~ do e quiá'~ e nijáiñ' Jesús. ⁶ Jō ca'ib̃ dsír' quiá'~ rúiñ' e nijmér̃ lajō, jō mifíng̃ canaang̃ Judas e 'nó'r' jial e nijáiñ' Jesús fí jaguó jaléng̃ i dseã do.

Mi~ cagó' Jesús í' canuũ cōõ~ dseã guitúung̃ quiá'r̃
(Mt. 26:17-29; Mr. 14:12-25; Jn. 13 :21-30; 1 Co. 11 :23-26)

⁷ Jō mĩ cangf̃ jō, 'ñia' iẽ jmĩ e gø' jaléng̃ dseã Israel iñi'^ e ja` quieéng̃ quie'^, jōgui iẽ jōb cajo 'né' e nijngáiñ'~ jaang̃ j'ose' jiuung̃ lacōõ sinúu^ quiá'r̃ e nijmér̃ e jmĩ Pascua do, ⁸ jō 'ñia' iẽ jmĩ jō caquiú' Jesús ta~ quiá'~ Tú^ Simón cōõ~gui Juan jō cajíñ'~ casí'~ reiñ':

—Güilíng̃ na' jō güiguaia~na' guiú~ lí~ nijmó^naa' jmĩ Pascua, jō fí jōb niquiee~naa' colíng̃ canuũ na.

⁹ Jōba' cajmingí'~ i dseã gáng̃ do Jesús jō casí'r̃ dseã do:

—¿Jiẽ fí lí iing̃ 'nə e nidsiguiáˆnaa' guiúˆ jaléˆ e jo?

¹⁰ Jõba' cañiˆ Jesús quiáˆ i dseaˆ do jo casíˆ reiñˆ!

—Mĩ nigüitäangˆna' jeẽ fiiˆ Jerusalén, jõb nimáangˆna' jaangˆ dseañuˆ i ngangˆ quieeˆ cooˆ dsuuˆ e ã jmĩ, jõ nigüilíimˆba' lacoˆ ngaiñˆ, jo e 'núuˆ lí ni'ír do, jõb nigüitäangˆna' cajo. ¹¹ Jõ nifíˆna' i dseaˆ fiiˆ e 'núuˆ do: “Lalab jingˆ tifaˆ quiˆ i!ˆ: ¿Jiẽ sinúuˆ lí nijmeeˆ e jmĩ Pascua cóoˆ jaléngˆ dseaˆ guitúungˆ quieˆe?” ¹² Jo ni'éˆrˆ 'núˆ cooˆ 'núuˆ yáˆ lí nisiliingˆ guiúˆ, jo fí jõb niguiáˆna' guiúˆ quiáˆ e niqieeˆnaa' do.

¹³ Jõ cangolíimˆ i dseaˆ gángˆ do mĩ cangoyúungˆ e cajingˆ Jesús lajo, jõ cadsémˆbre i dseaˆ do, jõ calitibˆ lacoˆ cajingˆ Jesús jéengˆgui do. Jõ fí jõb caguiarˆ guiúˆ e nidóˆrˆ iẽ canuuˆ jo.

¹⁴ Jõ mĩ nijaquieéngˆ oorˆ e nidóˆrˆ, jõ cangolíimˆ Jesús cóoˆ i dseaˆ guitúungˆ do fí lí ninééˆ guiúˆ e nidóˆrˆ. Jõ mĩ caguilíñˆ jõ caguáˆbre mesˆ lajaléiñˆ do, ¹⁵ jo canaangˆ Jesús síˆreiñˆ do lala:

—¿Dsingˆ caliˆiinˆ n e nijmeeˆ e e jmĩ Pascua la cóoˆ 'núˆ náˆ gui e nijúunˆn! ¹⁶ Coˆ jõ nijmeeˆ e e jmĩ jõ cóoˆ 'núˆ cartíˆ mĩ nitíˆ íˆ e nijíˆtu rúˆnaa' fí ñifíˆ quieˆe.

¹⁷ Jõ lí jõ catíiñˆ cooˆ cóoˆ e ã jmfíˆ míˆ huñngˆ jóˆ jõ cacuoˆrˆ gui'máangˆ Fidiééˆ, jõ lí jõ casíˆrˆ jaléngˆ i dseaˆ quiáˆrˆ do jõ cajíñˆ:

—Jóˆo e cóoˆ la, jõ jmeeˆna' jmáˆ jiu e ã dsíˆ lajeeˆ lajaléngˆna' na. ¹⁸ Dsücoˆ jõ nidúuˆu e jmfíˆ míˆ huñngˆ jóˆ la cartíˆ nijíˆtu rúˆnaa' fí ñifíˆ quieˆe.

¹⁹ Jõ mĩ cangíˆ jo, jõ casáˆrˆ cooˆ iñíˆ jõ cacuoˆrˆ gui'máangˆ Fidiééˆ. Jõ mĩ cangoyúungˆ jo, jõ cajméerˆ jmáˆ jiu e iñíˆ do lajeeˆ lajaléngˆ i dseaˆ guitúungˆ do. Jõ lí jõ casíˆreiñˆ jõ cajíñˆ:

—Quié'na' e iñí' la, co' e la líí' e nguú' tán'n la, dsea' nijúun̄ n uiī quía' jaléng' dsea' jmiǵüüf. Jo jalé' e la 'né' nijmee' na' e laco' niguiéng' óó'na' jnea'.

²⁰Jo mī cangoyúung' e cagó'r' e iñí' do, jo catíng' tur e cóo' e lí' a' jmi' mí' huíng' j' do jo cajín' :

—E a' dsíí' e cóo' la líí' co' júu' 'míí' e jmirø' Fidié' co' dsea' jmiǵüüf. Jo e júu' jo niliti' mī nitú' jmi'øon̄ uiī dsee' quía' jaléng' dsea' jmiǵüüf. ²¹Jo dsu' lana, lab guíng' i dsea' i ni'níng' jnea' fí' quini' jaléng' dsea' i ni' níí' quíe' e. ²²Dsuo' lana jnea', dsea' líín' n jaang' dsea' jmiǵüüf i jáa' fí' níí' , 'né' nidsing'ín' n lí' laco' la fé' fí' ni' jì' quía' Fidié'. Jo dsu' e ngí' fíí' i dsea' i ni'níng' jnea' fí' quini' jaléng' i dsea' í!

²³Jo mī canúu' i dsea' guitúung' do e cajíng' Jesús lado, jo canaaiñ' jmingí' rúín' :

—¿I' jaang' jneaa'aa', faa'aa', dsea' née'ee' la i ni'níng' naa' Fii'naa' Jesús?

I' i niing' gui

²⁴Jo mī cangoyúung' e cagó'r', jo canaang' i dsea' guitúung' do jmiquíim' dsíir' quía' uiī e siiiñ' quía' i i niing' gui lajee' la'ó' ír'.

²⁵Joba' cañíí' Jesús quíaiñ' do jo casí' reiñ' :

—Jaléng' dseata' i quiu' ta' quía' jaléng' dsea' i ja' cuíng' Fidié' jmóor' laguidseang' e jmiti' dsea' jalé' ta' e quiu'r'. Jo jalém' i dsea' do 'né' fé'r' e eám' guiú' jogui e eám' jlo' laco' ta' quiu' dseata' quía'r'. ²⁶Jo dsu' 'nú', dsea' lííng' na' dsea' quíe' e, ja' cuøøng' fa' e lííng' na' lajo. Co' ii' 'nú' i iing' i nilíniing' gui, 'né' nijmee' na' laco' jmóo' jaang' dsea' i ja' niing' ; jogui ii' 'nú' iing' i niquiá' ta', 'né' nijmee' na' lajíí' ta' e iing' dsea' rúm' ba'. ²⁷Co' e já' e í' dsíí' dsea' e eáang' gui niing' i dsea' i guíng' gø' laco' gui i dsea' i caguié' e jmiñí' do. Dsu' jnea' sín' n la

jee~ 'nú' lí' lacò' jaang` dsea` ì jmóo` lajii~ e iing~ dsea` rúng'.

²⁸ Jo cò' nicangí'ba' cóo'~ jnea~ contøong~ lajee~ nicangongín~n jalé' iihuí' fí' jmigüi' la, ²⁹ jo uíi' e lajob nicajmee~na', joba' nicuóøø` 'nú' e niquiú'na' ta~ colíing~ cóo'~ jnea~ fí' ñifí~ lí' lacò'gui la nicangíing` jnea~ quiá'~ Tiquié`e Fidiéé` dsea` guíing~ ñifí~ e niquiú'na ta~ cajo. <sup>30</sup> Jo colíim~ ni'né'na' niquiee~naa' cóo'~ jnea~ fí' jo, jogui røøb` niquidsi'naa' í' cajo quiá'~ laji' guitu' 'lé' dsea` Israel.

Mí~ cajmée` Jesús júu^ e nijíng'~ Tú^ Simón e ja` cuíin` dsea` do

(Mt. 26:31-35; Mr. 14:27-31; Jn. 13 :36-38)

³¹ Jo mí~ calí~ jo, cajíng'~ gui Jesús casí'r~ Tú^ Simón:

—Simón, Simón, lana nicamíng` Satanás 'nú' e niguia` ji'r' 'nú' lafa' mí~ ji' dsea` qui' cui'iee`. ³² Jo dsu' jnea~ nicamíi` i Tiquié`e dsea` guíing~ ñifí~ uii~ quií' e lacò' ja` güilín' e nilítúng~ a' júu^ quié`e. Jo 'nu, mí~ nifo' tu' calé' catú~ e lin' dsea` quié`e, joba' jmicóo' jóng jaléng' dsea` rún' e lacò' teá'gui nisíi'~ cóo'~ júu^ quié`e.

³³ Joba' caíi' Tú^ Simón jo casí'r~ Jesús jo cajíi'~:

—Fíi, teáb` dsí` jnea~ e ninii` i cóo'~ 'nu' fí' 'nuíi' fíng song casáng' dsea` 'nu, jogui colíim~ nijúu~naa' fíng cali'né~ lajo.

³⁴ Joba' caíi' Jesús quiá'~ Tú^ Simón jo casí'~ reiñ':

—Tú^ Simón, e laba' fíi` i 'nu, e dsa' ó' góo' na, nú' gui e niqui'~ tuidsee`, 'nu' nifo' 'ní' née' e ja` cuíin` jnea~.

Mí~ nijaquíéeng' oor~ e nidsingíing~ Jesús jalé' iihuí'

³⁵ Jo lí~ jo, cajmíng'~ Jesús jaléng' i dsea` quiá'r~ do jo cajíi'~ casí'~ reiñ':

—Mĩ casĩn̄ n 'nú' e ja` quié`na' nosúu' quií`na' o'gui cuū, jogui jíí~ lomĩĩ`na' e ó`ba', joba' jíí~ coō ja` eé calí`né`gui', ¿já` leáa'~?

Joba' cañíī i dsea` do jo casí'r̄ Jesús:

—Dseáng'~ lajob líí', Fíi'ii'.

³⁶ Joba' cajíng'~ tu Jesús casí'r̄ jaléng'~ i dsea` do:

—Jo dsu' lana fíī i 'nú', jaléng'~ 'nú' i sea` nosúu' quiá'~ cóo'gui lí` téé'~ cuū quií`na', joba' quié`na' jalé' e jo; jogui ií` 'nú' i ja` sea` ñisú' quiá'~, joba' 'niĩ`na' coō 'mĩ'guiéé` quií`na' jo leáa'na' coō e ñí' jo. ³⁷ Dsũco' lana tí niliti~ jalé' e fé' fí' ni~ jì` quiá'~ Fidiéé' lí` fé' lala uii` quié`e: “Jo jee~ jaléng'~ dsea` i soo` dsíi' calí'íiĩ`”. Dsũco' lajalé' e fé' fí' ni~ jì` quiá'~ Fidiéé' uii` quié`e, dseáng'~ 'né` nilitib̄ e jo.

³⁸ Joba' cañíī i dsea` do quiá'~ Jesús jo cajíĩ'~:

—Fíi'i, lab sea` tú~ ñisú'.

Joba' cañíī tu Jesús jo cajíĩ'~:

—Nitéb' jíí~ lana.

Mĩ casínḡ Jesús cóo'~ Fidiéé' fí' mó' Olivos
(Mt. 26:36-46; Mr. 14:32-42)

³⁹ Jo mi~ cangí e cajíng'~ Jesús e júu` jo, dsifí' ladob cagüi'íir' jo cangó`tũr fí' mó' Olivos lí' lacó'gui jíí~ e qui'~ tíiĩ` e jmóor`. Jo cangolíim̄ jaléng'~ i dsea` quiá'r̄ do cajo tí'leáaiĩ' lacó' cangó` dsea` do. <sup>40</sup> Jo mi~ caguilíĩ` e fí' mó' jo, job cajíng'~ Jesús casí'r̄ i dsea` quiá'r̄ do:

—Féeng'~ na' Fidiéé', jo lajoba' ja` dseáng'~ e nijiúng'~ na' fí' ni~ dsee`.

⁴¹ Jo lí` jo, dob catiúunḡ`tear i dsea` quiá'r̄ do, jo 'ñia'bre cangó`r̄ tí doguijũ lí' lacó' í' e tí' coō`cuū e bĩ dsea` cóo'~ guóor`. Jo casí'r̄ uó` jnir̄ jo canaaiĩ` féiĩ' Fidiéé' jo cajíĩ'~:

⁴² —Teaã, song iin'~ joba' cuóøm` lí laan'~ jnea~ jee~ jalé' iihuúí' e tí lí nidsingín~ n; jò dsu' ja' güilí' laco' iing~ jnea~, co' güilitib~ jial dseáng'~ jíí' iing~ 'nua' e niliti~.

⁴³ Jò mi~ cajíng'~ Jesús lajò, jò dsifí' lajòb cajnéng~ jaang` ángel i casíing` Fidiée~, jò cacuø'r' dsea` do bí e quiá'~ e nité'r' cóo'~ jalé' iihuúí' e tí lí nidsingíin~. <sup>44</sup> Jò lajee~ jò eáang` guí canaang` Jesús jmiféin' Tiquiá'r^, jò canaang` sojiúin'~ jmiguiee' e líí' la líí' jmi'øøiñ~ cartí' ni~ uó^.

⁴⁵ Jò mi~ calí~ e féin' Tiquiá'r^, jò cangám'~ tur fí' lí caseáain' i dsea` quiá'r~ do, jò cadséng` neiñ' do e güim`biñ' do lajaléin', co' dsíng'~ nicalijiuung~ dsíur'.

⁴⁶ Joba' cató'~ Jesús i dsea` do jò casí'~ rein' lala jò cajín'~: —¿Jialí' güiing` 'nú'? Jminá~ ráang~ na' jò féeng'~ na' Fidiée~ dsea` guing~ ñifí~ uii~ quiá'~ na' yaang~ na', jò lajòb' ja' dseáng'~ e nijiúng'~ na' fí' ni~ dsee~.

Mi~ casang'~ dsea` Jesús

(Mt. 26:47-56; Mr. 14:43-50; Jn. 18 :2-11)

⁴⁷ Jò laco' gui'nang'~ e fé'bi Jesús e júu^ na, mi~ canaang` guilíing~ fíing' dsea`. Jò jaang` lajee~ lajaléng' i dsea` guitúung` do i sii' Judas Iscariote, í'bing' i quié' nifí' quiá'~ i dsea` do. Jò cangoquiéein' fí' lí' sing' Jesús jò cachu'r' ni~ dsea` do. ⁴⁸ Jò dsu' lalab cañíi' Jesús quiáin'~ do:

—Judas, ¿su cóo'~ e chu'^ ni~baa e nijáan'~ jnea~ fí' jaguó' jaléng' i 'ni'~ níing~ jnea~, dsea` i jaa' fí' ñifí' i líing' jaang` dsea` jmigüí'?

⁴⁹ Jò mi~ cangá~ dsea` guitúung` quiá'~ Jesús e calí~ lado, jò cajmíngi'r' Jesús jò cajín'~:

—Fíí'naa', ¿su nitíi'~naa' cóo'~ ñisü'?

⁵⁰ Jò jaang` i dsea` guitúung` do caguir' ñí^ quiá'r~, jò caquiur' logua~ dsée' quiá'~ jaang` dsea` i jmóo` ta~ quiá'~ i jmidsea` i laniing~ do. <sup>51</sup> Jò dsifí' lajòb cajíng'~ Jesús casí'r~ i dsea` quiá'r~ do:

—Jo` e cang`na`r jí~ cō; nilíb` jí~ lana.

Jō dsifí` lajōb cagüi` Jesús e lí~ `ná` quíá~ i dseá` sicuíng` do, jō ladsifí` lanab ca`lōo` loguaiñ~ do. <sup>52</sup> Jō lí~ jō, casí~ Jesús jaléng` fii~ jmidseá` cōo~ jaléng` i nées` ní` guá~ cōo~ gui jaléng` dseá` cōøng~ quíá~ guá~ quíá~ dseá` góor` dseá` Israel, cō` lajalém` i dseá` î` caguilíñ` e nitóør` Jesús, jō cajíñ~ casí`r~ i dseá` do:

—Lana cagüilíng~ `nú` e quíé`na` jalé` ñisü` cōo~ gui jalé` `ma` e nijmang`na` jnea~ lafa` jaang` ñi. <sup>53</sup> Jō lacōo` jmii~ lacōo` jmii~ ca`lé` e `nú` júu` quíá~ Fidiéé` fí` guá~ quí~naa`, jō dsü` ja` cateá~ óo`na` fa` e caséng`na` jnea~ lajee` jō; jō dsü` lanagui cagüeá~ oor~ e güijé` `nú`, cō` Fidiéeb` dseá` nicacuør` fí` lajō e i`lim`niquíú`r~ ta~ e uøø` lana.

Mi~ cajíng` Tü` Simón e ja` cuíñ` Jesús

(Mt. 26:57-58, 69-75; Mr. 14:53-54, 66-72; Jn. 18 :12-18, 25-27)

⁵⁴ Jō dsifí` lajōb casaiñ~ Jesús, jō catør~ dseá` do fí` quíá~ i jmidseá` laniing~ quíá~ dseá` Israel. Jō huíim~ ngang` Tü` Simón e tí`leáaiñ` lacō` ngolíng` i dseá` do e téer` Jesús. <sup>55</sup> Jō mi~ caguilíñ` fí` jō, jō canaang` i dseá` i casó~ quíá~ Jesús do e jí`r` jí` fí` guíá` joo` siguí, jō caguár` lacúng` lajíng` e jí` do mi~ cacóo~. Jō dob caguá` Tü` Simón cajo jee~ jaléng` i dseá` do. <sup>56</sup> Jō mi~ cangá~ jaang` dseamí` i jmóo` ta~ quíá~ i jmidseá` do e dob guíing~ Tü` Simón jee~ jaléng` i dseá` i neáang` do, jō canaaiñ` jmicuíng`neiñ` jō casí~ reiñ`:

—Jaa~, cangib` i dseañü` la cōo~ Jesús cajo.

⁵⁷ Jō mi~ canúu~ Tü` Simón lado, jō dsifí` lajōb cajíñ~ casí`r~ i dseamí` do:

—Ja` cúing`jneaiñ` do, dseamí`.

⁵⁸ Jō mi`míng~ guíijü` lajō, jíéng`gui calicuí` quíá`r~ jō cajíñ~:

—Dseá` quíá~ Jesús líng`gui `nu` cajo.

Jò mi~ canúu~ tu Tù^ Simón lado, jò dsifí' ladob cañíi' tur jò cajíñ'~:

—Ja` jee~ i do quíng'~ jnea~, dseañ'.

⁵⁹ Jò mi~ cangf' coo` oor~ lajò, jíéng'gui jaang` dsea` cajíñ'~:

—E já'~ba' líng' i dseañ' la dsea` quiá'~ Jesús, co' i seeng` fí' Galileab la cajo.

⁶⁰ Jòba' cañíi' tu Tù^ Simón jò casí'r~ i dsea` do jò cajíñ'~:

—Ja` ñii~ ee` e fól' na, dseañ'.

Jò ja` mí' cató'bi e fé' i Tù^ Simón do lajò mi~ tí' lí~ caqui' jaang` tuidsee^. ⁶¹ Jò jòb mi~ caji' Jesús nir~ jò cajóñ' Tù^ Simón tí' lí~ siñ', jò dsifí' lajòb cadseng'~ dsíi' i Tù^ Simón do e cajíng'~ Jesús lami~ neáaiñ' gò'r' do: “Dsa'ó' góo' na, nú'~gui e niquí'~ tuidsee^, 'nà' nifo'^ 'ní' née' e ja' cuín' jnea~.” ⁶² Jò mi~ cadseng'~ dsíi' i Tù^ Simón do e cajíng'~ Jesús lajò, jò dsíng'~ caljiuung~ dsíir', jò dsifí' lajòb cagüi'fir' jò dsíng'~ canaañ' qui'r' jóng.

Mí~ cajmeáng' dsea` Jesús

(Mt. 26:67-68; Mr. 14:65)

⁶³ Jò mi~ cangf' jò, jaléng' i dsea` i jée' quiá'~ Jesús canaañ' lóñ' dsea` do jògui bóøng~ neiñ', ⁶⁴ jò cajníir' jmini~ dsea` do jò cabár' moniñ'~ jò cajmingi'reiñ' lala jò cajíñ'~:

—¿I~ i cabóøng~ 'nà? jme~ júu^, ne'ee!

⁶⁵ Jò jmigui'bi jalé' e fé'r' e jmineaiñ'^ dsea` do lajee~ jò.

Mí~ cangojeeñ' Jesús fí' lí~ siseáng' jaléng' dsea` cóøng' quiá'~ guá'~

(Mt. 26:59-66; Mr. 14:55-64; Jn. 18 :19-24)

⁶⁶ Jò mi~ cajnea' e jmiñ' jò, jò caseáng' jaléng' dsea` cóøng'~ quiá'~ dsea` Israel cóo'~ jaléng' fii~ jmidsea`

cóo'~gui jaléng' tifa' quiá'r-, jo cató'r- Jesús fí lí nisiseáin' do, jo cajmingi'r' dsea` do lala jo cajín'⁻:

67 —Jmee- júu^, ne^ee', ¿su 'nub` Dsea` Jmáang-?

Joba' cañíi` Jesús quiá'⁻ jaléng' i dsea` do jo cajín'⁻:

—Song nijmee~ jnea~ júu^ røø, ja` já'⁻ nilíng` 'nú' júu^ quié⁻ e jóng. 68 Jogui song ee` nijmingí' i 'nú', ja` e ñí'na' ningíi- na' quié⁻ e cajo. 69 Jo dsu' lati' lana jnea~, dsea` cagá- a fí ñiff⁻ e lín'n jaang` dsea` jmigüf, niní' i lí' lí dsée' laco' guing~ Fidiée~ dsea` guing~ ñiff⁻, dsea` i 'gøng' eáang' la'úng- fí jmigüf.

70 Jo mi~ canúu- jaléng' i dsea` do e cajíng'⁻ Jesús lado, jo lajalém' bre cajmingi'r' dsea` do jo cajín'⁻:

—Jo ¿su 'nub` Joo' Fidiée~ dsea` guing~ ñiff⁻ liya?

Joba' cañíi tu Jesús quiá'⁻ jaléng' i dsea` do jo cajín'⁻:

—Dseáng'⁻ lajob lí' lí^ laco' la nicafée'~ na' na.

71 Jo mi~ canúu- jaléng' i dsea` do e cajíng'⁻ Jesús lajo, jo casíiñ- lajee~ lajaléin' do jo cajín'⁻:

—¿E~gui ta~ e 'neáng-guá' jaléng' dsea` i tíi' ni~? Co' yee~baa' nicanú^' náng jial laco' lí' júu^ quiá'r-.

23

Mí~ caguiéng'⁻ Jesús fí quini~ dseata~ dsea` féng' i sii Pilato

(Mt. 27:1-2, 11-14; Mr. 15:1-5; Jn. 18 :28-38)

1 Jo mi~ cangí jo, lajalém' i dsea` do cangojééiñ` Jesús fí quini~ jaang` dseata~ dsea` féng' i sii Pilato. 2 Jo mi~ caguilíiñ' do fí do, jo canaaiñ` jmóor` dsee- quiá'⁻ dsea` do jo cajín'⁻:

—I dseañu' la ngír' lacaang` jee~ 'núu' ta~ jmiguíng- jaléng' dsea` i seeng` fí lí~ quiá'⁻ 'nu' ta~. Jogui ngír' fé'r e ja` 'né- niquí'naa' cuu- quiá'⁻ i dseata~ dsea` féng' i guing~ fí Roma, jogui fé'bir cajo e íbre líiñ` Dsea`

Jmáang̃ i nisíng̃ Fidiéẽ i nicá̃ nifí quiá' jaléng' dseã góo'naa' dseã Israel.

³ Jo mĩ canúũ i dseatã Pilato do lado, jo cajmingi'r̃ Jesús jo cajíñ'⁻:

—¿Su 'nub̃ dseã i quie' nifí quiá' dseã Israel?

Joba' cañí̃ Jesús jo cajíñ'⁻:

—Dseáng'⁻ lajōb lí' lí' lacō' la nicafée'⁻ 'nu' na.

⁴ Jo mĩ canúũ Pilato e cajíng'⁻ Jesús lajō, jo casí'r̃ jaléng'⁻ i fiĩ jmidseã do cóo'⁻ gui jaléng'⁻ i dseã i teáng'⁻ do jo cajíñ'⁻:

—Ja' niguié' jneã jjí'⁻ cōo' dsee⁻ e seã quiá' i dseañu'⁻ la.

⁵ Jo mĩ canúũ jaléng'⁻ i dseã do lado, jo eáang'gui canaaiñ̃ jmóor' dsee⁻ quiá'⁻ Jesús jo cajíñ'⁻:

—I dseañu'⁻ na eáang' ngir' tã jmiguíng̃ dseã cóo'⁻ jalé'⁻ e er'. Jo canaaiñ̃ jmóor' lajō catí' lí' se' Galilea cartí' cagüeiñ̃ fí' la, fí' lí' se' Judea, e jmóor' lajō.

Mĩ cangojéeiñ̃ Jesús fí' quinĩ jaang' dseatã i siĩ Herodes

⁶ Jo mĩ canúũ Pilato e café' dseã lajō, jo cajmingí'r̃ su fí' lí' se' Galileab seeng' Jesús. ⁷ Jo mĩ cajíng'⁻ dseã e fí' job seeiñ̃, joba' casíiñ̃ dseã do cóo'⁻ jaang' dseatã i siĩ Herodes i líng' dseatã dseã féng' quiá'⁻ Galilea, cō' iẽ jo dob nitáang' i dseatã do fí' Jerusalén. ⁸ Jo mĩ cangá̃ Herodes e cangáiñ̃ Jesús, dsíng'⁻ cali'íang' dsíir', cō' líib̃ nicajá̃ e iiñ e niníiñ̃ dseã do, cō' fíim' dseã dsicōor' júu' quiá' jalé' e guiú' e nicajmée' dseã do, jogui güijer' fa' ee' nijmé' dseã do e lí'. ⁹ Jo jmiguíub̃ jalé' e cajmingi'r̃ dseã do, dsu' jíi'⁻ camí'⁻ júu' ja' ee' cañí̃ Jesús quiáiñ'⁻ do. ¹⁰ Jo lajeẽ jo, dob teáang' jaléng'⁻ fiĩ jmidseã quiá'⁻ dseã Israel cóo'⁻ jaléng'⁻ tifa' quiá'r̃, jo dseáng'⁻ eámam' teáaiñ̃ do jmóor' dsee⁻ quiá'⁻ Jesús. ¹¹ Jo mĩ cangá̃ Herodes e ja' ee' ngíĩ Jesús, joba' cajmicōo'⁻

rúin̄' cōo'~ jaléng' 'lée- quiá'r- e canaaĩn̄' lóoĩn̄- dsea` do, jo caquiĩn̄' dsea` do caneaáng' s̄i' dseata~ dsea` féng'. Jo lí- jo, i dseata~ do caguiéng' tur Jesús fí' lí' guing~ dseata~ Pilato calé' catú'. <sup>12</sup> Jo ie~ jmiĩ~ jo røøb` casíng` tu dseata~ Herodes cōo'~ dseata~ Pilato, co' lamĩ~ jééng' gui 'nib' nicangáng- rúin̄'.

Mĩ~ cahuĩ' ta~ e nijúung- Jesús

(Mt. 27:15-26; Mr. 15:6-15; Jn. 18 :39-19 :16)

¹³ Jo mi~ caguiéng' tu Jesús fí' lí' guing~ dseata~ Pilato, jo caquiĩn̄' do ta~ e caseáng' jaléng' fii~ jmidsea` cōo'~ gui jaléng' dseata~ jogui cōo'~ jaléng' dsea` fii'. ¹⁴ Jo mi~ caseáng' jaléng' i dsea` î, jo lalab cajín' casí- reiĩ':

—'Nú' cañijéeng' na' i dseañu' la fí' la e jmoo'na' dsee- quiá'r- e ngir' jmiguiĩn̄- jaléng' dsea` fii'; jo jnea~ nica- jmingĩr' jalé' e júu^ jo fí' quini' 'nú' lajaléng' na' na, jo dsu' jíi'~ cōo' dsee- ja` mí' cadsé'e e røøĩn̄' lí' laco' jíi'~ e 'nning'na're. ¹⁵ Jogui nicasím- b̄h̄r fí' lí' guing~ dseata~ Herodes, dsu' o'gui i dseata` î liing~ ee` dsee- cadsé'r' quiá'- dsea` la, joba' fí' lab nicaguiéng' tureĩn̄'. Jo niĩ'ba' e jíi'~ cōo' ja` ee' mí' cajméer' fa' cuøøng` e nijngáang' naa'r, ¹⁶ jo dsu' nicuøø^baar iihuĩ', jo lí- jo nilaam- tur calé' catú'.

¹⁷ Jo lajee` e jmiĩ~ jo t̄ing` dseata~ Pilato e jmi'iaaiĩn̄` dsíi' jaléng' dsea` fii' jo láaiĩn̄` camíng'~ dsea` i iuung- fí' dsíi' 'nuĩ'. ¹⁸ Jo dsu' jaléng' i dsea` fii' do canaaĩn̄` oor` teá' jo fé'r` e éeiĩ` Jesús:

—Ja` laan' i dseañu' ná! jLeaang- Barrabás!

¹⁹ Jo i Barrabás do nica'ír- 'nuĩ' dsu' uii'~ e 'ní' níĩn̄- jaléng' dseata~ jogui e ninicajngaiĩn̄' dsea` cajo. <sup>20</sup> Jo dsu' dseata~ Pilato eáang'gui iĩn̄~ e nileáiĩn̄- Jesús laco'gui i Barrabás do, joba' casí'- tur dsea` fii' calé' catú'. ²¹ Jo dsu' jééng'gui i dsea` fii' do canaaĩn̄` fé'r` cōo'~ júu^ teá'gui jo cajín' e éeiĩ` Jesús:

—jFí dseⁿ crúu[^] teáaiñ['] na! jFí dseⁿ crúu[^] teáaiñ['] na!

²² Jo lí⁻ jo, catí[^] 'ní['] née['] cajíng[']-tu dseata[~] Pilato casí[']r⁻ jaléng['] dsea[`] fií[:]:

—Jo ze[~]gui dseáng[']- e ga^{`</sup> nicajméer<sup>^</sup>? Ja<sup>`}gui ee^{`</sup> dsee<sup>-</sup> niguié<sup>'</sup> jnea<sup>~</sup> e røøiñ<sup>^</sup> fa<sup>'</sup> e cuóøng<sup>`} e nijúuiñ⁻. Dsu['] lifa['] nicuóø[^]baar iihuí['], jo lí⁻ jo, nilaam⁻tur calé['] catú⁻.

²³ Jo dsu['] jaléng['] dsea[`] fií[:] cóo[']~gui jaléng['] fií[~] jmidsea[^] eááng[']gui canaaiñ['] ta[']r['] mí[']~ e mí[']tur e nitáng⁻ Jesús fí['] dseⁿ crúu[^], jo lajob[^] cajméer[^] cartí['] calí[']r⁻ lají[']~ e mí['] do.

²⁴ Jo lajob[^] cajmée[^] dseata[~] Pilato lí[^] laco['] jíí[']~ e mí['] i[^] dsea^{`</sup> i<sup>^</sup> teáang<sup>-</sup> do, <sup>25</sup> jo caleáam<sup>^</sup>bre i<sup>^</sup> Barrabás do, dsea<sup>`} i[^] 'ní['] níing⁻ jaléng['] dseata[~] jogui[^] nicajngaiñ['] dsea^{`</sup>, co<sup>'</sup> uing<sup>~</sup> quiá<sup>'</sup>~ e joba<sup>'</sup> e iuiñ<sup>-</sup> 'nuñí<sup>^</sup>, jo cajám<sup>^</sup>bre Jesús fí<sup>'</sup> jaguó<sup>^</sup> jaléng<sup>'</sup> dsea<sup>`} i[^] 'ní['] níing⁻ dsea^{`</sup> do; jo cajméer<sup>^</sup> lajo cóo<sup>'</sup>~ jaléng<sup>'</sup> dsea<sup>`} fií[:], co['] lajob[^] cali[']fiñ['] do.

Mí[~] catáng⁻ Jesús fí['] dseⁿ crúu[^]

(Mt. 27:32-44; Mr. 15:21-32; Jn. 19:17-27)

²⁶ Jo mí[~] cangí[^] jo, jo cangojéem[^]bre Jesús fí['] lí[~] nitáin⁻ fí['] dseⁿ crúu[^]. Jo lajee[^] teáaiñ['] do fí['] e ngolíin⁻, cajíñ['] jaang[^] dseañu['] i[^] laco['] nijang['] jee[~] ta[~] quiá[']~ i[^] sii[^] Simón i[^] seeng[^] fí['] coo['] fií[:] e sii[^] Cirene, jo caquiñ['] ta[~] e cajéeng[^] i[^] dseañu['] do crúu[^] quiá[']~ Jesús laguidseaang[^]; jo cangór⁻ caluu[^] laco['] ngóo['] dsea[`] do.

²⁷ Jo fíim['] dsea[`] i[^] ngolíing⁻ laco['] ngóo['] Jesús, jogui[^] dsíng['] fíing[^] dseamí[^] i[^] ngolíing⁻ qui['] jo tí[']óor[^] e líjuuung[~] dsíir['] uii[~] quiá[']~ Jesús. ²⁸ Dsu['] Jesús cají['] nir[~] cajøøiñ⁻ jaléng['] i[^] dseamí[^] do jo cajíñ['] casí[']-reiñ[']:

—Dseamí[^] i[^] seeng[^] fí['] Jerusalén, ja[`] qui[']na['] uí[']~ jnea[~], dsu['] quií[']na['] uii[~] quií[']na['] yaang[~]na['] jogui[^] uii[~] quiá[']~ jóo[']na[']. ²⁹ Co['] niguiéeb[^] jmií[~] mí[~] nifé['] jaléng['] dsea^{`</sup>: “Juguiú<sup>-</sup>jiu quiá<sup>'</sup>~ jaléng<sup>'</sup> dseamí<sup>^</sup> i<sup>^</sup> ja<sup>`} cuóøng^{`</sup> nid-siquieeng<sup>^</sup> yuu<sup>^</sup>, jo ja<sup>`} ií[^] caliséng[`] quiá[']r⁻ i[^] cacuó[']r⁻ tú['].”

³⁰ Jø ie~ job mi~ nináng` jaléng` dsea` e nimf`r~ jalé` mó` jø nijín`-: “Liing` güijíú` sîi lí~ née`naa!”; jøgui nisf`r` jalé` mó`: “Meeng` jnea`^ lajminá-.” ³¹ Cø` song lanab cuø`na` jnea` iihuí`, dsea` ja` dsee` røøn~, jøba` jial tíígui nidsingíng` 'nú`, dsea` røøng`na` dsee`.

³² Jø jaléng` i` dsea` i` ngolíng` do jéeiñ` gáng` ði` i` nidsijngáaiñ` colíng` cøo` Jesús. ³³ Jø mi~ caguilíñ` cøo` cuo` lí~ sii` Cuo` Mogui~ 'Li~ , jø fí` jøb cateáaiñ` Jesús fí` dse` crúu` cøo` lajì` gáng` i` ði` do, jmá`- jáng` crúu` lajaiñ` do: jø jmá`- jáng` i` ði` do catáiñ` lacataang` cáang` Jesús, jaang` lí` lí` dsée` jøgui jaang` lí` lí` tuung`. ³⁴ Jø lajee` gui`ná`^ e táang` Jesús fí` dse` crúu` cajín`-:

—Tea~, íing` dsee` uui~ quiá`- jaléng` i` dsea` na, cø` e ja` lí`^biñ` na jalé` e jmóor`.

Jø mi~ calí` e cateáaiñ` dsea` do fí` dse` crúu`, jaléng` i` 'lée` do canaaíñ` cóor` quiá`- i~ nilí` lajee` lajaléiñ` do i` nicøo` sí`^ Jesús fí` quiá`r~. ³⁵ Jø lajalém` dsea` teáaiñ` e jøør~ jalé` e calí`, jø jaléng` i` dseata~ do canaaíñ` løøiñ` Jesús jø sí`r` dsea` do lala jø fé`r`:

—Caleáam`bre jaléng` dsea` jíéng`, jøba` güileáang` 'ñia`r` náng, song dseáng`- já`- e í`bre líiñ` Dsea` Jmáang`, dsea` i` casiing` Fidiée` fí` jmigüf` la.

³⁶ Jø jaléng` i` 'lée` do løøm`-bre dsea` do cajo, jø dsiquiéeiñ` quiá`- lí~ táang` dsea` do fí` dse` crúu`, jø cuø`r` dsea` do jmí`^ mí`^ huíng` jø`^ e tí`^ . ³⁷ Jøgui sí`r` dsea` do lala jø fé`r`:

—Leaang`-uø` náng song dseáng`- já`- e 'nu` lin` i` dsea` i` quie` nifí` quiá`- dsea` Israel.

³⁸ Jøgui tøo` cøo` 'majmá` yú`^ gui` crúu` lí~ táaiñ` lí~ silí` cøo`- jalé` jmíí` griego cøo`- gui` jmíí` latín jøgui cøo`- jmíí` hebreo, jø lalab guøng`-: “I` lab i` dsea` i` quie` nifí` quiá`- dsea` Israel.”

³⁹ J̄o jaang` i ɦ̄ i taang` fí dse` crúu` do gab` fé`r` uir` quiá`- Jesús cajo, j̄o sí`r` dseá` do lala:

—Song dseáng`- já`- e `nũ` lĩn` Dseá` Jmáang-, j̄oba` leaang- uo` j̄ong jogui leaang- jnea`^.

⁴⁰ J̄o dsu` i ɦ̄ i jaang`gui do ca`gaam`bre quiá`- i ɦ̄ rúin` do j̄o cajĩn`- casí`r`-reĩn`:

—¿Su ja` jáa` quíi`- fa` e `góng` Fidié` dseá` guing` ñifí-, `nũ` dseá` táan` fí dse` crúu` la cajo? <sup>41</sup> E liing` uiim`ba` e taang` jnea`^ la, co` laguib` qui`naa` quiá`- jalé` e nica`lee`naa`, dsu` i dseañũ` la jíi`- coo` ja` ee` mí` ca`léer`.

⁴² J̄oba` cajĩn`- casí`r`- Jesús:

—Jesús, güiguiéng` o` jnea` mi` ninaan`- niquiú`^ ta` la`úng- fí` jmigui`.

⁴³ J̄oba` cañii` Jesús quiá`- i dseañũ` í` j̄o cajĩn`- casí`r`-reĩn`:

—E já`- e fii`- i `nũ`, dseañũ`, e náb` nidsi`ié`ee` coo`- jnea` fí` ñifí`- lĩ` guing`- Tiquié`e.

Mĩ` cajúng- Jesús

(Mt. 27:45-56; Mr. 15:33-41; Jn. 19:28-30)

⁴⁴ J̄o lajee` táang` Jesús fí` dse` crúu` mi` catí` guieñi`- joo`, j̄ob` mi` calí`- núu` fí` guoo`- uó`^ j̄o, j̄o cateá`- cartí` la ii`- `ní` e ca`lloo`. <sup>45</sup> J̄o cajlĩng- iee`, j̄o lajee` j̄o casing`- tú`- dseá`- joo` e `mi` e íi` guiá`^ joo` guá`- e sí` fí` Jerusalén.

⁴⁶ J̄ob` mi` ca`loo` Jesús j̄o cajĩn`-:

—Teaa`, fí` jaguoo`ba` nisée` e jmiguí` quié`- e náng.

J̄o dsifí` mi` cajĩn`- lajo, j̄o cajúm`-bre.

⁴⁷ J̄o mi` cangá`- fii`- `lée`- quiá`- dseá` romano e calí`- lado, joguiba` cajmiféin` Fidié` j̄o cajĩn`-:

—Dseáng`- já`-ba` e ja` dsee`- nirøong` i dseañũ` na.

⁴⁸ J̄o jaléng` i dseá` i teáng- do cangá`-bre jalé` e calí`- do, j̄o mi` caquiin`- e ngoliiñ, j̄oba` canaaĩn`- bár` fí` nidsiir, co` fí`b`^ eáang` caliiñ-. <sup>49</sup> Dsu` jaléng` dseá` i cangí`- coo`- Jesús coo`- gui jaléng` dseamí` i cajalĩng-

cóo'~ dsea` do catí' lí~ se' Galilea, huíib~ cajer' jóør~ jalé' e calí~ do ie~ jo.

Mí~ ca'áng~ Jesús

(Mt. 27:57-61; Mr. 15:42-47; Jn. 19 :38-42)

⁵⁰ Jo ie~ jo seeng` jaang` dseañu` i guiúng~ eáang` i sii Sé` i caliséng` fí' coo` fii` lí~ sii Arimatea fí' lí~ se' Judea. Jo líiĩn` do jaang` dsea` féng' i quiu' ta~ quiá~ dsea` Israel. ⁵¹ Jo i dseañu` do güije~ bre e nicá` Fidiée` nifí' quiá~ lajaang` lajaang` dsea` jmigüi~, jogui ja` calijí'r~ cajo dsu' e cahuí' ta~ e nijúung~ Jesús lí' laco'gui casíng~ i dseata~ caguiaang~ rúiiñ` do. ⁵² Joba' mí~ cajúng~ Jesús, cangó~ i Sé` do fí' quini` dseata~ Pilato, jo camir' fí' e ni'áaiñ~ Jesús, jo cacuø'bi i dseata~ í fí' e nijmé~ Sé` lajo. <sup>53</sup> Jo dsifí' lajob cangór~ fí' lí~ táang` Jesús fí' dse' crúu^, jo cajgiáaiñ~ dsea` do, jo caquíñ` coo` 'mi' té' e niguol', jo cangojéeiñ` dsea` do e ca'áiñ~ fí' dsí' coo` too` jíaa', co' lajob quí'~ tting` jaléng' dsea` Israel e áaiñ~ 'lii~ quiá'r~. Jo e fí' jo jíi'~ jaang` 'lii~ ja` mí' ca'áng~ lami~ jéeng'gui. <sup>54</sup> Jo ie~ jmiĩ~ jo nilíi' e guati'ló~ jmiĩ~ e jmi'íng' jaléng' dsea` Israel.

⁵⁵ Jo jaléng' i dseamí' i cajalíng~ cóo'~ Jesús catí' lí~ se' Galilea cangolíim`bre cajo, joba' cangá~bre jie~ lí~ ca'áng~ Jesús jogui jial caquiee` dsea` do dsí' e too` do. ⁵⁶ Jo mí~ calita~ dsí' i dseamí' do jie~ lí~ ca'áng~ Jesús, joba' cangolíim`bre jóng fí' lí~ neáaiñ` fí' Jerusalén, jo cangoguiar~ guiú~ jalé' jmiĩ' jmeafíi' cóo'~gui jalé' noo~ jmeafíi' e nidsisuiñ~ dsea` do mí~ ningí' jmiĩ' e jmi'íng' jaléng' dsea` Israel, co' lajob quí'~ tting` jaléng' dsea` ie~ jo cóo'~ jaléng' 'lii~ quiá'r~. Jo cajmi'ím' i dseamí' do mí' catí' í' lajo lí' laco'gui ta~ quiu' fí' ni~ jì' quiá~ Fidiée`.

24

Mi~ cají'tu Jesús

(Mt. 28:1-10; Mr. 16:1-8; Jn. 20:1-10)

¹ Jo mi~ cangî e jmi~ e jmi'íng' jaléng' dsea` Israel, jo jmi~ la'uii~ quiá'~ seamaan~ la'ee` eáang' jaléng' i dseamî i cajalíng~ cóo'~ Jesús catí Galilea do caleáb` catú~ cangolíñ~ fí lí~ si'aang' Jesús, jo quier' jalé' jmi~ jmeafî cóo'~ gui jalé' noo~ jmeafî e nicaguiar' guiú~ lami~ jéeng'gui do quiá'~ e si'í^ nisúuiñ~ dsea` do. ² Jo mi~ caguilíñ~ e too` jiáa' lí~ ca'áng~ Jesús, jo cangár~ e nisínab' e oo~ ée` do, jo cab' niróo` e cuu~ e cajní~ mi~ ca'áng~ dsea` do. ³ Jo cangotáam'~ bre fí dsíí e ée` do, dsu' jo` cadséin' Jesús fí dsíí jo. ⁴ Jo mi~ cangá~ i dseamî do lajo, jo dsíng'~ cafóin' jíí' jo` ñir' e~ nijmér~. Jo lajee' jo cóo` cangá~ bre e cajnéng~ gáng~ dseañu' quiá'~ laco' teáaiñ~, jo i dseañu' do qui'r' 'mi' té e ji' jlo'. ⁵ Jo dsíng'~ cafóng' i dseamî do mi~ tí lí~ cangáin~ i dseañu' do, jo catúuiñ' cartí ni~ uó^ dsu' e cafóin' dsea` do. Jo guiba' café' i dseañu' do e caféin' i dseamî do jo cajín' :

—¿Jialí' ngi'na' 'náng'na' jee~ jaléng' 'lii~ i dsea` i jí' lana? <sup>6</sup> Co' nicajíb'tur calé' catú~, joba' jo` i seeng` fí la. Téé` óo'na' jial cajín'~ lami~ cateáaiñ` cóo'~ 'nú' fí Galilea, <sup>7</sup> mi~ cajín'~ e ír', dsea` cagüéiñ~ fí jmi'güf e jáar' fí ñiff~ e líiñ' jaang` dsea` jmi'güf, dseáng'~ 'néb~ e nijáng' dsea` ír' fí jaguó` jaléng' dsea` dsee~ dsea` qui' cartí nijnga'~ dsea` do quiá'r~ fí dse' crúu^, jo dsu' mi~ nidsíng~ 'ní jmi~ lajo, nijíb'tur calé' catú~.

⁸ Jo mi~ canúu~ i dseamî do e júu^ na, jo guiba' cad-seng'~ dsíir' jalé' júu^ quiá'~ Jesús. ⁹ Jo dsifí lajob caquing'~ tur, jo cangojmée'r' júu^ i dsea` guijáng` quiá'~ Jesús cóo'~ gui jaléng' i dsea` caguiaang~ gui do. <sup>10</sup> Jo jaléng' i dseamî i caguicóo` júu^ do siir' Yá^ i seeng`

fi' Magdala, jaang`gui i sii` Sihuoō, jaang`gui i sii` Yá`
niquiá[^] Tiáá̄, jogui quíim[~]bi dseamf̄ i caguaang`gui
cajo. ¹¹ Jo mī canúu⁻ i dsea` guijáng` do lado, ca'f dsíir'
e ngaam` i dseamf̄ do, jo ja` ee` já<sup>-</sup> calfiñ` lajii[~] júu[^] e
quieeiñ[^] do.

¹² Jo dsu' Tú[^] Simón dsifib' cangór⁻ güi'íi' e cangojóør[^]
e fi' too` ée` do. Jo mī caguiér⁻ fi' jo, jo catúuiñ` cajóør⁻
jo cangár⁻ e jii[~] e 'mi'[^] e caquing⁻ dsea` doba' née'gui. Jo
dsifí' ladob cangáng⁻ tur, jo dsing⁻ cangogá dsíir' quíá⁻
jalé[^] e cangár⁻ do.

Mī cangolíng⁻ gáng⁻ dsea` quíá⁻ Jesús fi' Emaús
(Mr. 16:12-13)

¹³ Jo e jmī jo, gáng⁻ lajee` la'ó<sup>^</sup> i dsea` i cangi' cóo[~]
Jesús do cataiñ⁻ fi' e cangolíñ[^] fi' cóo` fī lī sii` Emaús
e née' guicó` kilómetro lí[^] lí caluu[^] fī Jerusalén. ¹⁴ Jo
lajee` teáng<sup>~</sup> i dsea` do fi', jo ngolíñ⁻ s̄iiñ` quíá⁻ jalé[^] e
nicalí⁻ fi' Jerusalén lajee` e jmī jo. <sup>15</sup> Jo lajee` ngolíñ⁻,
cangoquíeng' Jesús, jo canaaiñ` ngir' colíing[~] cóoiñ[~] do.
¹⁶ Jo jóøm⁻ i dsea` gáng<sup>-</sup> do Jesús, dsu' ja` cangíiñ` fa' e
calicuíñ` dsea` do ladsifí' lado. ¹⁷ Jo cajmingi' Jesús i dsea`
gáng⁻ do jo casí⁻ reiñ' jo cajíñ⁻:

—¿Ē jalé[^] e siing[~] 'nú[^] lajee` teáng[~] na' fi'? ¿Jiali'
líng'na' fi'í[^]?

¹⁸ Jo jaang` i dseañ<sup>^</sup> do i nisii` Cleofas cañíir` quíá⁻
Jesús, jo casí⁻ r` dsea` do jo cajíñ⁻:

—Lajim` dsea` niñir' jalé[^] e nicalí⁻ fi' Jerusalén lajee`
e jmī e cangíng' na. Jo ¿su jii[~] 'nub` dsea` guiin[~] fi'
Jerusalén e ja` ñí[^] jalé[^] e nicalí⁻ fi' jo?

¹⁹ Joba' cajmingí[~] tu Jesús quíá⁻ i dsea` do jo cajíñ⁻
casí⁻ reiñ':

—¿Ē jalé[^] e nicalí⁻ fi' jo?

Joba' cañíi' i dsea` gáng⁻ do jo cajíñ⁻:

—Mó[^] jaa[^]naa' sii[~]naa' jalé[^] e calíng⁻ Jesús i seeng[^] fí Nazaret, jaang[^] dsea[^] 'gøng[^] i café[^] cuaiñ[~] quiá[^]- Fidié[^], jo cajméer[^] jalé[^] e quií[^]r[~] jmií[^] e dsigá[^] dsíí[^] dsea[^], jogui eáang[^] 'gøng[^] jalé[^] júu[^] e café[^]r[^] cajo; ²⁰ jogui sii[~]naa' jial cajmée[^] jaléng[^] fii[~] jmidsea[^] cóo[^]-gui jaléng[^] dseata[^] qui[^] ii' mi[~] cajáin[^] dsea[^] do fí jaguó[^] jaléng[^] dsea[^] fii[^] e laco[^] niteáiñ⁻ dsea[^] do fí dse[^] crúu[^] cartí[^] nijngáng⁻ neiñ[^]. ²¹ Jo jnea[^] nisita[^] dsí[^]naa' e íbre dsea[^] i nileáng⁻ jnea[^], dsea[^] líí[^]naa' dsea[^] góor[^] dsea[^] Israel. Jo dsu[^] lana ningóo[^] 'ní jmií[^] e cangojée[^] jalé[^] e jo. ²² Jo cóo[^] tú⁻ míng[^]-dseamí[^] i quíng[^]-jee[~] jnea[^] nicaguilíñ[^] 'ma'ee[^] e fóiñ[^] jnea[^], có[^] nicangolíñ[^] e ja[^] mí[^] jneá[^] røø[^] fí lí[^] ca'áng⁻ dsea[^] do, ²³ jo dsu[^] jo[^] seeng[^] i 'lí[^] do e too[^] lí[^] ca'ír⁻ do mi[~] caguilíñ⁻. Joba[^] mi[~] caquing[^]-tut, quiée[^] júu[^] e cangáin⁻ ángeles quiá[^]- Fidié[^] i cajíng[^] e nicajíb[^] tu Jesús calé[^] catú⁻. ²⁴ Jo lí⁻ jo, cangolíng⁻ fí jo cóo[^] tú⁻ míng[^]-dsea[^] i la'ó[^] ngí cóo[^]-naa' e fí do, jo cangá⁻bre cajo dseáng⁻ jíí[^]-laco[^] júu[^] e quíee[^] i dseamí[^] do, jo dsu[^] ja[^] cangáin⁻ Jesús.

²⁵ Joba[^] cajíng[^]- Jesús casí[^]r⁻ i dsea[^] gáng⁻ do:

—i Sóong⁻ ja[^] iing⁻ 'nú[^] e ningáng[^] na' jalé[^] ee[^] líí[^], jogui dsíng[^]- jmií[^]hng[^] na' e já[^]- nilíng[^] na' jalé[^] júu[^] e caguia[^] jaléng[^] dsea[^] i café[^] cuaiñ[~] quiá[^]- Fidié[^] mali[^] gui eáang[^]! ²⁶ Có[^] dseáng[^]- 'né⁻ba' e cangongíng⁻ Dsea[^] Jmáang⁻ jalé[^] e jo nú[^]-gui e nidséng[^]-tut calé[^] catú⁻ fí níí[^]-quíá[^]r⁻.

²⁷ Jo dsifí ladob canaang[^] Jesús e sí[^]r⁻ i dsea[^] gáng⁻ do jalé[^] júu[^] e fé[^] uii[~] quiá[^]r⁻ fí ní[^] jí[^] quiá[^]- Fidié[^], jo canaain[^] catí[^] júu[^] quiá[^]- Moí[~] cóo[^]-gui jalé[^] júu[^] caguíee⁻gui e cajme[^] i dsea[^] i café[^] cuaiñ[~] quiá[^]- Fidié[^].

²⁸ Jo malií[~]gui lajo, mi[~] caguilíng⁻ i dsea[^] gáng⁻ do e fii[^] lí[^] ngolíñ⁻ do, jo cajmée[^] Jesús e lafa[^] e ngóo[^] bir tí lí[^] huí[^]gui, ²⁹ dsu[^] i dsea[^] gáng⁻ do cajméer[^] e cajeb[^] Jesús e fii[^] do jo casí[^]-reiñ[^] do:

—La je~ cóo'~ jnea'^, co' nica'lóob^- eáang' jo tí lí~ ni'f núub^.

Jo mi~ cajíng'^- i dsea` do lado, jo cajeb' Jesús fí lí~ cajé' i dsea` gáng^- do. ³⁰ Jo mi~ tí lí~ caguár` e nidó'r^- ir~ e canuu, jo catíng^- Jesús cóo` iñí'^ jo cacuø'r' gui'máang'~ Fidié~ , jo lí^- jo cafiñ` e iñí'^ do jo cacuø'r' i dsea` gáng^- do. ³¹ Jo mi~ cajmée^- Jesús lado, job mi~ calilí'^ i dsea` gáng^- do e ni~ dseáng'^- Jesús i dsea` do. Jo dsu' dsifí' ladob cango'íng' dsea` do e laco' gui'ná'^ jøøm^- bir. <sup>32</sup> Jo dsifí' ladob canaang' i dsea` gáng^- do sí'^ rúíñ':

—Lado 'mí~ , lajee~ tée'~ naa' fí, dsíng'^- cali'íáang` dsi'- naa' mi~ cajmea'r' jneaa~ aa' júu^ jalé' e fé' fí ni~ jì' quiá'^- Fidié~ uii~ quiá'r^- , dsea` lííñ' Dsea' Jmáang^- , ¿já' já'^- ?

³³ Jo jo` cajmi'íing~ yaang~ i dsea` gáng^- do, co' dsifí' ladob caquing'^- tur cangolíñ` fí Jerusalén fí lí~ caseáng'^- tur cóo'^- jaléng' i dsea` guijáng` do cóo'^- gui dsea` caguiaang^- i ngí cóo'r^- do. ³⁴ Jo dsifí' mi~ cangáng^- rúíñ' , jo lalab cajíng'^- i dsea` fíng' do jo casí'^- reiñ':

—E já'^- ba' e nicají' tu Fíi' naa' , co' Tú^ Simón nicangá^- quiá'r^- .

³⁵ Jo joguiba' cajmée^- i dsea` gáng^- do júu^ jalé' e calíñ^- guiá'^ fí, jo jial calicuíñ` Jesús mi~ tí lí~ cafiñ` dsea` do iñí'^ e nidó'r^- .

Mi~ cajmijnéng^- 'ñia' Jesús fí quini` dsea` quiá'r^-

(Mt. 28:16-20; Mr. 16:14-18; Jn. 20 :19-23)

³⁶ Jo lajee~ gui'ná'^ sím' bi i dsea` do jalé' e júu^ na, cóo` cajném^- Jesús jo casíng'^- 'ñia'r' jee~ jaléng' i dsea` do jo casí'^- reiñ' do lala:

—Güiliseem` 'ná' juguíá^- júu^ røø` .

³⁷ Jo mi~ cangáng^- i dsea` do Jesús, dsíng'^- cafóíñ' jo canaaíñ` í dsíir' e jøøíñ^- jaang` dsea` guí' .

³⁸ Joba' cajíng'^- Jesús casí'r^- jaléng' i dsea` do:

—¿Jiali' 'gó'na'? Jø ¿jiali' jmoona' e ja' já' líng'na' e jnea~? ³⁹ Fíng na jøø' du' guoo' o cóo' gui tñi, có' dseáng' jneab~ la. Güíng' na' jnea~ jogui jøøng~ na' jnea~, có' jaang' dseá' guí ja' teáiñ~ móo' o' gui sea' loo' táaiñ' laco' móo' 'nú' e sea' quíe~ e lana.

⁴⁰ Jø mi~ cajíng' Jesús lado, jø ca'e'r' jaléng' i dseá' do laji' tú' guoor' cóo' gui tñir~. ⁴¹ Jø dsu' i dseá' do ja' já' calím~ bir uí' e dsíng' dsigá' dsíir' jogui e íaang' dsíir' cajo. Jøba' cajíng' Jesús casí'r' jaléng' i dseá' do:

—¿Su ja' eè sea' cuó' jiu' døø' ø lana?

⁴² Jøba' i dseá' do cacuø'r' Jesús ca'náang' 'ñu' i cuíng' cóo' gui ca'ná' mi' e a~ ta'. ⁴³ Jø calím' Jesús e do, jø cagø'bre do fí' quini' jaléng' i dseá' do. ⁴⁴ Jø mi~ cangoyúung' e cagø'r', jø casí'r' jaléng' i dseá' do jø cajíñ':

—Lajalé' e nicalín~ n, e jøb e caffí~ i 'nú' lami~ cangi~ naa' colíing~ e dseáng' 'né~ e nilitib~ jalé' e fé' uii~ quíe~ e fí' ni~ jì' quía' Fidiée' e cajme' Moi~ jogui fí' ni~ jì' e cajme' dseá' i café' cuaiñ~ quía' Fidiée' jogui e fé' fí' ni~ jì' e sii' salmos.

⁴⁵ Jø lí' jø, cajmée' Jesús e cangáng' jaléng' i dseá' do jalé' e fé' fí' ni~ jì' jø uii~ quía'r'. Jø lí' jø casí'r' reiñ' lala jø cajíñ':

⁴⁶ —Lajøb tøj~ fí' ni~ jì' quía' Fidiée' e dseáng' nisi' í'ba' e cajún~ n, jnea~ dseá' lín' n Dseá' Jmáang~ i casíng' Fidiée' fí' jmigüí' la, jø mi~ catí' 'ní' jmíi~ lajò, cajíb' túu calé' catú'; ⁴⁷ jogui 'né~ e nini' dseá' júu' quíe~ e laco' fí' fí' la'úng~ fí' jmigüí', jø 'né~ nináng' e jø catí' Jerusalén e laco' niquí' jíng' yaang~ dseá' fí' quini' Fidiée', jø lajoguiba' quí' jmíi~ e ni' íng~ dsee' quía'r'. ⁴⁸ Jø 'núb' nicañí~ na' jalé' e nicalín~ n. ⁴⁹ Jø jnea~ nicuøø' 'nú' e cajíng' Tiquié' e lami~ jéeng' gui e nicuø'r' 'nú', dsu' fí' Jerusalén labi 'né~ já' na' cartí'

ni'íing'~na' e Jmigu' 'gøng' quiá'~ Fidiée' e jáa' fí' ñiff'~, jo e job e nijmicóo'~ 'nú'~ lata'~.

Mi~ cangáng'~ Jesús fí' ñiff'~

(Mr. 16:19-20)

⁵⁰ Jo mi~ cang' jo, cajéeng` Jesús i dsea` quiá'r~ do fí' caluu' fí' Jerusalén, jo cangolíñ~ fí' coo` lí~ sii` Betania. Jo mi~ caguilíñ~ fí' jo, jo casée` Jesús guóor` fí' yú'^ jo lajob cataiñ'~ güea'^ i dsea` quiá'r~ do. <sup>51</sup> Jo lajee' gui'ná'^ bi táiñ' güea'^ i dsea` quiá'r~ do, mi~ canaaiñ` soor` fí' yú'^ e cangáiñ'~ fí' ñiff'~. ⁵² Jo dsu' lajaléng` i dsea` guijáng` do caquim'~ tur fí' Jerusalén mi~ cangoyúung'~ e cajmiféiñ' dsea` do, jo dsíng'~ iáang` dsíir' cangolíñ`. ⁵³ Jo mi~ cang' jo, sojiéb' niteáaiñ'~ fí' dsíi' sinúu^ guá'~ e jmiféiñ' Fidiée'.

Jo lajob nil'.

Jo lanab jí'~ lí' júu^ e cajme' Lucas.

Júu 'mí e cacuo fidié
New Testament in Chinantec, Comaltepec (MX:cco:Chinantec,
Comaltepec)

copyright © 2002 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Chinantec, Comaltepec

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chinanteco, Comaltepec [cco], Mexico

Copyright Information

© 2002, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Chinantec, Comaltepec

© 2002, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 27 Jul 2020 from source files dated 25 Jan
2020
30c6f873-0dee-5863-8883-ba3c5eaa988c